

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ATSIZ

DELİ KURT

HÜSEYİN NİHAL

A T S I Z

BÜTÜN ESERLERİ

3

DELİ KURT

DELİ KURT

İrfan Yayımcılık Nu.: 62

ISBN 978-975-371-056-5

Sertifika No: 10556

Yayın Hakkı (Copyright):

İrfan Yayımcılık ve Tanıtım
Limited Şirketi

Birinci Baskı 1997

Altıncı Baskı 2010

Dizgi-İç düzen:

İRFAN

Baskı ve Cilt:

Kilim Matbaası

İrfan

Yayımcılık ve Tanıtım Limited Şirketi

Klodfarer Cad. Sümer Ap. No: 40/7

34400 Divanyolu İSTANBUL

Tel-Faks: (212) 518 38 66 - 516 32 54

E-posta: irfanyay@gmail.com

ESRARLI KADIN

Üstü örtülü bir kağı, gecenin karanlığı içinde ağır ağır ilerliyordu. 1403 yılının sonralarıydı ve dondurucu bir rüzgâr ortalığı kasıp kavuruyordu. Genç ve gülbüz bir atlı, kağıının önünden, ardından, yanından giderek öküzleri idare ediyor, arada sırada kırbacını sırtlarında şaklatıyordu.

Kuşkulu bir hali vardı. İkide bir arkasına bakarak gözlerini zifiri karanlığa dikmesi bir şeyden çekindiğini gösteriyordu.

Yol bir karış çamurdu ve durmadan sulu kar yağıyordu.

Kalın kepenegine sarılmış olan atlı, bu ağır gidişten huylanıyordu. At üstünde her zaman hızlı gitmeğe alışmış, diz boyu karda bile, çabuk yürümenin yolunu bulmuş bir insan olarak böyle yavaş gidişten bunaldığı belliydi. Fakat onu asıl bunaltan, gidişin yavaşlığı, gecenin karanlığı ve soğuğu, ömründe ilk defa bir kağıyı götürüşteki acemiliği değildi. Geriden gelecek birilerinden çekindiği anlaşılıyordu. Kepeneğine sarınmasında kendisini korumaktan çok, aralıksız yağın sulusepken altında yay kirisinin gevşememesine çalışan bir mânâ vardı. Sadağını ve yayını, kepenek

altında dikkatle tutuyordu.

Bir aralık, geriden sesler işitir gibi oldu. Kağrı tekerleklerinin gıcirtısı iyi dinlemeğe engel olmasın diye arabayı durdurdu. Gerileri dinledi. Ses yoktu. Geniş bir soluk aldı. Aynı zamanda kağrının içinden bir kadın sesi duyuldu:

- Çakır Ağa!

Atlı büyük bir saygı ile karşılık verdi:

- Buyur sultanım!

- Neden durduk?

Çakır bir sâniye düşündü. "Ses duyar gibi oldum", demedi. Tehlike ihtimâlinden bahsetmek istemediği anlaşılıyordu. Gür sesiyle:

- Atımın üzengi kayışını düzelttim sultanım, diye cevap verdi. Arada bir susma oldu. Sonra içerden tekrar kadın sesi geldi:

- Daha çok gidecek miyiz?

Çakır, gözlerini gökyüzünde dolaştırarak şunları söyledi:

- Gecenin yarısını geçtik. Gün doğmadan varırız sultanım!

Kağrıdaki kadının, çok düzgün bir konuşması ve ahenkli bir sesi vardı. Çakır, birkaç sâniye bekledi. Yeniden ses gelmeyince kağrıyı yürüttü, fakat bir defa daha arkasına bakmadan da kendini alamadı...

* * *

Bu genç atlının, bir eşkıyâ saldırısından çekinmediği belliydi. Böyle bir kış gününde bu yörelerde eşkıyâ dolaşmazdı. Onun daha büyük bir tehlikeden endişe ettiği anlaşılıyordu. Bu sonsuz yollarda, gecenin bu vaktinde, kağrıdaki kadınla

DELİ KURT

tek başına giden atının, karşısına çıkacak veya ardından yetişecek olanlar kaç kişi olursa olsun, onlarla bir ölüm dirim çarpışmasına girmekten çekinmeyeceği de belliydi. Kendisini değil kağındaki kadını düşünüyordu.

Arabanın dört ucundaki ikişer arşınlık direklerin yanları ve tepesi kalın keçelerle sımsıkı kapatılmıştı. İçerdeki kadın, keçe duvarlı küçücük bir odada oturuyor ve bu odaya dışardan kar ve soğuk sızamıyordu. Kağının döşemesine kalın şilteler konmuş, üzerine halılar yerleştirilmişti. Kadın, sırtında ve yanlarında yastıklar olduğu halde bu soğuk gecede meçhulden gelip, meçhule doğru gidiyordu. Omuzlarında ve dizlerinde de yün örtüler vardı. Bu şekilde üç kişinin sıkışık olarak oturabileceği kağı odasının kalanını bir iki sandıkla bir iki yiyecek torbası dolduruyordu.

Zaman ilerledikçe rüzgâr artıyordu. Biraz önceki sulusepken şimdi kuşbaşı kar olmuştu. Öğleden beri aralıksız yürüyen öküzlerde yorgunluk belirtileri başlamıştı. Çakır, ömründe ilk defa bir kağı yürütüyor, öküz yediyordu. Hayvanlar yavaşladıkça, yahut ona, yavaşladılar gibi geldikçe kamçısını indiriyor, hattâ bazan atının üstünden onları tekmeliyordu. Fakat öküzler bildiklerinden şaşmıyor, ezeli ve ebedi ağırlıklarıyla battal battal yol almakta devam ediyordu.

Çakır'ın gözleri, bir aralık ileride hafif bir ışık görür gibi oldu. O zaman kepeneginin altındaki yayına el attı. Sadağından bir ok çekerek gözlerini ışığa dikti.

Işık kaybolmuştu.

Sonra tekrar, fakat bu sefer başka bir noktadan gözüktü. Çakır, kaşları çatılarak bakıyordu. Işık tekrar yok oldu. Üçüncü seferinde bir değil, birçok

ışık birden peyda oldu. Bir ikisi parlarken ötekiler sönüyor, bazan hepsi birden parlıyor, sonra birlikte kayboluyor, tekrar yanıyordu.

Çakır, gülümsedi. Anlamıştı, karşıda ışık falan yoktu. Uykusuzluktan gözüne ışıklar gözüküyordu. Uykusuz ve yorgun savaş günlerinde de birkaç defa böyle olduğunu hatırladı.

şimdi de yorgun ve uykusuzdu. Bir gün önce hiç uyumamıştı. Bu ikinci gece de sabaha yaklaşıyordu. Yorgunluk ve kağındaki kadını düşünmekten doğan üzüntünün ağırlığı ile bir türlü hızlı yürümeyen öküzlerin verdiği öfke kendisini bitirmişti.

İşte şimdi deminki ışıklardan eser yoktu. Bütün ovayı kar bürümüştü. Sonsuz bir beyazlığın içinden gidiyorlardı. Yol iz kaybolmuştu ama yolu şaşırmalarına imkân yoktu. Karış karış bildiğı bu yerlerde yolu kendisi şaşırsa bile atı şaşırmazdı. Bu düşünceyle can yoldaşı olan sevgili atının ıslak yelesini okşadı.

* * *

Havada henüz bir ağarma olmadığı halde Çakır, sabahın yaklaştığını anladı. Biraz önce, yanından geçtikleri bir tümsekle üstündeki üç ağaç da köye varmak üzere olduklarını bildiriyordu. Kağındaki kadına bu müjdeyi vermek aklından geçtiyse de hemen bundan caydı. Uyumuş olabilirdi. Yahut kendi seslenmesinden heyecanlanabilirdi.

Çakır, şimdi öküzlerin daha yavaş yürümelerine müsaade ediyordu. Çünkü yavaş hareket edilirse tekerlekler gıcırdamıyordu. Çakır'ın köye gürültüsüzce varmak istediğı anlaşılıyordu. Herhalde üç bin, bilemedin dört bin adım sonra, varmak istedikleri yere erişeceklerdi.

Sona yaklaşmakta olanların sabırsızlığı Çakır'ın da yüreğini sarmağa başlamıştı. İçinden bine kadar saymağa karar verdi... Saydı.

Bir bin daha... Fakat bu sefer beş yüze gelmeden sayıyı şaşırdı. Beyni düşüncelerle dolup taşıyordu. Göğe ve ufuklara baktı. Belli belirsiz bir ağartı başlamıştı. Birden canlandı ve gülümsedi. Çevik bir hareketle atından atladı. Arabanın önüne geçti. Bir eliyle öküzlerin boynuzlarından tuttu. Şimdi onları daha ağır yürütüyor, hiç ses çıkarmamasına çalışıyordu. At, kendi kendine ve uysal adımlarla sahibini takibediyordu. Bu sırada, kağnıdaki kadın, yavaşça seslendi:

- Geldik mi Çakır Ağa?

Çakır gözleri bir köy evine çevrilmiş olduğu halde cevap verdi:

- Geldik sultanım!

Bu "sultanım" kelimesi gayet yavaş söylenmişti. Önünde durdukları ev tek başına, köyün en kıyısındaki evdi. En yakın evden bile elli adım uzaktaydı. Asıl köy daha biraz ileride başlıyordu. Kırk evlik bir köydü.

Çakır, kağnıyı kapıya kadar yaklaştırmak durdurdu. Çevresine şöyle bir baktıktan sonra kapıyı tıkırdattı. Bekledi.

Bütün köyde, derin bir sessizlik vardı. Sabırsızlıkla yeniden ve daha kuvvetle vurdu, dinledi. İçeride bir kıpırdama vardı. Bir daha vurdu. Yürüyen birinin ayak sesleri yaklaştı ve bir kadın sesi duyuldu.

- Kim o?

Çakır, ağzını kapıya yaklaştırmak cevap verdi:

- Aç, ana, benim...
- Çakır! Sen misin?
- Evet...

Kapı açıldı ve orta yaşlı bir kadın, hayretle genç adama baktıktan sonra kağını görerek sordu:

- Konuk mu var Çakır? Bu zamanda neye geldin?

Çakır, elini dudaklarına götürerek, sus işareti verdikten sonra yavaşça:

- İşgi yakıp yardıma gel..., dedi.

Kadın, eve girerken kendisi de kağıya yaklaşarak arkadaki keçe perdeyi araladı. Sırtındaki kepenegi çıkararak karların üzerine attıktan sonra kağıdaki sandıklardan birini kavriyerek kepenegin üzerine oturttu:

- Eve girelim sultanım!, dedi.

İçerideki kadın, yavaş hareketlerle şiltenin üzerinden keçe perdeye kadar yaklaştı. Çakır, elini uzatmıştı:

- Sandığa basarsanız sultanım..., dedi.

Sandığı bir merdiven gibi kullanan kadın ağır ve ihtiyatlı hareketlerle, Çakır'ın elinden tutmuş olduğu halde indi. Üç dört adımda kapıdan girdi. Yaktığı mumu tutarak ortalığı aydınlatan ev sahibinin kılavuzluğu ile yürüyüp sedire oturdu. Gülümsiyen bir yüzle "Hoş geldin konuk" diyen ev sahibine "Hoş bulduk bacım" cevabını verdikten sonra kimsenin duymayacağı kadar yavaş bir sesle "Allaha hamdolsun" diye söylendi.

Çakır, bu sırada büyük bir çabuklukla iş görüyordu. İlk önce kağıdaki sandıklarla torbaları sedirin yanına taşıdı. Sonra öküzlerle atını ahıra-

çekti.

* * *

Bu evde Satı Kadın, iki yaşındaki oğlu ile birlikte oturuyordu. Çakır'ın sütünası olan ve onun tarafından sahici bir ana kadar sevilen Satı Kadın komşu Türkmen oymağından bu köye otuz yıl önce gelin gelmişti. Şimdi kırk beş yaşında, sağlam, dinç ve iyi yürekli bir kadındı. Büyük oğlu Niğbolu Savaşında, kocası da Ankara Savaşında şehit olmuşlardı. İki kızını evlendirip gurbete göndermiş, bu evde iki yaşındaki küçük oğlu Evren'le yalnız kalmıştı. Bir dileği Evren'i sipahi yapmaktı. Kocası ve büyük oğlu azap olarak orduya gitmişler, azap olarak ölmüşlerdi. Ama sipahilik başkaydı. Bu bakımdan sütünolu Çakır'a bayılırdı.

Satı Kadın, bunları düşünürken Çakır'ın sesini duydu:

- Ana! Yiyeceğimiz vardı ama iki gündür sıcak bir yemeğe hasret kaldık. Bize bir tarhana çorbası yapar mısın?

Çakır bu sıcak yemeği kendisi için değil, konuk için istiyordu. O itiraz etmesin diye böyle konuşuyordu.

Kadın zaten ocağı yakmağa hazırlanıyordu. Kucağında odunlar ve çıra vardı.

Çakır, yaklaşarak yavaşça. "Ana, hem işini gör, hem de biraz beni dinle", dedikten sonra yavaşça bir şeyler fısıldadı. Satı Kadın'ın gözleri açılmıştı:

- Ne diyorsun Çakır?, diye mırıldandı.

Çakır yine yavaşça bir şeyler söyledikten sonra "Ana! Bana Kuran üzerine and ver", dedi ve koynundan bir Kuran çıkardı. Sütana, onu alıp

öperek başına koydu. Evin en uzak köşesine, konuğun gözünden tamamıyla saklı bir yerine gittiler. Kadın, Kurana el basarak yemin etti.

Çakır, yeniden bir şeyler söyledi ve "İşte bunun için kalamam. Çorbayı dahi içemeyeceğim. Köy uyanmadan gitmeliyim", dedi.

Birlikte konuğun yanına döndüler. Çakır, saygılı bir durum almıştı:

- Sultanım, dedi. "Bana izin ver. Her şeyin gizli kalması için hemen gitmem lâzım. Anamın ağzı sıkıdır. Güvenilecek kadındır. Kuran'a el basarak da and verdi. Her emrini yerine getirecektir. Ben ilk fırsatta yine geleceğim. Allahaismarladık.

Bunları söyliyerek ilerledi. "Sultanım" diye söz ettiği kadının eteğini öptü ve "Bir emrin var mı?", diye sordu.

Mumun titrek ışığında yüzü solgun görünen ve asil bir çehre taşıyan bu güzel ve çok genç kadın, yanındaki deri torbanın içinden küçük bir kese çıkararak uzattı:

- Bunu al Çakır Ağa! Lâzım olur, dedi. İyiliğini ve sadakatini unutamam. Allah yardımcın olsun. Üzerimizdeki büyük hakkını helal et.

Bu sözler o kadar büyük bir vakar ve hüznün içinde söylenmişti ki, Satı Kadın'ın gözleri yaşardı. Çakır da üzgündü. Uzatılan keseyi alarak onun arzusunu yerine getirdi. "Helal olsun", dedi. Tekrar eteğini öptükten sonra hızla evden çıktı.

Çakır evden çıkarken yalnız küçük bir yiyecek torbası almıştı. Çabuk adımlarla ahıra yürüdü. Deminden beri biraz samanla oyalanmış olan atına bir avuç arpa verdikten sonra dışarı çıktı. Sipahi atı öyle bol yem yiyemezdi. Gün ağarıyor, lapa lapa kar yağıyordu. Bir sıçrayışta atına atladı. Geldiği

DELİ KURT

yola yöneldi, uzaklaştı. Biraz sonra sonsuz ovada kayboldu.

BALA HATUN

Çakır'ın, gizlice sûtanasının evine getirdiği genç kadın, bir tehlikeyi önlemek için böyle saklanıyordu. Amasya Beği Şadgeldi Paşa'nın küçük yeğeni olan Bala Hatun, Yıldırım Bayazıd'ın oğullarından İsa Beğ'in haremiydi. Sel gibi kahraman kanının aktığı, Türkün Türkü kırdığı o korkunç Ankara meydan savaşından sonra Yıldırım Bayazıd tutsak düşüp kendi canına kıyınca, oğulları, Osmanoğullarının göreneğine uyarak beğlik dâvasına kalkmışlar, birbirlerine karşı gelmişlerdi. Büyük şehzâde Süleyman Beğ Edirne'de, ortanca şehzâde İsa Beğ Bursa'daydı.

Osmanlı ülkesinde Bursa ve Edirne iki başkent olduğu için devletin başına ancak bu şehirleri elde etmekle geçilebilirdi. İsa Beğ böyle düşünüyordu. Ancak şu var ki, kendisi ağasını tanımadığı gibi küçük kardeşleri de kendisini tanımamışlardı. Çaresiz vuruşacaklardı.

İsa Çelebi de öyle yapmış, vuruşmuştu. Fakat tâlih kendisine hiç yâr olmuyordu. Sipahisi pek az olduğu gibi, babasının en değerli devlet adamlarından hayatta olanlar da kardeşlerinin yanında kalmışlardı. Bir iki çarpışmanın yenilmeyle bitmesi, hemen tek başına denilecek şekilde dağdan dağa kaçışlar, İsa Beğ'de bir kaygı

yaratmıştı. Tâlihın kendisine güler yüz göstermeyeceğini bir önsezi ile anlıyordu. Nihâyet emânetini verir, ebedî sükûna kavuşurdu. Bir Osmanoglu olarak bundan hiç de çekinmiyordu. Onu düşündüren şey başkaydı. Büyük bir aşkla sevdiği Bala Hatun üç dört ay sonra dünyaya bir çocuk getirecekti. Bu çocuk erkek olur ve kendisi de dâvayı kaybederse kardeşleri bu çocuğu sağ bırakmazlardı. Bu, değişmez, merhametsiz bir kanundu.

İsa Beğ, işte bu doğmamış çocuğu ve onun öldürülmesiyle sevgili evdeşi Bala Hatun'un duyacağı korkunç kederi düşünüyordu. Onu saklamalı, emniyete almalıydı. Bunu yaparsa hem daha kıyasıya döğüşebilecek, hem de ölürse gözü arkada kalmıyacaktı.

İsa Beğ, günün birinde padişah olması muhtemel bir şehzâde olduğu için siyâsî ve tedbirli düşünmeğe daha çocukluğundan beri alıştı. Bala Hatun'u öyle birisine emânet etmeliydi ki, hem ağzı sıkı, hem gözü pek olmalı, üstelik de dikkati kendi üzerine çekmiyecek durumda bulunmalıydı. Kendi adamları arasında bu kıratla ancak Çakır vardı. Henüz çok gençti ama, sadâkatin ve fedâkârlığın örneği bir yığitti, fakat tanınmış değildi. Karası Sancağında tımarlı bir sipahiydi. Ankara Savaşındaki binlerce bilinmedik kahramandan birisi de oydu. Havadaki mevhum noktaları bile vuran keskin nişancı Çağataylılara karşı kalkânı ile kendisini koruduğu gibi savaşın harman edildiği kanlı bir yerinde de bir defa kılıcıyla İsa Beğ'i kurtarmıştı. Hele Aksak Temür Beğ'in, Türkistan'a dönüşünden sonra Yıldırım'ın oğulları birbirine düştüğü zamanki kavgalar... İşte Çakır ne özü mert olduğunu bu sırada ortaya dökmüştü. Yıldırım Bayazıd'ın oğlu Mehmed Beğ'le yapılan o tâlihsiz vuruşmada Çakır olmasaydı belki de İsa

Beğ şimdi yaşamıyacaktı.

Onun, bir tahta köprü başında durarak Mehmet Çelebi askerleriyle tek başına bir vuruşması vardı ki, destanlara geçse yeriye. İsa Beğ, yaralı, yorgun atı ile Çakır'ın kazandırdığı zaman sayesinde uzaklaşıp kurtulabilmiş, Çakır da, kendisini suya atarak akıntının yardımıyla selâmete ulaşmıştı. Çakır, güvenilir bir adamdı.

* * *

Çarpışmaların durulduğu, Mehmed Beğ ordusunun çekildiği günlerin birinde İsa Beğ, Çakır'ı yanına çağırılmış, mahzun bir yüzle şöyle demişti:

- Çakır! Şimdilik tehlikeden uzak gibi görünüyoruz. Fakat benim içime doğuyor. Sonum iyi olmayacak. Kendimi değil, hatunumu düşünüyorum. Yüklüdür. Birkaç ay sonra bir çocuğumuz doğacak. Osmanlı'nın töresini biliyorsun. Benim başıma bir şey gelir, sonra da bu çocuk erkek doğarsa onu yaşatmazlar. O zaman Bala Hatun perişan olur. Bunu önlemek lâzım. Bu da Bala Hatun'un hiç kimsenin bilmediği bir yere saklanmasıyla olur. Benim böyle bir yerim yok. Osmanoglu olduğum için nereye gitsem tanınırım. Acaba sen onu emniyetli bir yere saklayamaz mısın? Senin tımarının bulunduğu köyde bir ev sağlayamaz mıyız?

Çakır, biraz düşünmüş, sonra:

- Bu bakımdan benim köyüm o kadar emniyetli sayılmaz beğ, demişti. Çünkü ben de köyün tımarlısı olduğum için orada tanınırım. Fakat sultanamın köyü oldukça sapidır. Evi köyün kıyısında, kendisi de Türkmen'dir. Biraz sıkıştı mı, aşirete sığınır. Hem de sultanam ağzı sıkı kadındır. Bala Hatun'u oraya götürelim.

İsa Beğ, biraz düşünmüş, sonra bu teklifi kabul etmişti. İki başbaşa verip Bala Hatun'u nasıl kaçırıp saklayacaklarını tasarlamışlardı. Bu işi ikisinden başka kimse bilmiyecekti. İsa Beğ, dikkati başka yere çekmek için bir askeri yürüyüş gösterisi yapacak, kendi buyruğundaki yerlere bu şekilde fermanlar, buyrultular gönderecekti.

Mevsim güzdü. Yağmurların başladığı, soğğun arttığı böyle bir zamanda yüklü olduğu için fazla korkuya kapılmaması gereken bir kadını tehlikeler arasından sıyrarak uzak bir köye götürmek güç işti. Fakat güç, müç, bu iş yapılacaktı.

Çakır, eşkin atına atladığı zaman, yanında İsa Beğ'in verdiği keskin ve benzersiz kılıç, koynunda da bir fermanla bir mektup vardı. Ferman yine bir aldatmaca idi. Çakır'ın sözde ulak vazifesi gördüğüne halkı inandırmak için yazılmış bulunuyordu. Mektup ise Bala Hatun'a idi. Birkaç satırla durum anlatılıyor ve Çakır'ın kendisini selâmete ulaştıracağı söyleniyordu. Evet, yalnız birkaç satır... En tehlikeli maceraya atılırken, ölüme giderken veya vedâ ederken bile birkaç satır... Osmanoğulları çok konuşmasını sevmedikleri gibi, uzun yazmaktan da hoşlanmazlardı. Osmanoğulları büyük iş yaparlar, fakat bundan bahsetmezlerdi.

Çakır, İsa Beğ'in verdiği keseden harcıyarak bir köyden aldığı kağının üstünü başka bir köyde kalın keçelerle örttü. Üçüncü bir köyde İsa Beğ içinmiş gibi kağına un, bulgur, elma doldurdu. Dördüncü bir köye giderken un torbalarını bir dereye attı ve köyden birkaç temiz şilte ve yastık alarak kağına yerleştirdi. Köylerden akşam olurken yola çıkıyor, gece karanlığında yol değiştirerek gayesine doğru ilerliyordu.

Bala Hatun'un oturduğu köye varmadan bir gün önce, tam öğle vakti bir orman kıyısında üç dervişe rastladı... Acayip suratlı, acayip kılıklı adamlardı. Bu soğukta göğüs bağı açık geziyorlardı. İkisinde de saç sakal birbirine karışmıştı. Hele bir tanesi iri yarı ve korkunç bir şeydi. Kalın sopasını kaldırarak:

- Dur, Sipahi, diye bağırdı.

Çakır, durdu. Aynı zamanda:

- Ben Sipahi değilim, diye cevap verdi.

İri derviş, ormanda uğuldayan bir sesle:

- Sipahisin, dedi. Saklama! Bozlak Baba'dan sır saklanmaz.

Çakır, bir belâya çatmak üzere olduğunu anlamıştı. Çevresine bakındı. Kağnyaya bir zarar gelmesinden korkuyordu. Derviş, sanki Çakır'ın aklından geçenleri anlamış gibi tekrar gürledi:

Sipahi! Kağnıda ne var, söyle! Bozlak Baba'dan sır saklanmaz.

Çakır'ın gözü kızıverdi:

- Bozlak Baba kim?, diye sordu.

Derviş, elini çıplak göğsüne gayet sert bir vuruşla vurarak:

- Benim, ben, dedi.

- Anladık. Ne istiyorsun?

Derviş, sopasını kaldırarak kağnyaya uzattı:

- Kağnıda ne var?

- Azık!

- Mektubu ver!..

Damdan düşercesine söylenen bu söz Çakır'ı bir

hoplattı:

- Bre aptal! Sen aklını mı kaçırdın? Sana azık var, diyorum, mektup istiyorsun. Yoksa azıkla değil de kağıt yemekle mi doyuyorsun?

Derviş, bu sözleri işitmemiş gibiydi. Çakır'ı iyice korkutan şu sözleri bağırarak söyledi:

- Koynundaki mektubu ver!

İş sarpa sarmıştı. Derviş kerâmet sahibiydi. Yoksa Çakır'ın koynundaki gizli mektubu nereden bilecekti? Çakır, atın üzerinde dizlerinin titrediğini hissetti. Bala Hatun'u içine yerleştirip sütanasının köyüne götürceği kağrı olmasa hemen mahmuz vurup dörtlüğe kaçardı. Fakat şu kağrı o kadar mühimdi ki, onu bırakmaktansa ölüme razıydı. Bu düşünceyle kendisini tophıyararak bağırды:

- Yıkıl önümden, uğru kılıklı herif!

Derviş yine oralı değildi. Sopasını tehditkâr bir şekilde sallıyarak yeniden gürledi:

- İsa Beğ'in çaşıtı sipahi... Koynundaki mektubu ver!..

Bu sözler üzerine Çakır'ın beyinde bir şimşek çaktı. Bu dervişler Yıldırım Bayazıd oğlu Mehmed Beğ'in adamlarıydı. Mehmed beğ, bütün Osmanlı ülkesine, ta Edirne'ye kadar her çeşitten insanlar yolıyarak propagandaya giriştiği gibi, demek ki İsa Beğ ülkesinin göbeğine kadar da adam sokmuştu. Bu düşünce Bozlak Baba'nın kerâmetinden doğan korkuyu Çakır'ın yüreğinden sildi. Aynı zamanda derviş, atın gemini tutarak cümlesini tekrarladı:

- Mektubu ver!

Öteki iki derviş üç dört adım geride taş gibi hareketsiz duruyorlardı. Çakır, kafası iyice kızmış olduğu halde bir hamlede atından atlıyarak

dervişin kolunu tuttu:

- Atımı bırak, diye bağırdı.

Derviş çok uzun boylu ve iri yarı idi. Çakır'ın başı ancak omuzuna geliyordu. O zaman derviş, elini Çakır'ın göğsüne dayayarak şiddetli itti ve Çakır birkaç adım geriye gittikten sonra sırt üstü yere düştü. Zebella kılıklı dervişin zebani gibi de kuvvetli olduğu, anlaşıyordu.

Artık ok yaydan çıkmıştı. Top gibi zıplıyarak ayağa kalkan Çakır, çevik bir hareketle kepenegini sırtından attı. Yıldırım hızıyla kılıcını sıyırdı. Kaplan gibi ileri atılarak kılıcını savurdu. Bu tam bir sipahi vuruşuydu. O kadar ustaca ve öyle hızla vurulmuştu ki, derviş yere bir kütük gibi düştükten sonradır ki, başı gövdesinden ayrılarak yuvarlandı, birkaç adım ötede kaldı.

O zaman umulmadık bir şey oldu. Ölen dervişin arkadaşlarından biri ve geride duranı da aynı çeviklikle sırtından abasını attı. Derviş abasının altından da başka bir sipahi çıkmıştı. O da şimşek hızıyla kılıcını çekti ve:

- Davran bre İsa Beğ çerisi!, diye haykırmak Çakır'ın üzerine atıldı. Kılıçlar havada bir çarpıştı. Ayrıldı, yine çarpıştı.

Artık işin gizli kapaklı tarafı kalmamıştı. Vuruşan iki sipahi de bunu bildiklerini haykırıışlarıyla belli ediyorlardı. Çakır, kılıç savururken "Al! İsa beğ aşkına..." diye bağıyor, karşısındaki hamle yaparken "Al! Mehmed Beğ aşkına!", diye karşılık veriyordu. Ormanın kıyısından vuruşan sanki iki tımarlı değil de iki ordu idi. Öyle bir gayret ve istekle kılıç savuruyor, öyle bir inatla çarpışıyorlardı ki, gören bir meydan savaşının sonucu bu iki kişinin doğuşüne bağlı sanırdı.

Vuruş uzadıkça iki sipahi övünmeğe ve birbirini kızdırmağa da başladılar. Çakır havada döndürdüğü kılıcını düşmanına indirirken:

- "Bana Barakoğlu Çakır derler!" diye haykırdı. Beriki onun hamlesini çeldikten sonra kendisi saldırdı ve:

- Bana da Çaparoğlu Çakır derler!, diye bağırdı.

Demek ki vuruşanlar adaştı.

Barakoğlu Çakır yeniden bir vuruş yaptı ve:

- Senin gibi adaş olmaz olsun!, diye gürledi.

Öteki hemen karşılık verdi:

- Beğenmedinse adını değiştir!

Fakat ad değiştirmeye lüzum kalmadı. İsa Beğ'in Çakırı, kılıcını Mehmed Beğ'in Çakırına değdirmesini bildi. Boynu ile omuzu arasına kılıç yiyen Çaparoğlu, önce dimdik durdu. Sonra yüzünü hafifçe göğe kaldırdı. Daha sonra, kılıcını sımsıkı kavramış olduğu halde devrildi.

Çakır, düşen adaşına bakmağa vakit bulamadan acı bir at kişnemesiyle gözlerini atına çevirdi. Gördüğü manzara şuydu. Öteki derviş, Çakır'ın atına binmişti. Usta bir binici sürüşü ile oradan uzaklaşmağa çalışıyor, fakat sadık at gitmek istemiyerek şahlanıyor ve kişniyordu. Derviş, dizginle yürütemediği atı, kalın sopasıyla sürmek için habire vuruyordu. Canı yanan at, beş on adım koşuyor sonra durarak yeniden dönüyor, kişniyor, direniyordu.

Çakır çok düşünmedi. Kılıcını atarak birkaç adım koştu. Sadağından çektiği oku yayına yerleştirip gezledi, atın nal sesi ve kişnemeleri arasında bir ok vınlayışı duyuldu. Arkasından okla

delinmiş dervişin kaskatı yere yuvarlandığı görüldü.

Sadık hayvan koşarak sahibinin yanına geldi. Çakır yorgun, soluyordu. Bir dakika atına dayanarak geniş geniş nefes aldı. Sonra onu okşayarak ölen sipahiye yaklaştı. Silahlarını topladı. Üstünü aradı. Cepkeninin içindeki boynuna bağılı deri torbada dürülmüş bir kağıt buldu. Bu Mehmed Beğ'in bir buyrultusu idi. Kağıdın verildiğı Çakır'ın kendi adamı olduğunu, istediklerinin yapılmasını bildiriyordu. Üstünde tuğrası, altında imzası vardı. "Çakır" adının buyrultuda yazılı olması Çakır'ı sevindirdi. Öteki Çakır için verilen kağıt kendi işine yarıyabilirdi. Bunu koynuna yerleştirdi.

İki dervişle sipahi'nin ölülerine baktıktan sonra "İsa Beğ uğruna..." diye mırıldandı. Atına atlıyarak kağını yürütmeye başladı ve hedefine doğıru ilerlerdi.

BARAKOĞLU ÇAKIR

Çakır yirmi yaşında, Karasılı bir sipahiydi. Küçük bir tımarı vardı. Tımarın geliri kendisinden başka iki cebeli'nin de savaşa hazır bulundurulmasını sağlayacak kadardı.

Tımar sahibi olalı ancak iki yıl olmuştu. Babası şehit düştüğü zaman kendisi küçük olduğu için tımar amcasına kalmış, amcası ölünce de kendisine geçmişti. Babasıyla amcası Osmanoğullarının, dedeleri de Karasıoğullarının ordusunda hizmet etmişlerdi. Barakoğlu ailesi çok eski, küçük bir beğ ailesiydi. Selçuk padişahları zamanından beri sipahi oldukları söylenirdi.

Anası kendisini doğururken öldüğü için onu Satı Kadın emzirmiş, gür sütüyle Çakır'ı gülbüz bir çocuk olarak yetiştirmişti. Bu Türkmen sütana ne temiz yürekli kadındı! Bilgisiz, fakat görgülü, saf, fakat akıllı, gözü pek, becerikli bir anaydı. Çakır'ı öz oğlu gibi bağrına basmış, Çakır da onu öz ana gibi sevip saymıştı.

Çakır, baba ve amcasından sipahi terbiyesi, sütanasından Türkmen terbiyesi alarak tam bir yiğit gibi yetişmişti. Çelik-çomak oynyarak başlıyan hayat, daha sonra güreş, binicilik ve ciritle devam etmiş, bunun arkasından da okla nişancılık ve değnekle kılıç idmanları gelmişti. Hocadan

okuyup yazma ve Kur'an dersleri almış, kış gecelerinde kahramanlık ve Battal Gazi hikâyeleri dinlemişti.

On iki yaşındayken kışın korkunç oyunlar oynarlardı. Ortada kazan kaynardı. Oyunun esası rakibinin elini kaynar suya batırmak, kendi eli batarsa bağdırmamaktı.

Kaç defa arkadaşlarının elini kaynar suya daldırmış, kaç defa kendi eli daldırılmıştı. Orada hazır yoğurt durur, eli kaynar suya batıp haşlananların yanıklarına hemen yoğurt sürülürdü. Gık demezlerdi. Haşlanan el ilk gecesi sabaha kadar yanardı da yılmazlardı. Bir defa içlerinden biri eli haşlandığı zaman acıdan bağdırdığı için darılmışlar, erkekliğe sığdıramadıkları bu hareketten ötürü aylarca yüzüne bakmamışlardı.

Bir kere de güçlü bir arkadaşıyla kapışırken ikisinin birden eli kazana dalmıştı. Hele bir keresinde kazan devrilmiş, aksi tarafta itişmeyi seyreden arkadaşlarının birçoğunun bacakları haşlanmıştı.

Bunlar korkunç oyunlardı. Ama bu korkunç oyunlarla acıya dayanmayı, çevik davranmayı öğreniyorlar, iradelerini keskinleştiriyorlardı. Rum oğlanları gibi yalnız yiyip içip eğlenecek değillerdi ya...

Amcası tımarlı sipahi iken Çakır'a Türk usulü silme tokat atmasını öğretmişti. Hasminin yüzüne şiddetle indikten sonra onu silerek ayrılan bu tokat yaman şeydi. Ağaç gövdelerine tokat atarak idman yaparken onun yamanlığını pek anlamamış, fakat bir gün, yakınındaki Rum köyünden üç çocukla kavga ederken nasıl nesne olduğunu görmüştü. Öyle ki, içlerinden biri ve en irisi tokatı yiyip devrilince öteki ikisi tabana kuvvet kaçmış,

yaşıtları arasında en hızlı çocuk olan Çakır onlara yetişememişti. Doğrusu, kaçan Rum'a yetişmeye imkân yoktu. Bu onlara Tanrı vergisiydi.

Çakır'ın silme tokat hakkındaki düşüncesi daha sonra başka bir sipahi çocuğu ile dövüşürken olgunlaşmıştı. Bu sefer tokadı yiyen kendisiydi.

Önce birbirlerine bir iki tokat ve yumruk savurmuşlar, fakat tam konduramamışlardı. Çok geçmeden silme tokat Çakır'ın yüzünde patlamış, gözünün kamaşması geçtiği zaman kendisini yerde bulmuştu. Her halde bu tokat tam tarifine uygun atılmış olacak ki, yalnız kendisini devirmekle kalmamış, dudağının ucunu da şişirip kanatmıştı.

İşte Çakır, böyle büyüdü.

On beş, on altı yaşlarında iken başından geçen bir olay, daha doğrusu atlattığı bir tehlike onu İsa Beğ'le tanıştırmıştı:

Çakır bir gün ormana bal almağa gitmişti. Ormanın bir yerinde arılar büyük bir yarığın içine alışmışlar, bal yapıyorlardı. Değneğini, bal kabını, yüz örtüsünü ve arıları kaçırarak tütsüyü alarak ormana dalan Çakır, yarık ağacın biraz uzağında uzun zaman bekleyip arıların uzaklaştığını gördükten sonra yüzünü örterek usulca ağaca yaklaşmış, tütsüyü yakarak son arıları da kaçırmış ve çiçek kokulu balı bıçağıyla çabuk çabuk keserek küçük kazanına aktardıktan sonra hızla uzaklaşmıştı. Arılar küme halinde gelip ballarını azalmış görürlerse yanındakilere saldırıyorlardı. Çakır, bunu bildiği için süratli adımlar atıyordu.

Birdenbire karşısında beş kişinin dikildiğini gördü. Suratsız ve kılıksız kimselerdi. Fakat tepeden tırnağa pusatlı idiler. İçlerinden biri, sıska, uzun boylu ve çok esmer olanı iğrenç bir sırtma ve

çirkin bir sesle sordu:

- O kazanda ne var delikanlı?

Çakır, bıçağı yanında oldukça kimseden korkmazdı. Meydan okurcasına cevap verdi:

- Sana ne! Kim oluyorsun da soruyorsun? Uğru kılıklı herif büsbütün sırttı:

Bu ne kabadayılık böyle beğzâde! Cellat Mıstık'ı tanımadın mı?

Cellat Mıstık deyince Çakır, işi anladı. Bu herif yol kesip adam öldüren Çingene Mıstık olacaktı. Pervasızca sordu:

- Yoksa sen Çingene Mıstık mısın?

Öteki bir kahkaha attı:

- Nasıl da bildin! Bunu bildiğin gibi elindeki kazanı, kemerindeki akçayı isteyeceğimi de elbet bilirsin.

Ben elin pis çingenesine kazan mazan vermem!

Mıstık alaya başladı:

Vay beğzâdem... Sen de mi çingeneyi hor görüyorsun? Çingene adam değil mi?

Sonra birden suratı değişti. Korkunç bir hal aldı. Yanındakilerden birine çingene edasıyla buyurdu:

- Ulan İbo! Şu deli Türk'ün elinden kazanı alıp dersini ver de dünyanın kaç bucak olduğunu anlasın!

İbo, bir elini bıçağına atarak Çakır'a doğru yürüdü. "Dersini ver" demek, bu çingene eşkiyâların dilinde öldür demektir. Fakat umulmadık bir şey oldu.

Deli Türk'ün silme tokadı yıldırım hızıyla İbo'nun suratına indi ve tokadın şaklayışı koca ormanda birkaç kere yankılandı. Çakır bu işi yaparken, değneğine geçirerek omuzuna vurduğu kazanı sopadan kaydırıp yere atmış ve sopasını sol eliyle kavramıştı.

Çingene uğrusu yerde baygın yatıyordu. Bir anlık şaşırma ve susmadan sonra Cellat Mıstık'ın bed sesi havada çınladı.

- Gebertin!

Bu söz üzerine en yakındaki çingenenin, saldırmasını havada parlatarak atıldığı görüldü.

Çakır, sol elindeki değneğini sağına geçirdi. Değnek boşlukta bir döndükten sonra çingenenin başına inip tok bir ses çıkardı. Bu vuruş dağda, bayırda saldıran kurt ve ayılardan korunmak için yapılan vuruştı. En azgın aç kurt bile bu vuruşu başına yiyince ölürdü. Tabiidir ki, çingene eşkıyası kurt kadar dayanıklı değildi. Çakır'ın yedi yaşından beri değnekle vuruş talimi yaptığından da habersizdi. Deminki silme tokadı yiyen İbo, belki birkaç dakika sonra kendine gelebildi. Ama ikinci çingene o anda cehennemi boylamıştı.

Cellat Mıstık, üst üste iki adamının bu toy oğlan tarafından yere serildiğini görünce durumun ciddiliğini anladı ve çılgına döndü. Uğursuz baykuş sesiyle haykırp adamlarını da kışkırtarak Çakır'a saldırdı. Pala ve saldırmalarını çekmişlerdi.

Çakır'ın değneği şaşmaz inişlerle hedefini buluyordu. Fakat deminki kadar tesirli değildi. Çingeneler o sopanın tılsımlı olduğunu anlamışlardı. Pala ile değneği düşürmeğe çalışıyorlar, fakat başaramıyorlardı.

Çakır, fırladık gibi dönüyor, üç Çingene tarafından sarılmamağa uğraşıyordu. Bir iki vuruş

yapmış, hattâ birisinin palasını bile düşürmüştü ama, herif bu hengâmede onu yerden tekrar almağa muvaffak olmuştu.

Yorulmağa başlamıştı. İri kıyımdı ama, ne de olsa çocuktuk. Teke tek gelseler iş kolaydı ama, çevrilmemek için bir ona, bir ötekine koşarak vuruş yapmak, kuşatılır gibi olunca, beş on adım seğirterek kendisini emniyete almak az yorucu değildi.

Geniş geniş soluyordu. Üstelik Cellat Mıstık'ın palası, yanağında bir yara açmış, ılık kan boynundan içeri sızmağa başlamıştı.

Bir aralık yine koşarak eşkıyalardan uzaklaştıktan sonra geriye döndü ve Mıstık'ın ötekilerden biraz açılmış olduğunu gördü. Fırsat bu fırsattı. Öldürücü bir vuruşla herifi çökertirse yamakları ya kaçarsa, ya yenilirdi. Değneği atadan gördüğü biçimde döndürerek savurdu. Hızından havada bir ıslık sesi, ardından bir çatırdı işitildi. Yazık!.. Değnek, pala ile çarpışarak kırılmış, Çakır'ın elinde üç karışlık güdük bir parça kalmıştı. Aynı zamanda bıçağına el atmış, fakat daha çekmeden Çingene'nin palası omuzuna inmişti.

Çakır, bir adım geri fırlayarak bıçağını sıyırdı ve omuzundaki yaranın acısıyla gözleri şimşeklenerek karşısındakilere baktı. Gözlerine inanamıyordu: Önünde bir bölük Osmanlı atlısı duruyordu ve bir ses:

- Tutun melûnları, diye gürliyordu.

Bakışlarını gezdirince durumu kavradı. Yirmi kadar atlı vardı... Birkaçı yere inerek üç çingeneyi yakalamıştı. Geniş bir soluk aldı. Acısını unuttu. Kurtulmuştu.

Çingelerin tutulması için buyruk veren adam, çok genç, yakışıklı birisi, her halde bir beğdi. Giyimi

ve pusatları alımlı idi. Atından inmiş olanlardan biri, yaralarını görmek için Çakır'a yaklaşırken yavaşça:

Bu gördüğün bey, padişahımız Yıldırım Bayazıd'ın oğlu İsa Beğ'dir, demişti.

İsa Beğ, çok hafif, belli belirsiz gülümsiyerek sordu:

- Nasıl yiğitçe dövüştüğünü gördüm. Kimsin?

Çakır, elini bağrına basarak baş eğip selâmladı:

- Adım Barakoğlu Çakır. Sipahi oğluyum, beğ!

İsa Beğ, başıyla Çingeneleri işâret etti:

- Ya bunlarla dâvan nedir?

Bunlarla dâvam yok. Bunlar çingene uğrusudur. Başları da işte şu Cellat Mıstık...

- Bunlar seni soymak mı istediler?

- Evet beğ!

- Şu yerdekileri sen mi hakladın?

- Evet beğ!

İsa Beğ Mıstık'a döndü. Kaşları çatılmıştı:

- "Bre melun! Çingeneliğine bakmayıp da Türk Sipahisinin oğlunu soymağa mı kalkarsın?"

Mıstık'ta cevap verecek hal kalmamıştı. Omuzundan yakalamış olan askerin pençesi altında titriyordu.

Şehzâde, bir yerde yatan çingenelere, bir de yakalanmış olanlara baktıktan sonra buyruğunu verdi:

- Melûnların ölüsünü de, dirisini de şu ağaçlara asın da sipahi oğluna kasdetmenin ne demek

olduğunu cümle âlem görsün.

Buyruk yerine getirildi.

İsa Beğ, Çakır'a döndü:

- Barakoğlu! Nasıl olsa günün birinde sipahi olacaksın. Tımarın boşalınca kadar benim adamlarım arasına girmek ister misin?

Çakır, bir dizini yere vurarak, elini bağrına bastı:

Canımı kurtardın Beğ! Senin kullarından olmayı cana minnet bilirim, diye cevap verdi.

* * *

İşte Çakır, İsa Beğ'le böyle tanıştı ve onun maiyetine böyle girdi. Doğrusu yediği ekmeği hak edecek kadar fedâkârlık gösterdi. Amcası ölüp tımar kendisine kaldığı zaman gene İsa Beğ'in yanından ayrılmadı. Onun yalnız kulu değil, en yakın arkadaşı da oldu.

Çakır denenmiş, sınanmış kişiydi. Birinci sınıf bir asker, vefâlı bir yoldaşı. Tam bir Türk'tü. Belki zamanında hiçbir yasa, töre tanımaz, fakat inanarak bağlandığı İsa Beğ'in bir buyruğunu en büyük yasa sayarak bu uğurda ölebilirdi. Kendisine gösterilen güven onu şımartmıyordu. Aradaki sınırı hiçbir zaman aşmıyordu. Karşı karşıya şarap içip dünyayı dumanlı gördükleri günler de olmuş, fakat o zamanlarda bile ne İsa Beğ onun gönlünü kırmış, ne de Çakır, İsa Beğ'de en küçük bir hoşnutsuzluk uyandırmıştı. Şehzâde terbiyesi ile sipahi terbiyesi hiç aksamadan bağdaşıp gidiyordu.

Bu yakınlık Ankara Savaşında en yüksek noktasına varmıştı. O can pazarında, o ölüm-dirim kargaşalığında, insan kanının sudan ucuz olduğu o kahramanlık meydanında onlar yine

birbirlerinden ayrılmamışlardı. Çakır, İsa Beğ sayesinde hayatta olduğunu unutmuyor, gerekirse onu kurtarmak için ölümü göze almağa hazır ve hevesli bulunuyordu. İsa Beğ ise bu kadar sadık ve candan bir arkadaşı kaybetmenin ölümden beter olduğunu düşünerek kendisinden çok onu koruyordu.

O benzeri görülmemiş savaşta ayrı ayrı kaç kere ölümün veya tutsaklığın eşiğine kadar gelmişler, fakat sıyrılmanın yolunu bulmuşlardı.

İşte Çakır, bu Çakır'dı ve şimdi kardeşleriyle taht dâvasına kalkan İsa Beğ'in güvendiği adam olduğunu gösteriyordu. Daha yirmi yaşında idi ama, yaşadığı hayat, geçirdiği savaşlar onu gün görmüş, yaşlı bir kişi kadar pişirmiş, olgunlaştırmıştı.

Şimdi Bala Hatun'u emniyete almış olmanın verdiği gönül rahatlığı ile karlı yollarda at sürerken ne yorgunluğunu, ne açlığını duyuyor, başka hiçbir istek kendisini ilgilendirmiyordu.

DELİ KURT

Aradan on yıl geçti...
Çakır, bu on yılda kendi köyüne ve tımarına ancak beş on kere uğrayabildi. Öyle dünya kavgalarına girdi, başından öyle işler geçti ki, nasıl olup da yaşadığına kendisi bile şaşıyordu.

İsa Beğ öldükten sonra işler sarpa sardı. Birkaç yol ölüm tehlikesi geçirdi. İşte o zaman öteki Çakır'ın üstünde bulduğu buyrultu, Mehmed Beğ'in buyrultusu ile canını kurtardı. Demek ki Allah böyle takdir etmişti. Kardeşlerin en küçüğü olan Mehmed Beğ, Osmanlı ülkesine beğ olmuş, öteki kardeşler bu dünyadan el etek çekmişlerdi.

Artık memlekette iç kavgası kalmamış, düzen kurulmuş, kendisi de Osmanlı Padişahı Mehmed Beğ'in sipahileri arasına girmişti.

Bütün bu kargaşalıklar, vuruşmalar, tehlikeler, arasında da Bilecikli bir kızı sevmiş, onunla evlenmiş, iki kız çocuğu olmuştu. Şimdi Ayşe beş, Fatma üç yaşındaydı.

Çakır, on yıl sonra ilk defa sütanasının evine gidiyordu.

Bala Hatun'u bulup bir dileği varsa yerine getirmek, İsa Beğ'in çocuğunu görmek, içinde

dayanılmaz bir istek haline gelmişti. Bu on yılda ancak iki defa sütanasına para ve haber yollıyabilmiş, fakat kendisi ondan haber alamamıştı. Arasına içine bir ürperti geliyordu. Bu ürpertiye doğuran sebep Satı Kadın'ın ölmüş olması ihtimaliydi. O zaman Bala Hatun ne yapardı?

Sütanası öyle çabuk ölecek insanlardan değildi ama her insana gelen kazalardan biri ona da gelmiş olamaz mıydı?

Çakır, beynine yerleşmek isteyen kötü düşünceleri geride bırakmak için atını mahmuzladı. On yıl önce, gece karanlığında bir türlü ilerlemek bilmiyen kağı ile uğru gibi gizlice geldiği bu köye bahar güneşinin ışığı altında salına salına girdi.

Evin önünde bir at durunca Satı Kadın kapıdan göründü. Elli beşine gelmişti. Fakat hâlâ dinç ve yakışıklıydı. Yüzü hâlâ kırışmamıştı. Boru değil, Türkmen kızıydı...

Evinin önüne gelen atlıyı şöyle bir süzdü. Kaşlarının çatıklığı, bakışlarının sertliği geçti. Gülümsiyerek:

- Çakır, sen misin?, diye bağırdı.

Çakır, atından atlamıştı.

Benim ya!... Az kalsın oğlunu tanımayacaktın...

Sarıldılar. Sütanasının elini öptü. Kadın hasretle sütoğluna bakıyordu.

- Tanımam ya. On yıl önce yirmi yaşında, âdeta çocuktun. Şimdi koca adam olmuşsun...

Sadece koca adam değil, baba da oldum. Yakında torunların el öpmeye gelir.

Satı Kadın'ın sevinçten gözleri yaşarmıştı:

- Hey Allahım hey! Kaç torunum var?

- İki torunun var. Ayşe ile Fatma. Ama oğlum olmadı.

- Allah ömür versin. O da olur.

Sustular. On yıllık hasret bu üç beş sözle dinmiş olamazdı. Ama ikisi de başka bir konunun akıllarına gelmesiyle sözü burada, sanki sözleşmiş gibi kestiler ve önlerine baktılar.

İlk konuşan, Satı Kadın oldu:

- Atını ahıra çek de içeri gel.

Bunu söyliyerek eve girdi.

Çakır, hüzünlendiğinin farkındaydı. On yıl önce ölen İsa Beğ için on yıl sonra Bala Hatun'a "Başın sağ olsun" demek, onun yeniden akacağı muhakkak olan göz yaşlarını seyretmek güç olacaktı. Bu düşünceyle elini mümkün olduğu kadar ağır tutarak atını bağladı. Takımlarını çıkararak önüne biraz saman koydu. Yavaş adımlarla yürüyerek kapıya geldi. Bir iki sâniye durduktan sonra içeri girdi. Satı Kadın ayakta kendisini bekliyordu. Bu, deminki gülümsiyen, tatlı bakan kadın değildi. Tuhaf bir hali vardı.

Çakır, çevresine bakınarak yavaş sesle sordu:

- Hatun nerde?

- Hatun yok!

Bu cevap pek acı bir sesle verilmişti. Çakır'ın gözleri açıldı:

- Gitti mi?

- Hayır!

- Ne oldu?

Satı Kadın başını yana, bu eve ilk geldiği gün Bala Hatun'un oturduğu sedire çevirdi. Yavaş sesle:

- Hatun sizlere ömür..., dedi.

Yüzünde ve gövdesinde ölüm yoklamalarının kaç izini taşıyan, Azrail'e yüz göz olan Çakır, boğazına bir yumrunun tıklandığını, içinde bir yerin burkulduğunu duydu. Mırıldandı:

- Allah rahmet eylesin...

Bir tımarlı sipahinin iki gün aç veya uykusuz kalmadan yorulması görülmüş, işitilmiş değildi. Fakat işte Çakır şimdi ne aç veya susuz, ne de uykusuz olduğu halde yorgunluk duyuyordu. Bitkin adımlarla yürüyerek sedirin öteki ucuna oturdu. Beride sanki Bala Hatun varmış gibi saygılı bir duruşla yerleşerek sütanasının yüzüne baktı:

- Hatun ne zaman öldü?

İsa Beğ'in haberini aldıktan beş altı ay sonra...

- Çocuk ne oldu?

Satı Kadın, evin açık kapısından, bir şey arıyormuş gibi kırlara baka baka cevap verdi:

- Çocuğu doğdu. Adını Murad koydu. Dört ay sonra İsa Beğ'in ölümünü öğrendi. Birden sütü kesildi, kendisi de durgunlaştı. Bizim aşiretten bir sütana buldum. İki ay burada kalarak çocuğu emzirdi. Hatun'un gözü artık çocuğunu da görmüyor, yalnız gözlerini yere dikerek düşünüyor, arada sırada ağlıyordu. O kadar yalvardığım halde yiyip içmiyordu. Günden güne soluyordu. Bir akşam oğluyla beraber yatmak istedi. Yeniden kendine geliyor diye sevinmişim. Çünkü çocuğu

büsbütün bana bırakmıştı. O gece oğlunu sevdi, öptü. Onunla konuştu. Ertesi sabah kalktığı zaman Bala Hatun'u ölmüş buldum. Murad'cık, Hatun'un uzatmış olduğu koluna başını yaslanmış, öylece yanında yatıyor, anasının yanaklarını ve saçlarını okşayarak "Ana ana" diye sesleniyordu. Gözleri yaşlıydı. Hatun'un da gözleri yaşlıydı. Belli ki ana oğul ağlaşıyorlardı. Murad, o zaman bir yaşındaydı. Kucağıma aldığım zaman yüzünü anasına döndürmüştü, eliyle onu göstererek hazin hazin ağlamıştı. Anasına hiç düşkünlüğü yoktu. Daha çok bana alışmıştı ama bunun sahici ana olduğu, bir daha buluşmamak üzere ayrılacağı galiba küçük yüreğine doğmuştu. Hatunu gömdük. Mezarı kaybolmasın diye başına bir tahta diktim. O günden beri yaz kış demez, her cuma, başında bir Fatiha okurum.

Satı Kadın sustu. Ağlıyordu. Çakır da bir çocuk gibi ağlamamak için kendisini güç tutuyordu. Birden sordu:

- Murad nerde?

Evren'le davar gütmeğe gittiler. Gün batmadan gelirler.

Kara haber Çakır'a Evren'i unutturmuştu.

- Büyüdüler mi?

- Evren on ikisinde, Murad onunda. Kardeş gibi büyüüp çıktılar. Yalnız Allahın günü güreşip yara bere içinde kalırlar.

* * *

Sütanası, Çakır'a erik pestili ezmişti. Testide soğutulmuş su ile yapılan şerbet cana can katardı. Çakır, kâseyi sonuna kadar içtikten sonra "Eline sağlık ana", dedi ve zamansız bir şey isteyen çocuklardaki yüz sâfiyeti ile:

- Bana Hatun'un mezarını gösterir misin?, diye sordu.

Mezara giderlerken yoldaki tanıdıklar kendisini selâmlıyorlar. Çakır, verilen selâmları alıyor, fakat çoğunu tanımıyordu. Aklı başka yerde, başka şeyde idi.

Köyün mezarlığı sapa yerdeydi. Birden Satı Kadın "İşte burası" dedi.

Bir toprak yığınının önünde idiler. Başında kırık dökük bir tahta parçası vardı. Demek ki Yıldırım Bayazıd oğlu İsa Beğ'in evdeşi, Şadgeldi Paşa'nın yeğeni olan Bala Hatun, o asil ve güzel kadın şu gösterişsiz yığının altında yatıyordu. Bütün mezarlık ziyaretçileri gibi Çakır da filozoflaştı. Dünyanın, hayatın boşluğunu ve mânâsızlığını düşündü. İsa Beğ'i hatırladı ve içlendi.

Ellerini açarak bir Fatiha okudu. Ölümün, erken veya geç, değişmez bir kader olduğunu içinden tekrarlardı. Gönlü biraz ferahlamış olarak mezarlıktan ayrıldı. Eve döndüler.

* * *

Satı Kadın, sutoğlunun çok sevdiği börekten yapmak için hamur tahtasının üstünde yufka açıyordu. Çakır, anasının ustalıkla ve çabuklukla yaptığı bu işe bir müddet baktıktan sonra:

- Ana, bu ne hız böyle? Hamuru da nasıl inceltiveriyorsun? Ben kırk gün uğraşsam bu işi yapamam, dedi.

Satı Kadın gülümsedi:

Ben de kırk yıl uğraşsam senin gibi kılıç savuramam. Dünya yaratılırken işler de bölüştürülmüş...

Bu sırada kapının önünde gürültüler oldu, sesler işitildi ve arkası kapıya dönük olan Çakır, sütanasının:

- İşte, Deli Kurt geldi, dediğini duydu.
- Deli Kurt mu?
- Evet!
- O da kim?
- Kim olacak, Murad!
- Neden Deli Kurt diyorsun?

Ben demiyorum, köylü diyor ama, hani yakışmıyor da değil...

Kapıda ayak sesleri oldu ve Çakır başını çevirdi. İki gürbüz oğlan kıpırdamadan duruyorlar, bir kendisine, bir Satı Kadın'a bakıyorlardı.

Satı Kadın, ciddileşmişti. Oğluna seslendi:

- Evren! Yabani gibi ne duruyorsun? İşte senin Çakır ağan... Elini öpsene...

Evren biraz ürkek adımlarla ilerledi. El öptü. Kadın bu sefer Murad'a baktı. - "Deli Kurt! Hadi sen de Çakır amcanın elini öp oğlum..." Çocuk pervasızca ilerlerdi. Çakır'ın elini öptükten sonra onu yakından bir süzdü:

- Sen Sipahi misin?, diye sordu.
- Sipahiyim ya!
- Ben de Sipahi olacağım!

Bu sözler o kadar büyük bir ciddiyetle ve o kadar sevimli bir eda ile söylenmişti ki Çakır gülümsedi; onu bağrına basarak alnından öptü:

- Olursun inşallah...

O zaman, yakından Murad'ın yüzüne baktı. İsa

Beğ'in küçültülmüş örneği idi. Aynı gözler, aynı burun, hatta aynı duruş... İçi yeniden sızladı. Yamalı, yırtık pırtık giyimler içinde, alnındaki, yüzündeki ellerindeki çizik ve sıyrıklar arasında bunun bir beğ oğlu, bir Osmanoğlu olduğu belliydi. Şu kadar ki, bu gerçeği daha doğrusu bu korkunç gerçeği sütanasıyla kendisinden başka kimse bilmiyordu. Bilemiyecekti de... Hattâ Murad'ın kendisi de kim olduğunu bilmiyordu. Demin Satı Kadın yufka açarken onu nasıl bir telkinle büyüttüğünü de anlatmıştı. Deli Kurt, kendisini Osman adlı bir adamın oğlu olarak biliyor, Osman'ı da Çakır'ın dayızâdesi diye tanıyordu. Anasının adını Ayşe diye bellemişti. Arasına mezarına gidiyordu.

Çakır'ın, üstüne başına, bıçağına, duvara asılmış olan kılıç, sadak ve yayına bakarak sordu:

- Amca! Kaç yaşında sipahi olurum?
- Biçimine gelirse on sekizinde olabilirsin.

Murad bu biçimine gelmenin ne demek olduğunu anlayamamıştı. Zihninde kısa bir hesap yaptıktan sonra:

- Sekiz yılda Sipahi olacağım, dedi.

Evren'e bakarak ilâve etti:

- Sen de azap olursun!

Evren, bundan hoşlanmadı:

- Neden azap oluyor muşum?
- Ata binmesini bilmiyorsun...
- Nasıl bilmiyorum?

- Elbette bilmiyorsun. Geçen gün düşmedin miydi?

Murad, hakikaten bir Deli Kurt'tu. Delişmen

bir konuşuşu vardı ki, akır'ın pek hoşuna gidiyordu. Satı Kadın söze karıştı:

- Güreşte hırslarını yenemeyince yarışıyorlar da... Evren bir iki yol attan düştü ama Deli Kurt düşmedi. Daha şimdiden usta binici...

Aslında ikisi de usta binici idi. İkisinde de Türkmen kanı vardı. Komşu yayladaki Türkmen obasının çocuklarıyla arkadaşlık ederken ata binmesini öğrenmişler, atı sevmişlerdi.

Murad'a "Deli Kurt" denilmesinin sebebi at sevgisindeki aşırılığı idi. Ata bindi mi deliye döner, tehlikeli sürüşler yapardı. Dörtnala giderken yerden omak kapmasını bütün Türkmen çocuklarından iyi başarırdı. Hiçbir şeyden korkmazdı. Tek başına olduğu zaman bile on kişiye saldırmaktan çekinmezdi. Beş yaşındayken başlıyan delişmenliği on yaşında son kerteye ulaşmıştı. Doğrusu, "Deli Kurt" lkabı kendisine pek yakışıyordu.

HAYÂLETLER

Çakır, akşam yemeğini kederli bir sevinç içinde yedi. Yetişmiş, yarın birer yiğit olacak iki çocuğu gördükçe keyifleniyordu. Fakat Murad'a bakıp da aklına İsa Beğ geldikçe, yahut gözleri Bala Hatun'un oturduğu sedire değdikçe üzülüyordu.

Tâlih başka türlü yürüseydi İsa Beğ taht için can vermiş bir şehzâde değil, tahtın üstünde oturan Osmanlı Beğ'i olacaktı...

Ve o zaman...

O zaman, şimdi yoksul bir köy evinde, kendi karşısında oturarak yemek yiyen şu çocuk, yâni Deli Kurt Murad, böyle pırtılar içinde yaşayan bir Murad değil, sırmalı giyimler giyinmiş şehzâde Murad olacaktı.

O zaman, şimdi bir köy mezarlığında taşı bile olmadan yatan Bala Hatun, Bursa ve Edirne saraylarının sahibi Hatun olacak, kimbilir ne hayratlar yaptıracak ve Murad'dan başka ne Mehmed'ler, Süleyman'lar, Mustafa'lar, Orhan'lar, Kasım'lar, Osman'lar doğuracaktı.

Şimdi bunların hepsi kaybedilmiş birer hayâldi.

Yemek bitince Çakır biraz dereden tepeden konuştu. Köyde iyi bir hoca olduğunu öğrenmişti. Evren'le Murad'ı karşısına çekerek:

İyi bir sipahi olmak için okuyup yazmak şarttır, dedi. Yarın sizi hocaya götüreceğim. Okumasını öğreneceksiniz. Bundan başka Müslümanlığın şartlarını da iyice bellersiniz. Her gün gider, dersinizi alır, sonra oyuna çıkarsınız."

Okuyup yazmak Sipahiliğin şartlarından olunca Deli Kurt buna itiraz etmezdi. Nitekim Çakır'ın teklifini can ve gönülden kabul edivermişti. Fakat okumak, hele her gün hocanın karşısına gidip güreşe ve yarışa benzemeyen sıkıcı şeyler öğrenmek Evren'in hiç hoşuna gitmemişti. Bununla beraber itiraz da etmedi. İtiraz etmek elinde olsa da etmezdi. Çünkü Deli Kurt okumayı kabul etmişti. Ondan geri kalamazdı.

* * *

Çocuklar uyuduğu, büyüklerin de yatma zamanı geldiği sırada Çakır:

- Ana, dedi. Çoktandır böyle güzel yemekler yememiştim. Kavurma ve bulgur haşlamasından başka bir şey gördüğümüz yoktu. Bu gece sanki beğ sofrasında ziyafette idim. Bunun keyfini tamamlamak için de biraz dışarıda dolaşacağım. Şu parlak ay ışığının altında dünya güzelliklerini göreyim diyorum. Böyle çok ayların altında sabahladık ama can kaygısından, düşman gözlemekten aya kim bakıyordu ki... Şimdi öyle değil, Tarhana çorbasından, etli börekten, pestil ezmesinden sonra da ay gezintisi... Ne dersin ana?

Satı Kadın, süt oğluna hep hak vermişti. Yine öyle yaptı:

Canın nasıl isterse öyle yap Çakır, dedi Yatağını hazırlarım. İstedğin zaman gelir, yatarsın.

Dışarıda ne güzel bir ıfık, ne ferahlatıcı bir esinti vardı. Karşıkı tepeler, çam ormanı peri masallarındaki memleketler kadar göz alıcı idi. Çakır bütün bu güzel manzaralara bakarak yürüyor, fakat galiba baktığı güzellikleri görmüyordu.

Bir hayat kasırgası içinde ömür geçirenler, bir gölgelikte dinlenmek için vakit bulamıyanlar, tehlikelerle arkadaş olanlar böyle geçici bir huzura kavuşunca kendi gönülleriyle hesaplaşırlar, geçmiş i hatırlarlar. O zaman her şeyin ölçüsü büyür ve hâtıralar güzelleşir. Mâzide kalan insanlar kusurlarından ve suçlarından sıyrılmıştır. O, bir arkadaşsa daha vefâlı, bir sevgiliyse daha çekici, bir anaysa daha şefkatli olur. Hattâ böyle dakikalarda insan, düşmanını bile bağışlamağa hazır dır.

Çakır, şimdi öz anasını, kendisini doğururken ölen kadını düşünüyordu. Acaba nasıldı? Yüzü ne biçimdi? Ne türlü konuşuyordu? Birden içinde bu hiç görmediği ananın sesini işitmek için dayanılmaz bir istek, silinmez bir hasret duydu. Aynı zamanda kendisine şaştı. Çocukluğunda, gençliğinde bu anayı hiç düşünme de böyle olgunlaştıktan, bunca hengâmeler gördükten, iki çocuk babası olduktan sonra onu hatırla ve içlen... Bu, çok tuhaf şeydi.

Çakır bu gece hep ölüleri düşünüyordu. Şimdi de aklında babasıyla amcası vardı. Neden hep ölüleri düşünüyordu da dirileri aklına getiremiyordu? Herhalde ölüler zorla kendilerini hatırlatıyor, belki de böyle güzel gecelerde rûhları oralarda uçuşarak dünyada kalanları görüyordu.

Birden kendisini mezarlığın önünde buldu ve sanki saatlerce dolaşmadan maksat buraya gelmekmiş gibi hiç tereddüt etmiyerek gündüz ziyâret etmiş olduğu Bala Hatun'un mezarına doğru yürüdü.

Ayak ucunda durmuştu. Parlak gecenin ışığında kederli yüzü gözüküyordu. Oradan kolay kolay ayrılmaya niyetli olmıyan bir insan haliyle çöküp bağdaş kurdu ve gözlerini kabarık toprağa dikti. Belki Bala Hatun'un kemikleri bile kalmamıştı. Yaşayan birisiyle konuşur gibi:

- Bu kadar geç kaldığım için bağışla sultanım. Unutmuş değildim ama, geledim işte..., dedi.

Elini koynuna götürerek her zaman göğsünde taşıdığı Kuran'ını çıkardı. Bala Hatun'un ruhu için okuyacaktı. Birden mezarın baş ucunda, kendisinden üç adım ilerde bir hayâlet gördü: Bu, Bala Hatun'du. On yıl önceki asil ve güzel yüzüyle gülümseyerek kendisine bakıyordu. Çakır, içinden bir heyecan dalgasının, güzel ve tatlı bir ürperişin geçtiğini sezdi. Hayâletle çabuk kaybolurlarmış diye işitmişti. Fakat kaybolmuyor, gitgide daha güzelleşiyordu. Çakır, hayâletin dudaklarında bir hareket gördü ve çok yavaş bir sesin "Hakkını helâl et Çakır Ağa" dediğini duydu. Tıpkı on yıl önceki ayrılışta olduğu gibi...

Yüksek sesle konuşursa hayâlet belki kaybolur diye çekinerek o da çok hafif bir sesle "Helâl olsun sultanım" dedi.

Hayâlet konuşmada devam ediyordu. Tatlı bir rüzgâr gibi sesiyle yeniden hitap etti:

- Sadakatını unutmam. Büyük hakkını helâl et!

Çakır büyülenmişti. Hiçbir korku duymuyor, ilâhi bir zevk içinde hayâlete bakarak o ne isterse

yapıyordu:

- Helâl olsun sultanım!

Birdenbire Çakır'ın gözleri kamaşır gibi oldu. Yaz gününde güneşe bakmış insanlar gibi bir an çevresini görmedi. Sonra gözlerini Bala Hatun'a çevirdiği zaman onu ve onun yanında yeni peyda olan ikinci bir hayâlet daha gördü. Bu İsa Beğ'di. O asil, kahraman ve yakışıklı yüzü ile Çakır'a gülümsüyordu:

- Artık tehlikeden uzağız. Hakkını helâl et!

Bu hayâletlerin seslerinde insanı büyüleyen bir şey vardı. Çakır, hiçbir ozanın kopuzunda böyle bir âhenk dinlememişti:

- Hakkını helâl et.

Çakır, hayâletlerin isteğini yapıyor, fakat kendisi onlara bir şey sormağa cesâret edemiyordu. Bala Hatun tekrar fısıldadı:

- Murad sana emânet...

Bala Hatun'un gözleri altında ay ışığının yansıttığı inciler parlıyordu. Demek ki hayâlet ağlıyordu. Ölü de olsa, hayâlet de olsa anaydı. Öksüz oğlu için ağlıyacaktı. Işıklı gözlerle Çakır'a baktı:

- Murad'ı yetiştir.

İsa Beğ tekrarladı:

- Murad'ı er yetiştir!

Çakır üçüncü bir ses daha işitti:

- Beni de an oğlum!

İsa Beğ'in yanındaki bu yeni hayâlet Çakır'ın anasıydı. Fakat ötekiler gibi belirli ve açık değildi. Yüzünde de tül vardı.

Çakır heyecanlandı:

- Anacağım! Sen misin?

Bu hayâlet daha yavaş konuşuyordu:

- Benim oğlum. Beni unutma...

Koca sipahi hasret ve heyecandan titremeğe başlamıştı. İşte anasının sesini işitmişti. Fakat neden yüzü örtülüydü? Kendisini dünyaya getirirken öldüğü için şehit mertebesine ulaşan bu kadının yüzünü görse olmaz mıydı? Otuz yılda ilk defa, o da hayâletini gördüğü anasının yüzünü bilmek hakkı değil miydi? Bu düşünceyle cesaretlendi:

- Anam! Yüzünü göster.

Hayâlet işitmemiş gibi davrandı.

- Anam!. Yüzünü göster!

Anasının hayâleti başını hafifçe salladı. Bu, olmaz demekti.

Çakır, ısrar etti:

- Anam! Yüzünü göreyim.

Hayâlet fısıldadı:

- Olmaz...

- Neden olmasın? Oğlun değil miyim?

- İzinli değilim, olmaz.

Çakır ağlamaklı olmuştu. Üç hayâlet birden kendisine biraz yaklaştılar. Bala Hatun fısıldadı:

- Olmaz! İnsanlar her şeyi bilmiyecektir.

İsa Beğ devam etti:

- Olmaz. İnsanlar ancak gördüklerini bilecek, bildiklerini görecektir.

Anası tamamladı:

Olmaz. İnsanlar daima bir şeye hasret kalacaktır.

İki yeni fısıltı daha duyuldu:

- Olmaz. İnsanlar bilemeyecektir.

Bunları söyleyenler, İsa Beğ'in arkasında peyda olan iki hayâletti ve bu hayâletler Çakır'ın babasıyla amcasıydı.

Bu sefer hepsi birden seslendiler:

- Bizi unutma!..

- Bizi an!..

Anası tek başına söyledi:

Ölüm o kadar güç değildir. Unutulmak yamandır.

Babası fısıldadı:

- Asıl ölüm unutulmaktır.

Amcası ilâve etti:

- Unutmak da ölmektir.

İsa Beğ devam etti:

- Hayat birkaç hâtıradır.

Bala Hatun bitirdi:

- Hayat ölümün başlangıcıdır.

Çakır, farkına varmaksızın elindeki Kuran'ı açmıştı. O zaman beş hayâlet birden tekrarladılar:

- İnsan anıldıkça yaşıyor demektir.

- Anıldıkça yaşıyor demektir...

- "Yaşıyor demektir..."

Birdenbire hayâletler kayboldu. O zaman büyük bir teessürle başını önüne eğen Çakır, Kuran'ın açılmış olduğunu gördü ve keskin sipahi gözleri ay ışığında Yâsin'e değdi. Okumağa başladı. Çevresinde ruhların dolaştığını seziyordu. İçi büyük duygularla doluydu.

Ne kadar zaman geçtiğinin farkında değildi. Tan atarken Kuran'ı kapatıp koynuna koyduktan sonra ellerini açıp dua etti. Yüzüne sürdüğü elleri ıslanmıştı. Kan ve ölüm göre göre yüreği katılaşmış olan bu Türk sipahisi, bu, gözyaşı nedir bilmeyen Osmanlı askeri, bütün Kuran okuduğu müddetçe ağlamıştı.

Şimdi içinde bir ferahlık duyuyordu. Kuran okuyunca açılmış, kederlerini atmıştı. Kalktı. Ağır adımlarla mezarlıktan çıkarak eve doğru yürüdü. Girdiği zaman sütanası kalkmış ve o günün hazırlıklarına başlamıştı. Çakır'ı görünce yalnızca "Geldin mi?", dedi. Başka hiç bir şey sormadı. Anlayışlı kadındı. Çakır "Biraz dinleneyim ana", dedi. "Sen beni kaldırırsın."

Biraz sonra bütün ömründeki uykuların en rahatını uyuyordu.

* * *

DİL SÜRÇMESİ

Sütanasının köyünde geçen günler Çakır için dolu günlerdi. Bu günlerde sevinç, ümit, üzüntü, her şey vardı. Fakat en mühimi Evren ve Murad'la uğraşmasıydı.

Köyün hocasıyla konuşup ertesi gün derse başlatmıştı. Her gün sabah namazından sonra bir miktar ders yapacaklardı. Köyde kalacağı beş on gün içinde de Çakır çocuklara yardım edecekti.

Okuyup yazmanın dışında onlara asıl kendi bildiği şeyleri öğretiyordu. Kırdan ok atmağa başlamışlardı. Çocuklarda askerliğe yaman bir kabiliyet vardı. İlk oklarını, Rum askerlerinden aşağı kalmıyan bir ustalikle atmışlardı. İki üç yılda keskin nişancı olacakları belliydi.

Onlara karakucak güreşinin bazı oyunlarını da öğretmişti. Sonra sıra silme tokata gelmişti. Değnek vurmasını zaten biliyorlardı.

"Deli Kurt" demeğe Çakır da alışmıştı. Huyları ve atılganlıkları dolayısıyla ötekine de Deli Evren demek yerinde olurdu ama halk nedense yalnız Murad'a deliliği yakıştırmıştı.

Tımarının geliri dolayısıyla savaflara iki tane cebeli askerle birlikte gitmeğe mecbur olar Çakır, daha şimdiden bu iki çocuğu gözüne kestirmişti.

Biraz büyüseler cebeli olarak bunları alacaktı. İri oldukları için on beş, on altı yaşında orduya katılabilirlerdi. Böyle deligözlere çeride her zaman yer bulunuyordu.

Çakır için Deli Kurt'un ayrı bir mânâsı daha vardı: O İsa Beğ'in ve Bala Hatun'un kendisine emânet ettiği bir öksüzdü. Hayâletler boşuna konuşmuyordu.

Arasıra komşu Türkmen obasına gidiyorlardı. Evren ve Murad obanın bütün çocuklarıyla arkadaşlıklar. Kendi köylerinde birbirlerinin aman vermez rakibi oldukları halde obaya gidince Türkmen çocuklarına karşı birleşiyorlardı. O ne iddialı güreşlerdi! Güreşlerin heyecanına Çakır da kendisini kaptırıverdi. Hele bir gün, köydeki rahat hayatın verdiği gevşeklikle her şeyi unutarak Murad'a "Yaşa Osmanoğlu" diye bağırışı vardı ki, bu dalgınlığı nasıl yaptığına kendisi de şaşırmişti...

Memlekette bir tek Osmanoğlu ailesi vardı. Osmanoğlu deyince akla yalnız padişah alise gelirdi. Çakır böyle bağırınca Murad bir sâniye güreşi keserek hayretle kendisine bakmış, sonra yeniden başlamıştı.

Çakır, bu dil sürçmesinden dolayı kendi kendisine içlermişti. Yanlışını düzeltmek için biraz sonra "Yaşa bre Osmanın oğlu... Baban sağ olup seni görseydi alnından öperdi", diye bir ağız yapmış, "Osmanoğlu" ile "Osmanın oğlu"nu birbirine karıştırarak deminki sözü unutturmak istemişti. Murad, babasının adını Osman diye biliyordu.

Deli Kurt, hoca ile derse başlayıncaya kadar Kur'an'dan yalnız Fatiha'yı bilirdi. Bunu kendisine Satı Kadın ezberletmişti. Şimdi hoca da İhlâs sûresini öğretmişti. Murad, Çakır'a gelerek

İhlâs'tan kendisini imtihan etmesini istemiş. Çakır'ın da himmetiyle iyice bellemişti. Bu hevesin sebebini Çakır iki gün sonra anladı. Mezarlık yakınından geçerken gözleri ister istemez Bala Hatun'un mezarına ilişti ve keskin gözleriyle birkaç yüz adımlık mesafeden Murad'ın orada olduğunu gördü. Elleri açıldı. Birden içi sızladı ve hayâletleri hatırladı. Belliydi ki çocuk, Fatiha'dan fazla olarak yeni öğrendiği İhlâs'ı da annesinin rûhuna gönderiyordu.

Çakır, Türkmen obasına gittikleri bir gün Türkmen kadınlarının dokudukları kumaşların en iyisinden alarak eve getirmiş, Evren'le Murad'a yeni birer elbise dikmesini Satı Kadın'a söylemişti. Yeni giyimleriyle çocuklar bayağı değişmişlerdi. Bellerine taktıkları kemerle birer Sipahi adayı olmuşlardı. Hele Deli Kurt o kadar başkalaşmış, vakarlı durumu ile öyle olmuştu ki, Satı Kadın, nazar değmesin diye omuzuna mavi boncuk dikmeğe mecbur kalmıştı.

Bu durumu ile Çakır onu büsbütün başka görüyordu. Nerdeyse kendisini de bir şehzâdenin silâh öğretmeni, lalası sanacaktı. Deli Kurt'un, okumağa Evren'den çok fazla hevesli olması da gözden kaçacak gibi değildi. Belliydi ki bu çocuk iyi bir sipahi olmayı kafasına koymuş, sipahinin okuma bilmesi hakkında Çakır'ın söylediği söz onda iyice yer etmişti.

Deli Kurt okumaya çalışırken çok dikkatli ve sakin oluyordu. Silâh talimi yaparken, yahut güreşip yarışırken gösterdiği haşarılıktan eser kalmıyordu. Bu yüzden Çakır bir gün kendisine "Aferin Murad", demişti. "Çerilikte Deli Kurt olduğun gibi okumakta da molla çelebisin. Böyle gidersen ileride iyi bir adam olursun."

Bir gün hep birlikte Türkmen obasına gittiler.

O gün Evren ve Murad'la obadaki rakip çocuklar arasında iddialı yarışmalar olacaktı. Obanın yalnız çocukları değil, büyüklerinden birçoğu da seyre gelmişti. Bir sipahinin idare ettiği yarışmalara Türkmenler bigâne kalamamışlardı.

Önce heyecanlı bir at yarışı yapıldı. İlk anlarda başa geçen Deli Kurt gittikçe arayı açarak birinci oldu. Türkmenler ikinci ve üçüncü olmuşlar, Evren sonuncu kalmıştı. Murad'ın kırk yıllık sipahi gibi at sürüşü, hareketlerinin kusursuz oluşu Çakır'ın çok hoşuna gitmişti. Türkmen çocuklarıyla Evren de iyiydiler ama Deli Kurt'ta bir başkalık vardı ki, herhalde Allah vergisi olacaktı.

Ok atma daha heyecanlı ve çekişmeli idi. Murad, dört çocuğun yaşça en küçüğü olduğu için kendisinden fazla bir başarı beklenemezdi. Fakat Çakır'ın da, bütün seyircilerin de hayretleri arasında öteki üç çocuktan daha keskin nişancı olduğunu gösterdi. Bir şey daha Çakır'ın dikkatini çekti. Deli Kurt da tıpkı babası İsa Beğ gibi ok atıyordu. Birlikte çok savaşlara girip çıktıkları, yan yana çok ok attıkları için Çakır, İsa Beğ'in nasıl yay gerdiğini bilirdi. Sol kolunu gergin tutarak yayı kavrar, sağ eliyle kirişi tutup nişan aldıktan sonra sol kolunu yavaşça bükerek yayı yaklaştırır, öylece ok salardı. Murad da öyle yapıyordu. Çakır yine geçmişî hatırladı. Durum elverişli olsa gözleri daltıp dumanlanacaktı bile.

Güreşlere gelince, çok çetin geçti. Evren kendi güreşini kazandı. Fakat Murad yenildi. Rakibi kendisinden iki yaş büyük, bir baş boyu uzun, gürbüz ve kaya gibi sağlam bir Türkmen çocuğu idi. Görünüşlerine göre de kimse bu güreşte Deli Kurt'tan bir kazanma bekliyemezdi. Böyle olduğu haldе onun öyle bir dayanışı, âdeta kendini harcıyarak öyle bir güreşmesi vardı ki, bütün

Türkmenlerin takdirini toplamıştı.

Çakır'ın ise yeniden içi parçalanmıştı. Çünkü İsa Beğ'in ümitsiz çarpışmalarını hatırlamıştı. Onun uğraşları da böyle üstün kuvvetlere karşı insan gücü üstünde bir emekle yapılmıştı.

Deli Kurt doğuşta yenilmeyi kabul etmezdi. Fakat güreş öyle değildi. Onun kâideleri ve hakemi vardı. Hakem "Yenildin!" dedikten sonra mesele kapanıyordu. Murad asla mızıkçı değildi. Hele büyüklere, büyüklerin sözlerine karşı pek saygılıydı. Çakır, kendisine yenildiğini söyleyince çok üzülmüş, fakat üzüntüsünü belli etmemişti.

Bununla beraber o günün kahramanı kendisiydi. Uç yarışmanın ikisini kazanarak dört çocuk arasında birinciliği elde etmişti. Çakır'ın ortaya koyduğu ödülü Murad almıştı. Bu ödül, Bursa işi güzel bir bıçaktı.

Bıçak, Deli Kurt'un beline takıldıktan sonra Türkmen obasının beği Çakır'a ve iki öğrencisine bir ziyâfet verdi. Toprak içinde korda pişirilmiş, tadına doyum olmıyan koyun etiyle, cana can katan nefis Türkmen ayranı, pekmezle yapılmış un helvası ve bal şerbeti, sonra türlü güzel yaş ve kuru yemişler o günkü yorgunluğa değmişti.

Türkmen beği uzun boylu, top sakallı, elli yaşlarında, iyi görünüşlü ve gösterişli bir adamdı. Çakır'ı ağırlamak için hiçbir şey esirgememişti. Çadırı da zengin ve süslüydü. Çakır, İsa Beğ'de bile böyle bir çadır görmemişti. Yerlere döşenmiş, çadır duvarlarına asılmış o Türkmen halılarının güzelliği dille anlatılır gibi değildi. Çadır direklerinin çengellerine de türlü silâhlar asılmıştı. Beğ, bunlardan birini göstererek:

- Bu kılıç, şehit Murad Beğ tarafından babama verilmişti. Babam da Kosova'da şehit düştü, dedi.

Çakır, Osmanlı hânedânından söz açmak istemezdi. Bu bahis açılırsa Deli Kurt'un kim olduğu ortaya çıkar da başına felâket gelir diye bir kaygısı vardı. Türkmen beğinin sözlerine karşı bu sebeple bir şey dememişti. Fakat beğ söylemekte devam ediyordu:

Ben de ağamla birlikte, merhum Yıldırım Bayazıd Beğ buyruğunda Niğbolu Savaşına katıldım. Ağam da orada şehit düştü. Oğlu olmadığı için bu obanın başına geçmek sırası bana geldi.

Çakır sıkılıyor, fakat ev sahibi bir beğ olduğu için, ona "Bu bahsi konuşma" diyemiyordu.

Biraz sonra beğ, Yıldırım Bayazıd'ın oğullarını anlatmağa başlayarak daha çatallı bir konuya girdi. Bereket versin büyük şehzâde Süleyman Beğ ile Aksak Temür'e tutsak düşen Mustafa Beğ'den bahsediyor, daha tehlikeli yerlere girmiyordu. Fakat Çakır'ın aklına gelen, başına gelmekte de gecikmedi. Türkmen beği birdenbire:

- Senin bu Deli Kurt'u görünce de çocukluğunda bir defa gördüğüm merhum İsa Beğ'i hatırladım. Ne kadar benziyor, diye sanki onun başına bir mangal ateş döktü. Şakaklarının zonkladığını duydu. Sofranın bir ucunda Evren ve Türkmen beğinin küçük oğluyla birlikte oturan Murad'a baktı. Murad'ın bakışlarında değişiklik yoktu. Yalnız, gözlerini dikmiş olduğu halde beği dinliyordu. Çakır zoraki gülümsedi:

İnsanlar benzerlik bakımından çift yaratılmıştır, derler. Ola ki Deli Kurt da İsa Beğ'in benzeridir, diye cevap verdi ve sözü değiştirmek için hemen ilâve etti:

- Deli Kurt sipahi olmaya karar verdi. Bugün aldığı sonuçla da olabileceğini gösterdi değil mi? Ne dersin beğ?"

Beğ onu zaten beğenmişti. Takdirini esirgemedi. Yüzlerce yıldan beri can harcamış bir ailenin mensubu olmanın alışkanlığı ile cevap verdi:

- Olur elbette... İnşallah benim oğullarımla birlikte nice savaflara girip ya gazi, ya şehit olurlar.

Türkmen beği, çadırında konuk olan bu on yaşındaki öksüze Türklükteki en büyük, en üstün iki rütbeden birini temenni ediyordu.

* * *

Çakır, köyden ayrılmadan bir gün önce hocayı görerek Murad için konuşmuş, bir yıllık ders parasını peşin ödemişti. Hoca, öğrencisinden memnundu. Ders vermekte olduğu altı çocuktan en çok Murad'ı beğeniyordu. Evren ve diğerleri şöyle böyle idi. Birinden ise hiç ümidi yoktu.

Ondan sonra Evren'le Murad'ı karşısına alarak onlarla konuştu. Öğütler verdi. İki babasız çocuğa, sağ kaldıkça kendisinin babalık edeceğini biliyordu. Beş on yıl daha geçip de birer cebeli olsalar ötesi kolaydı, ama iş o beş on yılı geçirebilmekte idi. Çakır'ın beş on yıllara güveni yoktu. Beş on yıllarda neler olabildiğini denemişti. Geçmiş yıllarda olanlar gelecek yıllar da olabilirdi.

Öğütler sırasında bir aralık "Osmanlı çerisi az konuşur", dedi.

- Neden ağam?

- Gâvurun çaşıtı vardır. Çeriden duyduğunu kendi ordusuna ulaştırırsa Osmanlıya zarar gelir.

- Yalnızken bizi kim duyar?

Yalnızken kimse duymaz ama, yalnızken de az

konuşmaya alışanın ağız sıkı olur. Kalabalıkta boşboğazlık etmez.

- aşıt nasıl olur?

- aşıt Rum'dan olur, Firenk'ten olur, ıfıt'tan olur ama sen onu tanıyamazsın. Çünkü o Türk kılığına girer.

Bu konuşmalar akır'la Evren arasında yapıyor, Murad ancak dinliyordu. İlk defa söze karşarak sordu:

- Ben çok konuşur muyum amca?

Bu soru büyük bir sevimlilikle ve bir büyük adam ciddiyetiyle sorulmuştu. akır yine boş bulundu ve:

- Hayır, şehzâdem, diye cevap verdi.

Murad'ın gözleri akır'a dikilmiş ve akır, devirdiğı çamdan, başına çam devrilmişçesine müteessir olmuştu. Deli Murad her zamanki terbiyeli tavrı ile sordu:

- Bana neye öyle diyorsun amca?

akır, kendini toplamıştı. Cevap verdi:

- şaka yaptım Deli Kurt! Küçükler büyüklere yapmaz, ama büyükler küçükler arasına şaka yapar. Bir kere de alay beğı bana takılmış, akır Han diye hitab etmişti.

Mesele kapanmıştı ama çok canı sıkılmıştı. Çocuklara boşboğazlığın fenalığından dem vururken kendi yaptığı gevezelik olur şey değıldi. Kendisine ne oluyordu? Hiç böyle yapmazdı. Geçende de dili sürçmüş, Deli Kurt'a "Osmanoğlu" diye bağırmıştı. Her ne ise artık bu köyden ayrılması pek hayırlı olacaktı. Yoksa bu gafletleri devam ederse günün birinde düzeltilmesi imkânsız

bir pot kıracak, işleri berbad edecekti.

Ertesi sabah, sütanası Satı Kadın'ın elini öperek kucaklaştı.

Sonra küçüklerle vedalaştı:

- Gelecek gelişimde sizi birer yavuz yiğit olarak göreceğim. Ümidimi inşallah boşa çıkarmazsınız, dedi.

Sipahi çevikliği ile atına sıçradı. Kadınla çocuklara son defa bakarak tok bir sesle son sözlerini söyledi:

- Hoşça kalın!

Atını yorgaya kaldırdı. Arkasına bakmadı.

Uzaklaşır ve gözlerde küçülürken Satı Kadın nemli gözleriyle bir bakraç suyu onun ardından toprağa boşaltıyordu.

İLK SAVAŞ

Günler ayları, aylar yılları kovaladı. Aradan altı yıl geçti. Dile kolay... Evren'le Murad birer yiğit olup çıktılar. Evren on sekiz, Murad on altı yaşında idi. Ama boy-bos, güç-kuvvet bakımından otuzundaki gençlerden aşağı değildiler. Gözü peklige, korkmazlığa gelince dünyada eşleri azdı.

Evren ve Murad, hayatlarının en tatlı ve kutlu günlerini yaşıyordu. Tımarı büyüdüğü için dört cebeli yetiştirmeğe mecbur olan Çakır, yeni iki cebeli olarak Evren'le Murad'ı almış, böylelikle onlar da dilediklerine umduklarından daha çabuk ermişlerdi.

Artık altmışını geçmiş olan Satı Kadın, oğlu ile oğlu yerindeki Deli Kurt kendisinden ayrılınca bu evde tek başına yaşamak istememiş, kapısını kapayarak Türkmen obasına, asıl çıktığı yere dönmüştü. Orada akrabaları, yakınları vardı ve sipahiler arasına karışıp uzun yıllar onlarla haşır neşir olduğu için şimdi Türkmenler arasında itibarı büyüktü.

Evren ve Murad, Çakır'ın köyüne, tımarın başına gelmişlerdi. Bu köy, doğdukları köye o kadar uzak değildi, ancak iki günlük yoldu. Fakat

Padişah Mehmet Beğ, herkes yerli yerinde dursun, buyruk gelince hemen hazır olsun diye emir verdiğinden bütün sipahiler ve cebeliler tımarlarının başında idiler.

Memlekette bir huzursuzluk vardı. Ağızdan ağıza birtakım sözler dolaşıyordu. Yakında kerâmet sahibi bir evliyânın çıkarak devleti ele alacağı, bütün insanları birleştirerek herkesi mala, nimete boğacağı söyleniyordu. Hattâ bazan daha ileri gidiyor, yeni bir Peygamber geleceğinden bahsolunuyordu.

Aydın taraflarında birtakım dervişler ayaklanmışlardı. Hattâ bu dervişler Aydın beği olan Bulgar dönmesi Süleyman'ı öldürmüşler, Manisa beği olan Kara Temürtaşoğlu Ali Beğ'i de bozmuşlardı.

Padişah buna öfkelenmiş, oğlu Murad Beğ ve veziri Bayazıd Paşa'yı büyük bir kuvvetle dervişlerin üzerine göndermişti. Çakır ve cebelileri bu ordu da idiler.

Deli Kurt bu kadar çok askeri bir arada görmekten hoşlanmış, Çakır'a kaç kişi olduğunu sormuştu. Çakır kayıtsız bir tavırla:

- "Yirmi bin kişi vardır." deyince durmuş, bir şey diyememişti.

Deli Kurt, o zamana kadar büyük sayılarla hiç uğraşmamıştı. Bildiği en büyük rakam "bin"di. Şimdi kendisine yirmi binden bahsedilince, ömründe evinden çıkmayıp da sonra bir dağın doruğundan ufuklara bakan insanın hayretini hissetmişti. Yirmi bin... Acaba nasıl saymışlardı?

Çok sıkı yürüyüşlerle Akhisar ovasına gelmişler, bir gece konaklamışlardı. O gün Şehzâde Murad Beğ'le Bayazıd Paşa, düzgün saflar halinde toplanıp kendilerini selâmlayan orduyu teftiş etmiş-

ler, sonra sancak beğleriyle bir savaş meclisi kurarak ertesi günkü yürüyüşü kararlaştırmışlardı.

Geceleyin yatmadan önce Evren, Deli Kurt'a sordu:

- Deli Kurt, dedi. Bugün önümüzden geçerken Murad Beğ'e iyi baktın mı? O da on altı yaşında imiş Hem adaşın, hem yaşıtın.

Deli Kurt cevap verdi:

- Gördüm, çok akıllı kişiye benziyordu. Kahraman şehzâde olduğunu da söylüyorlar, ama neden padişah kendi gelmedi de Murad Beğ'i yolladı?

Deli Kurt'un bu sorusuna, o sırada yanlarına yaklaşmış olan Çakır, cevap verdi:

- Padişahımız Mehmet Beğ hastadır. Konya'yı kuşatırken sağanaklardan ıslanıp üşütmüştü. Ciğerleri su toplamış diyorlardı. Daha bu geçmeden Edirne'de attan düşüp kemiklerini incitti. Çelebi Sultan Mehmed, yaşlı değildir ama, gövdesinde o kadar çok yara yeri vardır ki, kalbura döndüğünü söylüyorlar. Onun için gelemedi, amma şehzâdenin yanına da Bayazıd Paşa'yı koştı..."

Çakır, adeti üzerine padişahı, Osmanlı hânedanından çok konuşmazdı. Sözü değiştirmek için kendisinden bahsetmeğe başladı:

- Konya'yı kuşattığımız zaman öyle bir yağmur yağdı ki, azığımız mahvolduğu gibi atlarımızın çoğunu da sel götürdü. Çeriden de epey kayıp vardı. İyi yüzücü olmasaydım, ben de boğulup gidecektim. Bulanık sel suyu hiç de bizim derelerin suyuna benzemiyor. Hele göl veya denize hiç... Üç dört gün yiyeceksiz kaldık. Başka zamanda olsaydı, açlıktan epey zahmet çekerdim amma, bu sefer hiç yiyelim

gelmedi. Selin içinde çabalanırken yarım okka çamur yutmuşum. Üç gün içim bulandı ki, yemek dedikleri zaman fena oluyordum. Yarım okka çamuru ancak üç günde sindirebildim. Size öğüdüm olsun. Aç kalıp da yiyecek bulmanız ihtimali olmazsa bir avuç çamur yiyin. Gürlerce dayanırsınız. Doğrusu yenir, yutulur zıkkım değil, ama bir gayret gösterip kursağa gönderdiniz mi üç gün acıkmazsınız..

Çakır bir ara durdu. Sanki gözleriyle görebilirmiş, gibi Konya yönüne döndü. Kendisini büyük bir ciddiyetle dinliyen genç cebelilere aynı ciddiyetle şu sözleri tamamladı:

- Yalnız, yiyeceğiniz çamurun temiz olmasına dikkat edin. Ben, atların olduğu yerde suya kapıldığımdan yuttuğum çamur gübreli cinsindendi.

Ertesi sabah erkenden ordu güneye doğru ilerlemeğe başladı. İki kola ayrılmışlardı. Deli Murad ikinci koldaydı ve bu kol Manisa'ya doğru yürüyordu. Bütün çeri, Torlak Kemal adında birisinin buyruğundaki dervişlerle çarpışılacağını öğrenmişti. Torlak Kemal'in Yahudi dönmesi olduğunu, verdikleri ilk molada işittikleri zaman Evren'le Deli Kurt inanmamışlardı.

Deli Kurt hiç derviş görmemişti ama duyduklarından, dervişlerin iyi adamlar, Müslüman adamlar olduğu hakkında bir kanaat edinmişti. Çakır'a:

- Bu dervişler bir Çıfıtın ardından nasıl giderler, diye sordu.

Çakır'ın ise dervişler hakkındaki düşüncesi hiç de müspet değildi. Bala Hatun'a giderken karşısına çıkan dervişleri unutamamıştı:

- Dervişlerin sağı solu belli olmaz, diye cevap

verdi. Şeyhleri ne derse onu yaparlar, devlete, padişaha karşı gelirler. Torlak Kemal'e uyan kalabalığın içinde Müslümanlar bulunduğu gibi Gâvurlar, Çıftılar da var. Onlarda din, diyânet, soy, sop arama. Aralarında özü bir adamlar olduğu gibi kalleş kişiler de vardır. Sözün kisası; Akıl, sır erer kimseler değildir.

Mola çok kısa sürdü. Öğleyin Manisa'ya yaklaşmışlardı. Bir buyrukla yürüyüş kolu durdu, ikinci buyrukla saf haline girdi. Dervişler gözük müştü.

Osmanlı ordusunda büyük bir sessizlik vardı. Saflar, bıçakla kesilmiş gibi dümdüzdü. Arasına atlar baş sallamasa, eşinip kişnemesi gören bunu bir heykeller ordusu sanabilirdi.

Dervişlerden ise büyük bir gürültü geliyor, havaya toz kaldırarak ve bağırışıp çağrışarak yaklaşıyorlardı.

Deli Kurt, atının üstünde dimdik duruyor, dervişlerin bir ağızdan tekrarladıkları sözün ne olduğunu anlamağa çalışıyordu. Dervişler biraz daha yaklaşıncı ne dediklerini anlar gibi oldu: "Lâ ilâhe illallah" diye bağırıyorlar, bunun arkasından bir şey daha söylüyorlardı. Bunun da "Muhammeden Resûllulah" olması lazımdı, ama pek benzemiyordu. Deli Kurt dikkat kesildi.

Dervişler biraz daha yanaştılar. O zaman bu ikinci sözün ne olduğu anlaşıldı. Herifler "Baba Resulullah" diye haykırıyorlardı. Bu ne biçim Müslümanlıktı? Bu "Baba" kimdi? Deli Kurt o zaman Çakır'a hak verdi. Bunlar Müslüman falan değil, birtakım delibozuk serserilerdi. Zaten öyle olmasa bir Yahudi dönmesinin arkasından giderler miydi?

Birden Osmanlı ordusunun ortasından keskin

bir boru sesi işitildi. Bunu sağ ve sol kanatlardan çalınan borular takib etti. Bu, savaşa hazır ol demekti.

Dervişler yaklaşıyorlardı. Ok atımı içine girmişler hatta içlerinden bazıları ok çekmeğe bile başlamışlardı. Bir iki ok Osmanlı saflarına kadar düşmüş, bir ikisi birkaç askerin zırhına ve kalkanına değmiş, bir ok da kırçıl ve posbıyıklı bir sipahinin sol koluna hafifçe saplanmıştı. Fakat kır saçlı sipahi aldırmamış, yalnız oku kolundan çekerek yere fırlatmıştı.

Dervişlerde düzgün bir yürüyüş, düzenli bir buyruk verme ve davranma yoktu. Gelişi güzel ilerliyorlardı.

Biraz sonra tesirli mesafeye girdiler. Osmanlı saflarında ikinci boru sesi çınladı. Hepsi birden yaylarına davranıp ok çekmeğe başladılar. Bu oklar, dervişlerin oklarına benzemiyordu. Onları sapır sapır dökmeye yarıyordu. İlk ok yaylımında birçoğu yere serilince dervişler bağrıışmayı arttırdılar. Bu arada yanındaki sipahinin atı bir okla vurulunca Deli Kurt karşıya sert bir bakış fırlattı ve onların arasında da ok atan, sipahiye benziyen bazı kimseler bulunduğunu gördü.

Osmanlı ordusunda üçüncü boru öttü ve bütün atlılar, bölükbaşılar önde olduğu halde ileriye atıldı.

Deli Kurt da, daha önce kaç kere tâlimini, idmanını yaptıkları gibi, dört nala at sürerken düşmana bir ok saldıktan sonra yayını sadağa takıp kılıcına davrandı ve iki, üç yüz adımlık arayı yıldırım hızıyla geçerek dervişlere daldı.

Kimi atlı, kimi yaya olan ve daha ilk yürüyüşlerinde karışmış bulunan dervişler Osmanlı ordusuyla göğüs göğüse gelince bir anda

karmakarışık oldular.

Deli Kurt, ilk karşılaştığı dervişin büyük bir hınçla ve "Baba Resûlullah!" diye bağırarak kendisine savurduğu topuzu kılıcı ile çelip düşürdükten sonra sert bir dürtüşle onu göğsünün ortasından yaralayıp atından aşağı yuvarladı, aynı zamanda başka bir derviş tarafından yaralanan kendi atının çökmesiyle soluğu toprakta aldı.

Dervişler büyük bir hırs ve inatla vuruşuyorlar, bir yandan da "Baba Resûlullah!" diye bağırarak ortalığı gürültüye boğuyorlardı. Deli Kurt bunun mânâsını anlamıyordu ama, "baba" dedikleri kendi şeyhlerini peygamber olarak tanıdıklarını gösteren bu söz birçok sipahi tarafından kavranıyor ve onları çileden çıkararak dervişlerin üzerine delicesine atılmalarına sebep oluyordu. Bu, göğüs göğüse bir savaşı değil, bir kırısmaca idi.

Deli Kurt yere düştükten sonra hızından bir şey kaybetmedi. Aksine, daha saldırgan oldu. Kılıcını ecel kamçısı gibi savurmağa başladı. Ortalığın karmakarışık olduğu bir anda öyle bir vuruş yaptı ki, kılıcı bir dervişin boynuna indikten sonra bir karış aşağıya kadar işledi. Adamın gövdesi içinden çıkmıyarak onunla birlikte yere düştü ve kendi elinden kurtuldu. Kılıcını çekip çıkarmayı denemeye fırsat kalmadan da yeni bir düşmanın hücumuna uğradı.

Bu, çıyan suratlı, hâin bakışlı, çirkin birisiydi. Elinde uzun bir bıçak vardı ve dervişlerin ağzından eksilmeyen o "Baba Resûlullah" sözünü acayip bir tarzda bağırıyordu. Bununla beraber diğerleri gibi atılmanlık göstermiyor, yalnız iki adım uzaktan bıçağını sallıyarak hücum eder gibi yapıyor, fakat Murad'ın doğuşa hazır durumu karşısında bir adım ilerliyemiyerek habire bağırıyordu.

Deli Kurt, hiç tereddüt etmedi. Aradaki iki

adımı hızla aştı. Sol kolunu kalkan gibi kullanarak savrulan bıçağı geri itti ve sağ eliyle ünlü silme tokatı yüzüne indirdi.

Çıyan suratlı herif, silah gürültüleri ve savaş haykırışları arasında bile işitilen tokatla yıkılırken Murad, sol kolunda bir acı ve ıslaklık duydu; yaralanmıştı. Bunun öfkesiyle yere eğildi. Yakasından yakalıyarak kaldırdığı herife ikinci tokatını indirmek üzere iken yanı başında gür bir sesin:

- Vurma bre yiğit!, diye bağırıldığını işitti. Bu bölükbaşı Karaca idi. Kendisine:

- Onu diri yakala! Kafirlerin başı bu heriftir, diye haber veriyordu.

Deli Kurt çevresine bir göz attı. Dervişler yenilmiş, savaş bitmişti. Tokatla sersemlemiş olan dervişbaşının ellerini bağladı. Kolundan kan sızdığı halde bekledi.

Yanına ilk yaklaşan Çakır oldu:

- Yaşa bre Deli Kurt! Bu Torlağı sen mi tuttun?, diye sordu.

- Evet ağam!

Çakır'ın gözleri Murad'ın koluna takıldı:

- Yaralı mısın?

- Evet.

Çakır, ciddileşti. Kendisinde o çeşit iki yara vardı, ama aldırımıyordu. Deli Kurt'un cepkenini çıkarttı. Gömleğinin kolunu sıvadı. Birisinden biraz su bularak çevresini ıslatıp yarayı sildi. Sonra yaranın yukarısından kolunu sıkıca bağladı.

Bu iş yeni bitmişti ki, bir sancak beğı, ardındaki askerlerle birlikte sükün etti:

- Bre! Torlak dedikleri bu mudur?

Çakır cevap verdi:

- Evet!

Sancak beği yanındakilere buyurdu:

- Ötekilerin yanına sürün!

Sonra gözlerini Çakır'ın ve Deli Kurt'un üzerinde gezdirerek sordu:

- Onu hanginiz tuttunuz?

Bir an sessizlik oldu. Arkasından Çakır'ın sesi duyuldu:

- Deli Kurt tuttu!

Bunu söylerken Murad'ı işaret ediyordu. Sancak beği, kendisine gösterilen genci şöyle bir süzdükten sonra:

- Ardımdan gel, dedi. Şehzâde Murad Beğ ile Bayazıd Paşa seni görecekler!

Bunu söyleyerek şehzâdenin olduğu yere doğru yürümeğe başladı. Deli Kurt üç adım geriden sancak beğini takip ediyor ve yüzünde hiçbir telâş veya heyecan izi görünmüyordu.

Telâşlanıp heyecanlanan, yüreği aşırı şekilde çarpmaya başlayan başkasıydı. Osmanlı hânedanınınından herhangi bir kimsenin Deli Kurt'u görmesinden hoşlanmıyan Çakır yine huylanmıştı. Hattâ o anda kafasından şimşek hızı ile birçok düşünce ve ihtimaller geçerken, Deli Kurt'u cebeli olarak aldığına pişmanlık bile duymuştu. Böyle çapraşık duygular arasında bocalaması Murad dönünceye kadar sürdü. Deli Kurt saklanmak isteyen bir sevinçle gelince içinde bir ferahlık duydu ve hemen sordu:

- Ne oldu?

Şehzâde ile Bayazıd Paşa'nın huzuruna çıktım.

- Sonra?

- Sonra, Murad Beğ, Torlağı nasıl tuttuğumu sordu.

- Sonra?

- Adımı, babamı, nereli olduğumu sordu.

- Sen ne dedin?

- Ne diyeceğim? Hepsini söyledim.

- Neyin hepsini söyledin?

Çakır'ın bu son sorusunda bir azarlama edası vardı. Deli Kurt hayretle onun yüzüne baktı:

Adımın Murad, yaşımın on altı, babamın adının Osman olduğunu, Karasılı olduğumu söyledim.

- "Şehzâde ne dedi?"

Deli Kurt önüne baktı:

- Adaşım! Bu yararlılığına karşılık, seni yakında sipahi yaparız. Başka bir dileğin var mı?, dedi.

Çakır geniş bir soluk aldı:

- Sonra?

- Ben de tımarım, ağam Çakır'ın tımarına yakın olsun, dedim.

Çakır döndü. Yüreği hâlâ vuruyordu. Olur iş değildi ama, Şehzâde Murad Beğ, Deli Kurt'un yüzüne baktıktan sonra. "Sen İsa Beğ'in oğlu değil misin?" deyiverecek gibi gelmişti...

TIMARLI SİPAHİ MURAD

1422'nin ortalarındaydı. Osmanlı Padişahı Mehmed Beğ, inme inerek ölmüş, büyük oğlu Murad Beğ, İkinci Murad adıyla Osmanlı Beğ'i olmuş, aşağı yukarı yirmi yıl önce, o büyük Ankara Savaşında Aksak Temür Beğ'e tutsak düşerek Semerkand'a kadar götürülen Mustafa Beğ, yâni İkinci Murad'ın amcası ortaya çıkarak padişahlık davasına kalkmış, arada yine epey çarpışmalar olmuştu.

Mustafa Beğ'in ortadan kalkmasını sağlayan savaşlarda Deli Kurt da bulunmuş, Mustafa Beğ'in ölümünden sonra kendisine tımar verilerek sipahi yapılmıştı. Genç padişah, Torlak Kemal ile yapılan savaşta sözünü tutmuş, adaşına, onun dileğine uygun olarak Çakır'a komşu bir tımar vermişti. Bu, küçük bir tımarı ve cebelisi yoktu.

Deli Kurt'un hayatında artık yeni bir çağ başlıyordu. Çünkü o, sipahi olduktan biraz sonra evlenmiş, hocasının kızı Meleği alarak kendi tımarının bulunduğu köye getirmişti. Bu Melek, adı gibi melek huylu bir kızdı ve hoca kızı olduğu için de okuyup yazması vardı.

Deli Kurt, şimdi 19 yaşındaydı. Yavuzluğu bütün çevrede ün salmıştı. Güçlü bir pehlivandı da... Düşünlerde bir iki yol karakucak güreşi

yapmış, tuttuğu bütün güreşleri kazanmıştı. İyi yürekli, eli açık kişiydi. Yoksullara, öksüzlere, dullara elinden geldiği kadar yardım ederdi.

* * *

Bir gün Çakır çıkageldi:

- Deli Kurt, dedi. "Murad Beğ'in sipahilere bir aylık izni çıktı. Bu bir ayda tımarlarımızdan ayrılıp istediğimiz yere gidebiliriz. İster misin Türkmen obasına gidip sütanamın hatırını soralım? Koca ninenin gönlü hoş olurdu.

Deli Kurt bu işe dünden hazırды. Çabuk bir hazırlık yaptıktan sonra Evren'i de yanlarına alıp yola koyuldular. Üçüncü günün akşamı obaya varmışlardı.

Türkmenler, gelenleri tanımışlardı. Hepsi onları kendi çadırına çağırıyordu. Fakat Satı Kadın varken başka yere gidilebilir miydi? O, şimdi altmış dört yaşında idi. Böyle olduğu halde diriliğinden, gücünden bir şey kaybetmemiş, yalnız yüzü biraz kırışmıştı. Gözlerinden birer damla yaş akarak sütoğlunu, oğlunu ve oğulluğunu bağrına bastı. "Artık kocadım, yüreğim yufkalaştı" diyordu. Çakır şakaya başladı:

- Ne kocaması ana? Erkek olsaydın evvel Allah hâlâ nice gençlerle güreşip yenerdin. Beni tanıyorsun: Sütoğlun Çakır... Bu da oğlun Evren... Şimdi sana şu aramızdaki babayiğiti tanıtayım.

Ne demek istiyor diye, öteki üçü birden Çakır'a baktılar. O, devam ediyordu:

- Şu gördüğün yiğit, Yahudi dönmesi Torlak Kemal'i yakalayan tımarlı sipahi Deli Kurt Murad Ağa'dır!.."

Şaka anlaşılmıştı. Satı Kadın'ın gözleri sevinçle açıldı:

- Demek sipahi oldun ha!.. Tanrının işine bak. Bir karışlık kapı eşiğini aşamadığın günler daha dün gibi gözümün önünde. Ömürler ne tez geçiyor. Ne diyeyim? Uğurlu kademli olsun oğlum. Darısı Evren'in başına...

Çakır, müjde verdi:

- Alay beği söyledi. Yakında o da olacak!

Evren gülümsedi:

- Gerçek mi diyorsun ağam?

Çakır kızmadı ama sesi dikleşti:

- Elbette gerçek! Sipahi yalan söyler mi?

* * *

Ertesi gün iki sipahi ile bir cebeli bütün bildik çadırları dolaştılar. Her çadırda o kadar ağırlandılar ki neredeyse çatlıyacaklardı. Çakır bunu söylediği zaman Türkmen'in biri güldü:

- Çatlamak bizim oba için değil, Çakır Ağa, dedi. Şurada bir pınar var ki, bir kuzu yeyip üstüne suyundan içsen çok geçmeden ikinci kuzuyu yersin.

Pınara gittiler. Eğilip içtiler. Buz gibi, tatlı bir suydu. Türkmen doğru söylemişti. Biraz sonra âdeta acıktılar. O zaman Türkmen, bu pınarın masalını anlattı:

Vaktiyle, çok eski bir zamanda, bu obanın olduğu yerde bir Yürük çadırı varmış. Kadını ile tek başına oturan Yürüğün çocuğu olmaz, o da üzülp tasalanırmış. Bir gün ak sakallı, yorgun, perişan bir yolcu gelerek bir gece kendisini konuk etmelerini dilemiş. Etmişler. Bir kâse sütleri varmış, ona içirmişler, bir dilim ekmekleri varmış, ona yedirmişler. İki kişinin güç sığıdığı çadırda onu yatırarak kendileri açıkta gecelemişler. Ertesi gün

yaşlı konuk ayrılırken, onu, tepenin eteğine kadar geçirip uğurlamışlar. O zaman bu gördüğün çam ormanı yokmuş. Toprak çorakmış. Bu pınar da yokmuş, her yer kurakmış. Yalnız tepenin eteğinde bodur bir yemişsiz ağaç varmış. O ağacın yanında durdukları zaman ihtiyar adam: "Hakkınızı helal edin" demiş, etmişler. "Sizin bir derdiniz var, nedir?", diye sormuş. Söylemişler. Yemişsiz ağacı göstererek "Şu elmayı koparın", demiş. Şaşırmışlar. Hangi elmayı der gibi ağaca bakınca bir de ne görsünler? Yemişsiz, bodur ağacın bir dalında, ipiri, al yanak bir elma sallanmıyor mu? Koparmışlar. O adam, elmayı ikiye bölmüş. Yarısını Yürüğe, yarısını karısına yedirmiş. "Çocuğunuz olur", deyip sırolmuş. Meğer o adam Hızır'mış. Gel zaman git zaman bir kızları olmuş. Öyle güzelmış ki, adını Gökçen koymuşlar. Gökçen bir yaşından beş yaşına, beş yaşından on yaşına, on yaşından on beş yaşına gelmiş. Dünya güzeli bir kız olmuş. Görenlerin aklı şaşar, güzelliğini işitenler görmek için yüce dağlar aşarmış. Kendisini çobanlar istemiş, razı olmamış, ağalar istemiş razı olmamış şehzâde birinde avlanan bir şehzâde bir geyiğin ardından koşa koşa oraya gelmiş. Yürük, kendi çadırı önünde düşen yaralı geyiği şehzâdeye verirken Gökçen gözükmüş. Genç şehzâde o anda vurulmuş. Geri dönememiş. Otağını kurup günlerce orada kalmış. Padişah, oğlunu aratıp buldurmuş. Kaldırıp getirmiş. Meğer, Yürük kızına vurulan şehzâde, nur topu gibi bir sultanla daha yeni evli imiş. Günler geçmiş, aylar geçmiş. Şehzâde dayanamayıp Gökçen'in yanına gelmiş. Evlenelim demiş. Yürük kızının da onda gözü varmış, ama iyi yürekli olduğundan, sultan üzülmessin diye kabul etmemiş. Gözü dünyayı görmiyen, kara sevdaya tutulan şehzâde direndikçe direnmiş. Gökçen kız bakmış ki, iş sarpa sarıyor "Benim şartım vardır" demiş. Nedir diye

sormuş. Kız demiş ki: "Şu ovada seninle at yarıştırmız. Geçersen beni alırsın. Geçemezsen kısmetine razı olursun." Şehzâde hemen razı olmuş. Bir kızı nasıl olsa geçirim diye düşünmüş. Oysa ki, kız yaman binici imiş. Bir atı varmış ki şehzâde kimse onu geçemezmiş. Ovanın başına gelmişler. Şehzâde küheylanına, Gökçen kız da yağız atına binmiş. Yarışmışlar. Kız, şehzâdeyi bir at boyu geçerek yarışı kazanmış. Şehzâde şaşırılmış. "Nasıl olur? Beni gafil avladın. Bir daha yarışalım" demiş. Yine yarışmışlar. Bu sefer kız, şehzâdeyi iki at boyu geçmiş. Şehzâde deliye dönmüş. "Hak oyunu üçtür. Bir daha yarışalım", demiş. Üçüncü yarışta üç at boyu geçmiş. Şehzâde gık diyememiş. Perişan bir halde ağlıya ağlıya gitmiş. O gidince kız da yaslanmış. Kederinden dağlara düşmüş. Kimseyle konuşmaz, geceleyin çadırına gelir, gündüz kurtla kuşla söyleşirmiş. Bir gün Hızır yine gelmiş. Bodur ağacın altında Gökçen'le konuşmuş. "Ağla da dertlerin erisin" demiş. Kız "ağlıyamıyorum" diye cevap vermiş. Hızır, bodur ağacı göstererek "Şu narı kopar", demiş. Koparmış. Narı ikiye bölmüş. Yarısını kıza yedirmiş. "Ağla! Göz yaşın her şeyi eritecek", diye söylemiş. "Bu yarısını da şehzâdeye yedireceğim. Dertleriniz bitecek, kavuşacaksınız", diye müjdelemiş, ama narın yarısını şehzâdeye yedirememiş. Çünkü Hızır, şehzâdeye vardığı zaman şehzâde ölmüşmüş. Gökçen kız yarım narı yedikten sonra göz pınarları açılmış. Öyle ağlamış ki, bu çorak tepenin taşları erimiş, her yer yeşerip şu gördüğün orman olmuş. Gönüldeki derdini de eritmek üzere iken şehzâdenin ölüm haberi gelmiş. O gece şu pınarın olduğu yerde sabaha kadar ağlayıp kendisi de sırrolmuş. Bu her şeyi eriten pınar onun göz yaşlarından kaynamış. O günden bugüne çok zaman geçmiş. Güz olup da aşiret buradan kışlığa indiği zaman sevdalılar bu pınarın başına gelirler.

Sabaha kadar dua edip dileklerinin olması için yalvarırlar.

* * *

Deli kurt böyle bir masalı ilk defa işitiyordu. Cankulağı ile dinlemiş, âdeta ezberlemişti. Masal bittiği zaman, içinde bir boşluk duymuş, rüyâdan uyanır gibi olmuştu.

Türkmen, Gökçen kızın masalını anlatırken dinliyen halka epey büyümüşü. Obada bu masalı bilmeyen yoktu. Öyle olduğu halde ne zaman anlatılsa yeniden, büyük bir zevkle dinlerlerdi. O, artık obanın masalı olmuştu.

Türkmen susup da Çakır gözlerini çevrede gezdirince bakışları birisinin üzerinde kaldı. Dikkatle baktıktan sonra:

- Sen dokuz yıl önce bizim Deli Kurt'u güreşte yenen küçük pehlivan değil misin?, diye sordu.

Şimdi büyüyüp serpilmiş, tığ gibi bir levent olmuş olan o zamanki çocuk gülümsedi:

- Nasıl da tanıdın Çakır Ağa?

Yüzün hiç değişmemiş de ondan tanıdım. Nasıl, Deli Kurt'la bir kim yendi güreşi tutar mısın?

- Tutarım!

- Ne zaman?

- Ne zaman isterseniz...

Çakır, bir çevresine, bir Deli Kurt'a baktı:

- Şimdiden tezi yok, diye cevap verdi. Oradakiler hemen düzlükte halkayı çeviriverdiler. Murad, börkünü ve kemerini de attı. Ortaya gelip durdu.

Türkmen yine ondan uzundu, ama Deli Kurt geniş omuzları ve kuvvetli kollarıyla daha sağlam görünüyordu. Çakır'ın hakemliğinde güreş başladı. Deli Kurt o zamandan beri çok oyunlar öğrenmişti. Demir bilekli olmasa bile bu oyunlarla güreşi kazanabilirdi. Fakat Türkmen de boş değildi. Pars gibi çevik ve çelik gibi kuvvetliydi. Kavuşmuş oldukları halde itişiyor ve oyun kolluyorlardı. Deli Kurt, yıldırım gibi giriş yaparak Türkmen'in belini kavradı, kaldırıp yere vurdu. Türkmen de şimşek gibi yüzükoyun dönerek toparlandı ve üzerine çullanan Deli Kurt'un elini yakaladı. Çekiştiler. Ayağa kalktılar.

Bu sefer Türkmen, uzun boyundan faydalanarak Murad'ın kafasını kaptı, çelme ile savurarak yıktı. Deli Kurt yan üstü yerdeydi ve bu durum gayet tehlikeliydi. Çakır dudaklarını ısırıldı. Fakat korktuğu olmadı. Deli Kurt o yaman kuvvetini kullanarak ötekinin kolundan kurtuldu, kalktı.

Yeniden kavuştular. Çok sert elenselerle, tırpanlarla birbirlerini hırpaladırlarsa da bastıramadılar.

Ayrıldılar. Murad, şimşek gibi dalarak rakibini iki bacağından yakaladı. Türkmen ancak dönebildi, fakat kendisine takılan boyunduruğu kesemedi. Yerde hareketsiz bir kuvvet çarpışması oluyordu. İkisi de bütün güçlerini harcıyorlar, biri çevirmek, öteki boyunduruktan kurtulmak için uğraşıyordu. Öyle bir didişme idi ki, gören kemikleri kırılacak sanırdı.

Deli Kurt yavaş yavaş Türkmen'i çeviriyordu. Çoğalan seyirciler merakla, fakat en ufak gürültü çıkarmadan güreşe bakıyorlardı. Türkmen silkindi, sert bir hareket yaptı ve kimsenin bilmediği, anılamadığı bir oyunla Deli Kurt'u

üzerinden atarak kalktı. Bu, korkunç bir oyundu. Murad, boyunduruğu çabucak çözmeseydi kolu kırılacaktı.

Ayakta yeniden kapıştılar. Deli Kurt, bir çelmeyle Türkmen'i düşürdüyse de üzerine varmadı. Deminki oyuna düşmekten çekiniyordu. Türkmen bunu anlamıştı. Bu sefer o hücumla geçti. Fakat söktüremedi.

İş uzuyordu ve heyecanlı bir durum alıyordu. Deli Kurt, şimşek gibi bir çelmeyle Türkmen'i bir daha düşürdü. Yine üstüne varmadı. Bir şey tasarladığını Çakır anlamış, hatta ne yapmak istediğini sezer gibi olmuştu. Sezdigi gibi oldu; çelmeyle düşürdüğü zaman üzerine varmayacağı zannını Türkmen'e verdikten sonra yeniden bir çelme atarak devirdi. Fakat atılmıyacağını sanarak yavaş davranan Türkmen'i gafil avlayıp bastırdı. Bir anda sırtını yere getirdi.

Çakır el çırpı. Güreş bitmiş, Deli Kurt kazanmıştı. Türkmen ayağa kalktı:

- Çok usta olmuşsun Deli Kurt! Hakkıyla kazandın, dedi. Öpüştüler.

* * *

Birkaç gün sonra tımarlarına dönüyorlardı. Çakır'ın ve Evren'in keyifleri yerinde idi. Yalnız Deli Kurt biraz düşünceli görünüyordu. Çakır, takılmadan yapamadı:

- Tuna boyunda orduların mı bozuldu be Deli Kurt? Kişi evine döner, çoluğuna çocuğuna kavuşmak üzere yol alırken böyle kara kara mı düşünür? Bize bir baksana!.. Güreş kazanmadık ama içimizde tasanın damlası yok. Böyle ne oluyorsun?"

Bunu Deli Kurt da kendi kendine soruyordu. Ona ne olmuştu? Ne olduğunu bilmiyor, kaderin kendisine bir tuzak hazırladığını bilmiyor, yalnız bu Türkmen obasından ayrıldığı için tuhaf bir sıkıntı duyuyordu.

GİZLİ YOLCULUK

Timarlarına dönmüşlerdi ama daha on beş günlük izinleri vardı. Murad ve Evren için bu bir mesele değildi. Çakır ise başka türlü düşünüyordu. Otuz dokuz yaşındaydı ve arasıra eline fırsat geçtiği zaman şöyle bir hoşça vakit geçirip felekten gün çalmasını bilirdi. Yine böyle bir âlem yapmağa hazırlanırken bir mendeburun getirdiği haber üzerine her şey allak bullak oldu.

Çakır'a bu beklenmedik haberi getiren adam, kısa boylu, kıvrıkcık saçlı, esmer, şişman ve şaşş birisiydi. Adı da "Piç İlyas"tı.

Piç İlyas bir dönme idi. Asıl adı İlya idi de Müslüman olduktan sonra İlyas'a çevrilmişti. Fakat Rum mu, Venedikli mi, Bulgar mı, Sırp mı, ne olduğu belli değildi. Çakır'ın yanaşması idi. Otuz beş yaşlarında olduğu halde saçlarının yarısı ağarmıştı. Birçok diller bilir, Türkçeyi de oldukça düzgün konuşurdu. Çok yalancı olduğu muhakkaktı. Çakır, birkaç defa onun kim olduğunu anlamak için sorguya çekip soyunu sopunu sormuş, İlyas, her seferinde başka türlü anlatmıştı. Babasını da başka başka isimlerle anlatıp soyunu ve mesleğini türlü türlü söyleyince bir gün Çakır öfkelenmiş:

- Ulan soysuz! Senin kaç tane baban var?, diye

bağırmıştı. Yoksa sen piç misin?

İlyas ayağa kalkıp ellerini açarak:

- Hay atana rahmet Çakır Ağa! Nasıl da bildin?, diye cevap vermiş, böylece de adı "Piç İlyas" olarak kalmıştı.

Piç İlyas sözde Müslümandı. Namaz kıldığını gören yoktu. Ramazanlarda oruç tutuyor gözüktür, fakat gizlice yerdı. Zaten açlığa bir saat bire dayanamayacak kadar obur ve pisboğazdı. Yalancılığına diyecek yoktu. Ar, hayâ, nâmus denilen şeylerden nasip almamıştı. Çakır'dan korktuğu için hırsızlık etmez, hayâsızlık yapmazdı, ama bunları her an yapmağa hazırды. Yalnız bir meziyeti vardı: Çakır ne buyursa mutlaka yerine getirirdi.

İşte Çakır, bir eğlenceye hazırlanırken, çoktandır ortada görünmiyen Piç İlyas, nerden geldiyse gelmiş, efendisine gizlice bir şeyler söylemiş, Çakır da cebelisi Evren'i çağırarak:

- Şimdi atına atla. Dörtnala giderek Deli Kurt'a ulaş. Hiç durmadan yine dörtnala buraya birlikte gelin, demişti.

Dediği yapıldı. Çakır'inkine komşu tımarın sipahisi olan Deli Kurt, akşama doğru Evren'le birlikte geldi; selâmlaştılar.

Çakır, onları kuytu bir köşeye götürdükten sonra çok ciddi bir sesle, ikisini de şaşırtan şu sözleri söyledi:

- Bu gece Piç İlyas'la birlikte yola çıkıyorum. Gizlice İstanbul'a gideceğim. Sen, Evren! Yakında sipahi olacağın için tımar başında bulunmağa şimdiden alış diye seni vekil bırakıyorum. Deli Kurt! Sen de benimle birlikte geleceksin. Evren bir ara gidip evine haber ulaştırır, tımarının işleri

varsa görür. İstanbul'da iki üç gün kalacağız. En çok on beş gün sonra buradayız. Şunu da bilin ki, bu iş sırdır.

Sustu. Bakıştılar... Bir şey anlamamışlar, fakat buyruk Çakır'dan geldiği için kabul etmişlerdi...

* * *

Gece olurken üç atlı Marmara'ya doğru at sürüyordu. Piç İlyas çok hızlı gidemediği için Çakır'la Deli Kurt da ona uymaya mecbur oluyor, hiç konuşmadan ilerliyorlardı.

Edincik yolu üzerideydiler. İki sipahinin yancıklarında biraz peksimet, biraz da dut kakı olduğu halde daha bir lokma yemiş değildiler. Piç İlyas ise atının iki yanına iki şişkin torba asmıştı ve hemen hemen aralıksız, elini bunlardan birine daldırarak bir şeyler çıkarıyor, tıkınıyordu.

Çakır farkına varmıştı:

- Sen şu boğazını biraz dinlendirsen olmaz mı?, diye sordu.

Piç İlyas, son lokmasını yutarak cevap verdi:

- Doğru söylüyorsun ağam amma...

- Evet, sonra?

- Benim at biraz yoruldu da, yükü azalsın diye torbaları hafifletmeğe uğraşıyorum.

Çakır, hem gülümsedi, hem de kızdı. İçinden bir küfür savurduktan sonra:

- Şurada biraz mola verelim, dedi. Denize yaklaştık.

Atlarından indiler. Biraz yürüyerek bacaklarının uyuşukluğunu giderdiler. Piç İlyas'ın böyle şeylere aldıracağı yoktu. O zaten anasından uyuşuk olarak doğmuştu. Şimdi de torbaların

birinden ince bir bakır güğüm çıkarmış, bu güğümden bir tase doldurup doldurup içiyordu.

Çakır:

- O nedir?, diye sordu.

- Pekmez, ağam!

- İyi... Bize de yarımşar tas ver!

Çakır, bunu söyliyerek yancığından bir tas çıkarıp İlyas'a uzattı. Yarisına kadar doldurulan tasta birkaç yudum içtikten sonra birden dudaklarından çekerek sordu:

- Ulan! Bu ne biçim pekmez!

Bu öfkeli sözler İlyas'ı korkutmuştu. Dili dolaşarak cevap verdi:

- İsa peygamber hakkı için pekmez ağam!

Çakır, büsbütün öfkeleni:

- Bre Piç! Sen Müslüman değil misin? Neden bizim peygamberimiz üzerine yemin etmiyorsun da İsa Peygamber üzerine and veriyorsun?

İlyas'ın gözü büsbütün şaşlaştı:

- Aman ağam!.. Müslümanlığımdan şüphen mi var? Yalnız şunun için bizim peygamber üzerine yemin edemedim...

- Bre bunda ne var ki? Pekmezdir diyen sen değil misin?

İlyas kekeleydi:

Pekmezliğine pekmez ama... Biraz fazla mayalanmış...

- Şuna şarap desene!..

Piç İlyas ellerini havaya kaldırdı:

- Hay atana rahmet ağam! Nasıl dâ. bildin!

Çakır'ın öfkesi yatışmıştı:

- Şarapla pekmezi ayıramıyacak kadar alık mısın?

- Yok ağam!.. Yeryüzünde Eflâtun'dan sonra en akıllı adam benim, ama telâşla pekmez yerine şarap alıvermişim. Renkleri çok benziyor da... Hem ikisinin de aslı üzüm olduktan sonra... Zarar etmez..

Çakır, şarap içmiyen adam değildi. Piç İlyas'ın yalan dolanla iş görmesine içerlemişti. Meçhuller çözüldükten sonra da içerlemesi devam edecek değildi. Şarabın kalanını bir dikişte bitirdikten sonra tasını uzattı:

- Doldur, dedi. Onu da içtikten sonra bir daha doldurttu. Deli Kurt'a uzatarak "Güzel şarapmış, sen de iç, diye tamamladı.

* * *

Çakır'ı böyle aceleyle İstanbul'a sürükleyen sebep mühimdi. Merhum İsa Beğ, Osmanlı tahtı için kardeşleriyle çarpışırken bir defa İstanbul'a sığınmağa mecbur kalmıştı. O zaman İstanbul'da yerleşmiş birkaç yüz Türk vardı. Bunların kimi ticâret için, kimi Osmanlı devletinden kaçarak buraya gelmişlerdi. Osmanlılara çasılık etmek üzere gelip Bizans'a yerleşenler de vardı. İsa Beğ'in çok samimi dostluk kurduğu birkaç Türk de burada bulunuyor, bunlardan iki tanesi Çakır'la da tanışıyordu. Bir iki defa mektuplaşmışlardı. Mektupları Piç İlyas götürüp getirirdi. Bu mektuplar, şifre gibi yalnız kendilerini anlıyacağı bir dille yazıldığı için ele geçse de başkaları tarafından anlaşılmazdı. Gerek Çakır, gerekse İstanbuldakiler, dönme olduğu için Piç İlyas'a asla güvenmezlerdi. Yalnız o, sonunda akça oldukça,

kendilerinin yapamıyacağı bazı işleri başarır, mesela; Bizans karakollarını ne yapıp yapıp geçerdi. İşin ucunda menfaat olduğu zaman tehlikeye bile atılır, rüşvet vermesini çok iyi başarırdı. Son defa İstanbul'da görüştüğü bir Türk'ten Çakır'a "Paramı kaybettim, mümkünse biraz göndersin" diye haber getirmişti. Gerçekte ne kaybolan para, ne de Çakır'da başkasına ha deyince yardım edecek zenginlik vardı. Bu sözler parola idi. "Paramı kaybettim" demek "Yakında İstanbul'dan ayrılacağım" demekti. "Mümkünse biraz para göndersin" in mânâsı da Çakır'ı dâvetti.

Gece yarısından epey sonra Edincik kıyılarına yanaşan küçük bir Rum yelkenlisi üç yolcuyla alarak İstanbul'a doğru hareket etti. Atlar ve ağır silahlar bir Türk'e emânet bırakılmıştı.

Deli Kurt ömründe ilk defa deniz yolculuğu yapıyordu. Niçin gittiğini bilmediği halde hoşlanıyor, sulara bakıyor, gecenin sessizliğinde geminin yardığı suların fişiltisini dinliyordu.

Gemide dört Rum tayfa vardı. Piç İlyas, bir yandan kaptanla gevezelik ediyor, bir yandan da torbalardan bir şeyler çıkarıp çıkarıp yiyordu.

Çakır'la Deli Kurt, geminin arkasındaki küçük güverteye bağdaş kurmuşlar, sessizlik içinde etrafi seyreliyorlardı. Piç İlyas yaklaştı:

- Kaptanla konuştum ağam, dedi. Yarın Adalara varıp geceye kadar bekleyeceğiz. Geceleyin de İstanbul'a gireceğiz.

- Hepsi bu kadar mı?

- Bu kadar.

- Uzun zamandan beri kaptanla konuştuğun şey bu kadarcık mıydı?

- Evet.

Çakır hayretini gizlemedi:

- Rumca konuşmak zevzeklik etmek midir? Bu kadar sözle bir masal anlatılırdı be!...

- Ben Rumca konuşmadım ki...

- Ya nece konuştun?

- Cenevizce konuştum.

- Neden?

- Tayfalar anlamasın diye...

- Anlarsalarsa ne olur? Nasıl olsa İstanbul'a gittiğimizi görmeyecekler mi?

- Görmeyecekler...

Çakır bir durdu:

- Gözlerini mi bağlayacağız?

- Hayır! Bunları Adalar'dan bırakıp başkalarını alacağız!

Çakır gülümsedi:

- Aferin be Piç! Sen sahiden... Neydi o? Akıllı bir Gâvurun adını söylemiştin...

- Eflâtun mu?

- Evet! Sen o Eflatun kadar akıllı imişsin...

O zamana kadar susan Deli Kurt söze karıştı:

- Kaptanla Cenevizce konuştuğunu söyledin. Kaptan Rum değil mi?

- Rum ama Midillili. Midilli'deki Ceneviz beğlerinin hizmetinde çok bulunmuştur.

Bundan sonra hiç bir şey konuşmadılar. Piç İlyas şarap içe içe sızdı. İki sipahi de şöyle bir

uzanarak uyku kestirdiler. Bu, uyku ile uyanıklık arasında tam bir Sipahi uykusuydu. Savaşlarda böyle alışmışlardı. Bir baskına uğramamak için gözleri uyurken kafalarının içi uyanık bulunurdu.

Deli Kurt, gün ağarıncaya kadar, rüyâ görmeden beyninin içinden geçen manzaraları seyretti. Satı Kadın... Çakır'ın verdiği dersler... Evren... Çakır'ın şakası... "Evet şehzâdem" Türkmen obası... Sipahilik... Gökçen Kız masalı... Gökçen Kız... Gökçen...

Çakır'la aynı anda uyanıp bakiştılar. İkisinin de birer elleri bıçaklarındaydı. Davranıp oturdular. Deli Kurt denize bakıyordu. Deniz, gündüzün geceki gibi güzel değildi. Şimdi sadece büyük, çalkantılı bir suydı. Gecenin karanlığında ise başka türlü görünüyor, içinde küçük ışıklar parlayıp sönüyordu.

Piç İlyas'ın söylediği Adalara vardılar. Gemi demir attı. Denize bir kayak indirildi. Kaptanla tayfalar binip adaya çıktılar.

İlyas, dün geceki şarabın sarhoşluğu ile o gün epey geç uyanmış olmakla beraber kalkar kalkmaz yemek faslına başlamaktan da geri kalmamıştı. Elindeki çanağın içinde, sipahilerin ne olduğunu anlamadıkları bir yemek olduğu halde şimdi karşılarındaydı. Hem yiyor, hem de konuşuyordu:

- Kaptan kendi tayfalarını adaya bırakıp birkaç gün için yeni tayfalar alacak. Bir de en lüzumlu şeyleri alıp getirecek.

Çakır sordu:

- Neymiş o lüzumlu şeyler?

- Önce ikinize birer elbise...

Deli Kurt'un yüzü değişti:

- Gâvur kılığınla mı gireceğiz?

Piç İlyas acele acele cevap yetiştirdi:

- Aman Murad Ağa!... İstanbul'a böyle sipahi giyimiyle girilir mi?

Deli Kurt, Çakır'ın yüzüne bakarak sordu:

- Girilirse ne olur?

Buna İlyas cevap verdi:

Ne olacak? İmparator Yani'nin yüreğine iner.

Çakır, elini Deli Kurt'un omuzuna koydu:

- Korkma! Gâvur kılığınla girecek değiliz. Ancak Rumları telâşa vermemek için üstümüzde başımızda biraz değişiklik yapacağız.

Sonra Piç İlyas'a dönerek:

- Başka neler ısmarladın? dedi.

Başka, en lüzumlu olan yiyecekleri ısmarladım. Bir de...

Sustu. Sözün arkasını getiremedi. Çakır anlamıştı. Herif mutlaka şarap ısmarlamıştı. Yersiz düşünülen bu içkiden dolayı kızır gibi olarak çıktı:

- Söylesine, başka ne ısmarladın?

Çakır, öfkelendiği zaman İlyas'ın korkudan dili dolaşır ve gözleri büsbütün şaşır bakardı. Gene öyle oldu:

- Şey, dedi. Pekmez ısmarladım!

- Nasıl pekmez?

- Fazla mayalanmış pekmez!

- Başka?

Masraf olmasın diye başka bir şey ısmarlamadım.

Piç İlyas sustu ama dilinin altında bir şeyler olduğunu Çakır sezmişti. Sordu:

- Şimdi n'olacak?
- Hiç bir şey olmayacak, ama belki de olur.
- Ne olur?
- Kaptan memnun olur.
- Nasıl?
- Sayende ağam!

Çakır anlamıştı:

- Yani para mı istiyorsun?

Piç İlyas ellerini hayava kaldırarak söylendi:

- Hay atana rahmet ağam! Nasıl da bildin?

Çakır zaten hazırlıklıydı. Kemerine el attı. Birkaç Osmanlı akçası ve Venedik florisi çıkararak uzattı.

İlyas'ın keyfine diyecek yoktu.

* * *

İstanbul'a gece karanlığında çıktılar.

HASAN ÇELEBİ

Çakır'la Deli Kurt, Piç İlyas'ın kılavuzluğu ile İstanbul'un karışık sokaklarında bir hayli yürüdükten sonra büyük bir evin önünde durdular. Kapı bahçeye açılıyordu. İlyas, tokmağı vurdu.

Kapıyı eli fenerli bir uşak açtı ve İlyas'ı görür görmez yavaşça:

- Kim geldi?, diye sordu.

Piç İlyas'ın bu türlü işlerde kurt olduğu her halinden belliydi. Uşağa gizlice bir şeyler söyledikten sonra onun Çakır'la Deli Kurt'a bakarak ve feneri kaldırarak "Buyurun!" dediği görüldü. Bahçeden geçerek geniş bir odaya girdiler. Şamdanlara oturtulmuş büyük mumların aydınlattığı odada sedirlere ilişip beklediler. Ve çelebi kılıklı, hoş yüzlü, yaşlıca bir adamın girmesiyle ayağa kalkarak selâmladılar.

Bu adam ev sahibi Hasan Çelebi idi ve yıllardır İstanbul'da oturuyordu. Sipahilere "Hoş geldiniz!" dedikten sonra İlyas'a döndü:

- İlyas!, diye nazik bir edâ ile söze başladı. Ağalar bu gece bende konuk kalacaklar. Sen yarın akşama kadar hazırlığını yap ve gene bu vakitlerde

gelerek onları alıp gemiye götür.

Hasan Çelebi'nin elinde bir para kesesi peyda oldu ve bunu ilk önce İlyas gördü. Para oldu mu, İlyas onu sandığın içinde, kepenegın altında, duvarın ötesinde de olsa görürdü. Belli bir açgözlülükle keseye doğru birkaç adım attı.

Çakır olsa, böyle davranışa kızardı. Hasan Çelebi sadece gülümsedi ve İlyas odadan çıkıp gidinceye kadar bir şey söylemedi. Ancak o gittikten sonradır ki, sipahilere yer gösterip kendisi de karşılarna oturdu ve dikkatle Deli Kurt'u süzerek Çakır'a sordu:

- Arkadaşın sipahi Murad Ağa, değil mi?

- Evet..

Hasan Çelebi önüne bakarak göğüs geçirdi ve tam bu sırada uşak içeri girerek tepsi içinde getirdiğı şerbetleri üçüne de sundu.

Ev sahibi, şerbet kâselerini almak için bekleyen uşğa şu emri verdi:

- Ağalar yorgundur. Yataklarını hazırla da bir an önce dinlensinler."

Deli Kurt bir şey demedi ama kafasından geçen şöyle bir soruya da cevap bulamadı: "Biz geceleyin yol alarak gizlice İstanbul'a geldik. Yarın akşam da döneceğimize göre neden bu gece yataklara çekiliyoruz? Bir şey yapmıyacak olduktan sonra neden buraya geldik?"

* * *

Deli Kurt'a üç katlı evin orta katında bir oda hazırlamışlardı. Nitekim o biraz sonra yol yorgunluğunun tesiriyle derin bir uykuya dalıp uyudu. Çakır'a hazırlanan oda ise üst katta idi ve o,

odasına çekildiği halde yatmamıştı. Çünkü Hasan Çelebi'yi bekliyordu. Ev sahibi biraz zaman geçip de herkesin uyuduğuna emin olduktan sonra gürültüsüzce Çakır'ın odasına girdi ve hafif bir mum ışığı altında oturarak kendisini bekleyen sipahinin karşısına oturdu. Üzüntülü bir hali vardı. İlk söz olarak:

- Bu kadar benzeyiş olur, dedi. Görür görmez İsa Beğ dirilmiş sandım da fena oldum.

Çakır, gözlerini yere dikti:

- Ben de bu benzeyişi göresin diye getirdim, Çelebi.

Hasan Çelebi hayretle baktı:

- Görürsem ne olacak?

- Bana inanacaksın!

Ev sahibinin dudaklarındaki gülümseme kayboldu:

Bu nasıl söz Çakır Ağa? Ben Murad'ı görmeseydim senin sözlerine inanmıyacak mı idim?

- Çelebi! Bana güvenin olduğu için Deli Kurt'u getirdim. Senetsiz, tanıksız büyük bir parayı bana emniyet ederken, benim de sana bir delil göstermemi çok mu buluyorsun?

Hasan Çelebi yeniden gülümsedi:

- Güzel söylüyorsun Çakır Ağa. Fakat asıl konuya girmeden önce şunu söylüyeyim ki, bu benzeyiş beni korkuttu. İsa Çelebi'yi tanımış olanlar Murad'ı bir görürlerse onun oğlu olduğuna yemin edebilirler.

- Bunu ben de biliyor, onun için de Deli Kurt'un, eski adamlardan vezir, paşa, beğ kim varsa

gözlerine görünmemesine elimden geldiği kadar çalışıyorum.

Sustular. Akıllarına gelen tehlike ihtimallerini zorla unutmaya uğraşan bu iki kişi, İsa Çelebi'nin iki sadık adamı, ölümünden sonra da onu unutamayan iki vefâkar dostu idi. İsa Beğ'in Bursa'da çok kısa süren beğliği sırasında Hasan Çelebi onun kazaskeri olmuştu. Bilgin, şâir ve tam mânâsıyla çelebi bir adamdı. Dudaklarında o sâlinmez gülümseyiş olduğu halde söze başladı:

- Çakır Ağa! Seni şunun için çağırttım. Artık İstanbul'da barınmama imkân kalmadı!

- Neden?

- Padişah Murad Beğ'in adamları yerimi keşfettiler. İmparator Yani'ye elçi gelmesi yakındır.

- Ne yapacaksın?

İstanbul'dan gideceğim. Yarın adamlar gelecek. Evi, eşyaları, ne varsa hepsini satacağım. Siz gittikten bir gün sonra da şehirden ayrılacağım.

- Nereye gideceksin?

Kastamonu'ya... Candaroğlu da İsa Beğ'in dostu idi...

Yeniden sustular...

Hasan Çelebi bir huzursuzluk duyuyordu. Bu huzursuzluk, emâneti sahiplerine verip kendisi şehirden çıkıncaya kadar sürecekti. Buna rağmen o çelebi gülümseyişiyle sözlerine devam etti:

- Merhum İsa Beğ'in emâneti olan para, oğlu ile sana vasiyet edilmiştir. Yalnız bu kadar akça onun gözüne çok görünüp şüphelenmesin diye bir şey düşündüm. Hissenin yarısını kendisine vereceğim.

Yarısı sende kalacak... İleride bir bahâne ile ona verirsin.

Çakır hemen hatırlattı:

Deli Kurt, babasının adını Osman diye, Osman'ı da benim akrabam diye biliyor.

- İyi. İşin bundan sonrasını ben idâre ederim."

Hasan Çelebi bir ara daldı. İsa Beğ'le birlikte geçirdiği gürültülü ve tehlikeli günleri hatırlamıştı. İşlerin düzeni bozulunca İsa Beğ'in kendisiyle yaptığı o heyecanlı konuşma hiç mi hiç aklından çıkmamıştı. Talihsiz şehzâde kendisi değil, doğacak çocuğunu düşünmüş, kendisi mukadderatı ile başbaşa kalmak üzere iken, elinde kalan bütün akçayı Hasan Çelebi'ye vererek beynine ve yüreğine işleyen şu sözleri söylemişti:

- Sonumun yaklaştığını biliyorum. Allah tanığımdır ki, Bala Hatun'la, doğacak çocuğumdan başka tasam yok. Can kaygısı bize gerekmez Hasan Çelebi! Sadık ve yiğit sipahim Çakır, Hatunu bir köyde sakladı. Yoksulluk çekmesinler diye bu akçadan zaman zaman onlara gönderirsin. Çocuğum erkek doğarsa benim kim olduğumu hiç bir zaman bilmesin!...

Hasan Çelebi, İsa Beğ'in Hatununa bir defalık para gönderebilmişti. Sonra kendisi de saklanmağa mecbur kalıp şehirden şehire kaçmış, gizlice İstanbul'a yerleşmişti. Ticâret yaparak geçinmiş, İsa Beğ'in bıraktığı akçaya el sürmemişti. Şimdi burada da huzurunun kaçtığını görüyordu. Osmanlı Padişahı İkinci Murad Beğ, âdeta Bizans'a da hâkimdi. Adamlarından İstanbul'da bulunanlar, Rum İmparatorunu ve hükûmetini nüfuzları altına almışlardı. Osmanlı hükûmetinin de bazı bakımlardan kuşkuda olduğu muhakkaktı. İsa Beğ'in hatunu ele geçmediği için İsa Beğ'in

adamlarından şüpheleniyordu. Bu Hatun bir şehzâde doğurmuş olabilir, bu meçhul şehzâde gününün birinde devletin başına iş açabilirdi. İşte Murad Beğ'in çaşıtları yıllardan sonra İstanbul'da Hasan Çelebi'yi görünce bunu derhal bildirmişler, Osmanlı Sarayında bir telâş uyandırmışlardı.

Osmanlılar ne Birleşik Haçlılardan çekinirler, ne de yeni bir Aksak Temür Beğ'in çıkmasından telâşa kapılırlardı. Fakat bir Osmanlı Şehzâdesinin meydana atılmasından büyük bir huzursuzluk duyarlardı. Osmanlı ancak Osmanlıdan korkardı.

Hasan Çelebi, yakalanmaktan değil, yakalanırsa Kuran üzerine yemine çağırılmaktan dehşete düşüyordu. "İsa Çelebi'nin oğlu var mı? Yemin ederek söyle" derlerse ne yapardı? Kuran'a and verdiği halde yalan mı söylerdi?..

Bu, onun yapacağı şey değildi. Onun için saklanacak, saklandığı yerde basılırsa elde kılıç ölecekti. İsa Beğ'in kazaskerine yakışan buydu.

O gece, tâlihsiz şehzâde İsa Beğ'in iki sadık adamı, bir bilginle bir asker, gecenin geç vakitlerine kadar bunları konuştular.

* * *

Ertesi sabah Hasan Çelebi ile konuk sipahiler bahçede kahvaltı ettiler. Güzel, iç açıcı bir Türk bahçesiydi. Hasan Çelebi yıllarca emek vererek bu hale getirdiği bahçesinden yarın ayrılacaktı. Bu bir kahvaltı değil, bir vedâ töreni idi. Genç ve çok terbiyeli uşağı Ahmed, hasırın üstüne yastıklar koymuş, tepsiler içinde mis kokulu taze ekmek, süt, bal, peynir ve yemiş getirmişti. Ev sahibinin yüzünde her zamanki gülümseyişi, fakat içinde zorla bastırılmış bir keder vardı. Emek verdiği,

alıştığı evden ve bahçeden ayrılacaktı. Ayrılık biraz da ölüme benzemez miydi?

Şimdi iki sipahi kıtır kıtır taze ekmeği yer ve sütü içerlerken Hasan Çelebi de bahçenin yeşilliğini, yemiş ağaçlarının görünüşünü, çiçeklerin güzel kokusunu içiyordu. İznik medresesinden yetişmişti. Yalnız, öğrendikleriyle bilgili değil, hareketlerinde de ölçülü bir insandı. Kızmaz, çok sevinmez, çok üzülmezdi.

Bir aralık Deli Kurt'a bakarak:

- Murad Ağa!, diye söze başladı. Biz babanla dosttuk. Bende babanın biraz akçası kalmıştı. Bugün sana onu vereceğim.

Deli Kurt şaşırarak "Akça mı?", diye sordu ve Çakır'ın yüzüne baktı. Bu, güç anlardan birisiydi. Çakır, onun bakışını görmemezlikten geldi ve yemiş almağa davrandı.

Hasan Çelebi, aynı yumuşak sesle devam etti:

- Evet, akça... Bunu bu kadar geciktirdiğim için belki suçluyum ama bir türlü elim ermedi...

Deli Kurt "Babamın parası olduğunu hiç bilmiyordum", diye söylendi ve yine Çakır'a baktı.

Çakır bu sefer söze karıştı:

- Nereden bileceksin? Ben sana söylemedim ki... Sonra işi şakaya vurarak ilâve etti:

- Ticâret yapacak olsaydın elbette hemen söylerdim. Ama sipahi kişinin akça nesine? Karnın tok, sırtın pek, pusatların tamam olduktan sonra öteki olsa da bir, olmasa da...

Murad, birdenbire ortaya çıkan bu baba mirasını garip bulmakla beraber arada Çakır olduğu için üstünde daha fazla durmadı, sustu. Kahvaltıdan sonra Hasan Çelebi'nin iki kese içinde

getirdiği akaları da yine hiç bir Şey demeden aldı.

* * *

Günü bahçede geçirdiler. Öğleden sonra Piç İlyas'la birlikte gelerek evi ve eşyaları satın almak üzere Hasan Çelebi ile konuşan birkaç Rum'un ziyâretinden başka hiç bir hâdise bu sessiz, dışardan huzur içinde, fakat içerden tasalı oturuŐu bozmadı.

Gece iyice bastırđıđı bir sırada kapı yeniden vuruldu ve Piç İlyas bu sefer yalnız olarak gözüktü. Hasan Çelebi ile vedâlaştılar. Gülümseyişi devam ettiği halde, sesi hüzünlü olan Hasan Çelebi:

- Bir daha görüşemeyiz. Hepimiz, kaderimizin götürdüğü yoldan kendi sonumuza doğru gideceğiz, dedi.

Ayrıldılar. Yine o eğri büğrü yollardan geçerek kendilerini İstanbul'a getirmiş olan geminin kayığını buldular.

Biraz sonra gemide idiler. Adalara doğru yelken açtılar. Çakır'la Deli Kurt bürünmüş oldukları acayip kılıktan kurtulmak için bir an önce Adaya varmak istiyorlardı. Hafif rüzgârın gayet yavaş sürüklediği gemiyle gece yarısına doğru Ada önünde demir attılar. Kaptan buradan aldığı tayfaları bırakarak asıl tayfalarını almak üzere açılırken Çakır'la Murad ilk iş olarak sipahi elbiselerini giydiler. Sonra geminin arkasındaki küçük güvertede bağdaş kurarak yolculuğa hazırlandılar.

Edincik'e doğru yol alırlarken sipahiler düşünmeğe, Piç İlyas ise yeyip içmeğe başlamıştı. Çakır'la Deli Kurt, arasıra derin düşüncelerine aralık verdilerse de İlyas'ın yeyip içmesi Osmanlı

DELİ KURT

toprağına varıncaya kadar kesintisiz devam etti.

ON YIL SONRA

Evre'n'in bahçesinde şarap içiyorlardı. Gizli İstanbul yolculuğundan beri on yıl geçmişti. Artık Evren de tımarlı sipahi idi. Rumeli'de Macar'la, Ulah'la, Anadolu'da Karamanoğlu ile yapılan savaşlarda kan akıtmış, can yıpratmışlardı. Nice can pazarlarında Azrail'le karşı karşıya geldikten sonra fırsat çıkınca, Çakır'ın tâbirince felekten gün çalmak hakları idi.

Kafalar iyice dumanlanmıştı.

Çakır, bu gece konuşmak ihtiyacını duyuyordu.

- Bu şarap testide durduğu gibi durmuyor, diye söze başladı. Şu ömür dediğin şey savaştan kaçan Rum atlısı gibi ne çabuk yol alıyor! Siz ikiniz de elime doğmuş çocuklardınız. Bir karışlık eşiği aşamayıp da yuvarlandığınız günlerde sipahi olacağınız aklıma gelir miydi? Yaşım kırk dokuzu buldu da bunca yıllık işler daha dünmüş gibi gözümün önünden geçiyor.

En kanlı savaş günlerinde bile soğukkanlı olan Çakır bayağı heyecanlanmıştı.

- Ya sen, kaç yaşındasın Evren?, diye sordu.

- Otuz bir.

- Sen, Deli Kurt?

- Yirmi dokuz.

- Bunca yılın nasıl geçtiğini anladınız mı?

Bu soruya cevap veren olmadı. Çakır devam ediyordu:

- Siz daha erken yaşta bulunduğunuz için belki anlamamışsınızdır. Ya ben? Kırk dokuz yılın nasıl geçtiğini anlıyamadım. Kırk yıl daha yaşasam onu da anlayacak değilim. Acaba bizim Satı Ana anlamış mıdır?

Çakır, bir şey hesaplıyordu:

Sütanam benden yirmi beş yaş büyüktür. Demek ki, şimdi yetmiş dört yaşındadır. İster misiniz gidip ona soralım? Bakalım ömrün nasıl geçtiğini o anlamış mı?

Evren sustu, Deli Kurt yavaşça "Soralım!" diye cevap verdi. Çakır onun bu haline gülümseyerek birkaç yudum şarap daha içtikten sonra:

- Hay Deli Kurt, dedi. "Senin de böyle yumuşak konuştuğunu gören Bursa Kadısının çömezi sanır da ne delişmen olduğunu dünyada anlamaz. Ne deligöz sipahi olduğunu, savrulan kılıca karşı kolunu kalkan gibi tuttuğunu, bir tokatla bir gâvuru cehenneme yolladığını aklına bile getirmez.

Deli Kurt önüne baktı ve Çakır birdenbire sustu. Sarhoşlukla delidolu konuşurken "ağzımdan belki laf kaçırırım" diye düşünmüş ve fazla söz etmenin tehlikeli olabileceğini kavramıştı. Yine yanlışlıkla bir "şehzâde" veya "Osmanoğlu" gibi bir şey söylerse artık bu sefer Deli Kurt'u "yanlış söyledim" diye kandırmak pek kolay olmazdı. Çakır

görüyordu ki, İsa Beğ'in oğlu yalnız yiğitlikte değil, akılda da üstün kişiydi. Durgun duruşunun arkasında büyük bir zekâ cevherinin saklı olduğu belliydi. Bu sebeple sözü hemen değiştirdi:

Yarından tezi yok. Türkmen obasına gidip bizim Satı Ana'nın elini öper, hatırını sorarız. Birimizin öz anası, birimizin sütanası, birimizin de analığıdır, ama hepimizi de ayırdetmeden sever. Gidersek gönlü hoş olur.

Ertesi gün güneş doğmadan üç sipahi yola koyuldu. İzin zamanı olmadığı için obada ancak bir iki gece kalıp döneceklerdi. Bu yüzden dörtlüye gidiyorlardı. Bir iki kısa mola vermişler, yolun düzgün olduğu bir yerde de yarışmışlardı.

Obaya gün batarken vardılar. Satı Kadın'ı çadırının önünde buldular. Çakır seslendi:

- Ana! Konukluk kaç gün sürer?

Satı Kadın, sesin geldiği yana döndü. Yetmiş dört yaşına rağmen duruşu hâlâ dinçti. Yalnız yüzü iyice kırışmış ve hareketleri biraz ağırlaşmıştı. Gözlerinin de eskisi kadar görmediği anlaşılıyordu. Bakışlarını üç kişi üzerinde bir ara tuttuktan sonra tanıdı. Gülümsiyerek cevap verdi:

Devletin imaretinde olursa konukluk üç gündür. Türkmen obasında olursa istediğin kadar...

Sonra yaş sırasıyla üç sipahiye kucakladı. Çakır şakaya başlamıştı:

- Ana! İki gece kalacağımızı sezdin de mi böyle söylüyorsun?

- İki gece mi? Kırk yılda bir görmeğe geldiğiniz ananızın yanında iki gecelik mi kalacaksınız?

- Biz anamızın yanında daha çok kalmak isteriz

ama devlet babamız bırakır mı?

- Kalırsanız devlet baba bir şey mi der?

- Demez. Yalnız devlet babanın seferi eksik olmaz; bir de bakarsın birdenbire buyurun savaşa deyiverir. Sipahilerini sayar. Aralarında iki deliyi, yani Murad'la Evren'i, bir de akıllıyı, yani Çakır'ı göremeyince uğurlar ola arslanlarım deyip tımarlarımızı alır, başkasına verir...

Satı Kadın da işi şakaya vurdu:

- Fena mı? Siz de zahmetten kurtulur, bu obaya yerleşip gününüzü gün edersiniz...

- Ana! Tımardan olmak bir şey değil. Obada ömür sürmek de hoş. Şu var ki, adama savaştan kaçtın derler. Bunca kere Azrail'le aşık attıktan sonra adımız ödleğe çıkarsa bizi ilk önce sen sopa ile kovarsın da yeryüzündeki biricik anamızdan da oluruz...

Satı kadın, Çakır'a söz yetiştiremeyince:

- Allah iyiliğini versin, dedi. Ben görmiyeli iyice laf ebesi olmuşsun. Seni sipahi değil, bu bilgiçlikle Bursa Kadısı yapsalar gerekti.

Sonra onları çadırına alarak ilk ağızda birer kâse ayran sundu. Muradına ermiş bir kadındı. Oğlu Evren de sipahi olmuş, Tanrı misafiri Bala Hatun'un öksüz kalan yavrusunu büyütüp aslan gibi bir savaşçı yetiştirmişti. Ev işlerinden artan zamanını şehit oğlu ve şehit kocasına Yasin okumak, Evren, Çakır ve Murad'a dua etmekle geçirirdi. Kelebek olup da üç beş gün uçmak için aylarca koza ören ipek böceğinin sabrı ile üç sipahisini bekler, geldikleri zaman sevinir, gittikleri zaman üzüntüsünü belli etmezdi.

- Demek iki gece kalacaksınız ha? dedi. Öyleyse hep bende kalırsınız. Başkasına konuk gitmek

falan yok.

- Kalırız be ana! Yeter ki sen iste...

Bunu Çakır söylüyor, ötekiler de içlerinden tekrarlıyordu.

Satı Kadın, oracıkta üç oğluna akşam yemeği hazırlamağa başladı. Yetmiş dört yaşına rağmen hâlâ o becerikli kadındı. Onların ne sevdiğini bilirdi. Hepsi için ayrı bir şey yapmıştı. Gece basarken iki torbaya koyduğu yiyeceklerle bir güğüm dolusu ayrıntı göstererek:

- Haydi bakalım, şunları yüklenin, dedi.

İyice acıkmış olan Çakır sordu:

- Aman ana! Bu yemekleri biz yemiyecek miydik?

- Biz yiyeceğiz.

- Öyleyse nereye gidiyoruz?

- Pınara gidiyoruz.

- Hangi pınara?

- Yürüğün pınarına.

Çakır birden anlamıyarak durdu. Deli Kurt sordu:

- Gökçen Kız'ın pınarına mı?

Çakır da hatırlamıştı:

- Ben Gökçen Kız'ı unutmuştum, dedi.

- Gökçen Kız unutulur mu? Onun rûhu hâlâ buralarda dolaşıyor. Bu obada kara sevdaya tutulan biri oldu mu pınar başına nur iner.

Evren söze karıştı:

- Nuru görmek için mi oraya gidiyoruz?

Satı Kadın ufku gösterdi:

- Bak! Ay doğmak üzere. Böyle parlak gecelerde değil, karanlık gecelerde nur iner. Biz pınara nur inmesini görmek için değil, tatlı, soğuk suyunu içmek için gidiyoruz.

Pınarın başına kadar konuşmadan geldiler. Bütün oba içme suyunu buradan alırdı. Fakat suyun asıl lezzeti kaynağından içildiği zamandı.

Güzel bir geceydi. Daima bu güzelliğin içinde yaşayan obalılar onun pek farkına varmazlar, ay ışığında oturup dalmayı akıllarına getirmezlerdi. Geceleyin ortada kimse görünmezdi. Köpeklerin bile sesi çıkmazdı. Yalnız, arada bir, bir kuşun sesi işitilirdi.

Satı Kadın yemekleri yaydığı zaman Çakır, bütün açlığına rağmen:

- Bu kadarı çok değil mi ana?, demekten kendini alamadı.

Kadın güldü:

- Ben kolay kolay doymam da, kendim için çokça getirdim.

Yemek iştahla yeniyordu. Satı Kadın, büyücek bakır tasını pınardan doldurarak Çakır'a uzattı:

- Bu yemeğin tadı pınarın suyu ile çıkar, iç, dedi. Çakır, ay ışığının altında anasının güzel yemeklerini yer ve tadına doyum olmıyan pınar suyunu içerken yaşamının da hoş nesne olduğunu anlıyordu. Bu zevk içinde üç günlük yemeği birden yemişti. Çok doydum diye elini çekerken Satı Kadın bir tas su daha uzattı:

- Bunu iç de şöyle biraz sırt üstü uzan!

Çakır öyle yaptı. Evren'le Deli Kurt bağdaş kurup oturdular. Satı Kadın, yarısına yakını

yenmeden kalan yemeklere bir göz attıktan sonra:

Siz sipahi olduğunuz için uykusuzluğa dayanırsınız. Ben de ihtiyar olduğumu için kolay kolay uykum gelmez. Ne kadar az uyusak o kadar çok konuşup dertleşiriz. Haydi! Başınızdan geçenleri anlatın da dinleyelim, dedi.

Sipahiler susuyordu. Tekrarladı:

- Anlatsanıza! Yoksa uykunuz mu geldi?

Yine ses çıkmayınca Deli Kurt'a döndü:

En küçükleri sensin Murad. Sen başla da onlara da sıra gelsin.

- Ne anlatayım ana? Anlatacak şeyim yok ki.

Satı Kadın, Evren'in yüzüne baktı. O da isteksizdi:

Biz bir şey görmedik ki, dedi. "Dünya kavgasının en özlü ve tatlısını Çakır Ağa görmüştür. O dururken bize konuşmak düşer mi?

Satı Kadın, hak verdi:

- Doğru söylüyorlar, dedi. "Sen konuşmadan da ağız açmıyacakları anlaşılıyor. Haydi, başla da onların da sırası gelsin.

Çakır, sırt üstü yattığı yerden onları dinliyordu. Başından geçenlerin hangisini anlatmalıydı ki? Yerleri, zamanları başkaydı, hepsi ayrı ayrıydı ama yine de birbirlerine benziyorlardı. Zaten çoğunu unutmuştu bile. "Yaptığın savaşları anlat" demek, "yediğin yemekleri anlat" demeğe benziyordu. Şu sütanası da bu aydınlık gecede amma tuhaf soru sormuştu.

Fakat onu kırmak olamazdı. Bir şey anlatmalıydı. Yavaşça kalkarak bağdaş kurdu ve:

- Biz Ankara Savaşı'ndayken..., diye söze başladı. Başladı ama susması da bir oldu. İşte yine çam devirmesine bir şey kalmamıştı. Ankara Savaşı'ndan söz açmanın sırası mıydı? Kendisini yine hangi şeytan dürtmüştü? Bu savaşta sütanasının kocası şehit düşmüştü. Kadıncağıza küllenmiş kederini hatırlatacaktı. Bundan başka Ankara Savaşı'nın başından sonuna kadar İsa Beğ'le yanyana bulunmuş, ölümün yüzünü onunla birlikte görmüştü. Az kaldı "Ben İsa Beğ'in yanında iken" diye devam edecekti.

Sözünü kesip de arkasını getiremeyince Satı Kadın sordu:

- Evet... Siz Ankara Savaşı'ndayken ne oldu?

Çakır, söyleyecek bir şey bulamıyordu. Sonunda, üstünden büyük bir yük atar gibi, gayet ciddi, fakat çok yavaş bir sesle:

- Ne olacak? Yenildik, diye tamamladı.

Deli Kurt'la Evren bakıştılar. Satı Kadın'ın da şaşkınlıktan gözleri açıldı. Çakır, ortalığa buz gibi bir havanın çöktüğünü sezmışti. Neden böyle bir alıklık yaptım diye kendi kendisine kızdı. O kadar öfkelenmişti ki:

- Allah belâ mı versin, diye bağırmaktan kendini alamadı. Bu öyle bir bağırıştı ki, Evren'le Deli Kurt, gözlerini ayırmamacasına ona diktiler. Satı Kadın ise bayağı ürkmüştü:

- Ne oluyorsun Çakır?, diye soru. Çakır'ın gözleri demin kalan yemeklere dikilmişti:

- Ne olacağım, dedi. Acıktım. Bizim alay beği benim bu kadar acıktığımı görse beni sefere götürmez.

Ne de olsa Çakır, eski kurttu. Bozulan durumları düzeltmesini bilirdi. Sütanası da

memnundu:

- Az önce çok bulduğun yemekleri yiyeceksin, dedi.

Çakır, acıktım diye mahsus söylemişti. İlk lokmayı alınca sahiden acıktığını anladı. Yemekleri birer birer yerken bir çocuk saflığı ile sordu:

- Bana böyle ne oldu?

Satı Kadın gülüyordu:

Meraklanma, dedi. Sana bir şey olmadı. Demin içtiğin pınar suyu seni böyle acıktırdı.

Çakır'ın keyfi yerine gelmişti. Yemeği yerken başından geçen bir tehlike aklına geldi. Ne Ankara Savaşı'yla, ne de İsa Beğ'le ilgisi olmayan bu olayı anlatarak sütanasının isteğini yerine getirecekti. Fakat anlatamadı. Çünkü tam anlatmağa başlarken gözleri Deli Kurt'a değmiş, onun çok sert bakışlarla ileride bir yere bakmakta olduğunu görmüştü. Kime, neye baktığını anlamak için Çakır da başını o yana çevirdi. Ay ışığı altında ince, uzun bir gölge ağır adımlarla pınara doğru geliyordu.

GÖKÇEN KIZ

İkisinin de bir yere baktığını görünce Evren de onlara uymakta gecikmedi. Hepsi birden susup da aynı yere bakmağa başlayınca Satı Kadın sordu:

- Neye gözlerinizi diktiniz?

Yine Çakır cevap verdi:

- Birisi geliyor.

- Varsın gelsin.

Yürüyüşü bir tuhaf. Yürüyor değil de süzülüyor gibi. Hayâlete benziyor.

Geceleyin, Bala Hatun'un mezarı başında gördüğü hayâletleri hatırlamıştı.

Satı Kadın büyük bir umursamazlıkla:

- Hayâletten pek farkı yoktur, dedi. Hep geceleyin gezer.

- Tanır gibi konuşuyorsun ana!

- Tanımaz olur muyum?

- Kim bu hayâlet?

- Kim olacak? Gökçen Kız! Yüzüne bakmasanız iyi olur. Tekin değildir.

O zamana kadar sessizce bu konuşmaları dinleyen Deli Kurt birdenbire ürpererek sordu:

- Gökçen Kız mı?

Bunu sorarken yıllarca önce dinleyip de unutmadığı, kendisine nedense çok dokunan Yürük Kızı Gökçen masalını hatırlamıştı. Buraya gelirken analığı bilmiyerek onu hatırlamış, Deli Kurt, pınarın başında hep o masaldaki kızı düşünmüştü. Bu masal kendisini öylesine sarmıştı ki, onu masal değil de gerçek gibi düşünüyor, o tâlihsiz şehzâdeyle tâlihsiz Yürük kızına acıyordu.

Gökçen kız yaklaşıyor ve şekilleniyordu. Büyük bir kayanın gölgesinde oturarak kendisine bakan dört kişiyi yaklaşımadan görmesine imkân yoktu. Suna boylu bir kızdı. O nasıl süzülüştü ki, kendi yüreğinin atışını bile duyan Deli Kurt onun ayak seslerini duymuyordu.

Ortalıkta çıt bile yoktu. Hayâlet kız yaklaşıyor ve yüzü belli olmaya başlıyordu.

Yirmi adım kala "Ne yaman güzellik" diye düşündü.

On beş adım kala, içinden "pınara inen nur acaba bu mu?" diye sordu.

On adım kala, ay ışığı altında yüzünü iyice görerek dili tutuldu, düşüncesi işlemez oldu.

Beş adım kala başını hafifçe çevirerek Deli Kurt'la göz göze geldi ve durdu.

Deli Kurt, yakın mesafeden göğsüne ok yemiş savaşı gibi şöyle bir irkildi. Sonra kamaşan gözleriyle bir anda çevresini görmiyerek dehşete kapıldı. Bir eliyle gözlerini kapayarak elinde olmadan, yılan sokmuşcasına fırlayıp ayağa kalktı. Göz göze geldikleri zaman kızın bakışlarından yeşil bir ışık çıktı gibi görmüş, bu ışıkla kamaşan gözleri.

hiç bir şey görmez olunca kör oldum sanarak fırlamıştı. Delirmiş miydi? Elini gözlerinden çekip ihtiyatla kıza baktı. Olduğu yerde duruyor, fakat kimseye bakmıyordu. Başını öne eğmişti ve gözleri yerdeydi. Deli Kurt, o zaman kendine geldi ve yerden çılgın gibi fırlayışının yanındakiler üzerinden nasıl bir tesir yaptığını anlamak üzere yüzünü onlara çevirdi. Onlar da kalkmışlardı. Satı Kadın bile ayaktaydı.

Beş kişi arasında uzayıp giden sessizliği yine o bozdu:

- Gezmeye mi çıkmıştın Gökçen?

- Pınara geldim Satı Ana!

Deli Kurt yeniden ürperdiğini hissetti. Kızın sesinde öyle bir ezgi vardı ki, gecenin sessizliğinde insanın gönlüne işliyordu.

Satı Kadın ortada bir rahatsızlık olduğunu anlamıştı:

- Biz gitmek üzereydik. Sen oturmana bak, dedi.

Put gibi ayakta durarak kendisine bakan üç sipahi, hiç bir sazın tellerinde bulunmayan güzel bir sesle şu cevabın verildiğini dinlediler:

Benim için gitmeyin. Oturmaya değil, su almaya geldim.

Elinde bir testi olduğunu o zaman gördüler. Başı dâima eğik olduğu halde testisini doldurdu. Sonra yine hayâlet gibi, adımları duyulmıyarak, süzülen bir yürüyüşle keçiyolunda kayboldu.

Deli Kurt büyülenmişti.

- Otur Deli Kurt!

Bunu Çakır söylüyordu. Bu kız kendi üzerinde

de anlaşılmaz bir tesir yapmıştı ama Murad'ın onun kaybolduğu yola öyle bir bakışı, öyle bir kendinden geçişi vardı ki, uyarılmazsa daha uzun zaman taş gibi duracağı belliydi.

Oturdu.

Üçü birden Satı Kadın'a baktılar. Anlattı:

Böyle geceleri dolaşır. Gündüzleri pek gözükmez. Gözüktüğü zaman da peçe takıp gezer?

- Neden?

- Yüzünü göstermemek için.

- Bu kız deli mi?

İhtiyar kadın gülümsedi:

- Keşke deli olsaydı oğul. Kimseye zararı dokunmazdı!

Çakır'la Evren de merakla dinliyorlardı ama Deli Kurt gibi can kulağıyla değildi. Acaba zararı neydi? Bunu Evren sordu:

- Kime ne fenalığı var ana?

- Satı Kadın'ın sesi perde perde yükseldi:

- Onun kimseye kötülük ettiği yok. Ama o gözleri yok mu, gözleri?.. Onun içinden ağulu bir ışık çıkıyor, kime değerse onda hayır bıramıyor. Tanrı korusun! Gözlerine bakmadınız ya?

Deli Kurt titredi. Kızın gözlerine bakmıştı. Daha doğrusu bakamamış, gözleri kamaşmış, dünya âlem gözüne karanlık gözükmişti. Fakat "baktım" demedi ve Satı Kadın'a Çakır cevap verdi:

- O bize bakmıyordu ki... Gözlerini hep yere dikiyordu.

- Öyledir; bakmaz. Gündüzleri de arada bir çıkarsa peçeli gezer. Ama kazara bir bakarsa o adamın işi bitiktir...

- Ana! Sen o kızın gözlerini gördün mü?

Satı Kadın telâşlandı:

- Allah korusun oğul! Görsem sağ kalır mıydım?

Deli Kurt yeniden titredi ve Çakır yeniden sordu:

- Kime bakarsa çarptığını nereden biliyorsun?

- Bilmez miyim? Daha iki yıl önce Uzguroğlu Ahmed aklını oynatıp öldü. Karası sancak beğinin oğlu kaybolalı da altı ay olmadı!

- Ana! Her kaybolanın günahı Gökçen Kız'ın üstüne mi olacak? Satı Kadın heyecanlanmıştı:

- Ne söz anlamaz, ne sabırsız çocuklarsınız siz! Bırakın da bitireyim. Sancak beğinin oğlu, Gökçen Kız'ın güzelliğini işitmiş, obaya geldi. Ne babayığit, ne yakışıklı adamdı. Gözümle gördüm, dağların yıkılacağı aklıma gelirdi de onun yıkılacağı gelmezdi. Beğ'in oğlu, Gökçen'i peçeli yakalamış. Peçeni aç, yüzünü göster demiş. Kız göstermemiş. Beğ oğlu, çekil git, başına belâ gelir, sana kötülük etmek istemem demiş. Gönül bu, ateş düşmeye görsün, kaza belâ dinler mi? Yüzünü aç diye direndikçe direnmiş. Kız yine açmamış. Bunun üzerine beğ oğlu zor kullanmaya kalkmış. Gökçen Kız zora gelir mi? Öteki Osmanlıysa bu da Türkmen... Hemen bıçağını çekmiş. Vururun, demiş. Beğ oğlu adımını atınca bıçağını göğsüne saplamış. Babayığit gençti dedim. Gülmüş. Gözlerin bıçağından daha keskin değil ya, diyerek göğsüne saplanan bıçağı çekip yere attıktan sonra bir atılmış, Gökçen Kızın peçesini söküp koparmış.

Koparmış ama kızın yüzüne bakmasıyla ah çekip yıkılması bir olmuş. Yiğiti ayıltmak için çok uğraştılar. Ben de gördüm, bakışları bir değişmişti. Atına binip gitti. Gidiş o gidiş, bir daha gören olmadı. Sancak Beği, oğlunu aratmak için her yana adamlar saldı. İzi bile bulunmadı..."

- Ne oldu?

- Belli değil...

Hepsi garip bir tesir altındaydılar. Satı Kadın da sanki içini boşaltmak istiyordu. Dikkat kesilmiş üç sipahiye bakarak anlatmakta devam etti:

- Bu Gökçen Kız korkunç bir kızdır. Ondan kurt, kuş, yılan, çıyan bile korkar. Obanın köpekleri onun yanına yanaşamaz. Kurtlar ondan kaçır. İki arşınlık koca yılanı bakışı ile bayılttıktan sonra eliyle boğduğunu ben şu gözlerimle gördüm.

Evren söze karıştı:

- Ana! Sen de şu suna boylu, bülbül sesli kızı canavar yapıp çıkardın!

Satı Kadın, oğluna çıkıştı:

- Sus, çapkın!.. Keşke canavar olsa, başa çıkılırdı. Ama ne olduğu belli değil. Kimi peri kızı diyor, kimi de insan kılığına girmiş cin diyor...

Vakit gecikmişti. Fakat Gökçen Kız'ın meraklı hikâyesi onları o kadar sarmıştı ki, çadıra dönmek akıllarına bile gelmiyordu.

Çakır sordu:

- Ana!.. Bu kız kimin nesi?

- O da belli değil!..

- Ne diyorsun ana? Bu oba Bursa, yahut Edirne değil ki, içinde kimin nesi olduğu bilinmeyen insanlar olsun. Topu topu dört beş yüz çadırılık bir

obanın içinde bu kadar tanınmış bir kız, kimin nesidir, bilinmez olur mu?

Kadın, akılsız çocuklara dersini bir türlü öğretemiyen bir hoca edasıyla başını sallıyarak yeniden anlatmaya başladı:

- Oğul! Bu kız obaya geldiği zaman küçücük bir şeydi...

Çakır, anasının sözünü kesti:

- Demek bu kız dışarıdan geldi. Öyleyse Türkmen değil...

- "Türkmenliğine Türkmen ama bizim obadan değil. Karaman'ın Varsak oymağından! On yıl önce bir gün babasıyla birlikte gelip obaya sığındı! Dolaşan sözlere göre babası, Karamanoğlu'nun adamlarından birini öldürüp kaçmış, dağ, bayır yürürken de evdeşi yollarda ölmüş, o da küçük kızını alınca gelmiş. Konuk olduğu için obaya alındı. İyi adamdı. Kendini sevdirdi. Bu kız o zaman küçücük olduğu halde tek başına dağlarda koyun, davar beklerdi. Bir kurta koyun kaptırdığını da görmedik. Meğer daha o zamandan gözleriyle kurt ürkütürmüş ama biz ne bilelim? Kızın gözlerini de görmezdik. O kadar çok saçı vardı ki, gözlerini örterdi. Zaten insan içine çıkmaz, dağlarda gezerdi. Günün birinde Varsaklı adam bizim obadan bir kadınla evlendi. Kız o zaman on, on iki yaşında vardı. Arkasından Gökçen Kız'ın, yüzünde peçeyle dolaşmağa başladığını gördük. Meğer üvey anası, onun gözlerini görünce korkmuş, peçe taktırmış. Çok uysal kızdır. Kimseye, hele büyüklere hiç karşı gelmez. Gel zaman git zaman Gökçen Kız'ın babası öldü. Ölümünden kırk gün sonra da bir oğlu oldu. Dul karısı küçük çocukla sıkıntıya düşmesin diye Gökçen Kız o günden beri çobanlık eder. Ne verirlerse alıp üvey anasına götürür. Belinde bıçağı, elinde sopası vardır, ama onda o gözler

varken bunları almasa da olur. Sürüyü tek başına sürer. Çoban köpeği almaz. Zaten köpekler ondan kaçır. Bir de güzel kaval çalar ki, değme çoban çalamaz. Sürüsünü her zaman işte şu tepenin ardına götürür.

Satı Kadın eliyle batıdaki bir yassı tepeyi gösteriyordu. Çakır'la Evren şöyle bir bakıp yine analarına döndüler. Deli Kurt'un gözleri ise orda uzun zaman takılı kaldı.

Şimdiye kadar böyle meraklı, bu kadar çekici bir şey dinlememişlerdi. Kendilerini öyle bir kaptırmışlardı ki, durmadan sormak, derinleştirmek, öğrenmek istiyorlardı. Çakır:

- Peki ana, dedi. Sen bu kızın üvey anasıyla hiç konuşmadın mı?

- Neyi?

- Onun peri kızı yahut cin olup olmadığını.

- Peri kızı olduğunu söyleyen zaten üvey anası. İlk önce bir çadırda yatmaktan korkmuştu, ama şimdi alıştı.

- Başka ne diyor?

- Çokluk bir şey söylediği yok. Yalnız bir gün kızı peçesiz uyurken görmüş de o zaman peri kızı olduğuna inanmış. O kadar güzelmış. İlle o gözleri yok mu? İşte onlar belâ... Kime bakarsa öldürüyor...

Çakır gülümsedi:

- Ana! Bu sözlerinle içime iyice merak sardın, dedi. Şu kızın gözlerini görmeden edemeyeceğim...

Bunu söyleyerek ayağa kalktı. Fakat daha bir adım atmadan fırlayan Satı Kadın onu kolundan yakaladı:

- Otur çılgın diye bağırdı. Kanına mı susadın?

Yok be ana! Pınar suyuna susadım. Su, içeceğim, dedi.

Kadın, Çakır'ı bıraktı:

- Kıza gidiyorsun sandım!

- Kıza değil, çadıra gidip yatalım. Yatmadan önce iyice acıkıp iştahlı bir yemek yemek için de pınarın suyundan içelim.

Tasını doldurup içti. Evren'e verdi. O da içti. Deli Kurt verilen suyu almadı. Durgun bakışlarla pınara ve yassı tepeye baktı.

Çadıra döndüler. Vakit çok geçti. Çakır ve Evren birer çanak yoğurt yemeden edemediler. Murad, yoğurt da yemedi.

Satı Kadın hepsine birer keçe verdi. Çadırın köşelerini paylaştılar. Keçeleri hem yatak, hem yorgan olacaktı. Sarınıp yattılar.

Pınar başında Gökçen Kız'la karşılaşma Satı Kadın'ın sinirlerini bozmuş olacak ki, yorgunluğa ve vaktin gecikmesine rağmen çabuk uyuyamadı. Uyuduktan sonra da rahat edebildi mi belli değildi. Yalnız ona, Çakır ve Evren rahat ve derin bir uykuya daldıkları halde Deli Kurt bir türlü uyuyamadı ve sabaha kadar rahatsız bir yatış içinde sağdan sola, soldan sağa döndü gibi geldi...

YASSI TEPENİN ARKASI

Deli Kurt, gerçekten sabaha kadar göz kırpmamıştı.

Gökçen Kız'ı düşünüyordu. Onun gözlerini düşünüyordu. O gözlere bir kere bakan ölür demişlerdi. Kendisi, Gökçen'le göz göze gelmiş, fakat ölmemişti. Biraz sonra mı ölecekti? Yoksa Uzguroğlu Ahmed gibi çıldıracak veya sancak beğinin oğlu gibi sır mı olacaktı? Ölmemişti ama gözlerinin kamaştığını, bir ara hiç bir şey görmediğini hatırlıyordu. Neden böyle olmuştu?

Deli Kurt, sabaha kadar süren uzun zamanda hep Gökçen'le karşılatığı kısa zamanı düşünmüştü.

Onun gözlerini bir an için görmüştü. Hayır, hayır, buna görmek denemezdi. Görmemişti. Kızın gözlerinden yeşil ve çok parlak bir ışığın saçıldığını hatırlıyordu. Sonra?.. Sonrasını bir türlü aklına getiremiyordu.

Yoksa bu kız cadı mı idi? Cadı olsa insanlara kötülük ederdi. Etmediğine göre değildi. Öyleyse neydi? Üvey anası peri kızıdır demişti. Peri kızı olsa böyle insan içinde gezer miydi?

Fakat bütün bunlar o kadar mühim değildi. Mühim olan şu idi ki, Deli Kurt, içinde, ta yüreğinde

bir ağırlık duyuyor ve Gökçen'i görmek isteğinin bütün varlığını yaktığını seziyordu. Tan atarken kalktı. Çadırdan çıktı. Serin ve güzel bir sabah başlıyordu. Serinliğe rağmen Deli Kurt, içinin yandığını duydu. Susamıştı. Böyle erken saatte böyle bir susayış?..

Çadırdakiler uyanıncaya kadar pınara gidip içimi serinletir, dönerim, diye düşündü. Yürümeğe başladı.

Pınara vardığı zaman ortalık biraz daha ağarmıştı. Kana kana içti. Yüzünü yıkadı. Başına ve yanan alnına su serpti. Doğuda bir kızılık belirmişti. Birdenbire, içinden gelen bir dürtüyle başını geriye çevirerek batıya baktı ve ağaran gün altında Yassı Tepe'yi görerek gönlü sızladı.

Dayanılmaz bir kuvvet kendisini oraya itiyordu. Yürümeğe başladı. Orasını, Gökçen Kız'ın her gün koyunlarla birlikte yaşadığı yeri merak ediyordu. Orası her yer gibi olamazdı. Orada mutlaka olağanüstü birşey vardı. Orası insanı büyüleyen bir yer olmalıydı. Çünkü orada Gökçen vardı.

Yürüyordu. Dünyayı ve zamanı unutmuştu. Gözünden her şey silinmişti. Yassı Tepe'den başka bir yer görmüyordu. Yol, iz bilmediği için bazan bir dereye inerek yolu uzatıyor, sonra bir yamacı tırmanarak yeniden Yassı Tepe'ye doğru yöneliyordu.

Gün doğmuştu. Tepeye bir türlü ulaşamıyordu. Fakat yol uzadıkça hızı ve gücü artıyor, içindeki dürtüş çoğalıyordu.

Tepenin doruğuna yaklaşırken birden durdu. Bir kaval sesi duymuştu. O zaman yüreği heyecandan çarpmağa başladı. Demek ki, Gökçen oradaydı. Peki ama ne zaman gelmişti?

Güneş epey yükselmişti. Deli Kurt yüzünün yandığını duydu.

Buraya Gökçen'in vakit geçirdiği yeri görmek için gelmişti. Şimdi kendisini mi görecekti? Birden dün geceyi hatırladı. Onu görmek... O yeşil ışıklar... Deli Kurt titredi...

Dönmeğe karar verdi. Döndü. Fakat yürüyemiyordu işte.... Ne oluyordu? Büyülenmiş miydi?

Kaval sesi yükseliyor ve güzelleşiyordu. Onu olduğu yere mıhlıyan bu kavaldı. Sanki kendisine sesleniyordu.

Yeniden döndü. Yassı Tepe'nin doruğuna birkaç adım kalmıştı. Ağır ağır çıktı ve tepenin arkasını çepeçevre gören bu yerden, aşağıki manzaraya gözlerini dikti.

Gökçen Kız, oradaki tek ağacın gölgesine oturmuş, sırtını dayamış olduğu halde kaval çalıyordu. Arkası Deli Kurt'a dönük olduğu için onu görmüyordu. Başındaki börkünün altından uzun saçları dağınık olarak beline doğru sarkıyordu. Üstünde Türkmen giyimi, ayaklarında Türkmen çizmesi vardı. Yalnız şu dağınık saçlar Türkmence değildi. Türkmen kızları saçlarını örgü örgü edip bırakırlardı.

Yemyeşil yamaçta, yüzlerce koyun otluyor, daha aşağıdan ince bir su akıyordu.

Deli Kurt, otuz kırk adımlık mesafeden kavalı dinliyerek durdu. Bu yaşa gelinceye kadar çok kopuz, çok kaval dinlemişti ama böyle tesirlisini, gönülde yer edenini hatırlamıyordu. Bu kızdaki nefes nasıl bir nefesti ki, hiç yorulmadan kavalı inletiyor, pürüzsüz ezgisi ile ta yüreğe işliyordu?

Adım atarsa belki gürültü olur da bu güzel ses

bozulur diye korkarak olduğu yerde kıpırdamadan duruyor, artık başka bir şey görmiyen dumanlı gözlerini kızıdan ayırmıyordu.

Güneş yükseliyor, kaval devam ediyor ve Deli Kurt öylece büyülenmiş bekliyordu. Dün gece gözlerini kamaştıran kızı yakından görmek, sonunda ölüm olsa da onun yüzüne bakmak için gönlünde dayanılmaz bir istek duyuyordu.

Bu korkunç isteği yenemiyerek yavaş adımlarla ilerlemeğe başladı. Adım adım yürüdükçe kavalın sesi gürleşiyor, ağaca yaslanan kızın şekli büyüyordu.

On adım kalınca saçlarını gördü. Güneşin vurduğu bu dağınık ve uzun saçlarda öyle bir yansıma vardı ki, Deli Kurt'un gözlerini aldı ve onu ister istemez "Ya gözlerini görsem ne olur" diye düşündürdü. Bu düşünceyle bir ürküntü geçirerek duraksadı. Şimdi içinden başka bir sesleniş duyuyordu. Bu ses "Sen, Osmanlı sipahisi Murad değil misin? Oka ve kılıca göz kırpmadan bakan Türk sen değil misin? Korku nedir bilmediğın için sana Deli Kurt adını takmadılar mı?" diyordu.

Toparlandı. Büyücü de olsa, peri de olsa bir kızıdan korkmak erkeğe yakışmazdı. Yeniden yürümeğe başladı. Beş adım kalmıştı. Kızın arkasından, fakat biraz yan tarafından bir an için yanağını ve çenesini, dudaklarını ve kirpiklerini görerek yeniden ve istemeden durdu. Upuzun kirpikleri vardı, dudaklarının kıvrıklığı ve yüzünün pembeliği, gözlerini görmeğe lüzum kalmadan, onun bir dünya güzeli olduğunu anlatıyordu.

Deli Kurt bütün gücünü toplayarak, beş adımlık arayı kapatmaya çalışırken birden kavalın sesi kesildi. Kızın çabuk bir davranışla bir şeyler yaptığı görüldü. Arkasından bir duman yükselir gibi ayağa kalkarak yüzünü Deli Kurt'a

döndürdü.

Yeşil ışıklarla gene gözlerinin kamaşacağını düşünen Murad, sendelemek için hazırlıklıydı. Fakat korktuğuna uğramadı. Çünkü kızın yüzünde peçe vardı.

Üç adım aralıkla bakıyorlardı. Dün gece yanılmamıştı. Kız suna boylu ve çok biçimliydı. Koyu kumral saçları yarı göğsüne, yarı arkasına saçılmıştı. Belindeki kemerde uzun bir bıçak asılıydı. Kavalını sol eliyle tutuyordu.

O ürpertici kavalı çalmasa, öldürücü gözleri, suna boyu, akıl alan saçları olmasa bile yalnız bu duruş Deli Kurt'u büyülemeğe yeterdi. Şaşırmıştı. Ne diyeceğini, ne kılacağını bilmiyor, öylece duruyordu. Sanki taş kesilmişti. Ne kadar zaman geçti, onun da farkında değildi. Ansızın, yüksek bir yerden bir kayaya dökülen suyun sesi gibi, fakat ondan çok güzel bir sesle Gökçen'in konuştuğunu işitti:

- Dün gece pınar başında gördüğüm sipahi değil misin?

Deli Kurt, mestoldu ve kısaca bir "Evet!" diyebildi. İkinci soru onu büsbütün kendinden geçirdi:

- Güneş doğmadan yola çıkmıştın. Neden bu kadar geç kaldın?

İşte peri kızı dedikleri Gökçen her şeyi biliyordu. Deli Kurt bütün cesaretini topluyarak içindeki güvensizliği attıktan sonra cevap verdi:

- Peri kızı mısın? Böyle her şeyi biliyorsun.

Karanlıkta seni yol alırken gördüğüm için biliyorum.

Deli Kurt içinde bir ferahlık duydu. Ama neden

"Peri kızı değilim" dememişti? Bunu yeniden soracaktı. Vakit kalmadı. Gökçen Kız, büyülü sesiyle:

- Sipahi! Buraya neden geldin?, diyordu.

- Seni görmeğe geldim!

- Yalnız bunun için mi?

Deli Kurt, içinde bir baygınlık duydu ve:

- Gözlerini görmeğe geldim, diyebildi.

Gökçen, uzun uzun Deli Kurt'a baktı. Peçesinin altından gördüğü anlaşıyordu. Kavalı ile, biraz önce oturmakta olduğu yerin berisini göstererek:

- Yolu üç dört misli uzatarak vakit kaybetmiş, yorulmuşsun. Otur da dinlen sipahi, dedi.

Kendisini bu yerlerin tek başına buyruğu saydığı belliydi. Yavaşça gene ağacın dibine çöktü. Deli Kurt iki adım uzağında, gösterdiği yere bağdaş kurdu. Uzun zaman susarak oturdular. Sonra kız sordu:

- Adın ne sipahi?

- Murad!

- Sana neye Deli Kurt diyorlar?

Deli Kurt bu soruyla yeniden ürperdi. İşte gene her şeyi bilmeğe başlamıştı.

Lâkabım öyledir. Sen bunu nereden biliyorsun?

Bu soru da cevapsız kaldı.

Murad'ın burada uzun zaman kalmaya niyeti yoktu. Arkadaşlarına ve Satı Ana'ya haber vermeden gelmişti. Gökçen'in gözlerini gördükten sonra dönecekti. Neticeye doğrudan doğruya

varmak isteyen sipahi alışkanlığı ile:

- Niçin peçelisin? diye sordu.

Kız susuyordu. Deli Kurt ısrar etti:

- Buraya kadar gözlerini görmek için geldim!

Gökçen, kavalını otlara bırakarak yüzünü Murad'a doğru döndürdü. Uzun uzun baktıktan sonra:

- Dayanamazsın Deli Kurt, dedi.

Deli Kurt'un sarhoşluğu artıyordu:

- Ölür müyüm?, diye sordu.

- Ölmezsin... Daha fena olursun...

Murad, bu cevapla kendinden geçerken, Gökçen, ona dün geceyi hatırlattı.

- Dün gece gözlerin kamaşmadı mı?

Bu kız her şeyi biliyordu.

- Gözlerini kimseye göstermiyecek misin?

- Hayır!

- Evleneceğin erkeğe?..

Beni hiç bir erkek istemez. Ben de hiç bir erkeği istemem...

Deli Kurt c dakikada kendisinin evli olduğunu unutmuştu.

Kızın bu sözlerinden alınarak sordu:

- Neden istemezsin?

- Ben, oku beni aşan, atı beni geçen, güreşte beni yenebilen erkek isterim.

Deli Kurt'un hayranlığı büsbütün artıyordu:

- Ya böyle bir erkek çıkarsa?
- Onunla evlenirim.
- Gözlerini de gösterir misin?
- Gösteririm!
- Ona bir ziyan gelmez mi?
- Alıştıırım!

Sustular. Gökçen Kız, kavalına el attı:

Sana bir Varsak koşması çalıyım, dedi. Kavuşamayıp da ölen yavukluların koşmasını...

Üflemeğe başladı. Önce çok hafif bir ses çıkıyordu. Yavaş yavaş ses yükselip durulaştı ve perde perde geniş çayırlığa yayılan ses Deli Kurt'un gönlüne akmağa başladı.

Şimdi o, sevişip de kavuşamıyan yavukluları görür gibi oluyordu. Kız, kavalı öyle dile getiriyordu ki, onun ezgilerinden taşan mânâyı anlamaya imkân yoktu. Nasıl ediyordu da inceden kalına bu kadar sesi çıkarabiliyordu? Gözlerini kavala dikti. Kızın parmakları kavalın delikleri üzerinde o kadar çabuk gidip geliyordu ki, bunu başka hiç kimse yapamazdı.

Çaldı, çaldı... Kendi rûhunun bütün taşkınlıklarını kavala vermiş gibi duyarak, coşarak, bilerek çaldı.

Deli Kurt, artık Gökçen'i de, yeşil yamacı da, koyunları da görmüyordu. Bir ses dünyasında en güzel âhenkler içinde sanki kaybolup gitmişti. Neredeyse tatlı bir uykuya dalıp kendinden geçecekti ki, birden yeni bir ürperişle Gökçen'e baktı. Şimdi kaval çalmıyor, en keskin şaraptan daha çok baş döndüren sesiyle, büyülü bir sesle türkü söylüyordu:

**Şu dağların meşesi gönlüm,
Billur şişesi gönlüm!
Yanıklık kemige işledi,
Ateş düşesi gönlüm,
Bıçak deşesi gönlüm,
Kılıç üşesi gönlüm!..**

Kız sustu. Fakat Deli Kurt, türküyü hâlâ gönlünde duyuyordu. O nasıl sestti ki? Onu bir duyan bir daha unutabilir miydi?

* * *

Güneş ta tepelerindeydi. Öğleye kadar zamanın nasıl geçtiğini duymamıştı bile... Gökçen, yerde, yanı başında duran deriden torbasını açtı. Küçük bir güğümle iri bir bakır tas çıkardı. Güğümdeki ayranı tasa aktararak Deli Kurt'a uzattı:

- İç, dedi.

Deli Kurt tası almıştı. Fakat içmedi. Kızın başka ayranı yoktu. Ama onun verdiği ayranı reddetmeğe de kıyamadı:

- Bölüşelim, dedi. Önce sen iç, yarısını bana bırak.

Gökçen, tası almıştı. Bir eliyle peçesini biraz kaldırarak tası dudaklarına yaklaştırdı ve Deli Kurt, iki adımdan onun dudaklarını gördü. Bunlar bir dünya güzelinin dudaklarıydı. O dudakların değdiği ayranın yarısını içerken Deli Kurt, sözle, benzetme ile değil, gerçekten sarhoştı...

OBA BEĞİNİN OĞLU

Deli Kurt bundan sonrasını hatırlamıyor, akşam olurken Satı Kadın'ın çadırına nasıl döndüğünü bilmiyordu. Çadır önünde Çakır'ın:

Neredeydin be Deli Kurt? Kırklara mı karıştın?, demesiyle kendisine gelmişti. Yalnız hayâl meyâl hatırladığı bir şey vardı. Gökçen'den ayrılıp Yassı Tepe'den uzaklaşırken birisi kendisini dik dik süzmüştü. Bu bir atlıydı. Hem de... Evet, bu atlı, oba beğinin oğluydu.

Bir şey söyleyip söylemediğinin farkında değildi. Yalnız kendisine baktığını hatırlıyordu. Bu bakışlar dostça değildi.

Neden bakmıştı? Bunu da düşünemiyordu.

Evren gülerek bir şeyler söylemişti. Satı Kadın ise susmuş, fakat kaygılı gözlerle Deli Kurt'a derin derin bakmıştı. Tecrübeli ana yüreği kötü bir şeyler sezinlemişti.

O akşam yemeklerini çadırda yiyeceklerdi. Pınardan Satı Kadın'ın gözü yılmıştı. Üç sipahi, ertesi günü erkenden yola çıkacakları için de uzağa gitmemeleri, erken yatmaları gerekti.

Onlara yine güzel yemekler hazırlamıştı. Pınar

suyu yerine de Türkmen ayranı vardı. Çakır'la Evren'in keyifleri yerindeydi. Konuşan onlar, susan ötekilerdi.

Yemeğin ortasına doğru Evren:

- Ana!, dedi. Bu gece de bana yemek yetiştiremeyeceksin!

- Neden?

- Nedeni var mı? Deli Kurt'u aramak için az mı sürttüm?

Anası, konuşmanın bu konuya gelmesini istemiyordu. Sözü kapatmaya çalıştı. Kapattığını da sandı. Fakat biraz sonra Evren'in damdan düşer gibi:

Gökçen Kız'ın üvey anasına da uğradım, demesiyle içinde derin bir sıkıntı duydu ve o zamana kadar gayet durgun ve sessiz yemeğini yiyen Deli Kurt'un birden canlandığı, hatta yüzünün kızardığı da gözünden kaçmadı. Oğluna "Başka şey konuş" diyecekti. Demeğe vakit kalmadan Çakır'ın sesi duyuldu:

- Uğradığına göre, Gökçen Kız hakkında bir şeyler öğrenseydin...

- Öğrendim...

Deli Kurt zorla gizliyebildiği bir heyecan geçirdi ve Çakır:

- Bölükbaşı olacak adamsın Evren, diyerek onu övdü.

Bu akşam Evren de konuşmaya istekli görünüyordu. Anlatmaya başladı:

Gökçen'in bir taşı varmış. İsteddiği zaman onunla yağmur yağdırırmış!

Çakır, gün görmüş kişiydi. Kolay kolay

inanmazdı. Sordu:

Bu kız obaya küçücükken gelmiş. Taşla yağmur yağdırmayı kimden öğrenmiş?

Evren, cevap verdi:

Bunu ben de sordum. Gökçen'in babası ölmeden önce bir gece gizlice çadırlarına bir kadın gelmiş. Bu kadın Gökçen'in teyzesiymiş. Birkaç gün çadırda kalmış. Kimseye görünmek istememiş. Yalnız Gökçen'le konuşmuş. Ona gizli bilgiler öğretmiş. Yağmur yağdıran taşı da vermiş. Sonra yine bir gece çıkıp gitmiş. O kadının da gözleri Gökçen'in gözleri gibiymiş. Çadırda onlarla konuşurken yüzüne peçe örtermiş...

Evren, bunları erik pestili ezmesi içerek anlatıyor. Çakır un tatlısı yiyerek dinliyordu. Satı Kadın'ın gözleri Deli Kurt'ta, onunkiler Evren'de idi. Uzun zamandır içmeden, içmeği akıl etmeden elinde tuttuğu ayran tasıyla, anlatılanları dinliyordu.

Erik şerbetini bitiren Evren, sözüne devam etti:

Gökçen'in soyuna kendi memleketinde Tümenoğlu derlermiş. Üvey anası bana acayip bir şey daha söyledi. Kocasını o konuk kadın, yani Gökçen'in teyzesi öldürmüş. Konukluğunun son iki gününde Gökçen'in teyzesiyle babası hep tartışıp konuşmuşlar. Kadın, bir gün, dışardan çadıra girerken kocasının olmaz, gelemem diye söylendiğini, arkasından da bana öyle bakma, diye bağırdığını duymuş. Çadıra girdiği zaman kocası eliyle gözlerini kapıyarak yerde yatıyormuş. Bu hastalıktan kurtulamamış. Birkaç gün sonra ölmüş...

Deli Kurt elindeki ayran tasını yere bıraktı. Satı Kadın, her söylenen sözle onun biraz daha harap

olduğunun farkındaydı. Artık Gökçen Kız bahsini kapamalıydı:

Artık Gökçen masalını kapat Evren, dedi. Yarın döneceksiniz. Daha konuşacağımız çok şey var.

Evren gülümsedi:

- Bir şey daha kaldı. Onu da söyleyip kapatıyorum. Kadıncağz çok üzgün. Hem geçimlerini sağladığı için Gökçen'i seviyor, hem de ondan korkuyor. Obanın başında felâket dolaşıyor diyor.

Bu sefer Satı Kadın meraklanmıştı:

- Neymiş o felâket? diye sordu.

Evren, ayran içiyordu. Bir tas ayranı içinceye kadar geçen zaman, Satı Kadın'a pek uzun göründü. Sorusunu tekrarladı:

- Söylesene, neymiş?

- Bir erkek, Gökçen Kız'a gönül vermiş!

Satı Kadın: "Bundan obaya ne?" diye soracaktı. Soramadan, o zamana kadar tek söz söylemeden yalnız dinliyen Deli Kurt'un tok ve hatta öfkeli sesi duyuldu:

- Bu erkek kimmiş?

Evren, umursamaz bir bakışlar cevap verdi:

- Oba beğinin oğlu...

Deli Kurt, bundan sonra konuşulanları anlamadı.

* * *

İkinci gecedir ki Deli Kurt, uyumadan düşünüyor ve içine acı bir ağunun aktığını duyuyordu. Yarın sabah tımarlarına dönmek üzere yola çıkacaklardı. Köyde evdeşi Melek ve kızı

Zeynep vardı. Onlara kavuşacaktı. Burada da Gökçen vardı. Ondan ayrılacaktı.

Bunun için mi sıkılıyor, uykusu kaçıyordu? "Gökçen senin neyin?" diye kendi kendine sordu. Hiç... Yabancı bir kız, bir çoban kızı... Bu bunalma Gökçen için olamazdı. Deli Kurt gönlünün içinden fışkıran ateşi söndürmeğe çalışarak bir sebep bulmaya uğraşıyordu. Acaba kızın gözlerini görmeden döneceği için mi üzgündü? Gözlerinin önünden hep Yassı Tepe geçiyordu. Yeşillikle koyunlar... Tadına doyum olmıyan o kaval sesi... Sonra Gökçen'in sorusu: "Neden geç kaldın?"

Deli Kurt bu anı düşününce kızın sesini yeniden ve aynı güzellikle duydu ve dayanılmaz bir ıstırapla kıvrılarak keçeden yatağında doğruldu. Bu acıya dayanabilir miyim diye aklından geçen soruya cevap vermeden birdenbire gönlünün içinde bir ışığın yandığını, bu ışığın bütün benliğini doldurduğunu sezdi. Anlamıştı. Artık kendisinden de saklıyamıyacaktı.

Gökçen'e gönül vermişti.

Bir an, tam bir iç rahatlığı ile gözlerini çadırın içinde gezdirdi. Satı Ana ve ötekiler derin bir uykuda idiler. Yine o anda, biraz önceki gönül rahatlığının yerini kemirici bir iç acısı aldı. Yarın bu sevdiği kızıdan ayrılacaktı. Bir daha onu görmek nasip olur muydu? Ne yapabilirdi?

Ne yapacağını bilmeden yine çadırdan çıktı. Bu gece gökte bulutlar koşuyor ve ayı örtüyordu. Oba karanlıktaydı. Arasıra ay bulutlardan kurtuldukça ortalık ışıyor, sonra yeniden karanlığa boğuluyordu.

Birden aklına geldi.

Masaldaki Gökçen'i, Yürük kızı Gökçen'i anlatırlarken, sevdalılar o pınarın başında dua

eder demişlerdi. İşte duanın sırasıydı. Dua, kendisinden çok kime yaraşırdı ki... Seviyordu. Evli olduğu halde seviyordu. Sevgilisinin gözlerinden ölüm ışıkları saçıldığı, bir bakışta insanı öldürdüğü halde seviyordu.

Dua etmeliydi. Belki derdine derman olurdu.

Pınara doğru yürümeğe başladı. Ferahlamış, şifâsını bulan hastaya benzemişti. Serin rüzgâr yüzüne çarpa çarpa, her adımda biraz daha canlana canlana yürüyordu. Gönlü umutlarla dolarak pınara vardı. Eğildi, içti. Alnını ıslattı. Sonra, bir gece önce Satı Kadın ve sipahilerle yemek yediği kayanın önüne gelerek bağdaş kurdu. Ellerini açtı. Yüzünü hafifçe göğe çevirerek duaya başladı.

Ne kadar dua etti. Neler söyledi. Farkında değildi. Duasını bitirip ellerini yüzüne sürerken, aksi taraftan gelen ayak sesini duyarak dikkat kesildi. Gökçen Kız'ın geldiği yoldan bir karaltı yaklaşıyordu. Deli Kurt titredi.

Karaltı pınara kadar geldi. Eğilip su içti. Ayağa kalkarak durdu. Ay bulutların arkasında olduğu için kim olduğu seçilmiyor, bir gölge halinde görülüyordu, kayanın dibinde olan Deli Kurt'u görmesine imkân yoktu.

Karaltının ellerini göğe kaldırdığı görüldü. Dua ediyordu. Deli Kurt'un yüreği hızla çarpmağa başladı. Kimdi? Acaba Gökçen miydi?

Olamazdı. Gökçen dua eder miydi? Ama neden etmiyecekti? Hayır, hayır etmezdi. Yürüğün kızı Gökçen'in adıyla anılan ve Gökçen Pınarı denilen bu pınarda ancak sevdalılar ve umutsuzlar dua ederdi. Gökçen sevdalı değil ki...

Deli Kurt, oturmuş olduğu kaya dibinden keskin bakışlarla bakarak bu gölgenin kim olduğunu seçmeğe uğraşıyordu. Aksi gibi de ay hiç

görünmüyor, birbiri ardınca koşan bulutlar onu hep arkada bırakarak yeryüzüne bir ışık salkımının inmesine engel oluyordu.

Dua eden hâlâ ordaydı. Biraz önce yürüyerek geldiğini görmese, Deli Kurt bunu bir kaya parçası sanabilirdi. O kadar sessiz ve kıpırdamadan duruyordu.

Zamanın uzaması ve koyu karanlığın, pınar başında dua edenin erkek mi, kadın mı olduğunu dahi seçtirmeyişi yavaş yavaş merakını kamçılama başlıyordu.

Birdenbire, hiç ummadığı bir anda ay, bulutlardan sıyrıldı ve çok kısa bir iki an ışıklarını indirmesi, Deli Kurt'un dua edeni görmesine yetti. Ay ışığı kendisine çarptığı anda bile taş gibi duruşunu değiştirmiyerek pınara bakan ve dua etmekte devam eden bu gölge, oba beğinin oğluydu.

Aynı anda Deli Kurt'un beyninin içinde de karanlık bir yer aydınlandı ve bir gün önce Yassı Tepe'nin ardından dönerken beğ oğlunun kendisine niçin düşman bakışlarla baktığını anladı. İki erkek aynı kızı seviyorlardı.

Deli Kurt bundan gocunmuştu. Bir sevgide kendisine bir ortak çıkması, gizli kalması gereken bir işin açığa vurulması gibi geliyordu. Bir de şu vardı ki, beğ oğlu bu kadar uzun, bitip tükenmeyen bir duaya dalmasıyla sevgisinin korkunçluğunu da ortaya koymuş oluyordu.

Deli Kurt kendisinin gönül yanıklığından daha üstününü kabul edemezdi. Birden deliliği tutarak ayağa fırladı. Oba beğinin oğlu ile hesaplaşmak için pınara doğru yürüdü.

Fakat o gitmişti. Yeniden dökülen ay ışığı altında onun geldiği yola, sağa, sola, öne, arkaya

baktı. Yoktu.

Ağır adımlarla çadıra doğru yürümeğe başladı. Rüzgâr artmıştı. Fakat onun yanan yüzünü serinlettiği için hoşuna gidiyordu. Hoş bir tarafı daha vardı. Batıdan, Yassı Tepe'den geliyordu.

Çadıra girerken bir ses duyar gibi olarak titredi. Bu bir kaval sesiydi. Fakat o kadar uzaktan geliyordu ki, gerçekten bir kaval sesi midir, yoksa onu gönlünün içinde mi duyuyor, belli değildi. Onu her halde batı rüzgârı oraya kadar getiriyordu.

Deli Kurt yeniden büyülenmişti. Gözlerini Yassı Tepe'ye dikmiş, bir hayâle bakar gibi bakıyordu. Yine içinden bir dürtüş başlamıştı. Çare yok gidecekti. Gökçen Kız gece yarısında da orada olduktan sonra...

Tam yürümeğe başlarken bir ses:

Uygun mu kaçtı Deli Kurt?, diye hafifçe fısıldadı. Deli Kurt hızla döndü. Bunu söyleyen Satı Kadın'dı.

Buna kuru bir "Evet"le cevap verdi.

- Gel, sana taze ayran vereyim. İçini serinletip uykunu getirir...

Satı Kadın, tehlikeyi sezerek uyanmış, çadırın dışına çıkıp baktığı zaman da Yassı Tepe'den gelen kaval sesini duymuştu. Obada, geceleyin o kavalı periler çalar, onun sesine giden bir daha dönmez diye bir inanç vardı. Gökçen'in kaval çaldığını herkes bildiği halde, geceleri çalınan kavalın perilerin işi olduğuna inanılırdı. Satı Kadın da buna az çok inanmıştı. Çadırın dışında ayak sesleri duyduğu zaman Deli Kurt'un döndüğünü anlamış, fakat içeriye girmeyince merak edip yeniden çıkmıştı. Bu çıkış tam zamanında yapılmış, Deli Kurt'un kaval sesine doğru gittiğini anlıyarak

seslenmişti.

Ona, davganaya koyarak çadırın dışına bıraktığı ayrandan iri bir tas doldurup uzattı. Bu davganalar suyu, yahut ayranı o kadar soğuk tutarlardı ki, davganası olup da yazın ondan bir tas içen kişi bahtiyar olurdu.

Deli Kurt, soğuk ayranı büyük bir iştahla içti. Bir daha istedi. Onu da içtikten sona sinirlerinde bir rahatlık duydu ve sabaha pek az kala girdiği yatağında derin bir uykuya daldı.

Uyku derin, fakat rahat değildi. Düşünde hep dağ aralarından geçiyor, tepelerden sıra sıra atlıların kendisine baktığını görüyordu. Bu atlıların hepsi oba beğinin oğlu idi.

* * *

Sabahleyin erkenden kalkıp analarıyla vedalaştıktan sonra, doğuya doğru at sürerken, başlangıçta yavaş gittiler. Nal sesleriyle gürültü yaparak daha uyumakta olan Türkmenleri uyandırmak istememişlerdi. Obadan epey uzaklaştıktan sonra dörtnala kaldırdılar. Ortalık epey aydınlanmıştı. Bu sırada gözleri soldaki tepeye takılan Deli Kurt, oradan kendilerine bakan bir atlı gördü. Bu, tıpkı düşünde gördüğü gibi oba beğinin oğlu idi.

UMULMAYAN BİRİSİ

Deli Kurt, kış aylarını nasıl geçirdiğine şaşıyordu. Aylar yıl kadar uzun gelmişti. Sonsuz bir beyazlıkla yolları kapatan karlar, kendisini, Gökçen'den ebedîyen ayırdı sanıyordu. Karların durmadan boşandığı, gökte ne güneş, ne de ayın görünmediği bu kasvetli günlerde artık yön tayin edilemez diye düşünüyordu. Deli Kurt, kendisini şu koca dünyada yalnız hissediyordu.

Her yerde ve her zaman Gökçen'le meşguldü. Gökçen onu o kadar sarmıştı ki, bir gün evdeşi Melek Hatun'a bile Gökçen diye hitap etmiş, kadıncağızı şaşırtmıştı. Ah bu hatun, bu Melek Hatun... Onun içini parçalıyordu. Bu kadar iyi, sadık, vefâlı, üstelik de güzel olan bu kadın yanı başında dururken, gönlünün çok uzakta bulunması Deli Kurt'u rahatsız ediyor, açıkcası vicdan azabı duyuyordu. Yemesi, uyuması da bozulmuştu. Kış aylarında, sipahiler sefer olmadığı, yalnız yeyip içip dinlendikleri için toplarlardı. Deli Kurt ise bu kış aksine arıklamış ve solmuştu. İşte bütün bu kötü şartlar altında kışı nasıl geçirdiğine şaşıyordu.

Fakat kış geçmişti işte... Yollar ve yönler artık belliydi. Deli Kurt yüreğinde tatlı bir çarpıntı duyuyordu. Kış gecelerinde kaç defa kendisini düşünden uyandıran kaval sesini bu sefer

gerçekten dinliyecekti.

O böyle tatlı tatlı hayâl kurarken bir gün dörtnala gelen bir ulak sefer için toplanılacağını bildirdi. Savaş lafı olunca Deli Kurt bir zaman için Gökçen'i, Yassı Tepe'yi, pınarı her şeyi unuttu. Sevindi. Bu sevinç o günlerde bölükbaşı olmuş bulunan Çakır'ın buyruğunda toplanılıncaya kadar sürdü. Evren de aralarında idi.

Seferin nereye olduğunu Çakır'dan öğrendiler. Karaman ülkesine yürüyeceklerdi. Macarlar, Evrenuzoğlu Ali Beğ'in akınını püskürtüp Güvercinlik kalesine doğru kalesine doğru yürürken Karamanoğlu İbrahim Beğ de fırsattan faydalanıp saldırmış ve Hamideli Sancak Beği Şarabdar İlyas'ı tutsak etmişti. Bu Karamanoğlu hep böyleydi. Osmanoğlu ile yıldızı bir türlü barışmıyordu. Kız alıp verme dolayısıyla araya hısımlık da girdiği halde düşmanlık bir türlü silinmiyordu. Fakat bu seferki düşmanlık, öncekileri gölgede bırakmıştı. Çünkü Karamanoğlu, gâvurlarla birleşerek Osmanlıya saldırıyordu ki, bu Müslümanlığa yakışmazdı. Padişah İkinci Murad Beğ'in de buna çok kızdığı, hatta Karaman ülkesinin altını üstüne getirip halkına da bir tırpan atmak için Mısır bilginlerinden fetva aldığı söyleniyordu.

Yürüyüşün başlaması Deli Kurt'un sevincini götürdü. Çünkü o şimdi kendisin ordunun kalabalığına kaptırmış, bölükbaşılarla alay beğlerinin buyurduğu yönde gidiyor, atı gideceği yeri bilerek Deli Kurt'a çevresini görmek ve düşünmek lüzumunu bırakmıyordu. Bundan dolayıdır ki, gövdesi Karaman Eline doğru akarken beyni Karası Elinin uzak bir köşesinde dolaşıyor, hayâliyle Gökçen pınarından su içiyordu.

Osmanlı ordusu, yıldırım hızıyla ilerliyordu.

Molalar çok az ve kısa idi. Böyle bir yürüyüş karşısında Karaman ordusunun toplanamayacağı belliydi. Nitekim öyle oldu. Ancak ufak Karaman birlikleriyle iki üç yerde çarpışıldı. Fakat az kalsın Deli Kurt'un başı belâyâ giriyordu.

Akşehir önünde Karamanlılarla kısa bir çarpışmada onları kaçırdıkları zaman Deli Kurt geride, ihtiyat kuvvetleri arasında bulunuyordu. Her iş olup bittikten sonra savaş alanına gelince birdenbire gözleri toplu olarak duran beş altı kişiye takıldı. Akşamın alaca karanlığında, bunların arasında çeri olmıyan birkaç kişi seçer gibi oldu ve merakla atını oraya sürdü. Burası savaş alanının en uç bölgesiydi. Hararetli bir konuşma yapılyordu.

Kendisi gelince konuşmalar bir anda kesildi ve Deli Kurt, durumu gördü. Yerde Karamanlı bir asker yaralı olarak yatıyor, ayakta da bir yeniçeri ile dört Akşehir köylüsü bulunuyordu. Hepsine birden "Ne oluyor?" diye sordu.

Köylülerin en yaşlısı Deli Kurt'a döndü:

Aman ağam! Ne olursa senden olur, diye yalvardı.

Deli Kurt sordu:

- Olacak olan nedir?

Köylü, yeniçeriye ve yaralıyı göstererek dert yandı:

Senin bu arkadaşın yaralımızı götürüp öldürmek istiyor. Bize bağışla diyoruz, bağışlamıyor. Ama ağam! Aracı ol da kurtar. Size akça, mal verelim!

Bu teklif Deli Kurt'un ağrına gitti ve birden kan beynine sıçrayarak bağırdı:

İhtiyar! Beni ne sandın? Sipahi olduğumu görmüyor musun?

Ve onun bu gürlemesinden korkan köylülerin şaşkın bakışları arasında eliyle yeniçeriye göstererek, sözünü tamamladı:

Akçayla, malla bunlara iş yaptırılır. Bu Devşirmelere... Anladın mı?

Yeniçeri öfkeden kuduracak gibi oldu:

- Bre tımarlı! Yeniçeriye beğenmedin mi? Ben padişahın kapı kuluyum! Senin gibi derme asker mi sandın?

Deli Kurt'un sesi gök gürültüsü gibi çıkıyordu.

- Bre yeniçeri! Kapı kulu olmak seni Gâvur dölü olmaktan kurtarır mı? Kim oluyorsun da bu yaralıyı öldürmeğe kalkıyorsun?

Karamanlıların yanında hakârete uğrıyan yeniçeri nerdeyse çıldıracaktı. Hakârete hakâretle karşılık verdi:

Ben de seni Osmanlı sanmıştım. Meğer Karamanlı imişsin! Önce şunun işini bitireyim. Sonra senin de hesabını görürüm...

Yeniçerinin yanında silâh yoktu. Belinden bıçağını çekerek yaralı Karamanlıyı öldürmek için bir hamle yaptı. Deli Kurt'un, atından inecek zamanı yoktu. Bir mahmuz vuruşu ile onu yeniçerinin üzerine sürdü. İşte ne olduysa o sırada oldu. Atın kendisine çarpacağını anlayan yeniçeri, avını kaçıran vahşi bir hayvan hırsıyla, uzun bıçağını ata sapladı ve atın korkunç bir kişnemeyle şaha kalktıktan sonra kendini yer çarpar gibi düştüğü görüldü. Bu düşüş sırasında, atın üstünde herhangi bir binici olsaydı muhakkak kemikleri kırılırdı. Düşüşten ancak Deli Kurt gibi,

Türkmenler arasında binicilik öğrenmiş birisi kurtulabilirdi. Öyle de oldu. Usta bir sıçrayışla atından inerek yeniçerinin bir adım uzağında dimdik durdu.

Durdu. Fakat bütün deliliği tutmuştu. Bir tımarlı sipahinin atını öldürmek, ona en büyük hakâreti yapmaktı.

- Davran bre yeniçeri!, diye haykırarak onun üzerine atıldı. Yeniçeri de "Davran bre sipahi" narasıyla Deli Kurt'a saldırmıştı. Bir anda göğüs göğüse geldiler. Deli Kurt şimşek gibi bir atılışla sol elini uzatarak yeniçeriye yakasından kavradı ve sağ elini, tokat vurmak üzere başı hizasına kadar kaldırdı. Yeniçeri de aynı hızla davranarak sol eliyle Deli Kurt'un kendi yakasını tutan elini bileğinden kavrarken atın kanıyla kızarmış bıçak elinde olduğu halde sağ kolunu başı hizasına getirdi. İkisi de birden sağ ellerini aynı anda indirdiler. Sipahinin silme tokadı yeniçerinin yüzünde şaklarken, onun bıçağı da acayip bir ses çıkarak sipahinin sol omuzunun göğsüyle birleştiği yere daldı.

Bu, meraklı bir vuruşma idi. Karaman yaralı bile akşam karanlığında daha iyi görebilmek için dirseğine yaslanarak doğrulmuştu. Belindeki bıçağı çekmeyip de düşmanın bıçağına karşı tokatla karşılık vermesi anlaşılmasa bir işti. Fakat Karamanlı yaralı ile köylüler, bu anlaşılmasa iş biraz sonra anladılar.

Tokadı yiyen yeniçerinin bıçağı yere düştüğü halde sipahi sağ kolunu bir daha kaldırdı. Sol eliyle yakasından tutmakta olduğu yeniçerinin yüzüne ikinci tokadı indirdikten sonra yakasını bıraktı. Birincisinden daha şiddetle şaklıyan tokat sesinden sonra onun cansız bir halde toprağa düşmesinden doğan ses işitildi.

Deli Kurt ona şöyle bir baktıktan sonra gözlerini Karamanlıya çevirdi. Bu sırada sol omuzunda duyduğu büyük bir acı ile kaşlarını çatıp dişlerini sıktı. Yere kan akıyordu. Köylülere bakarak bir şey soracak oldu. Soramadı. Gözleri karararak düştü.

* * *

Gözlerini açtığı zaman kendisini tanımadığı bir yerde buldu. Ortalık aydınlıktı ve yanındaki kimse yoktu. Omuzundan başlayan bir sızı göğsüne ve sırtına kadar iniyordu. Omuzu sızlıyor değil, âdeta yanıyordu.

Ağrıyan başını sağa, sola çevirerek bakındı. Yavaş yavaş, olanları hatırlamağa başlamıştı. Bir yeniçeriyle döğüşüğünü iyice hatırlıyordu. Sonra?.. Sonra bir takım yabancılar kendisini kaldırarak bir yere götürmüşlerdi. Deli Kurt bu yabancıların kim olduğunu bulmaya çalışarak gözlerini tavana dikti. Evet, bu yabancılar Karamanlılardı. Yaralı Karamanlıyı yeniçeriden kurtarmasını isteyen Karamanlılar... Kendisini de, yaralı Karaman çerisini de savaş alanından uzağa kaçırmışlardı. Ondan sonrası korkunçtu. Bir odada, isli çıraların aydınlığında Karaman yaralı, kızdırılmış bir oku bacağındaki ve kolundaki yaralara değdirerek kendi kendisini dağlamış, bunu yaparken yüzünü bile buruşturmamıştı. Sonra Deli Kurt'a dönerek. "Sipahi Ağa, demişti, "Kanın dinmedi. Dağlamaktan başka yol yok..." Deli Kurt, Osmanlı hekimlerinin yarayı başka türlü tedavi ettiklerini biliyordu. Dağlamayı işitmemişti. Durmadan kan kaybetmenin dermansızlığı arasında sormuştu: "Dağlanırsa kan durur mu?"

Karamanlı, yaralarını göstererek cevap vermişti: "Biz hep böyle yaparız Kan durur. Yara

abuk iyileşir. şşte, benden artık kan sızılmıyor..."

Deli Kurt "Peki, dağla" demiş ve köylülerin yardımıyla kendisine yaklaştırılan Karaman erisi, yine köylülerin ucunu kızdırdığı oku insafsızca yarasının üstüne bastırmıştı.

Biraz nce, Karamanlının göz kırpmadan kendi kendisini dağladığını görmeseydi, Deli Kurt bu can acısıyla mutlaka bağırırdı. Fakat daha o sabah çarpıştıkları düşman ordusunun bir çerisi karşısında bunu yapamazdı. Dişini sıkmış, bağırmamış, fakat acıdan bayılmıştı.

Sonra bir konuşmalar hatırlıyordu. Kendisine bir şeyler iirmışlerdi. şşitiyor, fakat konuşamıyor, acı duyuyor, fakat sesini çıkaramıyordu. Sonra her şey silinmişti. Sonsuz ve kapkaranlık bir boşluk içinde uçuyordu. Bu uçuş, ona bitiş, yok oluş gibi gelmişti. Daha sonra hiç bir şey hatırlamıyordu.

Acaba o gecenin sabahında mıydı? Hiç, hiç bir şey bilmiyordu. Kimbilir böyle ne kadar geçmişti ki, odanın kapısı aralandı ve içeriye birisi girdi. Deli Kurt, yaşlı Karaman köylüsünü tanı mıştı. Köylünün elinde bir çanak vardı.

- Geçmiş olsun ağa! Nasılsın?, diye sordu.

Deli Kurt bir yabancıya ağrısından söz edecek değildi:

- Nerdeyim?, diyerek soruya cevap verdi.

Yaşlı köylü kısaca:

- Bizim kydesin!, dedi.

Deli Kurt, bu konuştuğu kişinin yaşlı mı, yaman mı olduğunu daha anlamamıştı; konuşmasına devam etti:

- Sizin köyün adı yok mu?

- Adı Kara Salur!
- Beni buraya neye getirdiniz?
- Yaran ağırdı, onarmak için getirdik.

Deli Kurt, yaman değil, yahşı kişiler arasında bulunduğu anlamıştı. Fakat içi yine rahat etmemişti. Ordusundan ayrı düşmüş, bir Karaman köyünde kalmıştı. Bu Karamanlılar düşmanlarıydı. Onlara "Bizim ordu nerde?" demeyi kendisine yakıştıramıyordu. Bir şeyler öğrenebilmek için:

Sizin yaralı ne oldu?, diye sordu. Köylü gülümsedi:

O iyileşti bile. Yalnız yarasının biri bacağından olduğu için değnekle yürüyor.

Deli Kurt, onunla görüşmek istediğini söyleyecekti. Bunu da kendisine yediremiyerek sustu. Köylü, sanki gönlünden geçenleri anlamış gibi:

- Sen hele şu şerbeti iç de ben sana onu da çağırırım, dedi ve elindeki çanağı uzattı. Bu bir bal şerbetiydi. Yaraların çabuk kapanması, güçsüzlerin kendine gelmesi için içirilirdi. Bir yarayı dağlıyacak kızgın demir bulunmadığı zamanlarda da yaranın üstüne bal sıvarlardı.

Deli Kurt, şerbeti içip bitirdi. Karaman yaralısını beklemeğe başladı.

* * *

Biraz sonra yaşlı köylü ile Karaman çerisi içeri girdiği zaman ilk önce bakiştılar. Birbirlerini ilk defa görüyorlardı. Değneğine dayanarak aksak adımlarla yürüyen bu Karamanlı iri yarı, yirmi beş, otuz yaşlarında bir yiğitti. Çok sert bakışlıydı. Deli Kurt'un en çok gözüne çarpan şey ise borkünün altından omuzlarına dökülen uzun saçlarıydı.

Şimdiye kadar hiç böyle şey görmemişti.

Gür ve tok bir sesle:

- Geçmiş olsun ağa, dedi. Deli Kurt aynı sesle:

- Sağ ol! Sana da geçmiş olsun, diye cevap verdi.

Karamanlı yavaş hareketlerle gelip yanında yere oturunca, o da bir gayretle davranıp kalktı ve bağdaş kurdu. Omuzunda duyduğu acıyı, dişini sıkarak geçiştirdi.

Karamanlının yüzü hiç gülmüyor, gülmek denilen şeyi de galiba bilmiyordu. Fakat Deli Kurt'a güven veren, açık yürekli bir hali vardı:

- Ağa!, dedi. Canımı kurtardın. Kim olduğunu, adını söyler misin?

Deli Kurt cevap verdi:

- Adım Murad... -Tımarlı sipahiyim... Karası Sancağındanım!

Benim adım Tümenoğlu Balaban. Varsak boyundanım...

ŞEYTAN DAĞI

Varsak boyu ve Tümenoğlu ailesi...

Deli Kurt bir an için "acaba doğru mu işittim" diye düşündü. Bu boy ve bu aile, Gökçen Kız'ın boyu ve ailesiydi. Dikkat ve şaşkınlık içinde Balaban'a bakıyordu. Balaban, karşısındakinin allak bullak olduğunu farkında olmadan devam etti:

- Murad Ağa! Üç günde ata binecek duruma gelirsin. Seni kendi obama götürüp konuk etmek isterim. Bizim eller güzeldir. Dağlarımızda geyik çok olur. Avlanıp hoşça vakit geçiririz...

Deli Kurt cevap vermedi.

Bu sefer yaşlı köylü söze karıştı:

Murad Ağa! Senin nasıl bir yiğit olduğunu gözümüzle gördük. Karamanoğlunun en seçme çerisi de bu Varsaklardır. Aralarında birkaç gün geçirirsen çok hoşlarına gider...

Deli Kurt, hâlâ susuyordu. Balaban sordu:

- Kendi ordunuzdan birisini öldürdün. Bundan sana bir zarar gelmez mi?

- O yeniçeri öldü mü?

- Öldü ya! O ne tokat vuruştı öyle? Hepiniz

böyle tokat vuruyorsanız, kılıç işlemesin diye birer örme zırh giyip tokatla dövüşseniz de olacak...

Deli Kurt, sözü değiştirdi:

- Seninle alıp veremediği neydi?

Onu ben de bilmiyorum. Yaralanmış, yatıyordum. Savaş bittikten sonra üzerime gelip beni öldürmek istedi.

İhtiyar köylü olup biteni görmüştü. Anlattı:

- Besbelli bizden akça, mal koparmak istedi. Savaş bizim köye yakın bir yerde olup bizimkiler yenildiği için yaralılarımızın yardımına gelmiştik. yeniçeri bunun haracını isterim diye üstümüze vardı. Etme, eyleme akçamız yok dedikse de dinlemedi. Sen yetişmeseydin hepimizi de öldürebilirdi.

Balaban deminki sorusunu yine sordu:

- Bundan sana bir zarar gelmez mi?

Deli Kurt, aklında hep Tümenoğlu ve Varsak olduğu halde cevap verdi:

- Benim öldürdüğümü anlarlarsa gelir.

Köylü yine söze karıştı:

- Akşamın karanlığında biz onu kaldırıp gömdük. Sizinkiler kendi işlerine dalmış oldukları için görmediler...

Deli Kurt, bunu işitince zihninde kısa bir hesap yaptı ve:

- Seninle gelirim Balaban, dedi. Varsakların adını çok duydum. Gözümle de görmeyi isterim.

Bir ara önüne bakıp düşündükten sonra da sözlerini şöyle tamamladı:

- Şu dağlananla beni ölümden kurtardın. Artık

dost ve arkadaşız...

* * *

Balaban'ın dediği doğru çıktı. Deli Kurt üç günde ata binecek duruma geldi. Omuzu hâlâ ağrıyor, çabuk hareketler yapamıyordu ama Kara Salur köylüleri kendisine çok iyi baktıkları için oldukça düzelmiş, gücü kuvveti epeyce yerine gelmişti.

Şimdi onun içinde Varsak Elini özleyişin kuru yanıyordu. Varsak Elinin, yani Gökçen'in soyu olan insanların... Ya şu gülmez yüzlü Balaban, acaba onun nesi oluyordu? Deli Kurt'un beyni bütün bu bilmece ile uğraşıyordu. Tümenoğlu... Uzaktan yakına doğru kardeş bile olabilirlerdi. Birden içi bir tuhaf oldu. Yassı Tepe'yi, kaval sesini hatırladı. Gökçen'in yurduna gitmek için duyduğu istek bütün benliğini sardı.

Köylüler iki at bulmuşlardı. Dördüncü günün sabahı Deli Kurt'la Balaban güneye doğru yola çıktılar. İhtiyar köylü Osmanlı ordusunun bu yöreden uzaklaştığını, gidecekleri yerlerde onlara rastlanmıyacağını söylemişti.

İkisi de yaralı oldukları için hızlı gidemiyorlardı. Fakat yolları geçip tepeleri aştıkça açılıyorlar, yaralarını unutuyorlardı. Unutulan yara daha çabuk iyileşir. İki arkadaşınkiler de böyle oldu.

İlk önce Sultan Dağları'nın eteğinden geçtiler. Sonra Osmanlı ordusuna raslamamak için batıya kıvrılarak Beyşehir Gölü'nün batı kıyısına geldiler. Çiçek Dağlarından geçerken Deli Kurt, âdeta sarhoş oldu. Bu dağ gerçekten türlü çiçeklerle doluydu. Güzel ve ferahlatıcı bir çiçek kokusu ciğerlere doluyordu. Balaban öbek öbek serpilmiş bir sarı çiçeği Deli Kurt'a gösterdi:

Bizim Varsak kadınları bu çiçeği kısırak sütüyle karıştırarak bir merhem yaparlar. Ok ve kılıç yarasına dağlamaktan daha iyi gelir, dedi.

O geceyi dağ eteğinde, bir çiçek tarlasından geçirdiler. Yarım ay ortalığı öyle güzel aydınlatıyordu ki, ikisi de uzun zaman oturarak konuşmadan bu manzarayı seyrettiler. Deli Kurt, artık omuzundaki acıyı duymuyordu. Kendisini savaşa çıktığı gün kadar sağlam hissediyordu.

Yola çıktıklarının onuncu gününde Balaban yüksek bir dağı göstererek:

- İşte Şeytan Dağı!, dedi.

Ve dağın sarplığına bakan arkadaşına anlattı:

- Bu dağın bir masalı vardır. Şeytan, Varsak kızlarının güzelliğini kıskanarak onları baştan çıkarmağa karar vermiş. O zaman Varsak'ta hepsi birbirinden güzel yedi kız varmış. Şeytan, yakışıklı bir yiğit kılığına girerek aralarına sokulmuş. Elinde telleri gümüşten olan altın bir bağlama varmış. Öyle güzel çalıyormuş ki, dinleyip de vurulmamak kabil değilmiş. Her saz çalışta kızlara bir dizi inci veriyormuş. Bu inciler de büyülü imiş. Boynuna takan Şeytana âşık olurmuş. Kızlar birer birer gönül verip kendilerini öldürmüşler. Yedinci kıza bir şey olmamış. Şeytanın verdiği inciler onun boynunda bozarıp çakıl taşı olur, o da bunları geri verdikçe Şeytan deliye dönermiş. Bu böyle günlerce sürüp kıza bir şey olmayınca bu sefer Şeytan âşık olmuş. Yalvarıp yakarmağa başlamış. Kıza bir türlü tesir etmemiş. Bir gece bağlamasını çalarken telin biri kopmuş. Yenisini koyamamış. İkinci gece bir tel daha kopmuş. Yerine koyamamış. Üçüncü gece tek telle o kadar yanık, o kadar güzel çalmış ki, bütün kurtlar kuşlar dinleyip ağlaşmışlar. Kıza yine bir şey olmamış. Bunu görüp de umutsuzluğa kapılan Şeytan tele öyle sert vurmuş ki, sonuncu tel

de kopmuş. O da öfkeyle yere vurunca bağlamayı kırmış. Yedinci kız buna gülünce Şeytan büsbütün çileden çıkmış. Başını alınca bu dağa kaçmış. Şeytan o zamandan beri bu dağda ağlıyor. Geceleri ağlaması işitilir. Fakat ters huylu yaratık olduğu için ağlaması gülmek şeklindedir. Çok ağladığı zaman kahkahâlâr duyulur. Herkes, Şeytana yenilmeyen bu kızın tilsimini merak etmiş. Meğer kızın kalbi yokmuş.

Deli Kurt, masalı can kulağı ile dinlemişti. Balaban onun bu ilgisini görünce şöyle dedi:

- Benim aklımda bu kadar kalmış. Daha iyisini Kara Çoban bilir.

- Kim bu Kara Çoban?

- Varsak beğinin baş çobanı. Yamaklarıyla birlikte beğin sürülerine bakar. Bizim elden Çiçek Dağı'na kadar uzanır. Dağların girdi çıktısını öyle bilir ki, yirmi bin hayvanı saklar da kimse bulamaz. Bir defa Osmanlı atlıları gelmiş, bir tek koyun bile bulamamıştı.

Deli Kurt, hep dinliyordu. Balaban bir keçi yolunu göstererek:

- Gel, şuradan biraz yukarılara çıkalım... Kara Çoban'ı bulursak yanında konaklarız, dedi.

Yükselmeğe başladılar. Türlü acayıpliklerle dolu bir dağdı. Şeytana yakışan bir yerdi. Bazı yerlerinde sık ağaçlar vardı. Bazı yerleri çoraktı. Uçurumlardan aşağı sular dökülüyor, mağaralardan kuşlar fırlayıp havalanıyordu. Bir aralık Balaban durdu:

Kaval sesini duyuyor musun?, diye sordu. Derinden derine bir kaval sesi geliyordu. Demek ki, Kara Çoban buradaydı.

Yürüdüler. Kaval sesi daha iyi işitiliyordu. Bir

tepeyi aştıktan sonra geniş bir düzlüğe çıktılar. Binlerce koyun, sığır ve at otluyor, nerden geldiği belli olmıyan bir kaval sesi kayadan kayaya çarparak yankılanıyordu. Balaban iki elini ağzına getirerek gayet gür bir sesle:

- Hey, Kara Çoban!, diye bağırdı. Kaval susmuş, ortalığı sessizlik kaplamıştı. Hayvanlardan da ses çıkmıyordu. Balaban yeniden bağırdı:

- Heey, Kara Çoban! Sana konuk geldi!..

Balaban'ınkinden daha az gür olmıyan bir ses cevap verdi:

- Heeey, yolcu! Sen kimsin?

Balaban, kendini tanıttı:

Ben, Tümenoğlu Balaban'ım! Yanımda arkadaşım var...

Çoban davet etti:

- Hoş geldin Tümenoğlu!.. Yaklaş...

Birden ilerideki koyunların arkasından birisinin kalkarak kendilerin doğru gelmekte olduğunu gördüler. Bu Kara Çoban'dı.

* * *

Akşam olurken çoban yamaklarından biri, zincirle bağlı dört çoban köpeğini getirerek konukları gösterdikten sonra salıverdi. Sabaha kadar sürünün çevresini bekleyeceklerdi. Başka bir yamak bir koyun keserek ateşte çevirmiş, yemek hazırlamıştı.

Kara Çoban altmışlık bir koca idi. Fakat çok dinç ve güçlü bir adamdı. Kendisi ve dört yamağı iki konukla birlikte kızarmış eti iştahla yediler. Üstüne de birer tas pekmez içtikten sonra konuşmaya başladılar. Kara Çoban, Deli Kurt'u

işaret ederek Balaban'a sordu:

- Ağa yabancıya benziyor. Germiyanlı mı?

- Hayır, Osmanlı!

Çobanın gözleri fal taşı gibi açıldı:

- Ne? Osmanlı mı?

- Osmanlı...

Kara Çoban inanmıyordu:

- Tümenoğlu! Sen deli mi oldun be? Osmanlı'nın burda işi ne? Biz onunla savaşıyor muyuz?

- Savaşıyoruz.

- Öyleyse bu Osmanlı buraya nasıl geldi? Yoksa tutsak mı?

- Tutsak falan değil. Beni ölümden kurtardı. Arkadaş olduk. Onu kendi obama konuk götürüyorum...

Kara Çoban, dikkatle Deli Kurt'un yüzüne bakarak fikrini söyledi:

- Osmanlı'nın da bizim gibi adam olacağı hiç aklıma gelmezdi. Ben onları canavar sanırdım.

Balaban cevap verdi:

Bir tokatta adam öldürmek canavarlıksa dediğin doğru. Arkadaşlığa gelince Osmanlılar güvenilir kişilerdir.

Bununla Osmanlı sözü kapanmış oluyordu.

* * *

Gece serindi. Deli Kurt'la Balaban, çobanların verdiği kepenekleri de giymişlerdi. Kara Çoban, yamaklarından birine buyruk verdi:

- Göcenoğlu! Kopuz çal da dinleyelim.

Genç bir çoban, kopuzunu dizine koyarak hafif hafif çalmaya başladı. Gecenin sessizliğinde kopuzun her nağmesi kayadan kayaya vurarak perde perde uzuyordu. Göcenoglu yavaş yavaş coştı. Söylemeğe başladı:

**Hey, bre hey Şeytan Dağı!
Kayaların ses mi verir?
Bir kez konsa beğ otağı
Dert mi olur, süs mü verir?**

**Yürekleri yandırana,
Altın kopuz indirene,
Altın kızı kandırana
Yedinci kız yas mı verir?**

**Dağlar sıra sıra olsa,
Doruğunda bora olsa,
Seven gönül çıra olsa
Yalazından is mi verir?**

**Gücenoglu! Bu ne yara?
Güneş doğmuş sanki kara.
Buncalayın dertli ere
Ulu Tanrı us mu verir?**

Deli Kurt, Balaban'ın anlatmış olduğu Şeytan ve Yedi Kız masalını kopuzun tellerinde yeniden dinlemişti. Kara Çoban'ın:

- Nasıl buldun ağa? sorusuna:

- Güzel!, diye cevap verdikten sonra sanki kendisini Şeytan dürtmüş gibi bir soru da o sordu:

- Masaldaki Şeytan'ı aldatan yedinci kızın, hani şu kalbi olmayan kızın adı yok mu?

Kara Çoban, yüzünü göğre çevirerek bir şey arıyormuş gibi bakarken cevap verdi:

DELİ KURT

- Olmaz olur mu? Masalda da, gerçekte de kalbi
olmıyan bütün kızların adı Gökçen'dir!..

VARSAK OBASI

Seytan Dağı'ndan ayrılalı iki gün olduğu halde Deli Kurt, içinden hep Kara Çoban'ın sözlerini tekrarlıyordu. "Masalda da, gerçekte de kalbi olmıyan bütün kızların adı Gökçen'dir..."

Buralara zaten Gökçen'i bilip öğrenmek için geliyordu. Ne gariptir ki, en umulmadık yerde bile kendisine zorla onu hatırlatıyorlardı.

Deli Kurt ne sarp yerlerden geçtiklerinin farkında değildi. Ne kadar zaman geçtiğini de bilmiyordu. Bir aralık Balaban'ın sesiyle dalgınlığından kurtuldu. Arkadaşı şöyle diyordu:

- Bu gördüğün Haydar Dağı'dır. Şu keçi yolu doğru Bozkır'a çıkar...

Deli Kurt, Varsakların yerine yaklaştıklarını anlamıştı. İçinde merak gibi, sevinç veya heyecan gibi bir şey vardı. Artık dalgınlığı geçmiş, zekâsı işlemeğe başlamıştı.

Balaban'ın obası Karakuş Dağı ile Geyik Dağı arasında idi. Kıl çadırlarda oturuyorlardı. Bu çadırlar küçük, fakat çok sağlamdı. Dağlık yerler için yapılmıştı. İçine rüzgâr veya soğuk sızmasına imkân yoktu.

Kısa bir zamanda Deli Kurt'un geldiğini

işitmiyen kalmamıştı. Varsakları asıl ilgilendiren, bir konuğun gelmesi değil, onun Osmanlı olmasıydı. Varsaklar elli, altmış yıldan beri Osmanlılarla birkaç yol çarpışmalar ve onların kaç kırat olduğunu iyice öğrenmişlerdi. Bununla beraber, aslında sert bakışlı olan bu Varsakların bakışları dostça idi.

Deli Kurt, güzel yemeklerle ağırlandığı ilk geceyi, kendisine verilen bir kıl çadır içinde gayet rahat geçirdi ve bütün yol yorgunluğunu çıkardı. Ertesi sabah Balaban şu haberi verdi:

- Bütün obanın konuğusun. Kimi istersen ona gider, nerde istersen orda yemek yersin. Bizim göreneğimiz böyledir.

Deli Kurt, Varsakların bu göreneğinden hoşlanmıştı. Bu sayede öğrenmek istediklerini daha çabuk öğrenecekti.

Gezinmeğe başladı. Görünüş, Satı Kadın'ın Türkmen obasına çok benziyordu. Bu benzeyiş dolayısıyla hiçbir yadırgama duymadı. Kuşluk vaktine doğru, yaşlı bir kadın Deli Kurt'un dikkatini çektiğinden, âdeta istemiyerek ona doğru yürüdü ve selam vererek:

- Kolay gelsin nine!, dedi.

Deli Kurt, bu kadını analığı Satı Kadın'a benzetmiş ve içinde birdenbire bir sevgi duymuştu. Kadın, başını bir çevirip baktıktan sonra:

Hoş geldin oğul! Öğleyin konuğum olur musun?, diye sordu.

- Olurum.

-Ne seversin? Sana ne yapayım?

- Ne istersen yap ana. Tatlı dilin yetişir.

Kadın yeniden, baştan ayağa, Deli Kurt'u

süzdü:

- Osmanlı olduğun nasıl da belli! Böyle ince konuşmayı yalnız onlar bilir..., dedi ve karşısındaki yer gösterdi.

Deli Kurt bağdaş kurdu ve Varsak kadını dereden tepeden konuşmaya başladı. Kadın bir yandan hamur açıyor, yuvarlak pideler hazırlıyordu. Birazdan ateş yakacak, bu pideleri kızgın taş üzerinde pişirecekti. İşini görürken sordu:

- Elimizi, yurdumuzu nasıl buldun Osmanlı?

- Güzel buldum. Siz de iyi kimselersiniz.

Ama dağlıyızdır. Biraz yabani oluruz. Kusurumuza bakmazsın.

- Ne demek ana? Ben sizi sevdim.

- Daha önce hiç Varsaklı gördün müydü?

Deli Kurt'un beklediği an gelmişti. Dışardan bir şey belli etmediği halde yüreği çarparak:

- Gördüm, diye cevap verdi. Bizde Varsaklı bir kız var.

Kadın ilgilendi:

- Kimmiş o kız? Osmanlıya gelin mi gitmiş?

- Hayır! Küçükken gelmiş. Babasıyla birlikte bizim Karası Elinde bir Türkmen obasına yerleşmiş. Şimdi büyük gelinlik bir kız oldu ama daha evlenmedi.

Kadın, işini bırakmıştı:

- Babası kim?, diye sordu.

- Babasının adını bilmiyorum. Geçenlerde öldü. İşittiğime göre babası sizin beğinizin adamlarından birini öldürdüğü için kaçmış. Bizim

ellere göçerken de yolda evdeşini kaybetmiş ve anasız kalan kızı ile Osmanlı ülkesine gelmiş. Türkmen obasından bir kadınla evlenmişti, ama dünya ona yar olmadı, öldü.

Varsak kadını bu sözleri can kulağıyla dinliyordu. Deli Kurt, onun bu ilgisini görünce bütün bildiklerin ortaya dökmekte gecikmedi:

- Kızın teyzesi gizlice Türkmen obasına gelmiş, sizin Varsaklı ile bir şeyler konuşmuş ama neler konuştuklarını kimse bilmiyor...

Kadın, acayip şekilde başını sallıyarak sordu:

- Şu kızın adı ne?

- Gökçen...

- Tümenoğlu Gökçen mi?

- Evet...

- Sen bu kızdan Balaban'a hiç bahsetmedin mi?

- Etmedim...

Kadın sustu ve yine pideleriyle uğraşmaya başladı.

Deli Kurt, işin içinde iş olduğunu sezmişti. Fakat üstelemedi.

* * *

Varsaklı kadının kızdırılmış taşa pişirdiği pideler çok güzel olmuştu. Ayrarı da bir takım güzel kokulu otlarla karıştırılmıştı. Bir de bulgur haşlamış, içinde tereyağı eritmişti. Deli Kurt, hepsini büyük bir iştahla yedi, içti. Sonunda da:

- Eline sağlık ana, Tanrı arttırsın, diye teşekkür etti ve demin kapanan konuya yeniden nasıl girebilirim düşüncesiyle daldı. Onun bu dalışı, yaşlı

kadının gözünden kaçmamıştı:

- Öyle neye daldın oğul?, diye sordu. Deli Kurt, saklamaya lüzum görmedi.

- Gökçen Kız'ı düşünüyorum ana.

- Ona gönül mü verdin?

Deli Kurt, kaynar su giymiş gibi oldu:

- Balaban da, o da Tümenoğlu olduğuna göre acaba akraba mıdırlar, diye düşündüm.

İyi bildin. Kardeş çocuklarıdır. Gökçen'in babası, Balaban'ın amcasıydı.

Bu kadar konuşmadan sonra Deli Kurt açılmıştı. Maksada doğru gitmekten geri kalmadı:

Ya Gökçen'in babası neden sizin beğinizin adamlarını öldürüp de bizim ellere kaçtı?

Kadın gülümsedi:

- Gökçen'in babası kimseyi öldürmedi oğul!

- Öyleyse neden kaçtı?

- Evdeşinden kaçtı.

- Evdeşinden mi kaçtı? Evdeşi, kaçarken yollarda ölmedi mi?

- Hayır, sağdır. Buradadır.

Deli Kurt'un içinde bir merak dalgalanması oldu:

- Bir erkek evdeşinden niçin kaçır ana?

Kadın tehlikeli ve gizli bir şey söylüyormuş gibi sesini kısarak cevap verdi:

- Gözlerinden kaçtı oğul, gözlerinden...

Deli Kurt'un bakışları sertleşti. Kaşları

çatılarak sordu:

- Gözlerinde ne var?

- Onu ne sen sor, ne de ben söyliyeyim...

Deli Kurt, şimdi gönlünün içinde Gökçen'in acısını duyuyordu. Demek gözlerindeki o öldürücü keskin ışığı anasından almıştı. Kendisini konuk eden yaşlı kadından artık bir şey öğrenemeyeceğini, Gökçen hakkında konuşamayacağını biliyordu. Oysa ki, onu konuşmak şimdi soluk almak gibi bir ihtiyaçtı. Uzun zaman sessiz sessiz oturduktan sonra izin istedi. Balaban'ı bulmaya geldi.

Balaban nerelere gittiğini soracaktı. Deli Kurt daha çabuk davrandı:

Balaban, dedi, bizim elde bir akraban olduğunu biliyor muydun?

Balaban, o her zamanki taş gibi, içini dışarı vermiyen yüzüyle bakarak cevap verdi:

- Hayır!

- Amcanın kızı Gökçen bizim Karası'da bir Türkmen obasında yaşıyor.

Balaban'ın ilgilendiği yalnız sesinden belliydi:

- Ya amcam?

- Amcan öldü.

Balaban, çok sert bakışları arasında bir çocuk saflığı taşıyan gözlerini Deli Kurt'a dikmişti. Kısaca:

- Hepsini anlat!, dedi.

- Amcan orada bir Türkmen kadınıyla evlendi. Bu kadın, Gökçen'i büyüttü. Gökçen büyüyünce bir dünya güzeli oldu. Gözlerine kimse bakamadığı, bakan öldüğü için peçeli geziyor. Sonra bir gün

Gökçen'in teyzesi geldi. Amcanla bir şeyler konuştu. Amcan bu konuşmadan birkaç gün sonra öldü.

Balaban "Hayır!" der gibi başını salladı ve:

- Gökçen'in teyzesi yok!, dedi.

- Ya o kadın kimdi?

- Anası...

Deli Kurt, şaşırdı:

- Kimin anası?

- Gökçen'in!..

İki arkadaş uzun uzun bakiştılar. Bir Osmanlı sipahisinin, meseleleri kılıçla çözmeğe alışmış bir Türk tımarlısının bu kadar çapraşık bir işi kavramasına imkân yoktu. Yere bakarak:

- Anlıyamıyorum dedi.

Balaban üzüntülü bir sesle cevap verdi:

- Anlatayım. Gökçen'in anası aslında Varsaklı değil, Çağataylı'dır. Çağatay'ın içinde Uygur diye bir boy varmış. Bunlar Müslüman değillermiş, ama çok bilgili kişilermiş. Bu Uygurlardan biri kendi padişahından kaçarak Karaman Eline kadar gelmiş. Karaman beğlerinden dirlik alarak burada yaşar olmuş. Onun oğlu Uçkara Bahşı'yı ben gördüm. Kayıptan haber verir, elindeki bir taşla yağmur yağdırırdı. Uçkara Bahşı'nın kızı Esen Börü benim yengem ve Gökçen'in anasıdır...

Deli Kurt, gözünden perde kalkmış bir insan gibiydi. Fakat görmek istediği şeyi henüz bütün çıplaklığıyla seçemiyordu.

- Ya amcan ondan niçin kaçtı?," diye sordu.

- Esen Börü'nün gözlerinden korkuyordu.

- Evlenirken onun gözlerini görmemiş miydi?

Balaban, göğüs geçirerek göğe baktı. Birçok hatıralarla dolu olduğu belliydi. Şöyle cevap verdi:

- Uçkara Bahşı bir beğ kişiymiş. Kızımı en yüce soylu olandan başkasına vermem diyordu. Varsak içinde, Varsak beğlerinden sonra en ünlü üç beğ ailesi vardı. Biri de bizim Tümenoğlu soyu idi. Esen Börü okadar güzeldi ki, beğler onu almak için birbirine girdiler. Uçkara Bahşı kendisine damat olarak amcamı seçti. Yengemin parlak, ışıklı, çok güzel yeşil gözleri vardı. Dillere destan olmuş, ozanlar onun için deyişler, koşmalar söylemişlerdi. Hepimiz onun güzelliğine hayrandık. Önceleri çok sevinçli, çok bahtiyar olan amcam, evlendikten bir zaman sonra değişti. Ürkek bir hal aldı. Aynı zamanda yengemin de peçeyle gezmeğe başladığı görüldü. Amcamın ağzını bıçak açmıyor, fakat Esen Börü'nün gözleri ışıklanmış diye bir söylenti dolaşıyordu. Bir Tümenoğlu olan amcamın ürkek ve hasta bir adam haline gelivermesi bütün Varsağı deliye döndürmüştü. Bu kadına büyücü diye bakıyorlardı. Nerdeyse onu öldüreceklerdi. Fakat o kimseden korkmuyor, peçeyle gezip tozuyordu. Bir yaz, görülmemiş bir kuraklık oldu. Pınarlar kurudu. Hayvanlar, arkasından insanlar ölmeğe başladı. İşte o zaman Esen Börü, babasından kalan Yada taşını çıkarıp yağmur yağdırdı. Varsağı kurtardı. Arkasından da Varsak beğinin yaralanıp, yarı ölü halde getirilen oğlunu iyileştirince düşünceler değişti. Varsak beği onu çağırıp, dile benden ne dilersin, deyince, Varsak bana düşman gözüyle bakmasın, başka bir şey istemem, diye cevap verdi. Bunun üzerine Esen Börü'ye saygı gösterilsin diye beğın buyrultusu çıktı. Varsaklı da gerçekten saygı gösterdi. O, bundan şımarmadı ama amcam günden güne eridi. Sonunda

dayanamayıp kaçtı...

Bu kadın, sizin beğinizin oğlunu nasıl iyileştirdi?

- Onun, dağlardaki sarı çiçeği kısırak sütüyle karıştırarak yaptığı bir em vardır. Bunu hem yaraya sürer, hem de içirir. Böyle kaç kişiyi kurtardı.

Ya amcan bu kadar iyi bir kadından niçin kaçtı?

- Amcam, onun iyi olduğuna inanmıyordu. İyi olsa Allah, peygamber tanır diyordu. Onun büyücü olduğunu söylüyordu. Bir gece koynundan koca bir engerek yılanı çıkardığını babama söylemişti. Bundan başka gözlerinden ağulu bir yeşil ışık çıkıp...

Deli Kurt artık anlamıyordu. Sanki kendisine Gökçen'den bahsolunuyordu. Türkmen obasında, Yassı Tepe'nin arkasında duyduğu sarhoşluğa benzer bir şey duyuyordu.

Hülyâlardan, hatıralardan kurtulduğu zaman ufuğa baktı. Güneş batıyordu. Balaban'ın çadırı önünde bulunuyordu. Koca Varsaklı, o taş gibi yüzüyle:

- Bu akşam benim konuğumsun, diyordu.

GÖKÇEN'İN ANASI

Yemeğin ortasına doğru Balaban, büyücek bir güğümü çalkalıyarak Deli Kurt'un ve kendisinin taslarına beyaz, ayrına benzer bir içki doldurdu. Bunu ayran sanan ve içinde yine o eski yanıklığı duyan Deli Kurt, serinlemek için bir dikişte içince tuhaf bir şekilde başı dönerek:

- Bu nedir?, diye sordu. Balaban kısaca:
- Kımız, diye cevap verdi.
- Kımız mı? Hiç işitmedim.
- Bunu siz bilmezsiniz. Karamanlılar da bilmez. Varsak'ta yapılır.
- Neden yapılır?
- Kısarak sütünden...

Deli Kurt, başka bir şey sormadı. Yalnız tasını uzattı. İkinci ve üçüncü taslar da içilmiş, başı bir hoş olmuştu. İçinde bir ferahlık duyuyordu. Çekingenliği kalmamıştı. Bu düpedüz sarhoşluktu.

- Bre Balaban! Bu kımız insanı esritir mi?, diye sordu.
- Hem de nasıl...

Bunu öğrenince tasını bir daha uzattı. Balaban bu beğenışten memnundu. Hem konuğa sunuyor, hem de kendi içiyordu.

Deli Kurt, artık başının iyice dumanlandığını anlamıştı. Çünkü karşısındaki Balaban'ı sisler arkasında görüyor, gönlünde mânasız bir sevinç duyuyordu. Kımızın son tasını içtikten sonra damdan düşer gibi:

- Beni yengene götür Balaban, dedi.

Koca Varsaklının o taş gibi, içini dışarı vermiyen donuk yüzü karmakarışık oldu. Galiba bütün dirliğinde ilk defa şaşırmıştı. Bağırarak:

- Ne diyorsun Deli Kurt?, diye sordu.

Öteki gülümsüyordu:

- Beni yengene götür diyorum.

- Delirdin mi? Kımız başına mı vurdu?

- Aklım başımda...

- Oraya gidersen ölürsün be!..

- Atın ölümü arpadan olsun...

Balaban, uzun uzun baktıktan sonra:

- Yoksa Gökçen'e mi tutkunsun?, diye sordu.

Bu soruyla Deli Kurt, elinde olmaksızın ayağa fırlamıştı. Şu Varsaklar da ne biçim kişilerdi? Sabahleyin koca nine sormuş, şimdi de Balaban tekrarlıyordu:

Gökçen'e mi?:

Deli Kurt'un esrikliği gitgiden artıyordu. Gökçen'e ya... Tanrının bildiğini kendinden mi saklıyacaktı? Gökçen'i seviyordu ve onun anasını görmeğe gidecekti. İçindeki merak böylece belki biraz yatışacak, Gökçen'in esrarlı hayatını belki bir

parça ğrenebilecekti. Bir bulutun arkasından görür gibi seçebildiğı Balaban'a:

- Onu görmeğē karar verdim, dedi. Beni sen götürmezsen kendim gideğēim. Yol gösterirsen boşuna yorulmamış olurum...

Kalktılar. Akşamın karanlığında yürümēğē başladılar. Çadırları bir bir geçiyorlardı. Deli Kurt'a bu gidiş nedense pek uzun gelmişti. Balaban'ın irâdesiyle durdular. Başıyla adırı işâret ediyordu. Bu ötekilerden daha büyük ve daha başka bir adırdı.

Deli Kurt, hiç düşünmeden, çadıra varmak için bir davrandı. Fakat Balaban kolundan yakalıyarak onu durdurdu. Çadıra doğru seslendi:

- Yenge!...

Çadırın içinden bir ses cevap verdi:

- Balaban! Sen misin?

- Benim. Sana konuk getirdim...

İçerden bir ara ses çıkmadı. Sonra Esen Börü'nün, Deli Kurt'u biraz ayıltan sorusu duyuldu:

- Osmanlıdan mı?

Balaban, geriler gibi bir davranış yaparak cevap verdi:

- Evet...

- Buyursun...

Balaban, arkadaşına yavaşça:

- Haydi gir. Ben gelmiyeceğēim, dedi. Dönerek abuk adımlarla uzaklaştı. Gözleri çadıra dikili olarak duran Deli Kurt'a, arkadaşını titriyordu gibi gelmişti.

Gözleri çadırın kapısındaaydı. Oradan yüzü peçeli bir kadın çıkacak sanıyordu. Birden aklını başına tophıyarak ilerledi. Kapının önüne kadar gelerek içeriye seslendi:

- Gireyim mi bacım?

İçeriden buyruk çıktı:

Gir!

Deli Kurt, bütün gözü pekliğine, hatta esrikliğine rağmen bu seste cesâretini kıran bir âhenk sezdi ve kapının önünde bir anlık bir tereddüt geçirdikten sonra içinden besmele çekerek çadırın keçe kapısını aralayıp girdi.

Çadırda, orta yerde, iri ve oyuk, bir taşın içinde o zamana kadar görmediğı bir ışık yanıyor ve onun dumanından çadıra güzel bir çiçek kokusu yayılıyordu. Çadırın en gerisinde, hafif ışığın daha gösterişli yaptığı ince, uzun bir kadın hayâleti ayakta duruyor, bu hayâletin yüzünde ince bir peçe bulunuyordu.

Deli Kurt, onunla bakışınca bir anda sarhoşluğu geçti ve hafif bir titreme geçirdi. Çünkü bu kadın... Bu kadın... Galiba Gökçen'di...

Elini bağrına basarak başını eğdi ve:

- Rahatsızlık verdimse bağışla bacım, dedi.

Kadın cevap verdi:

Yıllardır bu çadıra ilk gelen konuk sensin Osmanlı!.. Hoş geldin...

Deli Kurt, kaynanasını görmeğe gelmiş bir güvey gibiydi. İlerledi. Saygı ile elini öptü ve onun gösterdiği keçeye oturdu.

O zamana kadar Gökçen Kız'ın anası, yâni kendisinin yarınki kaynanası ile karşılaşacağını

düşünen Deli Kurt, şimdi çok taze bir kadının karşısında bulunduğunu anlıyordu. Ses ayrılığı olmasa buna Gökçen'dir derdi ama Gökçen'in sesi... O büyüleyici ses...

Deli Kurt, ne söyleyeceğini bilmiyerek öylece otururken karşısında daha yüksek bir yerde oturan Esen Börü peçesinin arkasından kendisini süzüyordu. Garip bir heyecanla biraz kendisine gelir gibi olmuştu ama kımızın sarhoşluğu daha geçmemişti. Söze nerden başlayacağını kestiremiyerek:

- Kızın Gökçen, bizim sancağımızda oturuyor, diyebildi.

Kadın hiç kıpırdamadan bakıyor, bu bakış Deli Kurt'u huylandırıyordu. Birdenbire:

- Gökçen'i seviyorsun ama evlisin, dedi ve Deli Kurt ürperdiğini hissetti. Bu kadın her şeyi biliyordu. Bir an aklı karıştı. Şaşkınlık içinde ne yapacağını bilemedi. Sonra kendini topluyarak söze girişti:

- İyi bildin bacım, dedi. Evliyim ve Gökçen'i seviyorum. Onunla da evlenebilirim. Dinimiz buna izin veriyor. Fakat sizin bu gözlerinizdeki ışık nedir? Niçin baktığınızı öldürüyorsunuz? Neden insanlardan kaçıyorsunuz? Gizli şeyleri nasıl biliyorsunuz? Nasıl yağmur yağıdırıyorsunuz? Büyücü müsünüz? Yılanları, canavarları nasıl korkutuyorsunuz? Yoksa insan değil de peri misiniz? Ben Gökçen'e bu kadar gönül verdikten sonra ona kavuşamayacak mıyım? Evlenirsem gözlerine bakamayacak mıyım? Bakarsam ölecek miyim?

Kadın cevap verdi:

- Ölmezsin...

- Ölmez miyim? Ya başkaları nasıl öldü? Senin kocan niçin öldü?

Esen Börü hâlâ put gibi duruyordu. Sakin bir sesle şöyle dedi:

- Birbirinizi severseniz gözlerine bakarsın. Hiç bir şey olmaz. Sevgi körleşmeye başlayınca gözler ağulanır...

Deli Kurt¹, bu sözler üzerine içinde kadına bir yakınlık duydu:

- Erin neden öldü bacım? Sevgisi mi azalmıştı?

Bu soru üzerine kadının sesi yükseldi. Fakat bu yükselişte öfke veya tehdit değil, iç acısı vardı.

Osmanlı! Benim güveyim olacağı benziyorsun. Uzak uzak ellerden buraya kadar geldiğine göre artık senden bir şey saklamak olmaz. Erimle önceleri sevişiyorduk. Benim yüzüme bakardı. Sonra bir gün Karaman'dan bir fakı gelip kocamın aklını çeldi. Bu fakı benim kâfir olduğumu, beni Müslüman etmezse günaha girip cehennemde yanacağını kocama iyice aşıladı. Kocam beni namaz kılmağa zorladı. Kendi de kılmazdı, ama benim kılmamı istiyordu. Bu Varsaklar arasında namaz kılan pek bulunmadığı halde, benimki onlara batıyordu. Benden çekinir oldu. Böylece gözlerimden rahatsız olmaya başladı. Ben de içimden gelmediği için iki yüzlülük edip namaz kılmadım. Soyumuz Uygur'dur. Ta Kamlançu ülkesinden beri böyle göregelmışizdir. Bunu kabul etmiyen kocam bir gün kızımızı da alarak kaçtı. Çok üzüldüm. Tanrının yakın bir kulu olduğum halde beni bırakıp gitmesine çok ağladım. Onu da, kızımı da çok özlüyordum. Yıllardan sonra gizli bilgi ile nerde bulunduğunu öğrenip yollara düştüm. Türlü emeklerden sonra olduğu yere

vardım. Başka kadınla evlenmiş, çocuğu da olmuştu. Herkes bilmesin diye Gökçen'in teyzesi imişim gibi konuk oldum. Beni sevmedin de mi kaçtın, diye sordum. Hayır seviyorum, dinsizliğinden kaçtım, dedi. Sevgin doğru mu? dedim. Doğru dedi. Peçemi açtım. Sevgisi olsaydı hiç bir şey olmıyacaktı. Meğer sevgisi bitmiş. Bakışıma dayanamadı. Bana öyle bakma deyip hastalandı. Birkaç gün sonra da ölmüş. Gökçen'i buraya getirmedim. Varsağa bir yük yeterdi. Ona soyumuzu ve gizli bilgileri öğretilip döndüm.

Kadın susmuştu. Fakat bu susmada büyük bir keder saklı olduğu ne kadar belliydi! Deli Kurt'un şaşkınlığı da Esen Börü'nün üzüntüsü kadar büyüktü. Uygurları hiç işitmemişti. Bir yakıştırma yaparak sordu:

- Bacım! Bu Uygur dediğin Çağataylar mı?
- Çağatayların ataları...
- Kamlançu dediğin yer çok mu uzakta?
- Doğuda, çok uzak yerde...
- Ya bu gizli bilgileri kimden öğrendin?

- Bu bizim soyumuzun bilgisidir. Bize Irkılolu derler. Yağmur yağdıran taş da atalarımızdan kalmadır...

Kadın büyük bir yakınlık göstererek her soruya cevap verdikçe Deli Kurt'un güveni artıyordu. İçinde düğüm olan soruyu sordu:

- Bacım! Sen gerçekten Müslüman değil misin?

- Oğul! Siz Osmanlılar da Karamanlılar gibi insanın yüreğindeki nesneye mi karşılırsınız? Müslüman olup olmadığımı niye soruyorsun? Türk olduğum yetmiyor mu?

Yanlış anlama bacım. Niçin Müslüman değilsin diye sormuyorum. Müslüman değil misin, değilsen nesin diye soruyorum.

- Müslüman değilim.

- Nesin?

- Türküm dedim ya...

- Ben de Türküm ama Müslümanım da... Senin dinini öğrenmek istiyorum.

Kadın bir zaman sustuktan sonra şu cevabı verdi:

- Biz insanları dinlerine göre değil, soylarına göre ayırırız...

Deli Kurt, ileri gitmeyerek asıl konuya girdi:

Bacım! Bana gösterdiğin bu yakınlıktan umutlanayım mı? Gökçen'i bana verecek misin?

Esen Börü bu soruya cevap vermeyerek Deli Kurt'a "Yaklaş" diye işâret etti. Onun bileğini kavramıştı ve yüreğinin atışlarını sayabiliyordu. Öteki elinde bir kürek kemiği, kemiğin üzerinde acayip yazılar vardı. Kadın bu yazılara bakıyordu.

Deli Kurt'a çok uzun gelen bir zaman geçti ve çadırın ortasındaki ışık yavaş yavaş söndü. Zifiri karanlık içindeydiler. Fakat Deli Kurt, Esen Börü'nün hâlâ peçesini kaldırmadığının farkındaydı. Bir ara Deli Kurt'un bileğini bıraktı. Sonra karanlık çadırın içinde şu sözler duyuldu:

Osmanlı!.. Gökçen'in de sende gönlü var. İleride sevginin azalmıyacağını bilsem bu iş şimdiden olsun derdim. Birbirinize denksiniz. O çok güzel ve yiğit olduğu gibi, sen de yakışıklı ve çok yiğit kişisin. O, çoban kılığı içinde yüce bir soydan geldiği gibi, sen de sipahi kılığı içinde büyük bir beğ

soyundansın. Ama sonunuzu göremiyorum Sipahi...

Bu beğ soyundan ne demekti? Hem de büyük bir beğ soyundan... Deli kurt, bunu düşünemedi. Çünkü Esen Börü kalkmış ve çadırın bir köşesine giderek arkasını dönmüştü. "Sana kıımız sunayım sipahi" diyordu. Orada, yere eğilerek bir güğüm alırken peçesini kaldırdığını gölgesinden anlamış ve arkası kendisine dönük olduğu halde yerdeki güğümün üzerine yeşil bir ışığın saçıldığını görür gibi olmuştu. Kadın, Deli Kurt'a döndüğü zaman peçesi inikti. Büyük bir tas içinde kıımız sunuyordu. Bunu büyük bir zevkle içti. Çünkü Gökçen'in anası "Gökçen'in de sende gönlü var" demişti. Bu sevinç arasında:

- İzin ver, gideyim, dedi.

Kadın "Yurduna dönmeden önce bir daha uğra", diye cevap verdi.

Deli Kurt, onun elini öptü ve çadırdan çıkıp göğе baktığı zaman dünyayı çok güzel buldu.

KAVAL VE KILIÇ

Deli Kurt, yerine yurduna hangi yollardan, kaç günde döndüğünü hatırlamıyordu. Esen Börü'ye bir daha uğramış, Balaban'la vedâlaşmış, çiçekli bir yerde birkaç kişiyle konuşmuştu. Fakat hepsi bu kadar... Beyninde yalnız Esen Börü'nün sözleri vardı: Gökçen'in de sende gönlü var. Birbirinize denksiniz. O, çoban kılığı içinde yüce bir soydan geldiği gibi, sen de sipahi kılığı içinde büyük bir beğ soyundansın" demekle ne söylemek istemişti? Sonra... İşin sonunu neden görememişti?

Deli Kurt'un bütün yol boyunca kendisinden uzakta olan şuuru ancak Çakır'ın:

- Deli Kurt! Senden umudu kesmiştim, diyen sesiyle yine kendine dönmüş ve Çakır kendisine eni konu çökmüş, kocamış gibi görünmüştü.

Deli Kurt iki ay sonra dönüyordu ve bu iki ayda ölüsünü, dirisini gören kimse çıkmamıştı. Artık ölmüş olduğuna inanacağı bir sırada onu biraz arıklamış, fakat dipdiri olarak karşısında bulunca Çakır o kadar sevinmişti ki, nerdeyse gözleri yaşaracaktı.

Niçin geciktiğini, nerede kaldığını fazla sormuyordu. Onun içinde dâima iki şüphe vardı. Deli Kurt'un kim olduğunu öğrenmesi,

başkalarının Deli Kurt'un gerçek şahsiyetini öğrenmesi...

Genç sipahinin yüzünden okuduğuna göre bu tehlikeler belirmemişti. Bunun dışında ne olursa olsun vız gelirdi. Deli Kurt kısaca:

- Yaralandım. Ondan geledim ağam, dedi.

Çakır da:

- Nasıl geçirdin, diye sordu ve:

- Köylüler em sürdüler, cevabı ile bu mesele kapandı.

Şimdi Deli Kurt'un içinden bir dürtüş vardı. Bu dürtüş onu Türkmen obasındaki Yassı Tepe'nin arkasına doğru itiyordu. Oraya gidecekti. Gideceği için duyduğu sevinç sonsuzdu. Fakat neden içinde bir de acayip korku vardı? Gökçen'den mi korkuyordu.

Deli Kurt, kanının içinde çılgın bir ateşin dolaştığını seziyor ve Esen Börü'nün sözlerini hatırlıyordu:

- Sonunuzu göremiyorum sipahi!..

Görölmeyen son ne olabilirdi ki? Bütün sonlar kara toprak değil miydi.

Deli Kurt, üç günü zor geçirdi. Ayn geç doğduğu gecelerde Yassı Tepe'nin arkasına varacak, obadan kimseye görünmeden Gökçen'le konuşup dönecekti. Ne Çakır'ın ne de Evren'in bu gidişten haberi olacaktı.

Deli Kurt, düşündüğü gibi yaptı. Karanlıklarda dörtnala giderek geceleyin geç vakit obaya vardı. Çadırların çok uzağından geçerek çok ağır bir yürüyüşle Yassı Tepe'ye yöneldi. Fakat ortalık kapkaranlıktı. Aylarca önce geldiği bu yeri

bulmakta güçlük çekti.

İçinden "Gökçen Kız kaval çalsa ne olurdu" demişti ki, uzaklardan gelen bir sesle ürperdi. Bu, onun kavalının sesiydi. Deli Kurt, ilerledikçe gürleşiyor, gürleştikçe gönlüne bir şeyler söylüyordu. Geldiğimi, yolu bulamadığımı anlamıştır diye düşündü. Anası da, kendisi de öyle yaman kimselerdi ki, karanlığı görüyor, geçmişini biliyor, yarını anlıyorlardı.

Ses yine Deli Kurt'un içine işlemeğe başlamıştı. Bu güzel ses yıldızlara, göğe, toprağa, her şeye hâkimdi. Bu ses konuşmuyor, fakat çok şey söylüyordu. Atından inmişti. At bile bu kavadan bir şeyler anlıyormuş gibi ses çıkarmadan, başını bir ota uzatmadan ilerliyordu.

Deli Kurt, yüreğinin hızla çarptığını duydu ve tepeye gelince karaltı şeklinde gözüken ağacın altında Gökçen'in gölgesini gördü. Gölge aydınlanıyor, çünkü ufuktan ay doğuyordu.

Kız o kadar güzel çalıyor, Deli Kurt o kadar çekinerek yürüyordu ki, bu yirmi otuz adımlık yol ona tükenmiyecek gibi geldi.

Arada on adım kadar bir yer kalmıştı ki, Gökçen birdenbire ayağa kalktı. Geri dönerek Deli Kurt'la yüz yüze geldi. Peçeliydi. Gönülleri dalgalandıran sesiyle:

- Hoş geldin sipahi! Yolunu kolay bulasın diye kaval çalıyordum, dedi ve Deli Kurt ürperdi:

- Geleceğimi biliyor muydun?

- Biliyordum.

Koca Osmanlı sipahisi, sevgi heyecanı içinde titriyordu. Kendisini sevdiğini, almak istediğini söyleyecekti. Fakat daha söze başlamadan kızın

billûr gibi sesi işitildi:

- Sipahi! Anamın emânetini versene...

Deli Kurt, yıldırımla vurulmuşa döndü ve bir adım geriledi. Bu güzel sesin sahibi olan ince ve ılık gözlü kızıdan korkmuştu. Kendisinde anasının emâneti olduğunu nereden biliyordu? Onu Deli Kurt bile unutmuş, şimdi hatırlıyordu. İkinci defa çadırına gittiği zaman Esen Börü işlemeli bir çevreye sarılı küçük bir çıkın vermiş, kızına götürmesini söylemişti. Gökçen bunu isteyince atının sırtındaki yancığa el attı ve emâneti uzattı.

Şimdi karşı karşıya idiler. Deli Kurt, onu seyrediyordu. Yine başında borkü vardı ve saçları omuzlarından aşağıya doğru iniyordu. Kemerinde bıçak sallanıyordu. Ay ışığı altında o kadar gönül alıcı ve göz kamaştırıcı idi ki, Deli Kurt yine sarhoşluk duymağa başlamıştı. "Sana gönül verdim Gökçen" diyecekti ki, atının acı bir kişnemesiyle durdu ve başını çevirdi. Bu kişneme bir düşman haberi idi. Aynı anda, biraz önce geldiği yerde, yani Yassı Tepe'nin doruğunda heykel gibi bir atının kendilerine bakmakta olduğunu gördü. Kendi atı, kulaklarını dikmiş, ön ayağıyla yeri eşiyordu.

Yabancı atlı bir ara onları süzdükten sonra çevik bir atlayışla atından indi. Çabuk adımlarla yürüyerek yaklaştı. Üç adım kala durduğu zaman bu uzun boylu, beli kılıçlı kişiyi Deli Kurt tanıdı. Oba beğinin oğluydu...

O zaman beyninde bir şimşek çaktı ve karanlık bir yer aydınlandı. Bu beğ de Gökçen'i seviyordu. Gecenin sessizliği içinde yıldırım gibi gürleyen öfkeli bir sesle bağırdı:

- Sipahi! Senin tımarın yok mu? Burada ne arıyorsun?

Deli Kurt, bu ağır söze ağır karşılık verdi:

- Sancak beği misin ki soruyorsun?

Beğ oğlu, söz pazarlığına girişecek durumda değildi. Sesinin sertliği çoğalarak kısa kesti:

- Ben Gökçen'i seviyorum!

Bu, bilinen bir şey olduğu halde Deli Kurt sarsıldı ve:

- Gönüldür, olur, diye cevap verdi.

Türkmen'in titizliği artıyordu. Haykırdı:

- Sen evlisin. Aradan çekil, onu bana bırak!..

Deli Kurt'un kan beynine sıçradı. Şu kaba Türkmen neler söylüyor, Gökçen'e cansız bir şey, bir mal gibi bakarak aşağılamış oluyordu. Oysa ki, bu kız artık Deli Kurt için kutlu bir varlıktı. Ona bütün gönlü ile tutulmuş, bağlanmıştı. Ne kadar sabırlı olmaya karar verse buna dayanamazdı. Bağırды:

- Kimin çekilmesi gerektiğini kılıçlar söylesin!..

Sert bir şakırtı işitildi. Deli Kurt kılıç çekmişti. Bir şakırtı daha duyuldu. Türkmen'in kılıcı havada parlıyordu. Dünya yaratılalıdan beri yüz binlerce defa yapılan şey bir daha yapılacak, iki erkek bir kız için vuruşacaktı. Gönül hakkı ile kılıç hakkı karıştırılarak ortalama bir sonuç çıkacaktı.

Türkmen beği ile Osmanlı sipahisi oldukları yerden ileri, yahut geri gitmeyerek kılıçlarını bir sağdan, bir soldan iki defa çarpıştırdılar. Bu, kolları alıştırmak için bir peşrevdi. Asıl döğüş şimdi başlayacaktı.

Beğ oğlu, korkunç savuruşlar yaparak Deli Kurt'un çevresinde dönmeğe başladı. Deli Kurt, i i

savuruşları öyle bir savuruşla çeliyordu ki, görenler kılıçların hemen parçalanıp düşeceğini sanırdı. Fakat kılıçlar kırılmıyor, gecenin sessizliği içinde vahşi bir müzik gibi sert şakırtılar çıkararak havada parlıyor, ay ışığının altında çeliklerin çarpışmasından yalazalar parlayıp sönüyordu.

Biri Osmanlı sipahisiydi. Bir tokatta adam öldürür, bir kılıçta kelle uçururdu. Öteki Türkmen beğiydi. Bir yumrukta boğayı çökertir, bir vuruşta demir kalkanı ikiye biçerdi. Fakat işte kılıçları kırılmıyordu. Çünkü çifte su verilmiş çelikten olan kılıçları en büyük ustaların elinden çıkmıştı. Biri Türkmen kılıcıydı, biri Osmanlı kılıcı...

Ay ışığı altında, Yassı Tepe'nin ardındaki bu düzlükte iki bahadır, yüzünü görmemiş oldukları bir kız için, bir peri kızı için vuruşup duruyorlardı. Zaman geçtikçe Deli Kurt'un deliliği artıyor, sanki karşısındakinin elinde kılıç yokmuş gibi yalnız kendi vurduğunu görerek atılıyordu. Biraz önce en güzel kaval sesiyle dinlenen düzlükte şimdi korkunç, fakat güzellikte ondan aşağı kalmıyan kılıç şakırtıları işitiliyordu.

Gökçen, üç dört adım uzaktan ve yandan iki vuruşçuyu seyrediyordu. Böyle bir şeyi ilk defa görmekle beraber çok telâşsız bir durumu vardı ve peçesinin altından her davranışı gördüğü belliydi. Vuruşanlardan ikisinin de birkaç yara almış olduğunu göğüslerindeki, kollarındaki lekelerden anladı. Bu lekeler hızla büyüyordu. O zaman Gökçen, bitmeyecekmiş gibi gözüken doğuşun sona yaklaştığını kestirdi. Nitekim biraz sonra, havada çarpışan kılıçların yere eğildiğini ve iki savaşçının da göğüslerini tutarak toprağa düştüklerini gördü.

İkisi de çok ağır yaralıydılar. Kaç defa kanlı oyunlara girip yaralar almış kimseler olarak

bundan kurtuluş olmadığını anlamışlardı. İkisi de aynı anda aynı şeyi düşündüler ve gözlerindeki son hayalin Gökçen olmasını isteyerek başlarını ona çevirdiler. Beğ oğlu, daha ileri gitti ve ıstıraplı bir sesle:

- Gökçen! Peçeni aç, diye inledi. O korkunç güzellikteki ilâhi gözleri görerek ölmek istiyordu. Deli Kurt da aynı şeyleri düşünüyor, fakat açığa vurmayı kendisine yediremiyordu. Pek kısa birkaç anda geçen bu işler arasında Gökçen'in tatlı sesi işitildi:

- Kurtulacaksınız...

Hızla ilerleyerek iki yaralının arasında diz çöktü. Önce Deli Kurt'a dönerek:

- Gözlerini yum, dedi. Bu, bir buyruktu. Deli Kurt, itaat etti. Kız, peçesini kaldırarak büyük bir çabuklukla bıçağını sıyırdı. Yaralının gömleğini yırtarak göğsünü açtı. Birkaç yara vardı. Fakat biri o kadar büyük ve derindi ki, kan, oluktan boşanır gibi akıyordu. Biraz önce kendisine verilen, anasından gelme çıkını açtı. Çıkında yumruk kadar bir çanak vardı. Çanaktaki macun gibi nesneden yaralarına sürdü ve gözleriyle çevresini araştırarak dikenli bir otu kopardı. Aynı çabuklukla ottan birkaç diken çıkararak Deli Kurt'un büyük yarasının iki ucunu bu dikenlerle birleştirip kanı dindirdi.

Bu işler olurken, Deli Kurt, hem en büyük bahtiyarlığı, hem de en büyük acıyı duyuyordu. Yalnız bir an, hafifçe aralanan gözleri Gökçen'in gözlerine değmişti. Bu gözler kendisine değil, göğsüne baktığı halde Deli Kurt, yeşil ışıkları görmüş ve gözleri kamaşarak kendinden geçmişti. O büyük ıstırapın arasında bile dünyada bundan daha güzel bir şey olamaz diye düşünmüştü.

DELI KURT

Gökçen, bu işi bitirince hızla Türkmen'e dönerek ona da "Gözlerini yum" buyruğunu verdi. Fakat onun gözleri zaten yumulu idi. Çünkü bayılmıştı. Ona da aynı şeyleri yaparken Deli Kurt, yattığı yerden Gökçen'i seyrediyor ve baktığı yeri aydınlatarak yaraları nasıl onardığını görüyordu.

İşini bitirince peçesini yine takıp ayağa kalktı. Deli Kurt'a şifâ gibi gelen bir sesle sordu:

- Sipahi! Acın çok mu?

- Değil!..

Göğsündeki dört yaradan başka kollarındaki ve yüzündeki çizikler en dayanıklı insanı bile inletecek çaptaydı. Fakat Gökçen'in ellerinin kendisine değmesi, sesi ve gözleri bütün acıları unutturmuştu.

Deli Kurt'un hayranlığı birkaç kat artmıştı ki, daha arttıracak bir şey oldu. Gökçen, Türkmen beğinin baygın oğlunu kucağına alarak kalktı. Bu iri yarı genci, bir kuzuyu taşır gibi tutuyordu. Deli Kurt'a dönerek:

- Bunu çadırına götürüp geleceğim, dedi.

Deli Kurt hiç bir şey söylemeden nasıl götüreceğini düşündü ve şaşkınlıkla bakan gözleri, Türkmen'in atına yaklaşan Gökçen'in onu tek koldan tutarak üzengiye bastığını ve yavaş yavaş ata binerken yaralıyı da sarımsıyarak tek kolu ile kaldırıp önüne aldığını gördü. Bu işi en güçlü erkek de ancak bu kadar yapabilirdi.

İki kişiyi taşıyan at yavaş bir yürüyüşle Yassı Tepe'yi aşır kayboldu ve Deli Kurt, gözlerinde değil de beyninin içinde duyduğu yeşil ışıkların sarıhoşluğu arasında yalnız kaldı.

SEVGİ

Deli Kurt, büyük bir bitkinlik içinde gözlerini açtığı zaman ay tepedeydi ve başı Gökçen'in dizlerine yaslıydı. Olup bitenleri çabuk hatırladı ve onun dönmüş olduğunu görerek ferahlık duydu. Gökçen:

Ayıldın mı sipahi?, diye sordu ve yanında duran bir taşı eline alarak:

- Bunu içeceksin, dedi. Yüzü yine peçeliydi, Deli Kurt'un başını koluna alarak biraz kaldırdı. Taşı dudaklarına yaklaştırarak içindekini içirdi. Bu, tuhaf bir tadımı olan, o zamana kadar bilmediği bir içkiydi. Ne olduğunu sormadı. Gökçen'in ne yaparsa iyi yapacağına güveni vardı.

Onu ne kadar çok sevdiğini şimdi anlıyordu. "Gökçen! Sana nasıl gönül verdim, bir bilsen" diyecekti. Diyemedi. Böyle âciz ve onun korumasına muhtaç olduğu bir zamanda bunu söylemeyi yediremedi. Söylemek için kendini zorladı da... Fakat boşuna! Söyleyemeyecekti.

Bunu söylemek elinden gelmedi ama Gökçen'in sesini duymaktan da kendisinin mahrum edemezdi ya...

- Türkmen oğlu nasıl oldu?, diye sordu.

- İyidir. Şimdi çadırında yatıyor. Ama sen daha önce kalkacaksın.

Deli Kurt, bu sesle kendinden geçiyordu. Bu seste bir tılsım vardı ki, insanın yüreğine işliyordu. Bu ses kendisine "kalk" dese Deli Kurt bu yarı ölü halinde bile kalkardı. Fakat bu sarhoşluk arasında bir şey dikkatini çekmişti. Gökçen, kadere inanmıyordu. Acaba anası gibi o da mı Müslüman değildi. Sordu:

- Daha önce kalkacağımı nereden biliyorsun?

Yaralarınızdan ve sana daha önce merhem sürmemden...

Gökçen doğru söylüyordu. Bu iş bir görüş, bir hesap meselesiydi. Böyle olduğu halde Deli Kurt, yine sormaktan kendini alamadı.

- Kimin daha önce kalkacağını ancak Tanrı bilmez mi?

Gökçen uzun zaman sustuktan sonra cevap verdi:

- Tanrı teker teker bütün insanlarla uğraşmaz ki...

- Bunu nerden biliyorsun?

- İçime öyle doğuyor...

Sustular.Deli Kurt böyle bir bahtiyarlığı düşünde görmek değil, hayâlinde bile tasarlamamıştı. Gökçen'in dizlerinde yatıyor, onun sesini dinliyordu. Gökçen, bir dünya güzeliydi ve bu güzele çözülmez bir sevgiyle bağlanmıştı. Sağlam olsaydı başını böyle bir yastığa dayıyabilecek miydi? Yaralı olmasa Gökçen kendisini onarmak için çalışacak mıydı? Birden kendisini yaralıyarak bu imkânları hazırlayan Türkmen'e içinden bir yakınlık duydu ve yakınlığın verdiği bir ilgiyle

sordu:

- Türkmen'in babası bu işin davasını gütmez mi?

- Kimseye bir şey söylemeyecek.

- Beğın oğlu olup bitenleri söylemeyecek mi?

- Kimseye bir şey söylemeyecek.

- Nerden biliyorsun?

- Ben kendisine öyle dedim.

Bu sözde öyle bir kesinlik vardı ki, "Ben ona buyruk verdim, söylemez" demeğe benziyordu. Deli Kurt, sözün gerçek mânâsını anlamıştı. Evet, söyleyemezdi. Çünkü Türkmen beğininin oğlu da Gökçen'i seviyordu.

Gözlerini gökyüzüne dikerek bir müddet düşündü. Güneş doğacak, bu anın güzelliği kalmıyacak, bundan daha berbat olarak da gün aydınlığında belki kendisini görenler bulunacaktı. Gökçen sanki onun aklından geçenleri anlamıştı:

Sana çadır getirdim Sipahi, dedi. Gün doğmadan içine girecek, güneş batıncaya kadar çadırda kalacaksın. Gün ışığı sana iyi gelmez.

Bunu söyliyerek Deli Kurt'un başını dizinden yere koydu; kalktı. Yanında bir iki kazık, ipler ve çadır vardı. Oldukları yerin biraz ötesine bu küçük çadırı kurdu. Yere bir keçe serdi.

Bütün bunları, Türkmen beğinin oğlunu götürdükten sonra dönerken getirmişti. Gökçen çok hızlı koşar, hiç yorulmazdı. Deli Kurt'un yanına bir an önce dönebilmek için omuzunda bu ağır yükler olduğu halde koşa koşa Yassı Tepe'ye gelmişti.

Çadırı kurduktan sonra Deli Kurt'a o acayip

içkiden birkaç yudum daha içirdi. Yaralarına yeniden merhem sürdü. Sonra Deli Kurt'un başını dizine koyarak:

Gün doğarken çadıra girip bütün gün uyuyacaksın. Akşam olunca kalkıp yürüyeceksin, dedi.

Gökçen, bunları söyledikten sonra kaval çalmağa başladı. Çok hafif çalıyor ve bu sefer ezgiler Deli Kurt'un daha önce işittiklerine benzemiyordu. Bu ses onun için bir hoş ediyordu. Şimdi kendisinde bir başkalık, tatlı bir uyuşukluk duymaya başlamıştı. Bu büyücü kız yine ne tılsım etmişti? İşte gözleri kapanıyor, kendisini başka bir âleme geçer gibi hissediyordu. Bu kaval kendisine ninni mi söylüyordu? Koca sipahi, bir çocuk gibi ninni ile uyur muydu?

Dalmak üzere olduğunu anlayarak uyumamaya çalıştı. Uyursa Gökçen'in dizlerinde yatmak bahtiyarlığını duyamayacaktı. Fakat yalnız bu bahtiyarlık bile şuurunu almaya, onu kendisinden geçirmeğe yeterdi. Fazla olarak bu büyülü kaval sesi bütün irâdesini alıyordu.

Deli Kurt daha çok dayanamadı. İstemeyerek gözlerini kapattı. Fakat kavalın sesini hâlâ duyuyordu. Ses hem uzaklaşıyor, hem de gürleşiyordu. Bir perdenin arkasından geliyor gibiydi. Gitgide güzelleşiyor, gönül çalkantıları yaratıyordu. Deli Kurt en bahtiyar duygu ile ağlamak istiyordu. Kaval sesi uzaklaşırken onun kaybolması ihtimalinin yüreğine verdiği bir korku içinde kaldı. "Kaval dinmesin" diyecekti. Fakat demeğe gücü yetmedi. Birden kendisini kapkara ve sonsuz bir boşluğun içinde görerek acındı. Sonra ortalığın yeşil bir ışıkla dolduğunu anlıyarak ferahladı. Yeşil, her yeri aydınlatmış, her şeyi göstermeğe başlamıştı. Yeşilin aydınlattığı her şey

de yeşildi. Deli Kurt, içinde anlatılmaz bir haz duyduğu ve her şeyi kaybetti.

Gözlerini açtığı zaman ortalık loştu. Küçük bir çadırın içinde yatmakta olduğunu görüp her şeyi hatırladı. Fakat bu çadıra nasıl girdiğini bilmiyordu. Belliydi ki Gökçen, kendisini em ve kavalla uyuttuktan sonra buraya taşımıştı. O ince, uzun genç kız, çelik gibi kuvvetliydi.

* * *

Deli Kurt daracık çadırını incelemeğe başladı. Tavanı yerden iki arşın yükseklikteydi. Sağlam kurulduğu belliydi. Kendisi kalın bir keçenin üstünde yatıyordu. İnce bir keçe de kendi üstüne örtülmüştü.

Ya acaba kendi durumu nasıldı? Deli Kurt, kendisini şöyle bir yoklayınca iyi olduğunu hissetti. Göğsündeki yaralarda çok hafif bir sızlama vardı. şu başındaki ağırlık olmasa iyi olduğuna hükmedecekti. Ama bu ağırlık bütün kuvvetini alıp götürüyordu.

Bir aralık çadırın kapısı yavaşça aralanıp Gökçen gözüktü. Yüzü peçeliydi.

- Uyandın mı Sipahi?, diye sordu.

Ah bu ses, bu anlatılamayacak kadar güzel ses!.. Bu ses ölüleri bile diriltirdi. Deli Kurt, kendisini çok kuvvetli hissetti ve kalkmaya davranarak:

- Biraz önce uyandım, dedi.

Gökçen'in kısa buyruğu işitildi:

- Kalkma!..

Sonra bir tas uzattı:

- Bunu iç!..

DELI KURT

Deli Kurt, onu içince bir ferahlık duydu ve Gökçen konuşsun diye bekledi. Onun her konuşmasında, sesinin tılsımı ile Deli Kurt'un sevgisi ve hayranlığı artıyor, işin tuhafı şu ki, sevgi çoğalsın, taşıyamıyacağı bir yük haline gelsin de kendisini ezsın diye bir istek duyuyordu.

Deli Kurt'un gizli isteği yerine geldi. Gökçen soruyordu:

- Kendinde bir kızışma, bir sıcaklık duymaya başladın mı?

- Evet...

- Gün batımına bir şey kalmadı. Güneş çekilince yıkanacak ve iyileşeceksin!

Bu kızın yanında o kadar olağanüstü şeyler görmeğe alışmıştı ki, hiç bir şey sormadı. Yalnız içinde büyük bir bahtiyarlık olduğunun farkına vardı.

Küçük çadırın içi kararmağa başlarken Gökçen, büyük bir ustalıklarla çadırı söktü. Deli Kurt, o zaman sadık atının da biraz geride kendisini beklediğini gördü. Gökçen diz çökerek Deli Kurt'un başını koluna aldı, onu kaldırdı. Demin başlıyan kızışma ve sıcaklık artmıştı. Kız, iki eliyle koltuklarından tutarak koca sipahiyi tüy gibi ayağa dikti. Deli Kurt, biraz önce umduğu kadar kuvvetli olmadığını anlamıştı. Başı dönüyordu. Gökçen'e yaslandı.

Onun yardımıyla birkaç adım atarak ata yaklaştı. Niçin yaklaştığını bilmiyor, yalnız Gökçen'e itaat ediyordu. Ata bindirileceğini anlamıştı. Fakat imkânı yok, yapamıyacak, utanacaktı. Bir sipahi için ata binememek ne acı şeydi!

İşte o zaman bir olağanüstülük daha oldu. Başı biraz dönmekte olan Deli Kurt, düşüyorum sandı ve

yükseldiğini hissetti. Ne olduğunu anlamadan kendisini atının üstünde buldu. Bir elini, Deli Kurt'un sırtına destek yapan Gökçen, öteki eliyle dizginleri ona veriyordu. Demek ki bu suna boylu kız, Deli Kurt'u kaldırarak ata yerleştirmiş, bunu yaparken de yaralının hiç bir yerini acıtmamıştı. Şimdi geminden yakaladığı atı yavaş yavaş bir yere doğru ilerletiyordu. Nereye olduğunu Deli Kurt bilmiyor, bir şey de sormuyordu. Gönünde bu kıza karşı duyduğu sevginin yanına iki gündür bir de saygı eklenmişti. Herkesin korkulacak bir canavar diye çekindiği bu peçeli kız gerçekte çok iyi bir insandı. Bir peri kadar güzel, pars gibi güçlü, aynı zamanda bilgili ve yüzünü göstermediği için de mânâlı idi.

Yassı Tepe'nin eteğindeki tümseği aşınca durdular. Burada üç dört ağacın sığınak haline getirdiği bir yerde büyük bir taş oluk görülüyordu. Oluk, iki üç insanı alacak kadar genişlikte ve önünde kuyu gibi bir çukur vardı. Gökçen buraya niçin geldiklerini anlattı:

- Bu kuyudan bir su kaynar sipahi! Dertlere şifâdır. Şimdi oluğu bu suyla dolduracağım. İçinde yıkandıktan sonra bir defa daha merhem sürüp em içireceğim, yarın sabaha kadar bir şeyin kalmayacak...

Kuyunun başında, kütükten oyulmuş bir kazan duruyordu. İpiyle sarkıtarak su çekmeğe, oluğa boşaltmağa başladı. Epey derin olan kuyudan bu büyük tahta kazanla on beş, yirmi defa su çektiği halde hiçbir yorgunluk belirtisi göstermiyordu. Oluk dolunca hızla geriye dönerek Yassı Tepe'ye gitti ve ne olacak diye bekliyen Deli Kurt'un silâhlarını getirerek yere koyduktan sonra:

Sipahi! Şimdi ben obaya kadar gideceğim. Buraya hiç kimse uğramaz ama yine de pusatlarını

DELI KURT

yanına bırakıyorum. Sipahi olduğu için bunlarla kendini daha güvende hissedersin Ben gelinceye kadar oluktaki suya girip yıkan. Bunlarla da kurulanırsın, dedi ve birkaç büyücek çevreyi Deli Kurt'a uzattı. Sonra, tahta kazanı yine kuyuya daldırıp çıkardıktan sonra ipini çözdü. Dolu kazan elinde olduğu halde:

- Atına binmeğe izin verir misin?, diye sordu.

- İzin almana lüzum yok. Her şeyim senindir.

Deli Kurt'un sesinde sevginin ve minnettarlığın âhengi titriyordu.

Gökçen, usta bir çeri gibi ata sıçradı. Yine usta bir çeri gibi eğilerek su dolu kazanı kaldırıp aldı. Deli Kurt merakla:

- O suyu nereye götürüyorsun?, diye sordu.

- Türkmen beğinin oğluna...

Deli Kurt, birdenbire içinde yaman bir kıskançlık ateşinin yandığını duydu. Onunla dövüşmemiş olsaydı "Gitme" diye haykırabilirdi. Gökçen, kendisini bayağı bir kinin tutsağı sanmasın diye sustu. Bununla beraber o büyücü kız, sipahinin, gönlünden geçenleri anlamamış değildi. Belki de yatıştırmış olmak için şu sözleri söyledi:

- Onun yaraları seninkinden daha ağır sipahi! Senin gibi suya girip çabuk iyileşemez ama bu su, yaralarının üzerine dökülmekle biraz kendine gelir...

Deli Kurt bir şey söylemedi ve Gökçen, Yassı Tepe'yi aştıktan sonra soyunarak ılık suya girdi.

Kız, doğru söylemişti. Suyun içinde farkına varılacak şekilde iyileşiyordu. Su ılık olduğu halde biraz önce bütün gövdesinde duyduğu sıcaklıktan

eser kalmamıştı. Oynak yerlerindeki ağırlar da geçmişti.

Kendisini güçlü duyuyordu. Oluktan çıkarak Gökçen'in verdiği çevrelerle kurulandı. Yavaş yavaş giyindi. Hatta kılıç ve sadağını da takındı. Kendisini denemek için birkaç adım yürüdü. Yine arık ve bitkindi ama artık başı dönmüyor, dünyaya küskün gözle bakmıyordu. Acıkmıştı da. Demek ki, sağlığa dönüyordu.

Biraz oturdu. Sonra kalkıp biraz gezindi. Oradan ağır ağır ilerleyerek Gökçen'in her zaman oturduğu ağacın altına vardı, oturdu.

Koyunlar da çökmüşler, aşağıdaki dözlüğe yayılmışlardı. Gökçen'i beklemeğe başladı.

Deli Kurt, o zamana kadar en tatlı bekleyişin düşman beklemek olduğunu sanıyordu. Bu akşam, sevgiliyi beklemenin daha tatlı olduğunu anladı. Gecenin okşayıcı esintisi arasında, yıldızların titrettiği göğe bakarak: "Gökçen'i burada ölünceye kadar bekleyebilirim" diye düşündü.

KUTLU GECE

Gökçen döndüğü zaman Deli Kurt, dünyaya yeniden gelmiş kadar sevinçliydi. Bunu yüzünden yahut davranışından belli etmiyordu ama içi içine sığmıyordu. Bu sevinç arasında yeni bir şeyin farkına varmıştı. Gökçen'in yanında iken birçok şeyleri hatırlamıyordu. Şimdi de öyle olmuştu. Yaralarına gene o merhemden sürüldüğünü, o içkiden birkaç yudum içirildiğini biliyordu. Fakat başını Gökçen'in dizlerine nasıl koyduğu aklına gelmiyordu. Kendi mi yatmıştı, yoksa kız mı yatırmıştı, bunu bir türlü hatırlamıyordu. Büyüleniyor mu idi? Hasta mı idi? Bir şeyler oluyordu, ama anlamıyor, anlamak için de kendisini zorlamıyordu. O kadar büyük bir bahtiyarlığın içinde yüzüyordu ki, bir adım ilerisini görmüyor, bir an sonrasını düşünmüyordu.

Güzel, serin bir geceydi. Ay doğmadığı için ortalık karanlıktı. Fakat Deli Kurt, kendisinin ışıklar arasında yattığını biliyordu. Ay, şu tepenin ardında idi. Biraz sonra doğacaktı. Ayınkinden bin kat güzel olan yeşil ışıklar ise hemen yanibaşında idi ve kendisinden bir peçe ile ayrılmış bulunuyordu.

Sevimli sarı ayı çok görmüş, onun ışıklarından çok faydalanmıştı. Yeşil ışıkları ise yarım yamalak

iki defa görmüş, daha doğrusu görür gibi olmuştu. Acaba bu gece onları doya doya, kana kana görebilecek miydi?

Deli Kurt, kendisini yolculuk yapabilecek kadar güçlü hissediyordu. Yarın ayrılması mukadderdi. Gökçen de böyle söylemişti. Gururuna dokunmakla beraber, burada biraz daha kalabilmek için yaralarının çabuk iyileşmemesini gizliden gizliye istediğinin farkında idi.

Asker olduğu için her şeyi asker kafası ile düşünmeğe alıştı. Gökçen'e karşı duyduğu sevgiyi de askerce düşünüyordu. Bu sevgi bir savaştı. Savaş olduğu için de kıyasıya bir uğraşma, karşı taraf ne kadar kuvvetli olursa olsun sonuna kadar bir didişme gerekti. Sevdiğini söylemek teslim olmak demektir. Hiç insan son kozlarını oynamadan yenilmeği kabul eder, teslim olur mu?

Deli Kurt, bütün bahtiyarlık kasırgası arasında bunları düşünüyor, fakat kendisini içinden dürten kuvvete karşı gelemeyeceğini anlıyordu. Âdeta istemeksizin:

- Gökçen! Oba beğinin oğlu seni çok seviyor, dedi.

Bunu "Ben seni çok seviyorum" diyemediği için söylemişti. Sözlerinin nasıl bir tesir bıraktığını anlayacak kadar zaman geçmeden kızın büyüğü sesi duyuldu.

Oba beğinin oğlundan başka birisini de söyleyemez misin sipahi!

Deli Kurt, zevk ve heyecandan titredi. Gene sarhoş olmuş, kendisine sarhoşluğun çekinmezliği gelmişti. Cevap verdi:

- Söyleyebilirim!

DELİ KURT

Gökçen, konuşulmasını istemediği konular gelince susardı. Bu sefer öyle yapmıyarak sordu:

- Bu bir sipahi mi?
- Evet!
- Adı Murad mı?
- Evet!

Gökçen, dizinde yatan yaralının yüzünü okşadı ve Deli Kurt, bu okşama ile âdeta kendinden geçti. Hayatı boyunca böyle bir zevk görmemişti. Kendisini cennette sanıyordu. Tatlı bir baygınlık arasında:

- Gökçen, dedi, bana gözlerini gösterecek misin?

Deli Kurt, bunu bir ülkü edindiği için sormuştu. Yoksa o bakılmaz gözleri göremeyeceğini, Gökçen'in göstermeyeceğini biliyordu. O halde alacağı cevap kesin bir "Hayır" olacaktı. Fakat Gökçen "Hayır" diye cevap vermedi:

- Bu gece göreceksin, dedi.

Deli Kurt inanamıyor, yanlış işittim sanıyordu:

- Bu gece mi?, diye sordu.
- Bu gece sipahi... Birazdan istediğin olacak...

Deli Kurt bahtiyarlıktan bitkindi. Dünya güzelinin gözlerini görerek onun dizlerinde ölmek... Artık başka bir şey düşünemiyordu.

Gökçen uzun uzun sustuktan sonra:

- Sipahi dedi. Beni gördükten sonra ne olacak?

Deli Kurt cevap verdi:

- Bir zaman benim iyileşmemi bekleyeceksin...

- Sonra?..

- Sonra seninle ok atıp yarışıp güreşeceğiz...

Gökçen'in sesi büsbütün büyüldü:

- Okun belki okumu aşar. Atın belki atımı geçer.
Ama güreşte mutlaka yenilirsin...

- İkisini kazanmam yetmez mi?

Gökçen, şiir haline gelmişti:

- Senin için yeter sipahi... Fakat sen evlisin...

Deli Kurt, o zaman içindeki acının nereden geldiğini kavradı ve büyük bir çâresizlik içinde:

- Dinimize göre bir erkeğin iki evdeşi olabilir, diye cevap verdi.

Kız, büsbütün güzelleşen sesiyle sordu:

- Evdeki hatunun buna ne der?

Deli Kurt, yanındaki dünya güzelinin kendisini benimsediğinin farkında değildi. O kadar büyük bir bahtiyarlık duyuyordu ki, duyguları ve düşünceleri başka zamandakilere hiç de benzemiyen bir şekilde işliyordu. Belki de ne söylediğinin farkında olmadan cevap verdi:

- Hiç bir şey demez.

- Üzülmez mi?

Deli Kurt, o zaman Satı Kadın'ın bir sözünü hatırladı. Gökçen Kız'ın bütün sert ve yabani görünüşüne rağmen çok iyi yürekli olduğunu söylemişti. İşte, dediği çıkıyor, bu kadar derin bir gönül işinde başka birisinin kendisi yüzünden kırılmasını istemiyordu.

Deli Kurt, bu güzel gecede yabancı bir kızın dizlerinden yataarken evdeki Melek Hatun'u hatırladı. Huyu ve yüzü ile gerçekten bir melek

kadar güzel olan o sadık ve vefâlı kadın gözünün önüne gelince içi sızladı. Fakat o kadar büyülenmiş, Varsak kızının sevgisine o kadar tutulmuştu ki, onu daha fazla düşünmesine imkân yoktu. Artık kendi kendisine buyruk olmadığını anlıyordu. Kendisini ölümden kurtaran bu yiğit kızın tutsağı olmuştu. Bu öyle bir kızdı ki, güzellikte eşi bulunmadığı gibi kuvvet ve cesârette de örneğine rastlanmazdı. Daha biraz önce okta ve yarışta beni geçsen bile güreşte mutlaka yenilirsin diye meydan okumamış mıydı?

Bu sözler bir övünme değildi. Oba beğinin oğlunu tek kolu ile kaldırarak atın üzerine nasıl aldığını görmüştü. Kendisini de o şekilde kavırarak kaldırmıştı. Kolunun bu gücü neyse ne ama hele o gözlerindeki kuvvet... Deli Kurt, tatlı bir uyuşukluk içinde kendinden geçmek üzereydi. Toparlanmağa çalıştı ve nasıl söylediğine kendisinin de şaşırtığı bir kolaylıkla:

- Gökçen, dedi. Yanıklık canıma değdi. Sensiz yaşayamam. Beni ölümden kurtardığın gibi ruhsuz bir ölü gibi yaşamaktan da kurtarır, evdeşim olur musun?

Sonra onun sustuğunu görerek tamamladı:

- Karası'daki hatun buna bir şey demiyecek, üzülmiyecektir.

Uzun, Deli Kurt'a pek uzun gelen bir zaman geçti. Gökçen cevap vermiyordu. Umutsuzluğa kapılmak üzeriydi. Birdenbire onun en güzel sesiyle "Peki!" dediğini işitti. Bunu söylerken Deli Kurt'un yüzünü de hafifçe okşamıştı.

Yaralı sipahi, her şeyi unutmuştu. Nerede olduğunu, niçin burada bulunduğunu hattâ kendisinin kim olduğunu bile unutmuştu. Anlatılmaz sevinçli duygular arasında başka bir

dünyada yaşıyordu. Kişi oğlu Cennette de ancak bu kadar bahtiyar olabilirdi. Fakat bu bahtiyarlığın son ucuna varmak için Gökçen'in gözlerini de görmesi lâzımdı. O gözlere bakanların öldüğünü biliyordu. Bu kadar kutlu bir gece geçirdikten, bu kadar sevdiği dünya güzelinin dizlerinde yattıktan, onun kendisiyle evlenmeğe razı olduğunu işittikten sonra yeryüzünde başka ne dilediği kalırdı ki? Artık ölüm seve seve katlanacağı bir şeydi. Bu kadar bahtiyarlığı tadmak, doğrusu ölüme değerdi...

Zaten ölüm korkulacak bir nesne değildi ki... Tımarlı sipahiydi ve işi gücü can pazarında alışveriş etmekte. Birkaç defa ölümle yüz yüze gelmiş, ölmemişti. Ölebilirdi. Bir sipahi ölmekle kıyâmet kopmazdı ya...

Bu son tadı da tadmak için heyecanlı bir sesle:

Gökçen! Artık gözlerini göster!, diye yalvardı.

Gökçen bir şey söylemedi. Bir eliyle Deli Kurt'u başının altından tutarak kaldırdı. Çimenlerin üzerinde oturmuş oldukları halde karşı karşıya idiler. Dünya güzelinin billûrdan sesi işitildi:

- Başını eğ!

Deli Kurt bakışlarını yere çevirdi. Gökçen peçesini çıkardı ve son buyruğunu verdi:

- Başını yavaş yavaş kaldırarak bana bak!

Hiçbir şeyden korkusu olmıyan Osmanlı sipahisi korku ve heyecandan titreyerek başını yavaş yavaş kaldırdı. Kamaştırıcı bir ışığın gözlerine ve içine dolacağını sezerek önce Gökçen'in çenesini, sonra dudaklarını gördü. Göz göze gelince ok yemiş gibi sarsılarak ve ejderha görmüş çocuk gibi titreyerek:

- Aman Allahım! diyebildi. Bunu gayet yavaş ve

DELI KURT

kısık bir sesle söylemiş, çünkü bütün gücü kesilmiş ve şaşkınlıktan aklı başından gitmişti. Bağırarak kuvveti olsaydı bütün çevrede yankılanacak bir kükreyişle haykırırdı. Bir çift çekik yeşil göz ışık saçarak kendisine bakıyor, bütün irâdesini yok ediyor, gözlerini kamaştırıyor, Deli Kurt'u zevkten bayıltacak hale getirirken, korkunç şekildeki yırtıcı bakışlarıyla da titriyordu.

Deli Kurt bütün dirliğinde böyle korkunç şey görmemişti. Bakamıyor, korkudan sarsılıyordu. Fakat bu kadar güzel şey de görmemişti. Bakmağa doyamıyor, sarhoş oluyordu. Tekrar "Aman Allahım" diye inledi. İçine bir baygınlık gelmişti. Yıkılcağı. Onun:

Elinle gözlerini kapa, diyen sesini duydu; kapadı.

Kapadı ama kızın yeşil gözlerinden çıkan yeşil ışık bütün benliğini o kadar sarmıştı ki, gözleri kapalı olduğu halde yine yeşil bir boşluk görüyordu. Birden Gökçen'in elini kendi bileğinde hissetti. Gözlerini kapayan elini yavaş yavaş çekerken "Bana bak" diyordu.

Deli Kurt yeniden baktı ve içine anlatılması imkânsız bir hazzın dolduğunu duydu. Bu gözlere dayanılmazdı. Yavaşça:

Artık ölmek istiyorum, diyebildi. Gökçen gülümsedi. Gülümseyince yırtıcılığı kaybolan, fakat ışıkları kuvvetlenen gözlerini Deli Kurt'un gözlerinden ayırmadan cevap verdi:

- Yaşayacaksın...

Gerçekten de Deli Kurt, içinde bir başkalık, bir ferahlık duymağa başlamıştı. Böyle olduğu halde onun gözlerine uzun zaman bakamıyarak başını eğdi. O zaman Gökçen, çenesinden tutarak onun

başını kaldırdı:

- Artık alıştın. Gözlerini kaçırma!, dedi.

Evet, alışmıştı. Ölmeden, bayılmadan, yıkılmadan bakabiliyordu. Fakat yine de bu bakış belâlı bir şeydi. Bu kadar güzel gözlere bakmak, sonra da ölmemek... Ya hele o ışıklar... Gökçen, evleneceğim erkeği gözlerime bakmağa alıştıtırım demiş ve dediğini yapmıştı. Deli Kurt artık kendisinde ayakta duracak değil, oturacak kuvvet bile kalmadığını anlıyordu. O zaman Gökçen eliyle onu yine dizlerine yatırdı ve artık Deli Kurt'a bakmıyarak gözlerini ufka dikti. Ay doğuyordu. Peçesini örtmemişti. Deli Kurt, başını kıpırdatmadan hem ışıklı gözlerle, hem aya bakıyor, nasıl olup da bu kadar güzel bir yüzün yaratılmış olduğuna şaşıyordu. İnsanı dize getiren gözleri ve gönüllere işleyen sesiyle Gökçen Tanrının büyüklüğüne en büyük tanıktı. Tanrı onu herhalde düşünerek ve överek yaratmıştı.

Yabani ve umursamaz görünüşü altında bu kız, göğsünün içinde en duygulu yüreklerden birini taşıyordu. İnsanların bildiği birçok şeyi bilmiyor, bilmedikleri birçok şeyi biliyordu. Olağanüstü kuvvetleri vardı. Fakat işte o da şu dizlerinde yatan yaralı ve yakışıklı sipahiye gönül vermişti. Zaten öyle olmasaydı Deli Kurt, dayanamaz, ötekiler gibi ya çıldırır, ya ölürdü.

Gökçen birden kavalını dudaklarına götürüp birşeyler çalmaya başladı. Her zaman güzel ve dokunaklı çalardı, ama bu geceki ezgileri büsbütün başkaydı.

Deli Kurt, bu kadar güzel bir gecede, bu kadar güzel ayı seyrederek bir dünya güzelinin dizlerinde yatmış olduğu halde onun korkunç güzelliğine baka baka, gözlerinden saçılan ışıkları içe içe eşsiz kavalının sesini dinliyor, yaşamanın tadını

çıkarıyordu.

Gökçen çaldı, çaldı. Deli Kurt'u büsbütün sarhoş etti. Sonra kavalı bırakarak billûr sesiyle bir türkû okumaya başladı:

**Gönül, kader adında
Bir tuzğa atılmış.
Gönül birçok duygudan
Ve oddan yaratılmış.**

**Yasa neymiş, anlamaz;
Tasa çeker, inlemez,
Gönül ferman dinlemez,
Çünkü aşka satılmış.**

**Gönül için acı ne?
Her söz gider gücüne.
Gönüllerin içine
Biraz ağı katılmış...**

Gökçen doğru söylüyordu Bu kadar büyük bir bahtiyarlık gecesinde bile Deli Kurt, gönlünün bir yanında ağı katılmış bir nokta olduğunu seziyordu. Fakat birbirinden üstün güzellikler arasında bunu içinden sildi. Kendisini, Gökçen'in güzelliğine kaptırarak başka bir âleme daldı. Uyku, baygınlık, sarhoşluk arasında bir duruma düşerek hayatının en kutlu gecesini geçirdi.

Dünya güzeli Gökçen ise sabaha kadar hiç kıpırdamadan çelik gibi yaradılışının verdiği bir dayanıklılıkla, dizlerinde yatan yaralıyı bekledi...

KAYBOLAN SİPAHİ

Deli Kurt, köyüne bitkin bir gönülle dönmüştü. Sevginin ve bahtiyarlığın bitkinliği... Oldukça da arıklamış ve yüzü süzülmüştü. Çakır onu görünce:

- Neredeydin be Deli Kurt? Seni ölmüş biliyorduk, diye sarılmış ve Deli Kurt'un boynunda olan eli, giyiminin üzerinden sol omuzundaki yaranın yerini anlıyarak:

- Yaralı mıydın?, diye sormuştu.

Deli Kurt altı aydır olup bitenleri nasıl anlatabilirdi? Karaman Elinden dönüşte "Köylüler em sürdüler" cevabı ile o zaman meseleyi kapatmıştı. Bir yeniçeri ile dövüştüğünü, bu dövüşte yeniçerinin öldüğünü, ama kendisinin de yaralandığını, köylülerin iki ay kendisine baktığını, dönüşünden bir müddet sonra kimseye haber vermeden Yassı Tepe'ye gittiğini, orada Gökçen'i gördüğünü, Oba Beğinin oğlu ile vuruştuklarını ve şimdiki yaralarını da bu dövüşte aldığını söyleyebilir miydi? Fakat Çakır bir türlü bırakmıyor, boyuna soruyordu. Deli Kurt'un kaçamaklı cevaplarından şüphelenmiş, işin içinde iş olduğunu anlamıştı. Çakır, bir gönül işine, izinsizce Karaman ülkesine gitmeğe, hattâ bir yeniçeri öldürmeğe o kadar ehemmiyet vermezdi.

Deli Kurt'un herhangi bir tesadüfle bir Osmanlı şehzâdesi olduğunu öğrenmesinden korkardı. Daha kötü olarak da başkalarının, onun şehzâde olduğunu bilmelerinden çekinirdi. Çünkü o hâlâ merhum İsa Beğ'in hatırasına sadıktı.

Deli Kurt'un yarasını görünce onun bazı şeyler sakladığını anlamakta gecikmedi. Çünkü ilk yara kılıç, kargı, yahut ok yarası değildi. Üstelik dağlanmıştı da... Deli Kurt galiba Karamanlılara tutsak olmuştu o zaman diye düşündü ve artık üstelemedi.

Deli Kurt, aşağı yukarı altı ay sonra ikinci defa yaralı olarak yurduna dönüyordu. Belinde yeni bir bıçak vardı. Bunu Gökçen vermişti. O da kendi bıçağını Gökçen'e bırakmış ve ne zaman, nasıl gelebileceğini anlatmıştı. Gökçen, o billûr sesiyle:

- Sen sağ oldukça seni bekliyeceğim, demişti.

Deli Kurt, sipahiydi. Emir kuluydu. Öyle seferlere çıkabilirlerdi ki, yıllarca gelmesi imkânı olmazdı. Bunu düşünerek:

- Gelmem uzarsa sağ olup olmadığımı nerden bileceksin?, diye sormuştu. Gökçen kısaca:

- Bilirim, diye cevap vermişti.

Gerçekten de bilirdi. O, birçok gizli şeyleri bilen bir büyücü değil miydi? Sonra vedâlaşıp ayrılmışlardı. Gökçen, Yassı Tepe'nin doruğundan onu uğurlamıştı. Deli Kurt son dönemeci kıvrılırken Yassı Tepe'ye bakmış, orada duran Gökçen'i görerek kılıcını çekip onu selâmlamış, Gökçen de elindeki kavalı sallayarak karşılık vermişti. Bu kadar uzak bir mesafeden bile Deli Kurt, onun gözlerindeki yeşil ışıkları görmüştü.

Deli Kurt, bu yıl da çok sert geçen kışı hiç de sıkıcı bulmadı. Şimdi nerede olursa olsun gönlü umutla doluydu. Dünya güzeli Gökçen kendisini bekleyeceğini söylemişti.

Köyde her şey her zaman olduğu gibi geçip giderken bir nokta köylülerin dikkatini çekti. Tımarlı sipahi Murad, köyün güzel kaval çalan yaşlı çobanından ders almağa başlamıştı. Ona uzun uzun yanık havalar çaldırarak dinliyor, sonra kendisi en basit ezgileri meşketmeğe başlıyordu. Böyle bir teklifkarşısında kalacağını hiçbir zaman aklına getirmemiş olan çoban sevinçle ve istekle öğretiyordu. Deli Kurt, çabuk öğreniyordu. Gökçen de çalıyor diye kavalı o kadar sevmişti ki, iyi bir kavalcı olmamasına imkân yoktu.

Bazan kar yağarken kırlara çıkıyor, fırtınanın uğultuları arasında kaval çalıyor, Gökçen'e sesleniyordu.

Gökçen bunları duyuyordu. Uzun yolların, dağların, derelerin ötesinden Deli Kurt'un çaldığı kavalı işitiyordu. Çünkü onun olağanüstü kuvvetleri vardı. Gönüllerden çıkan duyguları, beyinlerden fırlayan düşünceleri bilirdi.

Deli Kurt da Gökçen'in kavalla kendisine verdiği cevapları duymaya başlamıştı. Bunu kendi kudrediyle duyuyor değildi. Gökçen'in kudreti ona bu sesleri duyuruyordu.

* * *

İlkbahar gelirken Deli Kurt'un Gökçen'e kavuşmak umudu yeni bir sefer buyruğu ile suya düştü. Osmanlı Padişahı İkinci Murad Beğ, Semendire üzerine yürüyüş emretmişti. Sırb'ın yaptığı iki yüzlülüğün cezası verilecekti. Osmanlı ordusu Edirne'de toplandıktan sonra hızla yürüyüşe geçmiş, Rumeli'den gelen kuvvetleri de

alarak Sırpların başkenti olan Semendire üzerine yürümeğe başlamıştı. Sırp Beği Brankoviç, Türk ordusunun ne olduğunu iyi biliyordu. Bundan dolayı iyice berkittiği şehirde duramamış, Sırp ordusunun başbuğluğunu oğluna bırakarak kendisi Macaristan'a kaçmıştı.

Semendire haziran sonunda kuşatıldı. Bu Sırb'ın bir akçalık bile değeri yoktu, ama sağlam kalenin ardında bütün ordusunu toplamış olduğu için dayanıyordu. Yoksa Sırp Sındığı'nda, Kosova'da yaptığı gibi meydan savaşına çıksa bir iki saatte işi bitirilir, ordusu yok edilirdi. Zaten şu Rumeli'deki milletler arasında dayanıklı hangisi vardı ki?.. Ama Macar'a gelince iş değişiyordu. Hele atlısı pek yaman, gözü pek oluyordu. Bu yüzden değil midir ki, şâirin biri Macarlar için:

**Kâfirde yiğit varsa eğer sâde Macardır,
Hem kendi yavuz, hem atı eşkin ve acardır.**
demişti. Doğrusu Türklerle Macar çarpıştığı zaman savaş savaşa benziyor, tadına doyum olmuyordu. Onun için Osmanlı ordusundaki sipahilerle akıncıların çoğu kale duvarları dibinde oyalanmaktan ise Macaristan'a yönelip şöyle bir erce vuruşmayı cana minnet biliyorlardı.

Nihayet bir ağustos gününde ordu Semendire'ye girdi. Deli Kurt da Karası sipahileriyle birlikte kaleye ilk girenler arasında idi. İçeride büyük bir kırışma olacağı hakkındaki tahminler boşa çıkmış, çünkü Sırp beğinin oğlu teslim olmuştu.

Tutsakların toplanması yeni bitmişti ki, çalkalanan bir haber bütün gönülleri hoş etti. Kırallarıyla birlikte Macarlar geliyordu. Hem de oldukça yakında idiler.

Türk Ordusu, İshak Beğ ile Osman Beğ komutasında olduğu halde Macarlara doğru

yıldırım gibi ilerledi ve eylülün ılık ve güzel bir gününde onlarla karşılaştı.

Çakır Bölükbaşı, Macarların dizi dizi olduğu savaş alanına gözlerini dikerek, kır düşmüş saçlarına rağmen, dinç kalmış gövdesini üzengiler üzerinde kaldırıp şöyle bir bakındıktan sonra:

Bu Macar, Sırba benzemez, yine zorlu bir uğraş olacak, dedi.

Bütün bölük erleri gibi Evren ve Deli Kurt da onun bu sözlerini işitmişlerdi. Kimse birşey söylemedi. Fakat hepsi içlerinden birşeyler geçirdiler. Evren, şimdiye kadar Macarlarla hiç vuruşmamıştı. "Hele şu Macarı da bir görelim" diye düşündü. Deli Kurt ise "Gökçen'e kavuşmak için sağ kalmaya bakmalı" dedi.

Biraz sonra Macarların düzgün diziler halinde ilerlemeğe başladığı görüldü. Aynı zamanda Osmanlı ordusunun gerisinden mehter takımının savaş havaları çalmağa başladığı işitildi. Bu havalar çerilerdeki savaş isteğini arttırıyordu.

Tecrübeli bir savaş kurdu olan Çakır, Macar kargılarının eğildiğini ve atlarının hızlandığını görünce yakında kendi taraflarında da ileri borusu çalınacağını kestirerek hazır ol buyruğunu vermek üzere başını arkaya çevirdi:

- Macar atlarının göğüsleri zırlı, dedi. Oklarınızı ayaklarına boşaltarak kılıçlara davranacaksınız.

Bunu söylerken de kırk kişilik bölüğün pusatlarına bir göz fırlattı ve göre göre, bu düzgün pusatlar arasında, Deli Kurt'un kemerine sokulmuş kavalı gördü. O kadar şaşırdı ki, az kalsın atından aşağı yuvarlanacaktı. Gözleri fal taşı gibi açılarak bağırdı:

O da ne? Savaş düğün dedikse gerçekten çengili, zilli düğün mü sandın? Macar cengine o düdükle mi gireceksin?

Deli Kurt'un yüzü kıpkırmızı oldu. Çakır da öfkeden kızarmıştı. Semendire önündeki günlerde bu kavalı görmeyip de şimdi görmenin sırası mı idi?

Fakat daha çok düşünmeğe, biraz daha söz etmeğe ve öfkelenmeğe zaman kalmadan Türk ordusunun ünlü boruları, Macar atlarının gürültüsünü bastıran bir keskinlikle havayı çınlattı. Arkasından Osmanlı atlılarının dörtnala fırladığı görüldü.

Çakır'ın sözleri Deli Kurt'a çok ağır gelmiş, onun bütün delilik damarlarını kabartmıştı. Kabaran deliliğin verdiği hazla düzen falan tanımayarak atını en korkunç hızı ile sürdü. Bölükbaşı Çakır'ı geçti. Okunu fırlattıktan sonra kılıç sıyıarak ve küçük kalkanıyla kendini koruyarak Macar dizisine daldı.

Çakır ve Evren onu bu çılgınlığını görmüşler, yalnız bırakmamak için yanına gitmek istemişlerdi. Fakat Macarlarla göğüs göğüse gelince Deli Kurt'u kaybetmişler ve kendi savaşlarını yapmağa mecbur kalmışlardı.

Bütün ova iki ordunun savaş hayrıkışları, at kişnemeleri, kılıç ve kargıların zırhlara, kalkanlara, insan gövdelerine çarparken çıkardığı seslerle dolmuştu. Havaya tozlar yükseliyor, yerde kanlar akıyordu.

Çakır Macarları zaten biliyordu. Evren ise daha ilk kılıçlaşmalarda bunun öteki düşmanlara benzemediğini anlamıştı. Yüzleri de bir başkaydı. Çıyan suratlı Bulgar veya Sırb'a hiç benzemiyordu. Basbayağı insan gibiydiler, Türke benziyorlardı.

Deli Kurt'u yalnız Çakır ve Evren değil, yalnız Çakır'ın bölüğü değil, bütün Karası Sancağı tımarlıları tanır ve severlerdi. Şimdiye kadar kimseyi kırmamıştı. Yiğitliği kadar alçak gönüllü oluşu, her isteyene yardım etmesi onu herkese sevdirmişti. Bölükdaşlarından Koç Mehmed, onun tek başına Macar'a daldığını görünce başına bir iş gelmesin diye hemen yardımına koşmuştu. Koç Mehmed, yaman bahadırlardandı. Daha ufak bir çocukken, döğüşlerde koç gibi kafa vurduğu için kendisine "Koç" demişlerdi. Otuz yaşlarında olduğu halde dokuz çocuğu vardı. Dokuzu da oğlan olan bu çocuklardan başka iki küçük kardeşi, bir öksüz yeğeni, yaşlı kaynanası hep onun eline baktığından, tımarının geliri kendisine yetişmez, arasına Deli Kurt'tan borç alırdı. Bu borçları hiçbir zaman ödeyemez, Deli Kurt da "Senin oğlancıklar büyüdüğü zaman ödersin" diye işi kapatıverir, arada bir de hediye şeklinde öte beri verirdi.

Koç Mehmed bu kadar iyi bir arkadaşı böyle bir gününde yalnız bırakamazdı. Karşısına çıkanları devirerek yanına vardı ve o ciddi anda bile Deli Kurt'un çılgınlar gibi vurduğuna görmekte gecikmedi.

Deli Kurt öyle vuruşuyor, o kadar kendini korumuyordu ki, fırsat ve imkân olsa "Niçin böyle yapıyorsun?" diye sorardı. Şimdi bunu soracak zaman olmadığı için bu koruma işini kendisi yapmalıydı.

Türk atları zırhsız olduğundan, çok geçmeden ikisinin de vuruldu ve iki sipahi kendilerini yerde buldu. O zaman Koç Mehmed'in haykırışı işitildi:

- Davran bre Deli Kurt... Yanındayım...

Arka arkaya vermişlerdi. Atlardan yapılan dürtüşleri kalkanlarıyla durduruyorlar, kılıçlarıyla da Macar atlarını sinirliyorlardı.

DELI KURT

Böylece kısa bir zamanda birçok Macar'ı atlarından ettiler ve kendileri gibi yaya kalmış Macarlarla bir ölüm dirim savaşına girdiler.

* * *

Akşam çöküyordu. Macar bozulup yenilmiş, meydanı Türklere bırakmıştı. Çakır, yarılanmış bölüğünün başında, kaşları çatılmış olduğu halde içlerinden bazılarını sorguya çekiyordu. On dokuz şehitlerini bulmuşlardı. Fakat Deli Kurt'un dirisi de, ölüsü de ortada yoktu:

- Bre Koç Mehmed!, diye seslendi. Deli Kurt'la yan yana idin, değil mi?

- Evet!

- Sonra nasıl oldu?

Yaralı, kan ve toz toprak içindeki Koç Mehmed, bölükbaşıya şaşkın bakışlarla baktı. Çakır, bu soruyu üçüncü defa soruyordu. Acaba anlayışı mı körelmişti? Elli altı yaşındaki bir adamda bu kadar unutkanlık olmazdı ama nedense aynı şeyi soruyordu. Koç Mehmed de aynı şeyleri üçüncü defa tekrarladı:

- Atlarımız vurulunca sırt sırta verip Macar'a karşı koyduk. Atlarını sinirliyor, yaya Macarlarla pîr aşkına vuruşuyorduk. Önce işler yolunda giderken yeniden atlı Macarlar saldırınca düzen bozuldu. Deli Kurt'tan ayrı düştüm. Yaralandığım için ona bakacak halim kalmamıştı. Gücüm kesilmek üzere iken karşımdaki iki Macar'ın düştüğünü görerek çevreme bakındım. Evren gelmişti. Birlikte Deli Kurt'u aradık, yoktu.

Çakır, Evren'e döndü. Evren de aynı şeyi üçüncü defa anlatıyordu:

Macarlar bozulunca ileride birkaç kişinin

boğuştuğunu görerek oraya seğırttim. Ben yetişinceye kadar Koç Mehmed birini devirdi. İkisini de ben hakladım. Deli Kurt nerde diye sordum. Biraz önce yan yana idik, diye cevap verdi. Oralari aradıksa da ölüsünü, dirisini bulamadık.

Çakır, bölüğüne buyruk verdi:

- Bütün çevreyi arayın!

Sipahiler aramak için dağılırken kendisi de Evren ve Koç Mehmed'le birlikte Deli Kurt'un boğuşmuş olduğu yere geldi. İzlere bakarak bir sonuç çıkarmağa çalıştı, ama binlerce atın ve insanın hora teptiğı bu yerde iz bulmaya imkân var mıydı?

O zaman Evren'e bakarak sordu:

- Sakın tutsak düşmüş olmasın?

Evren, bu düşünceyi reddetti:

- Tutsak mı? Macarları çil yavrusu gibi dağıttığımız bir savaşta Deli Kurt onların eline düşer mi?

Çakır, âdeta öfkeyle bağırdı:

- Öyleyse bu deli ne oldu?

Evren, Çakır'ı iliklerine kadar donduran şu cevabı verdi:

- Şehit olmuştur. Yarın sabaha kadar çakallar bitirmezse ölüsünü buluruz.

* * *

Çakır, tımarının başına gözleri yaşlı döndü. Macarlarla yapılan savaşın ertesi gününde cenk meydanını hemen bütün Karasılılarla birlikte aradığı, sancak beğine söyliyerek orduda münâdiler bağırttığı halde Deli Kurt'un ne ölüsü bulunmuş, ne de onu gören çıkmıştı. Her halde

Evren'in dediği gibi olacaktı: Ölmüştü.

Döndüklerinin ertesi günü Evren gelerek anasına gitmek için izin istediği zaman, Çakır "Beraber gidelim" dedi. Hemen ata bindiler ve bütün yol boyunca bir tek kelime konuşmadan Türkmen obasına vardılar. Satı Kadın seksenini aşmış ve iyice kocamıştı. Fakat karşısında yalnız iki kişi görünce, daha hoş geldiğiniz demeden "Deli Kurt nerde?" diye sormaktan kendini alamadı. Sonra, yıllar boyu, kaç gideninin dönmediğini görmeğe alışmış bir katı yüreklilikle:

Yoksa şehit mi oldu?, diye sordu. Ötekilerin sustuğunu görünce, gözlerinden iki damla yaş akarak:

- Allah devlete, millete zeval vermesin, diye dua etti.

O akşam, anlaşılmaz bir duygu ile Satı Kadın, oğullarını yine Gökçen Pınarına götürdü. İsteksizce yemek yediler Pınarın soğuk suyundan içtiler. Hava­ların serinlemeğe başladığı günlerdi. Oba, yakınlarda kışlağa göç edecekti.

Birdenbire uçu de, yine süzülür gibi bir yürüyüşle gelmekte olan Gökçen'i görerek dikkat kesildiler. Yüzü peçeliydi. Elinde davgana olduğu halde pınara gitmeyerek yerde oturan üç kişinin önüne geldi. Üçünü de şaşkınlıktan aptala döndüren şu soruyu sordu:

- Deli Kurt'tan haberiniz var mı?

Çakır, aksi bir cevap verecekti ki, Satı Kadın buna zaman bırakmadan atıldı:

- Deli Kurt şehit oldu kızım.

Gökçen'in sesi üçünün de gönlüne işliyecek kadar güzelleşip mânâlandı:

ATSIZ

- Hayır, Satı Nine! Deli Kurt sağ. Uzak bir yerde kaval çalıyor.

TUTSAKLIK

Gökçen doğru söylüyordu. Fakat ne Satı Kadın, ne de Çakır'la Evren birdenbire onun sözlerine mânâ verememişler, Gökçen uzaklaşınca kadar epsem bir halde kalmışlardı. İlk önce Çakır'ın aklı başına geldi. Deli Kurt'un belinde gördüğü kavalı hatırlamış, Gökçen'in "Uzak bir yerde kaval çalıyor" demesiyle bunu bağlamıştı. Bu kız herhalde doğru söylüyordu. Yoksa Deli Kurt'un savaşa bir kavalla girdiğini nereden görecekti? Heyecanla:

- Ana! Bu kız doğru söylüyor, dedi. Satı Kadın da inanmak isteyen bir davranışla:

Nereden bildin?, diye sordu ve Çakır, hikâyesini anlatınca da:

- Gökçen Kız bilir. O büyücüdür, diye kestirip attı.

Gökçen Kız gerçekten bilmişti. Deli Kurt o anda Macaristan'da tutsak bulunuyor ve onun dediği gibi hapsolunduğu yerde kaval çalıyordu.

Macarlarla o kanlı savaşın yapıldığı günde Koç Mehmed'den ayrılıp da tek başına birkaç kişiyle vuruşurken garip bir tesâdüf olmuş, İmre Bator adında bir Macar beği savaşın kaybedildiğini

görerek adamlarıyla birlikte savaş alanından çekilmeğe başlamıştı. Yolu, Deli Kurt'un vuruştığı yerden geçiyordu. Macar beği Türkleri iyi tanıyan, Türkçe bilen ve yiğitliğe değer veren birisiydi. Bir Türk'ün çevrilmiş olduğu halde tek başına bu kahramanca savunması pek hoşuna gitti. Biraz sonra nasıl olsa işi bitecek, fakat dünya bir kahraman kaybedecekti. İmre Bator'un gönlü buna razı olmadı. Adamlarına "Diri yakalayın" buyruğunu verdi. Kementle Deli Kurt'u düşürüp bir anda ellerini bağladılar. Hemen bir Macar atına oturtular. İki yanında Macar atlıları olduğu halde sürdüler. Bu işler o kadar çabuk olmuştu ki, biraz sonra savaş alanına hâkim olan Türklerden hiç kimse bunu görmemiş, hattâ pek yakında olup da üç Macarla boğuşan Koç Mehmed bile farkına varamamıştı.

İmre Bator, kendi memleketine gelinceye kadar Deli Kurt'la konuşmamış, yalnız uzaktan uzağa onun davranışlarını kontrol etmişti. Bu Türkün, gözüktüğü kadar metin bir adam olduğu anlaşılıyordu. Macar beği ilk iki gün ona yiyecek ve su verilmemesini emretmiş, fakat o ağzını açıp da en ufak bir şikâyetle bulunmayınca, hattâ mahsus kendi karşısında yemek yiyen Macarlara başını çevirip bakmayınca hayranlığı artmıştı. Üçüncü günü yiyecek ve su verdirmiş, fakat Deli Kurt bu yiyeceği aç bir adam gibi değil, mûtaad yemeğini yiyen birisi gibi yemişti.

İmre Bator, ancak konağına geldiği zaman Deli Kurt'la konuştu.

- Adın ne?
- Murad.
- Nerelisin?
- Karasılı.

- Kaç yaşındasın?

- Otuz altı.

Macar beği sağlam yapılı Türkü iyice süzdü. Sonra, dolaşık yollardan gitmeye lüzum görmiyen bir açık yüreklilikle teklifini yaptı:

- Murad! Bizim dinimize girersen sana burada rütbe ve mâlikane verir, soylu bir Macar kıızıyla da evlendiririz, ne dersin?

Deli Kurt'un gözlerinde parlıyan bir öfke ışığı ve yanaklarında kızartı görüldü. Arkasından kısa ve keskin bir "Hayır!" işitildi.

Bu "Hayır!", uzun ve gürültülü bir konuşmadan daha tesirliydi. Macar beği de direnmedi. Mutaassıp bir Hıristiyan olmakla beraber insafılı ve doğru adamdı. Bu Türkün, dinine bağlılığını hoş gördü ve hattâ beğendi.

Deli Kurt'u konağın yer katında bir odaya kapadılar. Yemek veriyorlar, bazan bahçeye çıkarıyorlardı. Fakat ne de olsa tutsaklıktı ve pek ağır geliyordu.

Deli Kurt o zaman kendisinde bırakılan kavalına sarılıyor, mahpus olduğu odanın dört duvarı arasından çok uzaklardaki Gökçen'e sesleniyordu.

Kavalı güzel ve yanıktı. Hele bu gurbetteki duygulu gönülle çalınan kaval daha tesirli oluyordu. Macar beğinin adamları da kavalı dinlemeğe ve zevk almaya başlamışlardı. Deli Kurt'un kaval üflemesindeki ustalığı yayıla yayıla İmre Bator'un kulağına kadar gitmişti. Şimdi bazı geceler o bahçede ziyâfet veriyor ve birçok Macar birden bu Türkün hüznü kavalını dinî bir sessizlik içinde dinliyordu. Bu kadar sert ve yırtıcı savaşçılar olan Türklerin öyle içten gelen, hazin bir

müzikleri oluşu Macarların tuhafına gidiyordu.

Deli Kurt, vakur sessizliğiyle Macarların sevgisini kazanmağa başladı. Bir zaman sonra kendisine daha iyi bir oda verdiler ve hürriyetini genişlettiler. Fakat o, verilenden fazla hiç bir şey istemiyordu. Hattâ şehirde gezip tozmağa bile yanaşmıyor, ömrünün çoğunu konağın büyük bahçesinde geçiriyordu. Deli Kurt, bu bahçede kendiliğinden yemiş ağaçlarıyla ilgilenmiş, yeni fidanlar yetiştirmeye başlamıştı. Bu işleri iyi bilirdi.

Günden güne zayıflıyordu. Bu, tutsaklıktan değil, kendisini saran kara sevdadandı. Gökçen onun bütün varlığına işlemişti. Onun çaldığı kavalı duyuyor, dünyasından geçecek gibi oluyordu.

Birkaç ayda öğrendiği yarımyamalak Macarca ile bir gün beğın muhafızlarından birisine:

- Şehrin yakınlarında yeşil, az ağaçlı, yassı bir tepe var mı?, diye sordu. Macar hayretle bakarak cevap verdi:

- Böyle bir tepe var. Nereden aklına esti de böyle bir tepeyi soruyorsun?

Nereden estiğini yalnız Deli Kurt bilirdi. Şimdi aysız gecelerde o tepeye gidiyor, kaval çalıyor, bazan uzaktan çalınarak kendisine kadar gelen başka bir kavalın sesini dinliyordu.

Deli Kurt'un, bu esrarlı hali Macarlara dert olmuştu. Birkaç tanesi gizlice ardından giderek o tepeden ne yaptığını gözetliyor ve kavalını dinliyordu. Çok güzel çalıyordu. Arasına da bir tümseğe başını koyarak, yatıyor, göğe dalıyor, hattâ bazan da kendi kendine konuşuyordu.

Macar beğının adamları arasında Mikloş adında birisi vardı ki, Deli Kurt'la iyice arkadaş

DELI KURT

olmuştu. O da çok güzel Macar sazı çalıyordu. Bazı akşamlar konağın bahçesinde karşılıklı saz ve kaval yarışması yapıyorlar, bazı bazı tepeye birlikte gidiyorlardı. Macarlar, o tepeye Kaval Tepesi adını takmışlardı.

Bir gece Mikloş'u ürküten bir şey oldu. Yine Kaval Tepesi'ne gitmişler ve Deli Kurt, yine bir kaval faslı yapıp susmuştu. Her zaman olduğu gibi şimdi Mikloş saz çalacaktı. Fakat daha tellere dokunur dokunmaz Murad onu bileğinden yakalıyarak:

- Dur, çalma , dinle!, dedi.

Mikloş, şaşkın:

- Neyi?, diye sordu.

Deli Kurt, eliyle güneyde bir yeri göstererek cevap verdi:

- Kavalı...

Mikloş, dikkatle dinledi. Kaval sesi falan yoktu. "Hangi kaval?" der gibi Murad'ın yüzüne baktı. O hiç oralı değildi. Uzaklara bakarak bir ses duyuyordu. Gerçekten de duyuyordu. O sırada Gökçen, Yassı Tepe'de kaval çalıyor, Deli Kurt'a sesleniyor ve olağanüstü kudretiyle kavalının sesini çok uzaklardaki sevgilisine ulaştırıyordu.

Mikloş, Türk sipahisine dikkatle baktıktan sonra: "Galiba deli" diye düşündü. Fakat aylardan beri aralarında olduğu halde en küçük bir kusuru gözükmiyen bu delinin gizli bir derdi olduğunu kestirerek acıdı ve ona sevgisi arttı.

* **

Deli Kurt'un üç yılı sonsuz bir hüznün içinde tutsak olarak geçti. Bir gün gözüne çarpan bir şey onu üç yıllık dalgınlıktan uyardı. Macarlarda bir

hazırlık vardı. Bir savaş hazırlığı...

Kendisine belli edilmek istenmediği, o da çevresiyle ilgilenmediği halde sipahi gözüyle bunu anlamıştı. Yalnız bunu anlamış değil, seferin Türkler üzerine olduğunu da sezmişti.

O gece yatıp daldığı bir sırada Gökçen'in:

- Sipahi! Artık dön!, diyen sesiyle sıçradı. Gayet açık bir şekilde duymuştu. Gökçen'in o billûrdan, o ahenkli sesiydi ve çok yakından söylenmişti. Herhalde Gökçen odanın içinde olmalıydı. Mumu yaktı. Odanın dört bucağında gezdirdi. Kimseler yoktu.

Deli Kurt, yatağına oturarak sabaha kadar, şimdi uzağında olduğu yakınları düşündü.

Gün doğduğu zaman kararını vermişti. Macar kendi yurduna sefer ederken, Gökçen onu çağırırken artık buralarda duramazdı. O zaman gözlerinden bir perde kalktı. Nasıl olmuştu da üç yıldır bunu düşünememişti!

O gün çevresine bambaşka bir gözle bakıyordu. Çevresini kollamak, işi tasarlamak ve harekete geçmek için yarım gün yeterdi. Macar askerlerinin güneye doğru alay alay yola çıktığını görmüştü. En kısa yol olan bu yol tehlikeliydi. Erdil ve Eflâk üzerinden gitmeğe karar verdi.

* * *

Gece olurken ilk bulduğu ata atladı. Yönünü önceden tasarlamıştı. Dört nala sürmeğe başladı. Geceleri Kaval Tepesi'ne giderek geç vakitlere kadar orada kalmasına alışık olan Macarlar bu kaşısı ertesi sabah olmadan anlıyamazlardı. Bu düşünceyle atını hızlı sürüyordu.

Dönüş zahmetli oluyordu. Gündüzleri

ormanlarda, derelerde saklanmak, geceleri yürümekle yapılan bu yolculuk tehlikeliydi de. Pusat olarak kendisine iyi bir değnek bulmuştu. Bir iki defa Macar köylülerinden azıcık öte beri alıp yemiş, sonra da yabani yemişler ve otlarla yetinmişti.

Bir akşam üç yol ağzında yolunu şaşırdı. Gökyüzü kapanık olduğu için yıldızlara bakarak yön seçmek ihtimali de yoktu. Aksi bir yola gitmek, o zamana kadar harcanan bütün emekleri boşa çıkarabilir, kendisini yine tutsak düşürebilirdi. Deli Kurt, bir ara durarak uzun boylu düşündü. Çok yorgun olduğu için başını atının yelesine eğerek gözlerini kapadı. İçi geçti.

Birdenbire omuzuna dokunan bir elle gözlerini açtı ve yanı başında hafif bir ses duydu.

- Orta yoldan yürü sipahi!

Gökçen'in sesiydi. Atının üstüne dinelerek bakındı. Kimse yoktu. Fakat omuzuna dokunuşu ve sesi o kadar açık duymuştu ki, mutlaka orada birisi vardı:

- Gökçen!, diye seslendi. Çok uzaktan, pek hafif duyulan bir ses cevap verdi:

- Yürü!

Deli Kurt, tereddüt etmedi. Büyücü, peri kızı sevgilisi, olağanüstü kuvvetleri olan Gökçen kendisine yol gösteriyordu. Bütün yorgunluğunun geçtiğini hissetti. Şimdi mesafeleri yırtarak aşıyor, sanki bir an önce Gökçen'e kavuşacakmış gibi at sürüyordu. Bu delicesine gidişi çok iyi oldu. Çünkü yalnız uzun bir yolu geçmiş olmakla kalmadı, bir hayli yiyecek de buldu. Fazla olarak şimdi yanında bir baltası vardı.

Bu balta, sonraları işine yaradı. Biraz Macarca

bildiği için Macar ülkelerinden geçmesi o kadar güç olmamıştı. Fakat Eflâk'a girince iş değişti. Gayet kaba, hayvan kadar yabani ve domuz kadar pis olan Ulah'ların arasından geçmesi hiç de kolay olmadı. Birkaç defa başı belaya uğradı. Ulahlarla kapışıp kafa, göz yardı. Bir defa ikindiden akşama kadar süren bir yarışma ile canını kurtardı. Bir gün bir batağa saplandı. Az kalsın boğuluyordu. En zorlusu da Eflâk beğinin çerileriyle çatışması oldu. Baltasıyla bir hayli vuruşup bir ikisini devirdikten sonra atını güneye çevirerek dizgin boşalttı. Ardına düşen Ulahlar, okla atını vurup onu yaya bıraktılar. Fakat Deli Kurt, Tuna'yı görmüştü.

Olanca hızıyla koşarak kendini ırmağa attı. Arkasını kolluyarak kulaçlamağa başladı. Ulahların her ok çekişlerinde suya dalıyordu. Akşam karanlığı çökmekte olduğu için daha çok üstelemediler.

Deli Kurt, karşı kıyıya çıkınca Tanrıya şükretti. Artık Osmanlı topraklarında idi. O kadar yorgundu ki, sırt üstü yatarak derin derin solumağa başladı. Yanına gelip kim olduğunu soran Niğbolu beğinin çerilerine:

- Önce biraz su verin de içeyim, dedi.

Bu düzgün Türkçeyi işiten çeriler birbirlerine bakıp dudak büktüler. Biri:

- Türke benziyor, dedi.

Deli Kurt yattığı yerden kalkarak öfkeyle sordu:

- Gâvura mı benzeyecektim?

Çerilerden biri onun giyimlerini işaret etti:

- Bu kılık ne?

Deli Kurt, ayağa fırladı:

DELİ KURT

- Ne kılığı olacak? Tutsak kılığı...

- Bunları beğе anlatırsın...

Bunu söyleyerek Deli Kurt'u Niğbolu beğinin karşısına götürdüler...

İZLEDİ GEÇİDİ

Deli Kurt, Niğbolu'da olduğunu beğın huzuruna çıktığı zaman öğrendi. Kim olduğunu anlatmağa çalışırken kendisini tanıyan bir askerin çıkması güçlükleri çözüverdi. Niğbolu beğı, Macarlarla yeniden savaşıın başladığını söyledikten sonra Deli Kurt'a bir takım sipahi giyimi buldu. Harçlık verdi ve Karası tımarlılarının nerede bulunduğunu bilmediğı için üç yıldır uzak kaldığı tımarına gitmesi için müsaade etti.

Üç yıldır yerinde bulunmadığı için tımarını başkasına vermiş olabilirlerdi. Bu düşünceyle, aynı zamanda çoluk çocuğunu ve hele Gökçen'i görmek isteğıyle, ne kadar hızlı gitmek kabilse o kadar hızlı giderek ve denizi aşarak Karası'ya vardı. Tımarı alınmamıştı. Bunu Çakır'ın sağladığını, onun da bir iki yol Gökçen Kız'ı görerek sağlığını öğrendiğini Deli Kurt bilmiyordu.

Evdeşi Melek Hatun'u solgun ve zayıf buldu. Üç kızı büyümüştü. Hele büyük kızı Zeynep şimdi yirmi yaşında boylu boslu gelinlik kız olmuştu. Genç bir köy ağası onu istiyordu.

Deli Kurt, Karası Sancağı tımarlılarının hep birden, savaş için Tuna boyunda olduğunu öğrenince onlara katılmak için elini çabuk tuttu.

Köyünde ancak bir hafta kaldı. Tımarının işlerini düzene koyup akçasını aldı. Zeyneb'in düğününü savaş dönüşü yapacağını söyleyerek yola koyuldu.

Deli Kurt, cepheye koşuyordu. Fakat dosdoğru oraya gitmeden önce bir çark çizerek Gökçen'in obasına uğrayacaktı. Kırk yaşlarında gün görmüş bir Sipahi olmasına rağmen yirmi yaşındaki bir gencin heyecanını duyuyordu. At çatlatırcasına giderek obaya, her zaman vardığından daha çabuk ulaştı. Artık Yassı Tepe'nin yolları, beynine karış karış işlemişti. Uzaklardan kendisine kavalı ile seslenen, tutsaklıktan kaçması gerektiğini hatırlatan, üç yol ağzında şaşırdığı zaman doğru yolu gösteren insan üstü Gökçen'e yaklaşmanın yürek çarpıntısı içindeydi. Fakat neden içinde anlaşılmaz bir acı vardı? Bunu biraz sonra Yassı Tepe'yi aşınca anladı. Alan bomboştu ve Gökçen'den eser yoktu. Atından indi. Gökçen'in her zaman yaslandığı ağaca yaklaştı. Onu ilk defa buraya dayanarak kaval çalarken görmüştü. Şimdi neredeydi? Acaba ölmüş müydü? Gökçen ölmü müydü?

İçinde bir sızlama duydu. Başını ağaca dayadı. Bütün bu yeşil alan, ta aşağıda akan suya kadar Gökçen'in beğliği idi. Burada yalnız onun buyruğu geçer, başkaları yaklaşamazdı bile.

Başını kaldırarak bakındı. Türkmen beğinin oğlu ile vuruştukları yeri gördü. Nasıl da kıyasıya vuruşmuşlar, nasıl onulmaz yaralar almışlardı? İşte o onulmaz yaraları Gökçen onarmıştı. Gönlü de, gövdesi de Gökçen sayesinde yaşıyordu.

Ya o son gece? Gökçen'in gözlerini gösterdiği o kutlu gece?.. Ah şu yere batası tutsaklık!.. Kendisini üç yıl sevgilisinden ayırmış, üstelik de şimdi onu kaybetmişti.

Deli Kurt'un gözleri birden ağacın gövdesine takıldı. Buraya bıçakla bir ağaç resmi kazılmıştı. Bu resim, gövdesine kazıldığı ağacın kendisine tıpa tıp benziyordu. Ağaç resminin altında temreni aşağıya doğru bir ok, bunun altında yine öyle ikinci bir ok vardı. Sonra üçüncü bir ok geliyordu. Fakat bu kıvrık bir oktu. Yarısına kadar, aşağıya indikten sonra öteki yarısı kıvrılarak yukarıya dönüyor ve okun temreni yukarıya yönelmiş bulunuyordu. Bunun üstünde iki ok resmi yer alıyor ve sonuncu okun temreni ağaç resmine değiyordu.

Bunları Gökçen'in yaptığı belliydi. Başka kim yapabilirdi ki? Acaba mânâsı neydi? Deli Kurt, fazla zihin yormadı. Ağaçtan uzaklaşıp yine ağaca gelen oklar Gökçen'in buradan uzaklaştığını, fakat yine döneceğini bildiriyordu.

İçi sevinçle dalgalandı ve aşağıya, şifâlı su ile yıkandığı yere doğru yürüdü. İşte kuyunun başındaki büyük taş oluk da, tahtadan yapılmış büyük su kazanı da oradaydı. Birden durarak oluğun içindeki çevreye baktı. Gökçen'in çevresiydi. Yanında da küçük bir kutu duruyordu. Onu da tanıdı. Gökçen'in anasından getirdiği ilâçtı. Beyaz çevreyi açtı ve bir tarafında kızıl kan lekelerini görünce kaşları çatıldı. Gözlerini dikti. Bunlar leke değil, kanla yazılmış yazı idi. Çevreyi ters tutarak doğrulttuktan sonra kanla yazılmış olan yazıları okudu: Yine geleceğim. Altında da bir imza: Gökçen.

Deliye döndü. Hep Gökçen, Gökçen... Bu yaylada yazı yazmak için kalemi, mürekkebi nerden bulacaktı? Fakat o Gökçen'di. Her güçlüğü yenmesini bilirdi. Mürekkep denilen nesne boya değil miydi? İşte Gökçen, boyaların en güzeliyle, kendi kanıyla mektup yazıyordu. Deli Kurt, yeniden heyecanlandı ve çevrenin kanla yazılı yerini öptükten sonra yere bakarak düşünmeğe

başladı. Gökçen yazı yazmasını biliyor muydu? Bunun üzerinde fazla durmadı. Satı Ana'ya gitmeğe karar verdi. Çevreyi ve em kutusunu alarak atına sıçradı.

Satı Ana seksen beş yaşındaydı. İyice kocamış, hareketlerine ağırlık gelmişti. Gözleri iyi görmediği gibi unutkanlık da başlamıştı. Deli Kurt'u:

- Nerelerdeydin oğlum?, diye karşıladı.

Deli Kurt, başından geçenleri kısaca anlatınca, ihtiyar kadın başını salladı:

- Tanrının işine bak! Bunların hepsini Gökçen Kız bize söylüyordu.

- Nasıl biliyordu da söylüyordu ana?

- Oğul! Onun işine akıl erer mi? Sana peri kızdır yahut cindir dedim ya. Kaç yıl önce oba beğinin oğlunu öldüresiye vurmuşlardı. O yaralarla kim olsa yaşamazdı. Bu kız ne yaptıysa yaptı, onu yaşattı. Birtakım gizli ilâçları vardır dediler. Geçen yıl kuraklık oldu. Yağmur duaları falan kâr etmedi. Gökçen yağmur yağdırdı. Bütün oba halkı binlerle taş yığıp yağmur yağdıramadı da bu kız, bir tek taşla bu işi yaptı. Yada taşı derler, tılsımlı bir taşmış. Türklerin ilk atasından kalmışmış. Bu yakınlarda da köyün hocasından okuyup yazma öğrendi...

Deli Kurt'un sesi yükseldi:

- Ne? Okuyup yazma mı öğrendi?

- Öğrendi ya... Hoca, böyle akıllı kız görmedim diyordu. Herkes beş altı ayda öğrenirmiş. Gökçen sekiz on günde kavrayıvermiş. Hoca da kızın büyücü olduğunu söylüyordu. Ders verirken kız acayip, tılsımlı gibi bir yazıyla birşeyler yazarmış.

Hoca o yazı nedir diye sormuş. Öğrettiklerini yazıyorum diye cevap vermiş. O yazıyı kimden öğrendin deyince de anamdan öğrendim demiş. Hoca, yazının ne yazısı olduğunu öğrenmek istemiş. Adını söylediği ama unuttum.

Deli Kurt, Varsak obasında duyduklarını hatırlayarak sordu:

- Uygur yazısı olmasın?

- Evet, evet, Uygur yazısı imiş. Velhâsıl kızın öyle işleri var ki, insan yapamaz, ancak cin yapar.

- Ne gibi ana?

- Ne gibi olacak? Yaz kış aynı giyimleri giyer, üşümez. Yassı Tepe'deki kuyunun suyunu oradaki taş oluğa doldurup yıkanır.

Deli Kurt, yıllardır ilk defa gülümsedi:

Bunda ne var ana? Belki de o şifâlı suda yıkandığı için bu kadar sağlamdır.

Satı kızdı:

- Ne söz anlamaz çocuksun sen! Dur da bitireyim. Sen onu yalnız yaz gününde mi taş oluğa girip yıkanır sandın. O, yaz kış demiyor, o kuyudan su çekip oluğu dolduruyor, sonra içine girip yıkanıyor. Türkmen obası kışlağa indikten sonra da gidip gelmesi yarım gün tutan Yassı Tepe'ye her gün gidiyor. Kara kışta, hayvanların bile donup yola çıkamadığı soğuklarda oraya gidip geliyor. Sade yıkansa iyi. Sonra da çıkıp vücudunu karla oğuşturuyor.

Gökçen'in insan üstü olduğunu kabul eden Deli Kurt bile bu kadarına inanmadı:

- Amma da yaptın ana! Bunu da kim görmüş?

- Kim görecek? Kara kışta yolları oraya düşen Akkavakoğlu Ahmed'le Ali... Kızı öyle görünce ödleri patlamıştı. Kışlağa nasıl geldiklerini görmeliydin!

Deli Kurt, sözü uzatmak istemedi:

- Peki ana, dedi. Şimdi Gökçen nerde?

- Nerde olacak? Varsak'a gitti altı, yedi ay sonra geleceğini söyledi.

* * *

Deli Kurt, gece gündüz at sürerek bölüğünü bulduğu zaman Niş şehrine yaklaşmıştı. Koca bölükbaşı Çakır, hemen boynuna sarıldı ve takıldı:

- Neredeydin be keyif ehli? Başımızdan neler geçtiğini bir bilsen... Yanko diye bir Macar başbuğu çıktı. Anamızdan emdiğimizizi burnumuzdan getirdi. Geçen yıl Hermanstad ve Vasag önünde bizi iki defa bozdu. Birincisinde başbuğumuz Mecid Beğ şehid oldu. İkincideki Başbuğumuz Kula Şâhin Paşa tutsak düştü. Binlerce sipahi ve akıncı kaybettik. Sen nerelerdeydin? Yıllarca haberini alamadık ama o büyücü kız senin sağ olduğunu ve kaval çaldığını söylüyordu.

Çakır, bunları söyliyerek sustuktan sonra bir şey hatırlamış gibi yeniden söze başladı:

- Evet, evet... Senin bir kavalın olacaktı... Ne yaptın?

Deli Kurt, cevap vermiyerek kemerine iliştirilmiş kavalı gösterdi. Çakır gülümsedi:

- İyi iş, dedi. Sizi hâlâ çocuk huylu gördükçe ben de kocadığımın farkına varmıyorum. Altmış yaşında olduğumu biliyor musun? Bu yaşta insanın bağında oturup ayran içmesi yakışık alır, ama bir

defa savaşa alışmışız. Ne dersin? Alışmış kudurmuştan beterdir...

Deli Kurt, blkbaşlarıyla selmlaşıp Evren'le tokalaştıktan sonra dizideki yerini aldı.

1443 yılının 3 kasım günü idi. Osmanlı Padişahı İkinci Murad Beğ, bundan önceki iki yenilişin öcünü almak için ordusunun başına geçmişti. Osmanlı beğlerinin en ünlüsü olan Türk Turahan Beğ, Evrenuzoğlu İsa Beğ, Demirtaşoğlu Ali Beğ, Sofya Beği Umur Beğ, Tokat Beği Balaban Beğ, Beğlerbeği Kasım Paşa, padişahın damadı Mahmud Çelebi, Davud Beğ, Civan Beğ hep kendi birliklerinin başında idiler.

Macar ordusunun başında da Kırallı Ladislav ve başbuğ Yanko Hunyad bulunuyordu. Sırp Beği Brankovi de orada idi.

Padişahın tuğları kalkınca mehter takımı savaş nöbeti vurmaya başladı. Osmanlı ordusu çok hırslı gözüküyor, Macarlar ve müttefikleri olan Sırp, Ulahlar ve Almanlar da bunu anlamış gibi sıksık düzen halinde bekliyorlardı. İlk hücumu her zaman Macarlar yapardı. Fakat bugün saldırışı Türklere bırakmış gözüküyorlardı.

Murad Beğ'in buyruğu zerine Evrenuzoğlu İsa Beğ kendi buyruğundaki birliklerle taarruza geçti. Bunlar akıncılardı. Yıldırım hızıyla düşmana doğru at teptiler. Bir yandan da ok yağmuruna tutuyorlardı.

Büyük kalkanlarla kendilerini koruyan zırhlı Macarlara bu ok yağmuru pek de tesir etmiyordu. Akıncılar bira defa geri çekilerek yeniden saldırış denemesi yaptılar. Boşuna... Macar dizisini skememişler, üstelik düşmanın ok atışlarıyla birçok kayba uğramışlardı.

Bunun zerine padişah, Turahan Beğ'in de

saldırışa katılması için buyruk verdi. Turahan Beğ, eski bir savaş kurdu idi. Yaman atlıları ile Macarlara dalmakta gecikmedi. Göğüs göğüse geldiler.

Deli Kurt, Karası Sancağı atlılarıyla Osmanlı ordusunun sol kanadının ucunda, ikinci dizide bulunuyor, sıranın kendilerine gelmesini bekliyordu. Padişah, savaş idâre ettiği tepeden, çatık kaşlar ve sert bakışlarla ileriye bakıyor, gidişi beğenmiyordu. Turahan Beğ atlıları da Macarı yaramamışlardı. Yanıbaşındaki elli altmış solak'tan başka yeniçerilerle birlikte bütün birliklerin ileri atılması için buyruk verdi. Yanko Hunyad'ın çok usta bir başbuğ olduğunu denemişti. Onun manevralarına meydan bırakmadan, akşama kadar kesin bir sonuç almalıydı.

Bütün Osmanlı ordusu, düzgün diziler halinde savaş haykırışıyla düşmana saldırdı. Karasılılar en soldan ok serperek seğirdim yapmışlar sonra dalkılıç Macar dizilerine dalmışlardı.

* * *

Karanlık basarken iki ordu ayrıldığı zaman Murad Beğ, ordusunun fazla kayıp verdiğini, birliklerin birbirine karışmış olduğunu, Yanko'nun ise henüz son kozlarının oynamamış bulunduğunu gördü. Aynı yerde, ertesi sabah yeniden vuruşmak, orduyu bu kurnaz tilkiye kaptırmak olacaktı. Ne yapsalar, düşman, çşıtları ile haber alıyordu. Çevre gâvurla doluydu. Murad Beğ çekilme kararını verdi ve ordu, savaş yorgunluğu arasında sessizce ve düzenle Sofya'ya doğru çekilemeğe başladı.

Murad Beğ, Macarların kendisini düzgün bir şekilde takip edemeyeceklerini sanıyor, düşman birliklerini birbirinden ayrılırsa onları teker teker

vurup yenmeyi tasarlıyordu. Fakat umduğu olmuyor, hattâ her zaman aralarında geçimsizlik çıkan Macarlarla Ulahlar ve Sırlar ve sefer büyük bir anlayış içinde harbediyor ve ilerliyorlardı.

Sofya'dan bir gece vakti geçerek Filibe'ye doğru yollandılar. Kış iyice bastırmış, karlar dört yanı bürümüştü. Deli Kurt, soğukta daha çok sızlayan, sol pazısına aldığı yarayı düşünmüyordu bile. Osmanlı Devletinin kuruluşundan beri Aksak Temür Beğ'le yapılan kırk yıl önceki Ankara Savaşı müstesna, böyle bir yenilme görülmemiştir. Haydi, öteki yeniliş hiç olmazsa Çağataylıya karşı olmuştu. Onlar da Türktü. Ya bu seferki? Macar, umduklarından da zorlu çıkmıştı. Deli Kurt, üç yıllık tutsaklığının öcü alınmadı diye kızıyor, Gökçen'e kavuşma gecikti diye de kendi kendini yiyordu.

Osmanlı Başkumandanı Padişah Murad Beğ, en doğru tedbir olarak ordusunu İzledi Geçidi'ne götürüyordu. Burası savunma bakımından en elverişli yerdı. Kışın soğuşundan da buzlardan engeller yapılabilirdi.

Murad Beğ, ordusuna korkunç bir buyruk verdi. Askerin bir takımı, bütün gece, ertesi sabah buz tutması için dağın yamacına su akıtırken, bir takımı geçidin her yerine iri buz parçaları yığıyordu. Bu işler sabaha kadar, bir dakika dinlenilmeden yapıldı. Ortalık ısıdığı zaman düşman ordusunun taarruz için yürüyeceğı yol baştan başa buzlarla kaplı idi. Murad Beğ, iyi düşünmüş, iyi yapmıştı.

24 Aralık 1443'te Macarlar Yanko'nun yiğitliğinden hız alarak taarruza geçtiler. Buzlar ve çığlar onları durduramıyordu. Bir yandan baltalarla buz engellerini kırıyorlar, bir yandan da Osmanlı oklarına karşı kalkanlarını siper ederek

ilerliyorlardı.

Bölükbaşı Çakır'ın otuz sipahisi, Macarların en azılılarının bulunduğu bir kesime düşmüşlerdi. Burada at üzerinde savaş yapılamıyacağı için yaya idiler. Macarlar da yaya geliyor, iki taraf her an biraz daha yaklaşıyordu.

Biraz sonra göğüsleştiler. Ayakların kaydığı bir yerde yapılan savaş bir acayıpti. Macar zırhları çok dayanıklı olduğu için değme sipahi vuruşu bile onları kolay kolay kesemiyordu.

Yenilerek buraya kadar çekilmek ve Macarlar kaysın diye yamaca su akıtmak Deli Kurt'un ârina gitmişti. Pervasızca daldı. Deliliği tutmuştu. Bir Macarı devirdi. Evren yanı başında aynı gözü peklikle kılıç savuruyordu. Bu ilk kademeyi dağıttılar. Sağ kalan birkaçı yüz geri etti.

Fakat arkadan daha sık olarak geliyorlardı. Okları bittiği için onların yaklaşmasını beklemekten başka yapılacak iş yoktu. Bu sırada Çakır'ın öfkeli haykırışı işitildi:

Gâvuru burada da yenemezsek tımarıma dönmek nasip olmasın!..

Gözler bölükbaşıya çevrildi: Yüzündeki kılıç yarasından kan sızıyordu. Yüzünü yeni ile silerek yeniden güreledi:

- Davranın bre sipahiler! Sıkı vurun!

Sipahiler "Allah! Allah!" diye bağırdılar ve tam o sırada yardımlarına gelen bir bölük azap'la birlikte Macara saldırdılar. Yaman bir boğuşma daha oldu. Düşmanı yine attılar.

Öğle olmuştu. Macarlar yeniden yürüdüler. Yanlarında Lehliler de vardı. Karasılıların zayıflayan kesimine de birçok yardımcı gelmişti.

Kimi sipahi, kimi akıncı, kimi yeniçeri idi. Belliydi ki bu sefer son koz oynanacaktı.

Deli Kurt, ömründe ilk defa tehlikeli bir işin içinde olduğunu seziyordu. Buzların üzerinde karmakarışık boğuşuyorlardı.

Deli Kurt, yanında Evren ve Koç Mehmed olduğu halde çelik zırhlı Macarlarla yıldırım gibi kılıçlaşıyor, biraz beride, bütün Karası Sancağının tımarlılarından sağ kalmış olan on, on beş kişi, vurulan sancak beğlerinden sonra başlarına geçen Çakır Bölükbaşı ile birlikte, hâlâ düzgün bir dizi halinde vuruşuyordu. Bir yanda birkaç çevik akıncı, kendilerini sarmış olan Sırlara karşı uzun bıçaklarıyla kendilerini koruyor, daha ötede birkaç Yeniçeri, Almanlara karşı satır, topuz, nacak ve pala kullanarak ölüm-dirim savaşı yapıyordu.

* * *

Ayaz bir gece inmişti. Türk ordusu savaşı kaybetmiş, İzledi Geçidi'nden aşağıya atılmıştı.

Deli Kurt, binlerce cesedin yattığı yerden doğrularak kalkınca olanları hatırladı. En sonra başına vurulan bir topuz kendisini bayıltıp yere sermişti. Elini tereddütle başına götürdü. Tulgası başında yoktu. Demek ki topuz, onu parçalamıştı. Kendini bir yokladı. Umursanacak bir yarası yoktu. Kolunda, yüzünde birkaç çizgi... Hepsisi o kadardı. Yanı başında bir kıpırdama oldu. Aydınlık gecenin her şeyi seçtiği bu alanda Deli Kurt, bunun bir Türk olduğunu görmüştü.

- Kimsin?, diye sordu.

- Tokatlı Sipahi Mehmed.

- Yaralı mısın?

Göğsümdeki yara bir şey değil ama

bacağımdaki beni yürütmiyecek. Gâvur elinde kalacağım."

Deli Kurt'un aklına Gökçen'in merhemi geldi:

- Merak etme, kalmazsın, dedi. Koynundan merhemi çıkardı. Tokatlı Mehmed'in giyimleri zaten göğsünden parçalanmıştı. Sonra bacağındaki yaraya baktı. Dizinin üstünden kılıç yemişti. Oraya da sürdü.

Deli Kurt, kendini sağlam hissediyordu. Hatta Tokatlı Mehmed'i de sırtında taşıyabilirdi. Artık burada, Macarın içinde durmağa gelmezdi. Bu düşünceyle ayağa kalktı. Yerde binlerce ölü yatıyordu. Birden tuhaf oldu. Çünkü ta yanibaşında yatan, tulgası düşmüş zırhlı Macarı tanımıştı. İmre Bator'du. Gözleri ilk önce bir macarı görünce aklına kendi ordusundan ölenler geldi. Acaba kimler ölmüştü? Fakat daha bir adım atmadan içi sızladı. Arkadaşı, yerdeşi, bölükbaşı Evren, koca yiğit sırt üstü yatıyordu. Bir iki adım attı. Beride, hâlâ kılıcını sımsıkı tutan Koç Mehmed delik deşik olmuş gövdesiyle serili duruyordu. Gözün alabildiği alanda o kadar çok ölü vardı ki, aralarında tanıdıkların, bildiklerin bulunmamasına imkân yoktu. İçini yakan merakla çevresine bakındı. Bir Macarın ve bir yeniçerinin üstünden atlıyarak daha ileriye göz attı. İşte... Korktuğu olmuştu. Koca Bölükbaşı Çakır'ın duası tutmuş, gâvuru yenemedikleri için tımarına dönmek nasibini kaybetmişti. Kahraman yüzü, Tanrıya bakar gibi göğsü çevrili, gözleri hafifçe aralıktı. Onun da tulgası düşmüş, kır saçları ve bıyıkları kana bulanmıştı.

Deli Kurt daha fazla araştırma yapmak istemedi. Her şehit, içini sızlatacak olduktan sonra... Tokatlının yanına dönmeğe başlarken bir ölüye takıldı. Kılığından hangi sınıf asker olduğu

anlaşılmıyan bu Türk, yüzükoyun yatıyordu. Böyle bir anda ve yerde tamamen lüzumsuz kaçan bir merakla Deli Kurt eğilerek şehidi çevirdi. Tulgasızdı. Başında börk vardı. Dikkatle bakınca, yüzü gözü kan içindeki bu ölüyü tanıdı. Türkmen beğinin oğlu idi.

Ellerini açarak bir Fatiha okudu. Çakır'ın, Evren'in, Koç Mehmed'in, Türkmen beğinin ve bütün şehitlerin rûhuna gönderdi. Sonra bu uhrevi vazifeyi yapmış olmanın verdiği kuvvetle Tokatlı Mehmed'i sırtına alarak, tahminle, Türk ordusunun çekilmiş olduğu bölgeye doğru yollandı.

KORKUNÇ AYDINLIK

Deli Kurt sabaha kadar durmaksızın yürüyerek daha güneye çekilmek üzere olan Türk ordugâhını buldu. Nöbetçiler onu karakol işlerine bakan beğin çadırına soktular. Bu, Tokat Beği Balaban Beğ'di. Deli Kurt kendini tanıttı. Balaban Beğ onun Karasılı olduğunu öğrenince tok bir sesle:

- Bütün yoldaşların şehit oldu, dedi.

Deli Kurt buna:

- Tokat Sipahilerinden Mehmed'i de getirdim, diyerek cevap verdi.

Deli Kurt'un getirdiği Tokatlı Mehmed, Balaban Beğ'in en gözde Sipahisiydi. İzledi Geçidi savaşından sonra onu ortalarda göremeyince şehit oldu veya tutsak düştü sanıp acınmıştı. Sağ olduğunu öğrenince sevinçle bağırdı:

- Nerde?

- Çadırın önünde...

Balaban Beğ nöbetçiye seslendi. Mehmed'i, koluna girerek içeri getirdiler. Tokatlı sipahi, Deli Kurt'un bütün kahramanlığını, nasıl vuruştüğünü, bir kişinin yapamayacağı işleri nasıl yaptığını

görmüştü. Kendi başından geçenleri bir iki sözle bitirdikten sonra Deli Kurt'un savaşını uzun uzun anlattı.

Balaban Beğ, memnundu. Bu yenilmenin bozgun haline gelmemesi böyle eşsiz yiğitlerin kahramanlıkları sayesinde olmuştu. Vakit kaybetmeden padişahın huzuruna çıkarak bunları anlatmış, padişah da Deli Kurt'a bölükbaşılık vermişti. Balaban Beğ, bunu bildirdikten sonra:

Karası Sancağının bütün eşyasını sen götüreceksin. Çakır'ınkiler de Murad Beğin buyruğu ile senindir, dedi.

Deli Kurt, sevinilecek ve övünülecek hiç bir tarafını bulamadığı bölükbaşılığı sırtında bir yük gibi taşıyarak Karası'ya döndü. Osmanlılar, Macarlar ve müttefikleriyle uğraşırken fırsatı yine kaçırmayan Karamanoğlu taarruza geçmiş, yine bazı şehirleri ele geçirmişti.

Bu durum karşısında padişah, ordusunun büyük kısmını, beğlerin buyruğunda olarak Macarlara karşı bırakarak kendisi daha küçük bir kuvvetle Anadolu'ya geçti. Deli Kurt, kendi kendine "Yine Varsak yolu gözüktü" diye kuruyordu. Fakat kuruntusu boşa çıktı. Çünkü Murad Beğ, onu huzuruna çağırarak Karası'ya yeni sancak beği tayin olununcaya kadar sancağın tımar işlerini düzene koymasına için buyruk vermiş, bölükbaşılık buyrultusunu da eline tutuşturmuştu. Ayrıca bir kese de akça vererek:

- Göreyim seni adaşım, demişti, devlete daha çok hizmetler eder, Tanrının izniyle alay beği de olursun.

Böylece otağdan çıkınca yanında birkaç azap ve şehit tımarlıların eşyalarını taşıyan birkaç at olduğu halde yola koyulmuş, yurduna dönmüştü.

1444 yılının baharı idi. Evinde bir gece kaldıktan sonra padişahın buyruğunu yerine getirmek için sancağı dolaşmaya çıktı. Yanında azaplar ve yük atları olduğu halde tımarları birer birer dolaşüyor, şehit sipahilerin ailelerine baş sağlığı diliyor, şehitlerin onaltı yaşını geçmiş oğlu veya kardeşi varsa kadıların huzurunda hemen tımar senetlerini yazdırıyordu.

Bir ay süren bu işlerin sonunda, padişahın verdiği keseyi de Koç Mehmed'in kalabalık ve yoksul evine bıraktıktan sonra kendi köyüne geldi ve birkaç gün yatarak kaç ayın yorgunluğunu giderdikten sonra kalkarak ne yapacağını düşünmeğe başladı.

Hatunu Melek, gebe idi. Bu sefer onu daha da arık ve solgun bulmuştu. Birkaç gün sonra Türkmen obası yaylağa çıkacaktı. Deli Kurt, çoluk çocuğunu da oraya götürüp yazı Satı Ana'nın yanında geçirmeğe karar verdi. Zaten Çakır'ın ve Evren'in şehit düşmeleri dolayısıyla koca anaya baş sağlığında bulunmak da lâzımdı.

Deli Kurt, iyi bir kağını hazırlatarak içini şilteler ve yastıklarla döşetti. İkinci bir kağına da çadırları ve eşyaları koydu. Kendisi ve üç kızı atlara binecekler, evdeşinin kağınısını Topuz Ahmed idare edecekti. Topuz Ahmed on altı yaşlarında, çok sadık ve becerikli bir çocuktü. Çadır ve eşya yüklü arabayı da o sırada nerden çıktıysa çıkıp gelen Piç İlyas götürecekti. İhtiyarlayınca şaşılığı ve yüzünün gülünçlüğü büsbütün artan İlyas yıldan yıla iştahı açıldığı için büsbütün şişmanlamış, yusuvarlak bir şey olmuştu.

Topuz Ahmed'e, yapılacak işi bir kere söylemek yeterdi. "Peki ağam" der, denileni aynen yapardı. Piç İlyas öyle değildi. Bir şey söylendiği zaman "O türlü yapacağımıza bu türlü yapsak olmaz mı?"

diye hemen saçma bir fikir söyler, çok defa sözü bir söyleyişte kavrayamazdı. Çünkü ayık gezdiği yoktu. Şarap bulamadığı zaman bile sarhoştı. Birtakım macunlar kullandığı söyleniyordu.

Piç İlyas'ı da adam saymak şartıyla yedi kişi, dört at ve iki kağnıdan ibaret olan kabile, gün doğmadan çok önce yola koyuldu. Bu güzel haziran gününde, çamursuz yollarda yürüyerek hiç bir yerde mola vermeden giderlerse geceleyin Türkmen obasına varabilirlerdi.

Kafilede kimse konuşmuyor, yalnız arasıra, İlyas'ın bir iş yapıyormuş gibi görünmek isteyerek öküzlere bağırması işitiliyordu. O bağırса da, bağırmasa da öküzler bildikleri gibi yürüyorlardı ama İlyas sanki kafilenin düzeni kendi idâresindeymiş ve bu idâre de bağırma ile yapıyormuş gibi düşünmekten kendini kurtaramıyordu. Âdeti olduğu üzere boyuna yiyordu. Oturduğu yerin arkasında bir torba ve büyük bir testi vardı. Torbadan durmaksızın öte beri çıkarıp yiyor, beş altı lokmadan sonra da küçük tasına şarap doldurup içiyordu. Susan kabile yolcuları arasında onun keyfine diyecek yoktu. Arada bir Türkçe, Rumca, Sırpça yarım yamalak şarkılar da söylüyor, fakat hiç birinin sonunu getiremiyordu. Onun bu mırıltılarından canı sıkılan Deli Kurt, atını yaklaştırarak sordu:

- Bre Piç! Ne dırlanıp duruyorsun?

İlyas kekelemeğe başladı:

Aman Murad Ağa! Ben aşk şarkıları söylüyorum!

- Bre sen aşktan ne anlarsın?

Aman Murad Ağa! Ben dünyanın birinci aşkıyım. Ben anamdan aşık doğmuş, doğduğumun ertesi günü anama, komşunun kızını bana

DELI KURT

almazsan sütünü emmem demişim...

Bu saçmalar üzerine Deli Kurt'un bakışları yumuşadı. Buna rağmen sert bir sesle buyruk verdi:

- Şarabını daha çok içip şarkını içinden söyle. Seni ve aşkı beraber düşünmek hoş değil...

Deli Kurt'un isteği olmuş, biraz sonra sızıp kağındaki yüklerin üzerine uzanan İlyas'ın sesi kesilmişti.

* * *

Türkmen obasına gecenin geç vaktinde vardılar. Deli Kurt bu zaman Satı Ana'yı rahatsız etmek istemediği için onu uyandırmıyarak çadırlarını onun çadırının yakınına kurdu. Birinde üç kız, birinde kendisiyle Melek Hatun, küçük çadırda da Topuz Ahmet yatacağı. Piç İlyas'a çadır ayrılmamıştı. Zaten o, çok pis olduğu için öyle çadırda falan yatacak hali yoktu. Yazın şurda burda, kışın da ahırlarda yatardı. Deli Kurt, yorgun ve hasta olan evdeşine Gökçen pınarından getirdiği ferahlatıcı suyu içirdikten sonra dikkatle hazırladığı döşeğe onu yatırdı. Kızlarını ve Topuz Ahmed'i de çadırlarına gönderdikten sonra anlaşılmaz bir inatla gelmiyen uykusu yüzünden çadırın önüne oturarak sabahı bekledi.

Bugün Satı Ana ile ömrünün en güç karşılaşmasını yapacaktı. Seksen altı yaşındaki kimsesiz bir kadına, hayatta kalmış son oğlu ile süt oğlunun ölümlerini bildirmek kolay iş değildi.

Deli Kurt'a göre tan yeri bu kadar keyifsiz bir şekilde ağarmamıştı. Gözü Satı Kadın'ın çadırında idi. İçi sıkılıyordu. Sabah biraz daha geç doğsa ne iyi olurdu.

Nihâyet, istemiyerek beklediği an geldi. Çadır

kapısı aralanarak Satı Kadın çıktı. Bütün obada başlıyan canlanma kıpırdanışları arasında Deli Kurt ilerliyen ihtiyar kadının karşısında durdu. Satı Ana önce gözlerine inanamadı. Sonra şaşkınlıkla sordu:

- O da ne? Murad, sen misin?

- Benim ana!. Biradım atarak analığının elini öptü ve onun Çakır'la Evren'i sormasını önlemek istiyen bir duygu ile yeni kurulmuş çadırları göstererek:

- Çoluk çocuk hep buraya taşındık. Melek çok arıkladı da da biraz toplansın diye obaya getirdim. Birkaç güne kadar da bir torunun daha olacak...

Deli Kurt, en uzun konuşmasını yapmıştı, sustu. Satı Ana çadırlara bakıyordu. Kendisinininkine en yakın olanını göstererek sordu:

- Bunda kim var?

- Kızlar.

- Şunda?

- O, hatunla benim çadırım.

Satı Ana ciddileşmişti. Küçük çadırı gösterdi:

Ya bu kimin?

- Topuz Ahmed'in... Benim uşak...

Kadın, gözlerini Deli Kurt'un gözlerine dikti. Bir şey söylemeden uzun uzun baktıktan sonra sordu:

- Çakır'la Evren nerde?

Deli Kurt, başını önüne eğdi:

- Sen sağ ol ana. Şehit oldular!

Kadın birkaç an, söylenenin mânâsını

DELI KURT

anlamamış gibi Murad'a baktı. Sonra gözlerinden buruşuk yüzüne iki damla yaş inerken:

- Allah devlete, millete zeval vermesin. Kaç kere şehit anasıyım, dedi. Gözlerinde çoğalan ve iyi görmesine engel olan yaşları eliyle sildikten sonra sözlerini tamamladı:

- Öz oğlumla süt oğlum şehit olduysa Allah, âhiret oğluma ömür versin.

Bunu söyleyerek Deli Kurt'u bağrına bastı ve hıçkırdı.

* * *

Satı Ana, Melek Hatun'a çok iyi bakıyordu. Doğurmak üzere bulunan bir kadına nasıl bakılacağını iyi bilirdi. Türkmenlerin binlerce yıllık tecrübelerine dayanarak "Gürbüz bir oğlan doğuracak" diyordu.

Deli Kurt, gariplik içindeydi. Gökçen'in dönmesine daha epey zaman vardı. Oba beğini ziyaret ederek oğlunun şehid olduğunu bildirip baş sağlığı dilemiş, sonra kendisine ait işlerle uğraşmaya başlamıştı.

Kendisine ait işler, hatunun rahatını sağlamakla Çakır'dan kendisine kalan eşyayı düzene koymaktı. İki deri torbanın içinde olan bu eşyayı Topuz Ahmed'in çadırına yerleştirmişti. Artık yapılacak başka işi olmadığı için, aylardır yanında durduğu halde incelemeğe zaman bulamadığı torbalara bakacaktı. Bunlar, eskimiş olmalarına rağmen, gayet güzel ve sağlam sipahi torbalarıydı. Deli Kurt, kendisinininkileri İzledi Geçidi savaşında kaybettiği için Çakır'dan kalan bu hatıraları kendisi kullanacaktı.

Topuz Ahmed'i, su getirmesi için Gökçen Pınarı'na yolladıktan sonra onun çadırına girdi ve

torbalardan birini açarak içindekileri önüne döktü. Küçük bir deri kesenin içinde iki tane tahta kaşık, başka bir kesede temizleme işlerinde kullanılan kil, birkaç çevre, yeni bir börk, bir de yadigâr olduğu anlaşılan Bursa işi bıçak vardı. Hepsi de ise yarar şeylerdi. İkinci torbada da buna benzer şeyler çıkmıştı. Fazla olarak bir divit takımı ile birkaç parça kâğıt duruyordu. Çakır, bölükbaşı olduğu için bazı kayıtlar tutmak mecburiyetinde olduğundan, divit takımı ile kâğıtları almış olacak diye düşündü. Fakat kâğıtlardan bazılarının katlanmış ve yazılı olduğunu görerek ilgilendi.

Bunlardan üç tanesi Çakır'a yazılmış mektuplardı ve ikisinin altında "İsa" imzası vardı. Deli Kurt yıpranmış ve solmuş olmalarından eskiliğine hükmettiği mektupları, Çakır'ın niçin saklamış olacağını kendi kendisine sorarak bir tanesini okudu:

Çakır Ağa!

Allah cümlemizi yanlış işten ve yazık işlemekten korusun. Hatunumu bir gizli yere ulaştırırsan iki cihanda da aziz olasın. Doğacak çocuğum erkek olursa karındaşlarım onu sağ bırakmaz. İşler senin sadâkat ve ehliyetine kalmıştır. Bütün akça Hasan Çelebi'dedir. Hatunun sağlıklı ulaştığını bildir. Sağ ve esen ol. Bizi duadan unutma.

İSA

İçinde birtakım büyük ve tehlikeli işlerden imâlar bulunmasına rağmen, "Hasan Çelebi" adı olmasaydı. Deli Kurt, bu mektupla ilgilenmiyecekti. Fakat Çakır'la İstanbul'a gizlice giderek görüştüğü Hasan Çelebi'yi ve bunun babandan kalma paradır diye verdiği bol akçayı

hatırlayınca şöyle bir düşündü. Mektubu tuhaf buldu. "Doğacak çocuğum erkek olursa karındaşlarım onu sağ bırakmaz" ne demekti?

Bu soruya cevap veremeyince ikinci mektubu okudu:

- Çakır Ağa!

Bala Hatun'un haberini alıp sevindim. Bizim işimiz güçleşmekte ve ölüm meleği her an başımız üstünde dolaşmaktadır. Hatun emniyette olduktan sonra bunu tasa saymam. Allah kullarını birer şekille yargılar. Duam seninledir, bilmiş ol."

İSA

Tehlike içinde olan ve Çakır'a mektup yazan bu İsa kimdi? Bala Hatun herhalde onun evdeşi olacaktı. Peki, bu Bala Hatun'u kimden ve niçin kaçıyordu?

Deli Kurt, hafızasını yokladı. Çakır'ın İsa adlı birisinden bahsettiğini hatırlamıyordu. Mektupları kemerindeki keseye yerleştirerek torbaları yeniden doldurup çadırdaki yerine koydu ve çıktı.

Melek Hatun'un doğum sancıları başlamıştı. Satı Ana, obanın tecrübeli ebe kadını getirmiş, hazırlıklara başlamıştı. Kızları arada bir öteye beriyeye koşturup bazı şeyler getirtiyordu.

Deli Kurt, Satı Ana'nın büyük çadırında sabırsızlıkla gezinip duruyor, kadının her gelişinde verdiği "Göreceksin, oğlan olacak" müjdesinin gerçekleşmesi için dua ediyordu.

Bu ağrıların yarım gün kadar sürebileceğini biliyor, fakat telâş etmez gözükmesine rağmen sabırsızlanıyordu. Böyle dolaşıp dururken, bir

seferinde içeriye giren Satı Kadın "Doğum yaklaşıyor" dedikten sonra Deli Kurt'a çadırın yan direklerinden birinde takılı iri torbayı göstererek:

- Şunu indirsene, dedi. Satı Ana için çok ağır sayılacak torbayı indirdi ve bağını çözdü.

- İçinde, bir kutu olacak, onu bana ver.

Deli Kurt, bir kutu için fazla büyüklükte olan süslü bir nesneyi çıkararak uzattı. Satı Kadın gülümsedi:

- Aman be oğul! Senden kutu istedim, kutu... Sandık değil... Oğlan babası olacağım diye kutu, sandık seçemez oldun, dedi.

Deli Kurt, torbaya göz atınca kutuyu görüp çıkardı. Satı Kadın söylenmekte devam ediyordu:

- Ha, şöyle... Kutu sandığın o sandığı da al. Bala Hatun'un sandığı idi...

Deli Kurt, biraz önce Çakır'ın eşyaları arasında çıkan mektuptaki Bala Hatun'u hatırlayarak şaşırdı ve sordu:

- Kimin sandığı idi?

Satı Kadın alay etti:

Bala Hatun'un diyorum, işitmiyor musun? Ananın sandığı...

Deli Kurt, ihtiyar kadına dikkatle baktı. Acaba bunamış mıydı? Neler söylüyordu? Şaşkınlıkla:

- Anamın sandığı mı?, diyebildi.

- Ananın sandığı ya... Sevincinden ananı da mı unuttun?

Bunu söyliyerek elinde kutu olduğu halde çadırdan çıktı. Deli Kurt apışıp kalmıştı. Bu kadın gerçekten bunamış mıydı?

Satı Kadın, yaşı icâbı birçok şeyleri unutmaya başlamıştı. Bu arada Deli Kurt'tan Bala Hatun'un oğlu olduğunu gizlemek lüzumunu unutmuş, yıllarca sakladığı küçük sandığı kendisine verivermişti. O, şimdi Melek Hatun'un doğum işiyle uğraşırken Deli Kurt'un yüreğine nasıl bir dert açacağıнын farkında bile değildi.

Deli Kurt, süslü sandığı açtı. Bu, büyükçe bir kutu kadardı. Bir ipekli kumaş kesesinin içinde saçlar vardı. Çocuk saçları olacaktı. Başka bir kesede bir nazarlık gözüne çarptı. Sonra elmaslı bir altın yüzük ve gümüşten yapılmış küçük bir kaplumbağa...

Hayretler içerisinde sandığı karıştırıyordu! Bunlar neydi. Bala Hatun'un sandığı... Bala Hatun'un kendi anası olduğunu söylüyordu. O güne kadar anasını "Ayşe" diye belletmişlerdi.

Biraz daha karıştırınca eline bükülü kâğıtlar geçti. Açıp baktı Yine imzalı mektuplar... Tıpkı öteki mektupların yazısına benziyordu. Çakır'ın torbasında bulduğu mektupları kemerinden çıkarıp açtı. Bu şimdikilerle yan yana yere dizdi. Aynı İsa yazmıştı. Okudu.

Canım aziz Bala Hatun'um,

Emniyette olduğunu öğrenip Hakka hamdettim. Seni, gövdendeki canla birlikte Allah'a havâle kıldım. Oğlum doğarsa adını Murad koy. Kosova'da şehit olan dedemi bütün hânedânımdan kutlu sayarım. Duam üzerinedir. Sen de beni duadan unutma.

İSA

Deli Kurt'un beyni bir anda allak bullak oldu. Mektubu bir daha, bir daha okudu. Bunlar ne

demekti? Anası Bala Hatun olunca, bu İsa'nın da babası olması gerekiyordu. Öyleyse ana, baba diye kendisine bellettikleri Ayşe ile Osman neci oluyordu? Bu Satı Kadın "Anan Bala Hatun" derken büsbütün uydurmuş muydu? Babası İsa olunca onun "Kosova'da şehit olan dedem" dediği Murad kim olabilirdi? Kosova'da şehit olan Murad... Aman Yarabbi!.. Deli Kurt, dünya başına yıkılmışçasına bir şaşkınlık geçirdikten sonra mektubu tekrar okudu. Bu İsa, bir hânedândan bahsediyordu. Osmanlı Elinde bir tek hânedân vardı: Osmanlı Hânedânı... Artık hiç bir şüpheye yer kalmamıştı ki, bu mektubu yazan İsa, Kosova'da şehit olan Murad Beğ'in torunu, yani Yıldırım Beyazıd'ın oğlu olan İsa Beğ'di. Bu İsa Beğ de kendi babasıydı...

Deli Kurt, yeniden "Aman Yarabbi!" diyerek ayağa fırladı ve birdenbire gözlerinden bir perde açıldı. Hatıralar yıldırım hızıyla beyninden geçerken vaktiyle mânâ veremediği küçük şeyleri kavramaya başladı Çakır bir gün kendisine "Şehzâdem" deyivermiş, sonra işi şakaya bulaştırmış, bir gün de "Yaşa be Osmanoglu!" diye bağırmıştı. Demek ki, bunları istemiyerek ağzından kaçırmıştı. Torlak Kemal ile yapılan savaştan sonra o zaman şehzâde olan şimdiki padişah İkinci Murad Beğ, Deli Kurt'u huzuruna çağırdığı zaman Çakır'ın gösterdiği telâş ve titizliği hatırlıyordu. Ya o Hasan Çelebi kimdi? Kendisine verilen para ancak bir şehzâdenin parası olabilirdi. O kadar çoktu. Ya her şeyi bilen Esen Börü'nün kendisine "yüce bir soydansın" demesi...

Evet, gözlerinden bir perde kalkmış, aydınlığa çıkmıştı. Fakat bu korkunç bir aydınlıktı. Saçıdığı ışıkla o kadar muhteşem bir gerçeği aydınlatıyordu ki, korkmamaya imkân yoktu. Demek ki, kendisi bir Osmanlı şehzâdesiydi. Yani her an Azrail'in

DELİ KURT

kılıcı altında yaşayan birisi. Buna sevinmek mi, yerinmek mi gerektiğini anlamadan Satı Ana içeri girdi. Gülüyordu:

- Müjdeler oğul!, dedi. Gürbüz bir oğlun oldu. Adını ne koyalım?

Deli Kurt gürler gibi cevap verdi:

- İsa olsun!

Satı Kadın'ın gülümsemesi dudaklarında donup kaldı. Kaşları çatıldı. Gözleri yerdeki sandığa ve onun dağılan eşyasına ilişti. Her şeyi anlamıştı. Fakat artık yaptığı yanlış düzeltmeğe imkân yoktu. Bu sandıkta bir iki mektubun saklı olduğunu, o mektuplarda Deli Kurt'un bilmemesi gerekli sırlar bulunduğunu biliyordu ama artık olan olmuştu. Buna rağmen itirazdan geri kalmadı:

- Koyacak başka ad bulamadın mı?

Deli Kurt sarhoş gibiydi. Umursamaz bir genişlik içinde gülerek cevap verdi:

- Canım nine! Mehmed yahut Musa, Süleyman yahut Mustafa veya Ertuğrul da olabilirdi ama hepsi bir kapıya çıkar...

UNUTULMAZ AYRILIK

Deli Kurt, bitkinliği bir türlü geçmeyen evdeşini, doğumun onuncu gününde, Yassı Tepe'nin eteğindeki şifâlı suya götürdü. Kızlarıyla İsa'yı ve Topuz Ahmed'i de alarak atlarla erkenden oraya gittiler. Topuz Ahmed'i, tepeye gözcü koyduktan sonra kuyudan çektiği sıcak suyu taş oluğa doldurdu, analarını ve küçük kardeşlerini suya sokup yıkadıktan sonra kurulayarak ağacın altına getirmelerini kızlara söyleyerek kendisi ağacın yanına döndü.

Üç kız kardeş, kendilerine verilen işi kusursuz yaptılar. Melek Hatun ferahlamış ve açılmış olduğu halde, ağacın dibindeki keçeğe uzandı ve akşama kadar orada kaldığı müddetle Satı Ana'nın ayranını içip, yemeklerini yiyerek İsa'yı emzirdi.

Bu ziyâretleri üst üste yapmaya başladılar. Yavaş yavaş hatunun yorgunluğu, arıklığı gitti. Topladı, güçlendi, yüzü pembeleşti. İsa'ya gelince, o zavallı, dünyadan habersiz, anasının gürleşen sütünü emiyor, bol bol uyuyor, biraz ablalarının kucağında geziyor ve büyüyordu.

Deli Kurt, birkaç defa oğlunu kucağına almış, fakat onun mâsum bakışları karşısında büyük bir teessür duyarak bırakmıştı. Bu üzüntü nerden geliyordu? Onu pek kurcalamak istemiyor, fakat

"bu çocuk tâlihsiz olacak" diye içinden gelen bir ses yüreğini parçalıyordu. Tâlihsiz olarak doğduğu muhakkaktı. Bir insanın kim olduğunu söyleyememesi gerçek bir tâlihsizlikti. Kendisi de tâlihsiz doğmuştu ama bugüne kadar şerefli bir sipahi olarak yaşamıştı. Sipahi olmak az şey değildi. Fakat babasını, anasını yanlış bir isimle bellemeğe mecbur olmak kötü idi.

Deli Kurt, bir de Gökçen'i düşünüyordu. Onu sevmek de hem büyük bir bahtiyarlık, hem de kutsuzluktu. Evli ve dört çocuk babası olmasa işin kutsuzluk yönü olmayacaktı. Fakat bölükbaşı da olsa iki evli bir sipahi görülmüş, işitilmiş nesne değildi. Deli Kurt, gülümsedi. "Şehzâdece bir iş olacak"dedi.

Şimdi, Yassı Tepe'nin arkasındaki düzlükte, Gökçen'in dayandığı ağacın altına oturarak gün öldürmeyi huy edinmişti. Gökçen'in çizdiği ok resimlerine uzun uzun bakıyor, gece olunca kaval çalıyordu.

Bir akşam yine hüznü bakışlarla ufku süzerek karanlığın çökmesini bekledikten ve kavalını çalmaya başladıktan sonra birisinin kendisine seslendiğini duyarak kavalı kesti, başını çevirdi. "Murad Ağa" diye bağırان bir adam aksaya aksaya yaklaşıyordu. Deli Kurt, ayağa kalkarak yerini belli ettikten sonra "Buradayım" diye haykırdı ve yuvarlanır gibi gelen bu adamın kim olduğunu kestiremeyerek sordu:

- Kimsin?

Beriki bu soruya uzun sözlerle cevap verdi:

- Aman Murad Ağa! Beni nasıl tanımadın? Ben İlyas değil miyim?

Deli Kurt, o kadar Gökçen'le doluydu ve onun

dışında her şeyi o kadar unutmuştu ki, birdenbire boş bulunarak:

- Hangi İlyas?, diye sordu. İlyas'ın cevabı pek hoştu:

- Dünyada kaç İlyas var, ağa? Piç İlyas!

Deli Kurt, büyük kederi arasında gülümsedi:

- Kaybolmuşsun. Şimdi nereden çıktın?

İlyas yaklaşmıştı. Elindeki iri testiye yere koyarak cevap verdi:

- Testi boşalmıştı da, doldurmağa gittim.

- Testini neden buraya getirdin?

Testimi buraya getirmedi. Onu yukarıda bıraktım.

- Ya bu ne?

- Onu da sana getirdim ağam.

Deli Kurt, kızar gibi oldu:

- Bre! Senden şarap isteyen mi oldu?

Piç İlyas, buna gayet tuhaf, fakat yıldırım tesiri yapan bir karşılıkta bulundu:

Padişah Murad Beğ tahtını bırakıp çekildi de...

Deli Kurt. heyecanlandı:

- Ne dedin? Murad Beğ çekildi mi?

- Evet ağam. Macarlarla on yıllık barış yaptı. Eflâk'ı Macar aldı. Sırbistan Sırp beğine verildi. Murad Beğ Macar'a tutsak düşen damadı Mahmud Çelebi'yi kurtarmak için yetmiş bin altın ödedi. Sonra da tahtını bırakarak Manisa'ya çekildi.

Ya yerine kim geçti?

DELİ KURT

- Oğlu Mehmed Beğ...

- O daha çocuk be!..

Deli Kurt, bunu istemeyerek söylemişti. İlyas bile yine sarhoş olduğu halde bu sözün mânasızlığını anlamıştı:

- Çocuk ama beğ oğlu. Osmanlı tahtına Piç İlyas'ı geçirecek değiller ya...

Deli Kurt güldü:

- Doğru söylüyorsun İlyas. Şarabı getirdiğine de iyi etmişsin. Yarın çadıra uğrayıp akçanı al. Ama bir daha da buraya, bu ağacın altına geleyim deme...

İlyas, eliyle göğsüne vurdu:

- İlyas yok mu, Piç İlyas? Yaşasın Piç İlyas!.. Piç İlyas bir daha buraya gelirse bacakları kırılsın... Kafası kopsun... Şarapsız kalsın...

Sonra yuvarlanır gibi bir hareketle uzaklaştı ve gözleriyle onu takip eden Deli Kurt:

- Murad Beğ çekildi ha!.. Demek dünya yükü ona da ağır gelmeğe başladı, diye söylendi.

* * *

Günler geçip gidiyordu. Deli Kurt bütün işleri Satı Ana'ya, büyük kızı Zeyneb'e ve Topuz Ahmed'e bırakmıştı. Satı Ana'nın buyruğunda her şey öyle bir düzeninde gidiyordu ki, Deli Kurt'a Yassı Tepe'de kaval çalmaktan başka bir iş kalmıyordu.

Bir akşam yine kavalını alıp gelmiş, Gökçen'in ağacına yaslanarak günün iyice kararmasını beklemiş, sonra kavalı el atmıştı. Gökçen gibi ta uzaklara duyuracak kadar çalamıyordu, ama yine de usta bir kavalcı olduğunu belli ediyordu. Bu ezgiler gönlünden geliyor, çalarken aklına gelen

babası İsa Beğ, anası Bala Hatun, Çakır ve Evren için bir şeyler söylüyor, sonra bunların hepsini unutturan Gökçen'i düşünerek üflüyor, üflüyordu.

Kaval çalarken gözleri yıldızlara değince onların parlaklığı, aklına hemen Gökçen'in ışıklı gözlerini getiriyor, geceleyin öten bir kuşun sesindeki güzellik, Gökçen'in billûr sesini düşündürüyordu. Bir yandan da çalıyor, durmadan çalıyordu.

Gecenin yarısı geçmiş, Deli Kurt yorulmuştu. Kavalını yanına koyarak başını ağaca dayadı. Yorgunluk çıkarmak ister gibi gözlerini kapıyarak öylece kaldı. Bu bir uyku değildi. Uyku ile uyanıklık arasında, insanlarda arasına görülen bir durumdu.

Birden, kendisine "Sipahi" diyen bir seslenişle ayıldı. Gözlerini açmamıştı:

- Sipahi! Beni bekle!

Gökçen'in sesiydi. Ağacın arkasından geliyordu. Başını çevirdi. Kimsecikler yoktu. Bu sefer aynı ses önünden geldi:

- Sipahi! Beni bekle!

O ürpertici, gönüllere işleyici sestti. Kısacası Gökçen'in sesiydi. Yüzünü döndürdü. Ses hafifliyordu:

- Mutlaka bekle!.. Mutlaka bekle!.. Mutlaka...

Heyecanla ayağa kalktı. Gözleri şifâlı suyun doğrultusunda idi. Orada bir çift yeşil ışık parlıyordu. Işıkları süzerken birdenbire söndüklerini gördü. Sonra sağda, solda, yakında, uzakta birçok yeşil ışıklar parlayıp sönmeğe başladılar.

Deli Kurt, içinde duyduğu ürperti ile geriye doğru bir adım attı ve ayağının altında bir çıtırtı duydu. Eğilip baktı! Yazık! Dalgınlıkla can yoldaşı kavalı ezip kırmıştı...

Obaya dönmeğe karar verdi. Ayın ışığı altında ağaca baktı. Ağaca... Gökçen'in ağacına... Gözleri ağacın gövdesine, Gökçen'in kazmış olduğu ağaç resmiyle oklara kaydı. Hey ulu Tanrı!.. Sarhoş muydu? Yoksa düş mü görüyordu. Biraz daha sokularak yakından baktı. Daha akşamleyin, Gökçen'in ilk yaptığı halde duran bütün ok resimleri kaybolmuş, yalnız ağacın resmi kalmıştı. Yanlış mı görüyorum diye elini sürerek yokladı. Yanlış görmüyordu. Ağacın gövdesinde yalnız ağaç resmi vardı. Korku ile titreyerek çevresine bakındı. Ne yeşil ışıklar gözüküyor, ne de ses işitiliyordu. Hızlı adımlarla obanın yolunu tuttu.

* * *

Üç gün sonra obaya gelen ulak umulmadık bir haber getirdi. Macar ve yandaşları barış andlaşmasını bozarak yeniden yürüyüşe başlamışlar, çocuk padişah Mehmed Beğ de Manisa'daki babasına yazarak gelip ordunun başına geçmesini bildirmişti. Murad Beğ Manisa'dan çıkmıştı. Bütün sancaklara hızlı ulaklar göndermişti. Kendisi de bölük bölük, alay alay sipahileri toparlayarak yıldırım gibi bir çabuklukla Karası'ya geliyordu. Buradan da Bursa üzerine yollanacaktı.

Deli Kurt, obada son gecesini geçirecekti. Ertesi sabah erkenden oba halkından olan iki sipahi ve dört çebeliyi de alarak yola çıkacaktı. Akşamdan Satı Ana ile vedâlaştı. Çadırında bazı hazırlıklar yaptı. Babasının mektuplarını anasının Küçük sandığına yerleştirerek bunu evdesine emanet etti. Kemerine yalnız anasından kalmış olan tek

mektubu soktu. Titrek bir kadın yazısıyla yazılmış olan bu satırlar nedense Deli Kurt'a çok dokunuyordu. Sonra evdeşi ve kızlarıyla vedâlaştı. Minimini İsa'yı kucağına alarak biraz sevdi. Epeyce büyümüş, güzelleşmişti. Hâlâ o hazin ve masum bakışlarla, Deli Kurt'u yaralıyan bakışlarla bakıyordu. Tek oğlunu öptü "İnşallah devlete, millete yarar kişi olursun" dedi ve annesine verdi. Topuz Ahmed'e de vedâ etti. Atına atladı.

Obayı dolaşarak sipahilerle cebelilere ertesi sabah nerede buluşulacağını söyleyip Yassı Tepe'ye yöneldi.

Atını otlara bırakıp Gökçen'in ağacı dibine çöktü. Daldı kaldı. Sevdığı kızı görmeden savaşa gidecekti. Boru değil, Macar savaşına gidiyordu. Gidip de gelmemek vardı. Gitmeden önce bu kutlu yerde sabahlamak ne hoş olacaktı.

Burası hayatının en tatlı hâtıralarıyla dolu bir yerdi. Gökçen onun hayatını burada kurtarmış, Gökçen'in dizinde burada yatmış, Gökçen'in gözlerini burada görmüştü. Yalnız onun sesini işitmek, yahut dizinde yatmak veya gözlerini görmek bir ömre değerdı. O, bu bahtiyarlıkların hepsini birden tatmıştı. Gökçen... Gökçen...

Bu yalnızca güzel bir kız değildi. İnsan üstü, olağan üstü bir kızdı. Gizli bilgiler biliyor, gözleriyle istediğini öldürüyor, istediğini yaşıyor, günlerce uzak yoldan insanın yüreğine seslenebiliyordu. Yalnız bu kadar mı ya? Bir pehlivan gibi güçlü, sipahi gibi binici, nişancı, vurucu, kırıcı idi. Ya o kaval?..

Deli Kurt, yüreğinin hızla çarptığını duydu. Suna boyu ile süzülür gibi yürüyüşünü, billûr gibi sesini, insanı delirten ışıklı gözlerini hatırladı. Gökçen'in gözleri... İçinden yeşil ışıklar saçılan,

bakılamayan o korkunç g zelliikteki gözleri...

Deli Kurt, h tıralarla kendinden geçmişti. Sonra bu hatıraların yanına yenileri katılmaya ba ladı. Babası İsa Be , dedesi Yıldırım Bayazıd, dedesinin babası  ehit Murad Be , sonra dedesinin dedesi Orhan Be  ve onun babası Osman Be ...

Deli Kurt kaderin acı cilvelerini d   nme e ba ladı. Aynı kandan, aynı soydan gelen iki ada tan birini Padişah Murad Be , birini Bölükbaşı Murad yapan cilveyi... Tanrı böyle yazmıştı. Ne denebilirdi ki!..

Bunları düşünürken birdenbire yanı başında bir gölge gördü ve bir ses i itti:

- Sipahi!

Deli Kurt, toparlandı. Aman Yarabbi!.. Hayâlet değil, Gökçen'in ta kendisiydi. Yanı başına kadar sokulmuş, atının üstünden peçesiz ı ıl ı ıl gözleriyle kendisine bakıyordu.

- Geldin mi Gökçen?, diye seslendi. Belli belirsiz gülümsüyor, elini uzatarak "Geldim" diyordu.

Deli Kurt, Gökçen'in uzattığı elini tutarak  p p başına koydu ve:

- İnmez misin?, diye sordu.

Gökçen,  evik bir sı rayı la atından atladı ve sa rısındaki yancı ına el atarak:

- Sana getirdim, dedi. Bu, bir kavaldı. Deli Kurt ne diyece ini  a ırdı. Kısa bir susma oldu. Sonra Gökçen'in billûr sesi havayı titretti:

- Yarın yine savaşa gidiyorsun, değil mi Sipahi? Dört yıl seni bekledim. Gelece ini biliyordum. Sabaha kadar daha epey zaman var. Bu zamanı seninle dipdiri konuşarak geçirmem için  ifalı suda

yıkanmalıyım. Günlerdir at sırtında uyumadan geldim. Beklersin değil mi?

- Yıkan Gökçen... Suyunu ben çekerim...

Deli Kurt, kuyuya doğru yürüdü ve oluğu doldurmağa başladı.

* * *

Gökçen, Deli Kurt'un yanına gerçekten dipdiri olarak gelmişti. Önce:

- Anam buraya gelecek ve bizi o evlendirecek, dedi. Sonra niçin anasının yanına gittiğini anlattı. Deli Kurt onu hayretler içinde dinliyor ve yeşil ışıklı gözlerine dalarak kendinden geçiyordu. Bir aralık Gökçen'in:

Yorgunsun, dinlen, diyerek başını dizlerine yatırdığını farketti. Sonra tan atıncaya kadar çaldığı kavalını dinledi.

Ortalık aydınlanırken kalktı. Gökçen'in dizlerinden kalkmak üç yıllık tutsaklıktan bile güçtü. Fakat buyruk padişahıtan geliyordu ve kendisi de tımarlı bir sipahi, bir bölükbaşıydı.

- Beni sen yaşattın Gökçen! Üstümde büyük hakkın var. Gelmezsem hakkını helâl et, dedi.

- Bütün hakkım helâl olsun ama döneceksin.

Gökçen bunu söyleyerek anasının yeni hazırladığı emden Deli Kurt'a verdi. Vedâlaştılar. Biraz uygunsuz düştü, ama Deli Kurt, bu kadar sevdiği kıza sarılmaktan kendini alamadı. Gökçen de ona sarılmıştı. Öpüştüler.

Deli Kurt, dünya güzeli Gökçen'in dudaklarıyla kavrulmaktaki tadı, dirliği boyunca unutamazdı. Ölürken en son anacağı an da bu an olacaktı.

VARNA MEYDAN SAVAŞI

İkinci Murad Beğ günlerdir yolda idi. Her gün yeni katılanlarla büyüyen ordusunu Bursa'dan Gemlik'e getirmiş, oradan Kocaeli yarımadasına girerek Anadoluhisarı önüne gelmişti. Haçlıların donanması Murad Beğ'in ordusunu Çanakkale Boğazı'nda beklerken, Murad Beğ onları aldatmış, Anadolu'nun sarp ve gizli yollarından yürüttüğü çerisini İstanbul Boğazı'na getirmişti. Daha yolda iken Cenevizlilerle anlaşmıştı. Onlar da Hristiyanı ama Tanrıları akça idi. Akçayı alınca gözleri döner, Hristiyanlığı falan düşünmezlerdi. Hristiyan ordusunu yok etmeğe gelen şu Türk ordusunu sırf alacakları paranın hatırı için Rumeli kıyısına geçireceklerdi.

Pazarlık yapılmıştı. Cenevizler her Türk askerini bir altına geçireceklerdi. Murad Beğ hazinesini dökmekten çekinmedi. Kırk bin altını vererek kırk bin askerini karşıya geçirdi.

Edirne'ye doğru hızlı bir yürüyüş başladı. Bütün Rumeli çerisi Edirne'de padişahı bekliyordu.

Murad Beğ, burada beğleri ve kumandanları ile kısa bir görüşme yapıp kuvvetli bir birliği Edirne'de bıraktıktan sonra 50 bin kişiyle Filibe'ye doğru

yürüdü.

Ordu, kesin buyruk almıştı. Büyük bir sessizlik içinde yürünecek, sağa sola taşmalar olmayacaktı. Gece yürüyüşleri yapıyorlar, Hristiyan ahâli ile rastlaşmamaya dikkat ediyorlardı.

Güz başlamıştı. Fakat havalar çok güzel, çok düzende gidiyordu. Sözün kısası tam yürüyüş mevsimi ve savaş havasıydı.

Deli Kurt'un bölüğündeki sipahiler hep yeni ve genç erlerdi. En yaşlısı yirmi beşinde bulunuyordu. Deli Kurt kırk bir yaşı ile kendisini bunların arasında kocamış olarak görüyordu.

Zorlu düşmana gidiyorlardı ama bu savaşta kendisine ölüm yoktu. Gökçen "Döneceksin" demişti. Gökçen yanılmazdı. Ah Gökçen... Gökçen... Adını anarken bir tuhaf oluyordu. O, insan değildi ki... Peri kızı idi. Peri kızından da üstün bir şeydi.

Deli Kurt, Gökçen'le dolu olduğu halde ordu ile Şıpka Geçidi'ni geçti. Gökçen'le dolu olduğu halde Tırnova'yı aştı. Gökçen'le dolu olduğu halde Niğbolu'ya vardı.

Buraya ikinci geliyordu. Gökçen'in sesini çok uzaklardan Macar tutsaklığından kaçtığı zaman burada Türk toprağına basmıştı. Şimdi aynı yerde, dedesi Yıldırım Bayazıd Beğ'in, Haçlı ordularını basıp darmadağın ettiği yerdeydi.

Macarlar ve yandaşları Niğbolu'dan beş gün önce geçmişlerdi. Murad Beğ hızla arkalarına düştü. Onların yürüdüğüünün iki misli yol alıyordu. Razgard ve Şumnu üzerinden aşılar.

9 Kasım 1444 akşamı Murad Beğ ordusu Varna önüne geldi. Düşman, birkaç saat önce gelmiş ve dört bin adım uzakta Türk karargâhının kurulduğunu görünce dehşete düşmüştü.

DELİ KURT

Onlar Murad Beğ'i daha hâlâ Anadolu'da sanıyorlardı.

Deli Kurt, o gece Karası Sancağı sipahilerini dolaşarak padişahın ertesi günkü savaş için olan buyruklarını bildirdi. Ordugahta çıt çıkmıyordu. Atlar bile kişnemiordu. Nöbetçilerden başka herkes bir yere çökmüş, kimi uyukluyor, kimi göğes bakıyor, kimisi de okuyordu.

Deli Kurt da okuyanlar arasında idi. İslî bir çiranın ışığı altında Yâsin okuyordu.

Düşman ordugahı ise ışıklar arasında idi ve gürültüler geliyordu. Ertesi günü burada bir hesaplaşma olacaktı.

* * *

Gece bitti. Güneş doğdu. İki ordu, ters cephe ile vuruşacaktı. Çünkü Türkler, daha sonra gelmişler ve düşmanın kuzeyinde yer tutmuşlardı. O halde savaşta Türklerin yüzü güneşe dönük olacaktı.

Murad Beğ'in buyruğu ile daha birkaç ay önce on yıl için yapılmış olan andlaşma bir kargının ucuna geçirilerek Türk karargâhının önüne asılmıştı. Türk ordusunun sağ kanadına Turahan Beğ kumanda ediyordu. Bunun buyruğunda Rumeli sipahileri vardı. Sol kanadına Karaca Paşa kumanda ediyordu. Bunun buyruğunda da Anadolu sipahileriyle akıncılar ve azaplar bulunuyordu. Akıncılarla azaplar sol kanadın sol ucunda idiler. Başbuğ olan İkinci Murad Beğ ise kapıkulu askeriyle geride duruyordu.

Savaş, Murad Beğ'in buyruğu ile başladı. Azaplarla akıncılar düşmanın sağ kanadına, onu çevirecek şekilde yaklaştılar. Azaplar düşmanı ok yağmuruna tuttuktan sonra akıncılar hızla ileri atıldı. O zaman sol kanadın kumandanı olan

Karaca Paşa, buyruğundaki bütün Anadolu sipahilerini taarruza kaldırdı.

Deli Kurt, bölüğüne saldırış buyruğunu vermişti. Kısa bir zamanda düşmanla göğüs göğüse geldiler. Kendisi ve bütün Anadolu sipahileri zorlu Macarlarla karşılaşacaklarını sandıkları halde önlerinde Hırvatları bulmuşlardı. Hırvatlar, Macarlardan daha iri ve boylu idiler, ama onlar gibi sert asker değildiler.

Deli Kurt, bölüğü ile birlikte Hırvatların içine daldı. Yaman dalmışlardı. Kılıcı kalkıp iniyor, her inişte bir Hırvat'ı yere indiriyordu. Bölüğü de öyle idi. O genç çeriler de büyük bir istekle vuruşuyorlar, iri Hırvatları dağıtıp şaşkına çeviriyorlardı.

Kendisini bir aralık bir tümsekte bulan Deli Kurt, sağ kanada çabuk bir bakış fırlattı. Rumeli sipahileri de düşmanla kılıç kılça idiler. Yer gök kılıç şakırtısından ve savaş haykırışından inliyordu.

Hırvatları bataklığa doğru sürüyorlardı. Onlar da kendilerini bekliyen sonucu anlamış, yedekteki bütün kuvvetlerini topluyarak dayanmağa çabalıyorlardı. Boşuna çabaladılar. Kısa bir zaman sonra canlı Hırvat kalmamıştı.

İşte o zaman Anadolu tımarlılarının özlediği iş oldu. Yanko Hunyad zırhlı Macarların ardına Boşnakları da takarak Karaca Paşa'nın Sipahilerine yandan saldırı. Bu saldırış gerçekten yaman ve korkunç bir saldırıştı. Çünkü hem yandan yapılıyor, hem Macarlar tarafından yapılıyor, hem de bunu Yanko Hunyad idâre ediyordu.

Deli Kurt ve bölükdaşları toplu bir halde idiler. Sancak beğinin de yanında bulunuyorlardı. Kıyasıya bir vuruşma oluyordu. Bu, biraz önceki,

yalnız Hırvatları kırmakla geçen savaşa benzemiyordu. Bir yandan Macarları deviriyorlar, bir yandan da kendileri düşüyorlardı. Sancak beğinin, gerideki Yeniçerilerin soluna doğru çekilme buyruğunu verdiğini işittiler.

Deli Kurt çekilmelerden hoşlanmazdı. Yarısı şehit olmuş bulunan bölüğünü kendi çevresinde toplamıştı. Yüzleri Macara dönük olduğu halde çekilecekler, düşmana sırt göstermiyeceklerdi.

Fakat zırhlı Macarların saldırışı, safları parçalıyacak bir şekilde yapılıyor, bunu önlemek için yalnız bölükbaşılar değil, alay beğleri, sancak beğleri bile ön safhada vuruşuyorlardı. Çok geçmeden Anadolu Beğlerbeği Karaca Paşa da Macarlarla yüz yüze geldi. Macarlar onu sancağından ve kılıcından tanımışlardı. Üstüne doğru geliyorlardı. Deli Kurt, beğlerbeğinin yanındaki çerilerin birer birer düştüğünü gördü. Gözleri bir anda kendi sipahilerinden ikisini görerek bağırdı:

Bre Dursun!.. Bre Mustafa!.. Beğlerbeğini yalnız bırakmıyalım!?

Karaca Paşa'ya doğru at sürdüler. Deli Kurt, ilk vuruşunu yaptı. Tam bir sipahi vuruşuydu. Zırhlı olduğu halde Macar atlısı devrildi. Arkasından bir vuruş daha yapıp bir Macarın kılıcını düşürdü. Üçüncü vuruşunu yandan bir Macar atının ard ayağına yaptı. Dördüncü vuruş kendisine savruılan bir kılıcı çeldi. Bu Macarla at üstünde kılıçlaştılar. Dursun'un bir dürtüşü onu da devirdi. Fakat bu sırada arkadan yeni gelen Macar atlılarının çarpışı Deli Kurt'u iki sipahisinden ayırdı ve o birkaç düşmanla sarılmış olduğu halde dövüşen, kendini korumaya çalışan Karaca Paşa ile yalnız kaldı. Paşa haykırdı:

- Davran bre bölükbaşı!..

Karaca Paşa'ya birkaç kılıç değmişti. Zırhları kendisini kurtarıyordu. Deli Kurt, atını şahlandıırıp yükselterek, paşayı sarmış olan Macarlardan birine tepeden inme bir kılıç savurdu. Devirdi de... Fakat başka bir Macarın kılıcı da paşayı tulgasız bıraktı. Şimdi o, düşmanları için daha kolay bir avdı. Buna rağmen paşanın yanına gelebildi.

Anadolu tımarlıları vuruşa vuruşa ve kırıla kırıla, yeniçerilerin soluna doğru çekiliyordu. Fakat Beğlerbeği Karaca Paşa ile Bölükbaşı Deli Kurt, çekilen sipahilerin yerini bir deniz gibi bürüyen Macar dalgaları ortasında küçük bir ada gibi kalmışlardı. Umutsuzca çarpışıyorlardı.

Bu ana baba gününde Deli Kurt, kendisi için ölümü aklına bile getirmiyordu. Çünkü Gökçen öyle söylemişti. Gökçen yanılmazdı. Bütün kaygısı beğlerbeğini kurtarmaktı. Karaca Paşa, uzun kargısı ile dürtüşler yapıyor, Macarları yaklaştırmamağa uğraşıyordu. Gerileyen Türk saflarıyla aralarından yirmi adım ya var, ya yoktu. Bunu bir aşabilseler... Fakat Macar bırakmıyor, saldırış üstüne saldırış yapıyordu.

Deli Kurt, tulgası düşmüş olduğu için sol eliyle kalkanını kullanarak başını koruyordu. Üst üste savrulan kılıçları tutmak için kalkanını kaldırıyor, fakat o zaman, kısa bir an için olsa da önünü göremiyor, atını kendi haline bırakıyordu.

Yine, başını korumak için kalkanı ile siper aldığı bir sırada atının tökezlediğini hissetti, hemen arkasından da kendisini yerde buldu. Sıçrayarak fırlarken, kılıcını savurdu ve üstüne gelmekte olan Macarın atını sinirledi. Odeşmişlerdi. Fakat aynı anda Karaca Paşa'nın da

atı yıkılmış, beğlerbeği yere kapaklanmıştı.

Deli Kurt, birkaç Macarın birden Karaca Paşa'ya kılıç üşürdüklerini görerek seğirtti, kılıcını savurup kendine yol açarak yanına vardı. Ölüm dirim ânı idi. Beğlerbeği kalkmak için davrandı. Fakat başına yediği bir kılıçla yine kapaklandı. Deli Kurt, vuran Macarı görmüştü. Eğilerek kılıcını at ayağı hizasından savurdu ve Macarın atı devrilirken sol elindeki kalkanını atarak Karaca Paşa'yı omuzundan kavayıp kaldırdı. Beğlerbeği kanlar içindeydi. Kargısını sımsıkı tutuyordu. En yakın Macar'a sert bir dürtüş yapmaktan geri kalmadı. Çevrildikleri zaman bütün çerilerin yaptıkları gibi Deli Kurt da Karaca Paşa ile sırt sırta vermişti. İyice yorulmuş kolu ile kılıç savurarak kimseyi yaklaştırmamaya uğraşıyordu. Birden beğlerbeğinin sesini duydu:

Benim işim bitti bölükbaşı... Kendini kurtarmaya bak!..

Deli Kurt, o can pazarı kargaşalığında kısacık bir an için başını geriye çevirecek zaman bulmuş ve alnına kılıç yiyen Karaca Paşa'nın sırtüstü yere düştüğünü görmüştü. Koca beğlerbeği son dakikasında kargısını bir düşman atının karnına sançıyordu. Bir Macar kargısının da örme zırhını delerek paşanın göğsüne saplandığını gördü. Arkasından beğlerbeğinin "Allaaah" diyen sesini işitti. Karaca Paşa şehit olmuştu.

O zaman Deli Kurt, artık yapılacak başka bir iş kalmadığı için Türk saflarına katılmak üzere yalın kılıç ileri atıldı. Deliliği tutmuş olduğu için Macarlar onu durduramıyorlardı. Tulasız ve kalkansız olduğu halde öyle vuruşlar yapıyordu ki, bir adamı biçiyor, yahut bir atı yarıya kadar biçerek yere seriyordu. Yüzü kan içinde, giyimleri parça parça idi. Fakat düşmandan sıyrılmış ve Sipahi

saflarına katılmıştı.

Anadolu sipahileri büyük kayıp verdikleri halde düzgün bir çekilişle yeniçerilerin soluna gelmişler ve saf bağlamayı başarmışlar, fakat beğlerbeğlerini şehit vermişlerdi.

Bu düzgün safları görünce Macârlar durdular ve kendilerine bir çeki düzen vermek için gerilediler.

Deli Kurt, sağına baktı. Rumeli sipahileri de yeniçerilerin sağına doğru çekiliyordu.

Murad Beğ, planının ilk kısmını başarı ile tatbik etmişti. Hem Hırvatları yoketmiş, hem de başlangıçta taarruza kaldırdığı sağ ve sol kanatları hareket noktalarından daha geriye çekmekle düşmana savaşın ilk çarpışmasını kazandığı fikrini vermişti.

İkinci Murad Beğ, bir savaş kurdu idi. Evvelce kendisini yenmiş olan Yanko Hunyad'ın nasıl bir kumandan olduğunu biliyor, Macarların askerliğini iyi tanıyordu. Bu ilk çatışmada düşman daha çok kayıp vererek sayı üstünlüğünü kaçırmış, buna karşılık biraz ilerlemişti. Fakat şu da vardı ki o, bütün kuvvetini savaşa sokmuş olduğu halde kendisinin kapıkulu askerleri daha çarpışmaya katılmamışlardı.

Yanko burada aldandı. Püskürtüp geriye attığı sipahilerle azap ve akıncıları yenilmiş ve ezilmiş sanarak ortadaki Kapıkulu askerine yüklendi.

Deli Kurt, yeniçerilerle kapıkulu sipahilerinin düşmana ok serptikten sonra geri çekildiklerini gördü. Murad Beğ yine kaz kanadı denilen Türk oyununu yapıyordu. Düşman, çekilen ortadan ilerleyecek, böylelikle sağ ve sol kanatlar onun gerisinde kalacak, bu sırada ilerleyecek olan sağ ve

sol kanatlar düşmanı çember içine almış olacaktı.

Macarlar, yeniçerileri sürerek Türk karargâhına doğru ilerlerken, sağ ve sol kanatlardan hücum boruları öttü ve düşmanın bitmiş sandığı sipahilerle azaplar ve akıncılar düşman ordusunu kuşatacak şekilde ileri atıldı.

* * *

Akşam oluyordu. Macar ordusu çevrilmişti. Fakat Macar atlıları da Murad Beğ'in karargâhının önüne kadar gelmişti. Bu gelenlerin başında Macar kralı bulunuyor, askerleriyle birlikte Murad Beğ'e doğru saldırıyordu. Savaşın en korkunç boğuşması burada yapılıyordu. Artık tımarlı, akıncı, azap, yeniçeri birbirine karışmış, son güçleriyle savaşı bitirmeğe uğraşıyorlardı.

Deli Kurt, uzun zamandır birkaç azapla birlikte, padişahın on adım ilerisinde düşmanla vuruşuyordu. Yanında bir iki yeniçeri ile Sekbanbaşı Yazıcı Doğan vardı. Kimi atlı, kimi yaya olan Macarlarla çala kılıç savaşıyorlardı. Kılıçlar çentiliyor, kalkanlar parçalanıyor, tulgalar kırılıyor ve savaşçıların soluması bütün sesleri bastırıyordu.

Macar kralı, yanında birkaç beğ olduğu halde padişaha doğru ilerliyor, Osmanlı askerleri onları durdurmak için canlarını dişlerine takıyorlardı. Macar zırhlıları adım adım padişaha yaklaşıyordu. Murad Beğ bunu görüyor, kılıcını çekmiş olduğu halde soğukkanlılıkla yerinde duruyor ve her taraftaki durumu görerek ona göre buyruklarını veriyordu. Yanında Azap Beğ vardı.

Birden zırhlı bir Macarın, iki eliyle kaldırdığı büyük kılıcını korkunç bir indirişle indirdiği görüldü. Sekbanbaşı Yazıcı Doğan bu kılıçla yere serilmiş, Deli Kurt da kılıcını, karnına doğru

Macarın atına batırmıştı. Fakat arkadan Macar kralı Ladislas geliyordu. Kılıcını Deli Kurt'un başına doğru savurdu. Eğer o sırada bir azap eri vuruşu çelmeseydi, Deli Kurt sağ kalmayacaktı. Rüstem adındaki bu azap, kralın hücumunu savdıktan sonra atının ayaklarına doğru bir savuruş yaptı. At kapaklanmış, kral yere düşmüştü. Deli Kurt, ayağa kalkan kralla karşı karşıya idi. O sırada herkes bir başkasıyla uğraşmakta olduğundan, bu ikisinden birine yardıma gelen kimse yoktu. İki savaşçı kılıçlarını çarpıştırdılar. Sonra havada hızla dönen kılıçlar görüldü ve ötekilerine benzemeyen bir ses işitildi. kral devrilmiş, Deli Kurt da alnından aldığı bir çizikle sersemlemişti.

Murad Beğ, yüzü gözü kan içinde olmasına rağmen adaşını tanımıştı. Gür bir sesle bağırdı:

- Bre Murad! Vuruştüğün yetişir. Artık savaşı kazandık. Buraya gel!..

Deli Kurt, padişahın sesini işitince kendine gelmiş ve Murad Beğ'e doğru yürümüştü. Kılıcını sol eline aldı. Sağ eliyle bağrına basıp baş eğerek Padişahı selâmladı. Padişah gülümseyerek eliyle bir şey gösteriyor ve:

- Artık düşman dayanamaz, diyordu. Deli Kurt, Murad Beğ'in gösterdiği yere baktı. Koca Hızır adında yaşlı bir yeniçeri, kralın başını keserek kargıya takmış ve havaya kaldırmıştı.

Gün batarken Macar ordusu yok edilmişti. Yanko birkaç bin Ulah'la birlikte kaçıyordu.

* * *

Gece savaş alanında geçirildi. Deli Kurt, Gökçen'in verdiği emi yaralarına sürdükten sonra kalanını da bölükdaşları için kullandı. Yarası olmayan yok gibiydi. Sonra bulunduğu yerde derin

DELİ KURT

bir uykuya daldı. O kadar yorgundu ki ne yaralarının acısı, ne gecenin soğuğu bu uykuya engel olamadı.

YOLLARIN SONU

Deli Kurt, yaralar, bereler içinde tek başına Karası'ya dönüyordu. 10 Kasım 1444'te Macarlarla yandaşlarını yenmişler, ertesi sabah da krallarının öldüğünü ve kumandanları Yanko'nun kaçtığını bilmeyerek yük arabaları arkasında bekleyen Macar birliklerine saldırarak yok etmişlerdi. Macar kralının iki yüz arabası Murad Beğ'in eline geçmişti. Çok şehit verilmiş, fakat büyük bir zafer kazanılmış, İzledi'nin öcü alınmıştı.

Savaşın sonra Murad beğ, yanında Azap Beğ ve Deli Kurt olduğu halde alanı geziyordu. Yığın yığın şehitler, yığın yığın Macar ölüleri gözün alabildiğine uzanıyordu. Acı duymamak kabil değildi.

Birden Murad Beğ durdu. Macar ölülerini göstererek:

- Şunlara bak Azap Beğ, dedi. Azap Beğ, tarihin unutamıyacağı cevabı verdi; - İçlerinde bir tane ak sakallı bulunsaydı bu hale düşmezlerdi! Aralarında bir tane yaşlı, ak sakallı kişi yok. Bu, nice iştir?

Murad Beğ, evet der gibi başını salladı. Sonra Deli Kurt'a dönerek:

DELI KURT

- Bölükbaşı, dedi. Bugün nasıl vuruştüğünü gördüm. Devletin ekmeği sana helal olsun. Seni alay beğliğine yükseltiyorum. Kendi atlarımdan da iki tanesini sana vereceğim. Başka bir dileğin var mı?

Deli Kurt'un gözleri parladı, yüzü kızardı. Elini göğsüne basıp başını indirdikten sonra:

- Dileğim sağlığındır padişahım! Beni hemen yurduma salarsan yetişir, dedi.

* * *

İşte şimdi padişahın izniyle, orduyu beklemeden köyüne, tımarına, çoluk çocuğuna, Gökçen'e dönüyordu. Murad Beğ'in hediye ettiği atlar yedeğinde, alay beği buyrultusu koynunda olduğu halde dörtlüye yol alıyordu.

Gönlü ve beyni yalnız Gökçen'le doluydu. O kadar doluydu ki, arada bir kendisinin kim olduğunu bile unutuyordu. Tımarlı Murad diye yaşarken bir de Osmanoğlu İsa Beğ'in oğlu olmak, yani Osmanlı şehzâdesi olmak, onu âdeta iki şahsiyetli bir insan durumuna sokmuştu. Gökçen bütün varlığını doldurmasa, ona her şeyi unutturmasa o zaman, gizli bir Osmanlı şehzâdesi olmanın ne belâlı nesne olduğunu düşünebilecekti. Fakat bir tek düşünceden başka her kaygıdan o kadar sıyrılmıştı ki, tehlikeler içinde yüzdüğünü anlamıyordu.

Dörtlüye gitmek istiyor, fakat yolların çamuru atların hızını kesiyordu. Güz başlamıştı, yağmurlar aralıksız yağıyordu, ama bu kadar çamuru şimdiyedek ne görmüş, ne işitmişti.

Yollar uzadıkça uzuyor, bitmiyecek gibi geliyordu. Her zaman kendisini Gökçen'e kavuşturmak için kısalan yollar bu sefer neden

değişmişti? Birden "Ya Gökçen'i bulamazsam" diye düşündü ve bu düşünce ile içi olmadık şekilde sızladı.

Yollar bitmiyor, sonunda Gökçen olan yollar kendisine oyun ediyordu.

Atını mahmuzladı. Boşuna... İki karışlık çamurda at nasıl gidebilirdi?

Deli Kurt, artık çevresiyle bütün ilgisini kaybetmişti. Sirtında gocuğu olduğu halde ıslandığının farkında değildi. Hayvanların aç olduğunu da unutmuştu. Hattâ köyüne varmadan önceki son konakta, bir handa gecelerken birkaç yolcunun kendisine bakarak gizlice bir şeyler konuştuğunu da görmemişti.

Gözünde alay beğliği, şehzâdelik yoktu. Hattâ Melek Hatun'la kızlarını, hattâ küçük İsa'yı bile düşünmüyordu. Gözünde ancak Gökçen vardı. Çılgın bir sevgiye tutulmuş olduğunu anlıyordu. Gökçen... Büyücü, dünya güzeli Gökçen... İnsan üstü, peri kızı Gökçen... Sonra onun kavalı... Hele billûr sesi... Hele gözleri... Yeşil ışıklar saçan gözleri...

Deli Kurt, bitmeyecek gibi uzayan geceyi büyük bir sıkıntı içinde geçirdi. Üç yıl süren tutsaklık hayatında bile bu kadar sıkıntı çekmemişti. Erkenden yola düştüğü zaman yağmurun da, çamurun da korkunç bir hal aldığını gördü ve bunaldığını duydu.

* * *

Deli Kurt, yağmursuz çamursuz havada yarım günde kolaylıkla alabileceği yolu bütün bir günde güçlükle bitirerek akşam basarken köyüne vardı. Yağmurdan olacak, görünürde kimseler yoktu. İçinde bir gariplik duyarak atından atladı. Kapıyı

vurdu.

Her zaman kapıyı Zeynep açar, Melek Hatun da onun arkasında durarak hazin gülümseyişiyle kendisine bakardı. Bu sefer öyle olmayacağını Deli Kurt anlamıştı. Çünkü içeriden kapıya yaklaşan yürüyüşü Zeynep'in çevik yürüyüşü değildi. Bu ağır, hantal bir yürüyüştü. Deli Kurt, bir önsezi ile bu işten hoşlanmadı ve kapıyı kimin açacağını merak ve sabırsızlıkla bekledi. Yolların bir türlü bitmeyişi gibi, atların bir türlü yürüyememesi gibi kapıya yaklaşan da bir türlü tokmağa el atamıyordu. Nihayet gelebildi. Kapıyı ağır ağır açtı ve Deli Kurt, karşısında onu görünce beyninden vurulmuşa döndü. Eşiğin önünde Piç İlyas duruyor, alık alık kendisine bakıyor, bir yandan da avurtlarını şişire şişire ağzındaki iri lokmayı çiğnemeye çalışıyordu.

Deli Kurt konuşamaz olmuştu. Bu da ne demekti? Bu pis gâvur bozuntusu kendi evinde ne arıyordu? Gözlerini arkaya dikerek bakındı. Evdeşi, çocukları yoktu. Birden yüzünü kan bürüdü. İlyas'ı iterek içeri girdi. Bir ölüm sessizliği vardı. Oracıkta, yerde karmakarışık bir sofra kurulmuştu ve büyük şarap testisinden de belliydi ki, bu sofraya İlyas'ındı. Yavaş, fakat çok sert bir sesle sordu:

- Bre piç! Burada ne arıyorsun?

İlyas, ağzındaki lokmayı yutmuş oduğu halde cevap vermiyor, şaşılma gözleriyle bakıyordu. Deli Kurt'un öfkeli sesi bu sefer gürledi:

- Sana söylüyorum! Burda işin ne?

Piç İlyas susuyordu. İyice sarhoş olduğu halde çok ürkek ve çekingen bir hali vardı. Çenesi titriyordu. Karşısındakinin bir adım attığını görünce her yeri birden titremeğe başladı.

Kekeleyerek mırıldandı:

- Seni bekliyordum ağam!

Deli Kurt, yeniden şaşaladı. Çok pis olduğu için evlere alınmayan, her zaman ahırlarda yatan İlyas'ın böyle ev içinde bulunması olağanüstü bir şeydi:

- Bre, beni ne diye bekliyorsun?

Bu soruşu cevapsız kaldı. İçine kötü şeyler doğuyordu. Öfkeli gözükmemeye çalışarak sordu:

- Hatunla çocuklar nerde?

Piç İlyas insanın kanını donduran bir uyuşuklukla bir Deli Kurt'a, bir şarap testisine bakıyor, fakat bir şey söylemiyordu. Deli Kurt bağırırdı:

- Sağır mısınız? Hatunla çocuklar nerde?

Yüzü korkunç bir şekil almıştı. İlyas iyice korktu ve yine bir şey söylemeyerek eliyle batı yönünü işâret etti. Batıda Türkmen obası vardı ve Deli Kurt Varna seferine çıkarken hepsi de orada idiler. Fakat soğuklar başlayınca köye dönmüş olmaları gerekirdi. Bu kadar aralıksız yağmur yağarken hâlâ yaylada, çadır altında olamazlardı ya... Fakat şu mendebur neden oba tarafını gösteriyordu?

- Obadalar mı?

- Evet ağam!

Birden Deli Kurt'un deliliği tuttu. Bu pis sarhoş galiba kendisiyle eğleniyordu:

- Bre kart domuz! Benimle alay mı ediyorsun?, diye âdeta kükredi ve eline geçirdiği ağır bir nesneyi, ne olduğunu farketmeden İlyas'ın kafasına fırlattı. Bereket versin tutturamamış,

fakat İlyas'ın feryadı akşam sessizliğinde köyü çınlatmıştı. Deli Kurt, elini kılıcına atmıştı ki:

- Murad Ağa!... Murad Ağa, diye bağırان bir sesle kendine geldi. Köyün imamı Bayram Hoca kapıda duruyor ve kendisine bakıyordu:

- Aman Murad Ağa! Hiç yoktan elini kana mı bulayacaksın?

- Sen misin Bayram Hoca? Bari sen söyle. Nedir bu işler?

İmam içeriye girmiş, İlyas'ın şarabını görmüştü:

- Burada duracağına git de ağanın atlarını ahıra sok, diye bağırdı. Onun sendeliyerek çıkışını seyrettikten sonra:

- Hele bir otur da soluk al ağa, dedi.

Bayram Hoca'nın bir şeyler söyleyeceği belliydi. Acı şeyler söyleyeceğini seziyor, fakat sezdiğini anlamıyordu. Uyku ile uyanıklık arasında gibiydi. Böyle olduğu halde imamın tereddüt geçirdiğini farkederek söze girdi:

- Bayram Hoca! Giriş yapmaya davranma. Ne biliyorsan bir an önce söyle de öğreneyim. Çocuk değilim ki avundurayım...

İmamın kaşları çatılmıştı. Yere bakıyordu. Din adamı edâsıyla şöyle dedi:

- Murad Ağa! Kazaya rıza gerek. Takdir böyle imiş. Hatunun merhum oldu...

Deli Kurt bu sözün mânâsını birdenbire anlayamadı. Derin bakışlarla baktıktan sonra, birdenbire, arık ve bitkin olarak obaya götürdüğü evdeşini hastalıktan öldü diye düşünüp sordu:

- İnce hastalıktan mı öldü?

İmam başını salladı:

- Ne gezer!.. Tanrının âfeti geldi. Ortalığı tufan bastı. Her şeyi aldı, götürdü...

Tanrının âfeti... Tufan... Deli Kurt, aralıksız yağın yağmuru ve yolların çamurunu hatırladı. Sonra birden irkilerek bağırdı:

- Ya çocuklar?

İmam, büyük bir gayretle karşısındakinin yüzüne bakabildikten sonra, mezar başında dua edenlerin sesiyle:

- Onlar da öldüler, diyebildi.

Deli Kurt'un yüzü dehşetle gerilmişti. Haykırdı:

- Ya İsa?

Bayram Hoca'nın cevabı koca alay beğini sanki can evinden vurdu:

- O da öldü!

Deli Kurt, başını yukarı kaldırarak:

Ah! Oğlum!, diye inledi. Susuyordu. Ağlamıyordu. Fakat kederden ölecek hale gelmişti. Her şeyi bilmesi için Bayram Hoca ilâve etti:

- Senin Satı Kadın da, Topuz Ahmed de hep boğuldular. Bütün obadan ancak sekiz on kişi kurtuldu. Kurtulanların biri benim baldız... Yüzen bir ağacı yakalayıp canını kurtarmış. Olanları ondan dinledim. Senin İsa'yı kurtarmak için Topuz Ahmed'le büyücü kız, canlarını dişlerine takarak sonuna kadar uğraşmışlar ama sel üçünü de alıp götürmüş... Deli Kurt, tıkcak gibi oldu:

- Büyücü Kız mı dedin?

- Evet!

- Gökçen mi?

- Canım, yüzü peçeli kız işte... Gökçen olacak.

Deli Kurt, eliyle göğsünü tutarak:

- Allah! Ok değdi!, diye haykırdı. Ok değseydi bundan daha çok acı duymazdı. Can evinden vurulmuştu. Benzi sapsarıydı. Ayakta duracak gücü kalmamıştı. Bayram Hoca, mumu yakarak odayı aydınlattıktan sonra:

- Allah sana sabır versin, Murad Ağa, dedi.

Büyük felâket... Günahları taşmış biri var ki, Allah bu cezayı verdi...

Günahları taşmış birisi... Bu, acaba kendisi miydi? Devletin bir askerini öldürüp düşman ülkesine gizlice gitmişti. "Sen evlisin, aradan çekil" diyen Türkmen beğinin oğluyla vuruşmuştu. Yassı Tepe'de Gökçen'le büyülu geceler geçirmişti. Taşan günahlar bunlar mıydı? Büyük bir bezginlik içinde:

- Bayram Hoca! Kim bu günahları taşan kişi, diye sordu.

- Onu ancak Allah bilir. Ama belki de şu büyücü kızdır...

Gökçen ha?.. O kadar iyi yürekli olan o kız günahkârdı ha?.. Deli Kurt, acı acı gülümsedi. İnsanları ne kadar yanlış tanıyorlardı!.

Gökçen ve ölüm... Bu ikisini birden düşünmek ne kadar yakışıksız ve aykırı düşüyordu. Gökçen ölebilir miydi? Gökçen ölmüş müydü? Ya o billûr sesi, hele o ışıklı gözleri ne olmuştu?

Dayanamıyordu. Dayanamayacaktı. Atları ahıra yerleştirip gelen İlyas'a birçok akça vererek sofrasını kaldırmasını, atlara bakmasını ve ahırda

yatmasını söyledikten sonra odada gezinmeye başladı.

Koskoca dünyada kimsesi kalmamıştı. İçinde türlü acılar birbirine karışıyor, melek yüzlü Melek Hatun'u, kızlarını, oğlunu, analığını, Topuz Ahmed'i hep ayrı ayrı düşünüyor, fakat Gökçen'i düşündükçe bir başka oluyordu.

Yaralıydı. Yedi sekiz kişiyi birden kaybetmek ne demekti? Bu acıya nasıl dayanacaktı. Birden Beğlerbeği Karaca Paşa ile birlikte Macarlara karşı yaptıkları korkunç savaşı hatırladı ve.

"Keşke orada ölseydim", diye söylendi. Ölmemişti. Fakat artık kendisine yaşıyor denebilir miydi?

Mum yavaş yavaş söndü. Şimdi oda kapkaranlıktı. Sessiz ve duygusuz duvarlar, bu zifiri karanlık içinde sabaha kadar, kutsuz bir erkeğin, kahramanlığı dolayısıyla alay beği olan bir sipahi'nin, gizli bir Osmanoglunun hıçkırıklarını dinlediler...

* * *

Sabahın erken vaktinde Deli Kurt en seçkin atını getirterek binerken yüzü solgun ve bitkindi. Kapının eşiğinde borkünü giyerken, atı tutan İlyas, Deli Kurt'un tamamiyle ağarmış olan saçlarına baktı. Bu saçlar bir gecede ağarmış ve o koca bahadır çökmüş, kocalmıştı. Kırk bir yıl dimdik kaldıktan, ölümcül yaralar alıp tutsaklık çektikten sonra, işte nihâyet bir gecenin içinde bu hale gelmişti.

Yassı Tepe'ye gidiyordu. Gökçen'in hatıralarıyla dolup taşan o kutlu yeri bir daha görmeden edemiyecekti. İçinde bir duygu vardı. Yassı Tepe'yi aşınca, oradaki ağaca dayanmış olan

Gökçen'i yine görüvereceğini sanıyordu.

Hava soğuktu. Fakat sert rüzgâr estiği halde güneş açmıştı. Rüzgâr ve güneş, toprağı hızla kurutuyordu. Sel, tufan yapacağını yaptıktan sonra bitmişti.

İkindiye doğru obanın yaylağına vardı. Görünürde değişen hiç bir şey yoktu. Burada bir felaket kasırganın estiğine dair en küçük iz bile görünmüyordu. Yassı Tepe'ye yöneldi.

İlk gelişindeki heyecanı yeniden duyuyordu. Şimdi tepeye varınca aşağıya bakacak, ağacın altında Gökçen'i görecekti. Yaklaştı. Tepeye vardı ve durdu. Yüreği hızla çarptı. Ağaç yoktu. Korkunç sel onu da alıp götürmüştü. İçinde büyük bir acı duydu. Gökçen'in yaslandığı, üstüne ağaç ve ok resimleri kazdığı, kendisinin, gölgesinde Gökçen'in dizine yattığı ağaç sökülüp gitmişti.

Şifâlı suyun olduğu yere doğru ilerledi. Yoktu. Ne kuyu, ne de taş oluk kalmıştı. Acaba yanlış mı geldim, diye düşünerek çevresine bakındı. Olabilir miydi? Burası onun karış karış bildiği yerdi.

Gökçen'e ait iki hatırayı yerinde bulamayınca "Gökçen Pınarı"na doğru at sürdü. Gecenin karanlığında onu ilk defa burada görmüş ve yeşil ışıklarla gözleri ilk defa burada kamaşmıştı. Pınar olduğu gibi duruyordu. Sevdalıların dua ettiği pınar... Atından indi. Eğilerek birkaç yudum içti. Yüzünü yıkadı. Alnını serinletti. Bu soğuk günde bile alnının serinliğe ihtiyacı vardı. Sonra ayağa kalkarak ellerini açtı. Gözleri ıslanarak "Tanrım! Beni Gökçen'e tuz kavuştur" diye dua etti.

Yaşlar, gözlerinden bol bol akıyordu. Koynundan bir ak çevre çıkararak gözlerini sildi. Birden, bir şey hatırlamış gibi çevreyi açarak baktı: Bu, Gökçen'in çevresiydi. Üstünde kanı ile yazdığı

yazı vardı "Yine geleceğim..."

Bunu, şimdi kaybolan şifâlı suyun başına bırakmıştı. "Yine geleceğim." Yazıyı okuyunca Deli Kurt'un gözlerinden yaşlar boşandı. "Artık gelmiyeceksin" dedi ve gözlerini silerek ilâve etti: "Bu sefer ben sana geleceğim..."

Gökçen'in iki kelimelik mektubu Deli Kurt'a başka bir mektubu hatırlatı. Babasının iki mektubu ile birlikte kemerinde sakladığı bu mektup, anası Bala Hatun'undu.

Bu bir mektup değil, zavallı anasının öleceği gece karaladığı bir temenni idi. Çıkarıp puslu gözlerle onu da okudu:

"Yetim Murad'ım... Yakında öksüz de kalacaksın. Seni Allah'a emanet ediyorum, garip ve zavallı oğlum."

Anası ve Gökçen... İki büyük hasreti... Yalnız o kadar mı? Ya ötekiler ve oğlu?.. Ya babası?.. Ve bunların yanında Satı Kadın, Çakır, Evren, hattâ Topuz Ahmed?..

Şimdiye kadar birçok ölüleri metânetle anmıştı. Ya şimdi bu yufka yüreklilik nereden geliyordu? Gökçen her şeyi alıp götürmüştü. Gökçen'in ölümüne dayanılamazdı. Onun için ağlamaya başlayınca da artık hiç bir ölü için katı yüreklilik gösterilemezdi. Ne yapacaktı? Ne yapmalıydı? Şimdi bir Çakır da yoktu ki, akıl öğreteydi...

Anasının yazısını ve çevreyi yerlerine koyduktan sonra atına bindi. Gidiyordu. Burayı görmeğe dayanamıyacaktı. Burada her şey Gökçen diye bağıırıyordu. Hüzünlü gözlerle çevresine bakınarak uzaklaştı.

* * *

Deli Kurt, ertesi sabah erkenden köyü terketti. Yalnız köyü değil, her şeyi bırakıyordu. Çökmüş, bitmiş, mahvolmuştu. Kaçıyordu. Tımarını, alay beğliğini, evini bırakarak bilmediği bir yere gidiyordu. Nereye gideceğini kendisi de bilmiyordu. Yollar nereye götürürse oraya gidecekti.

Bir gün önceki güneş yoktu. Kar yağıyordu. Hiç kimseye bir şey söylemeden yola çıkmıştı. Gökçen'e kavuşuncaya kadar böyle gidecekti.

Issız ve sessiz yollar uzayıp gidiyor ve "niçin ötekilerini de düşünemiyorum" diye vicdan azabı duyan Deli Kurt, yalnız Gökçen'le dolu olduğu halde, bu tükenmez mesâfelerde at sürüyordu.

Arada bir köylerden geçiyor; insanlara, hayvanlara, arabalara rastlıyor. Fakat hiçbirini görmeden yoluna devam ediyordu.

* * *

Gece indi. Karanlık yavaş yavaş her yeri örttü ve ebedî yollarda kah "Allah" diye inliyerek, kah "Gökçen" diye sayıklayarak giden yolcuyu kavradı. Bu meçhul Osmanlı şehzâdesi, kendisinden önce gelen ve gelecek olan sayısız Osmanlı şehzâdesine tarihin mukadderatının çizdiği büyük ıstırap içinde, ancak kendisinin görebildiği yeşil ışıklar içinde, bütün gözlerden silinerek kayboldu.

Artık hiç bir şey görünmüyor, fırtınanın uğuldadığı bu yolda yalnız bir atın nal sesleri ve bir insanın hıçkırıkları işitiliyordu...

Maltepe, 30.7.1958

Hüseyin Nihâl ATSIZ

"Deli Kurt" Osmanlı tarihinde Yıldırım Bayazıt'dan sonra "Şehzadeler Kavgası" diye anılan devrin tarihî bir romanıdır. Bir bakıma göre de "Bozkurtlar" da başlayan Orta Asya'daki hayat kavgasının yeni vatan Anadolu'da devamıdır.

Şehzadeler arasında süren ve tafsilâtı henüz yeterince aydınlanmamış bulunan çarpışmada Yıldırım'ın oğulları hayat ve taht mücadelesinin hem kahramanca, hem şairane, hem de sefihane bir örneğini vermişler ve birbirini ardınca hayata veda ederek meydanı içlerinden birisine bırakmışlar. Bunlar arasında en talihsizi ve hayatı en az bilineni İsa Çelebidir.

Deli Kurt, İsa Çelebi'nin meçhul bir oğlunun dramıdır. Bu dram daha sonraki asırlarda daha büyük bir şiddetle sürüp gidecek ve yüzlerce şehzadenin hayatına mal olacaktır.

9 789753 710565